

□	Församlingen står upp
A.	Alla
B.	Biskop
Bd.	Brud
Bg.	Brudgum
Bk.	Den biktande
Bp.	Brudpar
C.	Celebrant (präst eller diakon)
D.	Diakon
F	Församling
Fd.	Faddrar
Ff.	Föräldrar och faddrar
Fr.	Föräldrar
K.	Konfirmand/konfirmander
Kt.	Kandidat
L	Lektor eller försångare
P.	Präst
P./D.	Präst eller diakon
R.	Präst/försångare eller församlingsomkväde
S.	Den sjuke
Sv.	Man svarar
℣.	Församlingen

Dagliga böner

DET KRISTNA LIVETS GRUNDER

Korstecknet

Korstecknet görs med högra handen från pannan till bröstet och från vänstra axeln till högra. Det är en påminnelse om vårt dop i den Treenige Gudens namn, en bekännelse till Kristi kors, en bön om hans beskydd och ett uttryck för vår vilja att tjäna honom med förstånd och känsla, själ och kropp.

[1]

I Faderns ✠ och Sonens och den helige Andes namn. Amen.
Jfr Matt 28:19

In nómine Pátris ✠ et Filii et Spíritus Sáncti. Amen.

Herrens bön

»Vår Fader« är den främsta av alla böner. I den har Jesus visat sina lärjungar att de får tala till Gud, den Öändlige, som barn talar med sin far. Den lär oss vad vi skall be om, och i vilken ordning.

[2]

Vår fader, du som är i himlen.
Låt ditt namn bli helgat.
Låt ditt rike komma.
Låt din vilja ske, på jorden så som i himlen.
Ge oss i dag det bröd vi behöver.
Och förlåt oss våra skulder,

liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss.
Och utsätt oss inte för prövning,
utan rädda oss från det onda.

Ditt är riket. Din är makten och äran i evighet.
Amen.

Matt 6:9-13

Pater noster, qui es in cælis:
sanctificétur nomen tuum;
advéniat regnum tuum;
fiat volúntas tua, sicut in cælo, et in terra.
Panem nostrum cotidiánum da nobis hódie:
et dimitte nobis débita nostra,
sicut et nos dimittimus debitóribus nostris;
et ne nos indúcas in tentatiónem;
sed líbera nos a malo.

Quia tuum est regnum, et potéstas, et gloria in sáecula.

Lovprisningen

Denna bön avslutar alla psalmer i tidegården (se xxx-xxx). Med den bekänner vi oss till Treenigheten och instämmer i den lovsång som börjar här i tiden och fortsätter i evigheten.

[3]

Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande,
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Glória Patri et Filio et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio, et nunc et semper,
et in sáecula sáeculórum. Amen.

Apostoliska trosbekännelsen

Den apostoliska trosbekännelsen är en kort sammanfattning av den

förkunnelse som kyrkan mottagit av apostlarna (jfr 1 Kor 15:3–11), den tro till vilken vi är döpta.

[4]

Jag tror på Gud Fader allsmäktig,
himmelens och jordens skapare.
Jag tror ock på Jesus Kristus, hans enfödde Son, vår Herre,
vilken är avlad av den helige Ande,
född av jungfrun Maria,
pinad under Pontius Pilatus, korsfäst, död och begravnen,
nedstigen i dödsriket,
på tredje dagen uppstånden igen ifrån de döda,
uppstigen till himmelen,
sittande på allsmäktig Gud Faders högra sida,
därifrån igenkommande till att döma levande och döda.
Jag tror ock på den helige Ande,
den heliga, katolska kyrkan, de heligas samfund,
syndernas förlåtelse, köttets uppståndelse och ett evigt liv.

De gudomliga dygderna

»Så består nu tro, hopp och kärlek, dessa tre, och störst av dem är kärleken« (1 Kor 13:13). De är Guds gåvor som hjälper oss att nå det mål för vilket våra egna krafter inte räcker till: den eviga gemenskapen med honom.

[5]

Gud, jag tror på dig och anförtror mig åt dig.
Du talar till mig i din underbara natur,
du talar till mig genom människor och händelser,
du talar till mig i mitt samvete,
du talar till mig genom din Son.
Jag tar emot hans glädjebud, som du har anförtrött åt kyrkan.
Hjälp mig att finna dig i allt,
och att mer och mer leva av denna tro.

[6]

Gud, jag sätter mitt hopp till dig.
Genom Jesu liv, död och uppståndelse har du förnyat världen,
och du skall en gång fullända den.
Därför har mitt liv en mening och ett mål.
Du håller vad du lovat:
därför hoppas jag på förlåtelse och evigt liv,
för mig och alla människor.
Hjälp mig att mer och mer leva av detta hopp.

[7]

Gud, du är kärleken.
Jag älskar dig, ty du har älskat mig från evig tid.
Din kärlek har du avslöjat i Jesus.
Ge mig hans Ande,
och hjälp mig att mer och mer leva av denna kärlek.

[8]

Min Herre och min Gud. Joh 20:28
Jag tror. Hjälp min otro! Mark 9:24
Du är Messias, den levande Gudens Son. Matt 16:16

[9]

Varför är du tyngd av sorg, min själ, och full av oro? Sätt ditt hopp till Gud!
Ps 42:6

Herren är mitt ljus och min räddning, vem skulle jag frukta?
Ps 27:1

Min Gud, jag hoppas på dig. Jag lägger mitt liv i dina händer.

[10]

Herre, du vet att jag har dig kär. Jfr Joh 21:16
Ingenting kan skilja mig från Guds kärlek. Jfr Rom 8:39
Kom, helige Ande, upptänd i mig din kärleks eld.

Huvuddygderna

Dygd (besläktat med »duga«) betyder den inövade förmågan att med glädje och uthållighet göra det goda, trots inre och yttre motstånd. De fyra huvuddygderna (kardinaldygderna) är en gammal beteckning för de egenskaper som utmärker en mogen människa, fri från slaveriet under sin själviskhet, sina impulser och tillfälliga sinnesstämningar.

[11]

Helige Gud, du har en mening med mitt liv
och du har givit mig ansvar för hur jag lever det.
Ge mig *klokh*et att välja det som bäst gagnar mitt eviga mål.
Ge mig *rättvisa*, så att jag ser till allas bästa och gör rätt för mig.
Ge mig *måttlighet*, så att jag behärskar mina begär och bevarar min frihet.
Ge mig *uthållighet*, så att jag inte tvekar att göra det rätta, trots motgångar och andras oförståelse.
Om detta ber jag genom Jesus Kristus, min förebild och frälsare.

Det viktigaste budet

[12]

Du skall älska Herren, din Gud,
av hela ditt hjärta
och med hela din själ
och med hela din kraft
och med hela ditt förstånd,
och din nästa som dig själv.
Luk 10:27

Saligprisningarna

Saligprisningarna sammanfattar Jesu liv och lära. De är kristendomens magna charta. De visar vilka värden som gäller i Guds rike.

[13]

Saliga de som är fattiga i anden, dem tillhör himmelriket.
Saliga de som sörjer, de skall bli tröstade.
Saliga de ödmjuka, de skall ärva landet.
Saliga de som hungrar och törstar efter rättfärdigheten, de skall bli mättade.
Saliga de barmhärtiga, de skall möta barmhärtighet.
Saliga de renhjärtade, de skall se Gud.
Saliga de som håller fred, de skall kallas Guds söner.
Saliga de som förföljs för rättfärdighetens skull, dem tillhör himmelriket.

Matt 5:3–10

Andens gåvor

[14]

Kom, gudsfruktans Ande
och lär mig att inte frukta något annat än att skiljas från Gud.
Kom, fromhetens och barnaskapets Ande,
och låt mitt hjärta få erfara att Gud verkligen är min fader.
Kom, kunskapens Ande,
och lär mig att se Gud i allt han skapat.
Kom, styrkans och uthållighetens Ande,
och ge mod och konsekvens åt mitt kristna liv.
Kom, rådets Ande,
och hjälp mig att alltid välja och säga det rätta.
Kom, förståndets Ande,
så att Guds ord blir levande för mig.
Kom, vishetens Ande,
och låt mig få erfara hur ljuv Herren är.

Jfr Jes 11:2-3

Andens frukter

I Galaterbrevets femte kapitel uppräknas Andens frukter som motsatser till själviskhetens följder. Om vi är villiga att ge upp var egoism kan Guds Ande verka det goda i oss.

[15]

Helige Ande, kom till mig.
Befria mig från själviskhet och fyll mig med kärlek,
så att allt jag gör blir gjort i kärlek.
Låt din glädje bo i mig, så att jag sprider glädje
i en glädjelös värld.
Ge mig din frid, frid med dig, frid med människorna,
frid med mig själv.
Hjälp mig att vara tålmodig och vänlig,
också när det kostar på.
Om du vill göra ett under, gör mig då till en god människa.
Gör mig trofast, pålitlig, ordhållig och rakryggad.
Ge mig saktmod, så att jag inte sårar någon enda människa.
Lär mig självbehärskning,
så att jag inte faller offer för min lynnighet.
Gör mig blygsam,
så att jag inte inbillar mig att jag är förmer än någon annan.
Hjälp mig att vara måttlig,
så att jag brukar de begär du nedlagt i mig så som du vill.
Gör mig kysk i avsikt och handling, ty du har underbart
skapat min kropp till ett tempel åt din härlighet.
Helige Ande, du är den som ger liv åt allt
och uppfyller allt med välsignelser.
Tag mig helt i besittning och låt mig genomströmmas av ditt liv.
Föreنا mig med Jesus Kristus, den levande Vinstocken,
så att jag som en frisk gren kan bära goda frukter,
Gud Fadern till ära.
Honom vare tack för de gåvor som han ger,
nu och i evighet. Amen.

Barmhärtighetens verk

Den kristna kärleken är konkret, om den är äkta. I barmhärtighetsverken tjänar vi Kristus i vår nästa (jfr Matt 25:35-40).

[16]

Ge mat åt hungrande Jfr Matt 25:35
Ge dryck åt törstande Jfr Matt 25:35
Kläda de nakna Jfr Matt 25:36

Ge husrum åt främlingar Jfr Job 31:32
Besöka sjuka och fångar Jfr Matt 25:36
Verka för frihet åt fångar Jfr Heb 13:3
Begrava döda Jfr Tob 1:17
Undervisa okunniga Jfr Kol 3:16
Råda villrådiga Jfr 2 Mos 18:19
Trösta bedrövade Jfr 2 Kor 1:4
Tillrättavisa syndare Jfr Matt 18:15
Förlåta oförrätter Jfr Matt 18:22
Bära orättvisor Jfr Matt 5:39
Bedja för levande och döda, och för förföljare Jfr 1 Kor 12:27
Jfr Matt 5:44

Kyrkans bud

[17]

Fira söndagen som Herrens dag Jfr Agp 20:7

Vilodagen är till för människans skull (jfr Mark 2:27). Avstå från allt onödigt arbete på söndagarna. Vårda gemenskapen med dina med människor och inom familjen. Sök Gud och hans vilja, så skall du också finna dig själv (jfr Matt 6:33).

Delta varje söndag i den heliga mässan Jfr Heb 10:25

Jesu uppståndelse är kraften och ljuset i vårt liv. Gud ger sin gåva i samma mån som vi är villiga att ta emot den. Är du förhindrad att delta i mässan, läs då om möjligt dagens texter (i slutet av denna bok), be någon av dess böner och förena dig med den Uppståndne i den andliga kommunionen (xxx).

Bruka altarets och försoningens sakrament 1 Kor 11:28

Varje söndag, ja dagligen får den som så vill ta emot Kristus i kommunionen. Varje gång vi bedrövas av vår egen ofullkomlighet erbjuder han oss förnyad glädje och frid genom försoningens sakrament (bikt och avlösning). Budet om ärlig påskkommunion gäller alla, budet om ärlig bikt gäller den som genom svar synd har vänt sig bort från Gud.

Avstå från något på fredagen Jfr Mark 2:20

Jesus har befriat oss från oss själva, så att vi kan leva för honom som dog och uppstod för oss (jfr Rom 14:7). Gör på fredagen, Jesu dödsdag (eller en annan lämpligare veckodag), ett medvetet offer — gärna litet, men konkret — för att påminna dig om detta: avstå något av din tid till någon som behöver dig, visa din omtanke, gå in för en enklare livsstil, slå vakt om din frihet från de dåliga vanornas makt.

Ta personligt ansvar för din församling Jfr 2 Kor 8-9

Alla döpta är ansvariga för kyrkans liv, verksamhet och vittnesbörd. En församling är vad dess medlemmar är. Bidra med tid, krafter, idéer och talanger.

Ängelns hälsning

I denna bön instämmer vi i ängelns (jfr Luk 1:28) och Elisabets saligprisning av Guds moder (jfr Luk 1:42).

[18]

Var hälsad, Maria, full av nåd,
Herren är med dig.
Välsignad är du bland kvinnor
och välsignad är din livsfrukt, Jesus.
Heliga Maria Guds moder
bed för oss syndare
nu och i var dödsstund.
Amen.

Ave María, grátia plena, Dóminus tecum. Benedicta tu in muliéribus, et

benedíctus fructus ventris tui, Iesus. Sancta María, mater Dei, ora pro nobis peccatóribus, nunc et in hora mortis nostræ. Amen.

Angelus

Morgon middag, kväll ringer man Angelus – tre gånger tre klämtningar, därefter en längre ringning. Bönen erinrar om att Gud blivit människa. Genom hans förening med det jordiska har vår vardags enkla verklighet blivit helgad.

[19]

℣. Herrens ängel kom med bud till Maria
℞. och hon blev havande av den helige Ande.
℣. Var hälsad, Maria ...

Luk 1:26

℣. Se, jag är Herrens tjänarinna.
℞. Må det ske med mig som du har sagt.
℣. Var hälsad, Maria ...

Luk 1:38

℣. Och Ordet blev kött
℞. och tog sin boning ibland oss.
℣. Var hälsad, Maria ...

Joh 1:14

℣. Bed för oss, heliga Guds moder
℞. att vi blir värdiga Kristi löften.

℣. Låt oss bedja. Herre, ingjut din nåd i våra hjärtan,
så att vi, som genom ängelns budskap fatt veta
att din Son blivit människa,
genom hans lidande och kors
når fram till uppståndelsens härlighet.
Genom samme Kristus, vår Herre.
℞. Amen.

℣. Angelus Dómini nuntiávit Mariæ
℞. et concépit de Spíritu Sancto.
℣. Ave, María ...

℣. Ecce ancílla Dómini.
℞. Fiat mihi secúndum verbum tuum.
℣. Ave, María ...

℣. Et Verbum caro factum est
℞. et habitávit in nobis.
℣. Ave, María ...

℣. Ora pro nobis, sancta Dei génetrix
℞. ut digni efficiámur promissionibus Christi.

℣. Orémus. Grátiam tuam, quæsumus, Dómine, méntibus nostris
infúnde: ut qui, Angelo nuntiánte, Christi Fílii tui incarnationem
cognóvimus, per passiónem eius et crucem ad resurrectionis glóriam
perducámur. Per eundem Christum, Dóminum nostrum.
℞. Amen.

Under tiden Påsk–Pingst ber man istället *Regina cæli*, xxx. Rosenkransen,
xxx–xxx.

MORGONBÖNER

Varje ny dag och alla dess händelser är en Guds gåva som skall föra oss
närmare honom.

[20]

I Faderns ✠ och Sonens och den helige Andes namn
börjar jag den nya dagen.
Allt som den för med sig kommer från din hand, o Herre.
Du som är Vägen, Sanningen och Livet, välsigna mig.
Den som tror på dig lever i evighet.

[21]

Min Gud, jag tillber dig.
Jag tackar dig för att du har skapat mig
och frälst mig genom din nåd
och bevarat mig under den gångna natten.
Till dig offrar jag min bön, mitt arbete,
min glädje och mitt lidande.
Låt allt ske enligt din vilja och till ditt förhärlikande.
Bevara mig från synden och det onda
och håll din hand över mig och dem jag har ansvar för,
idag och alla dagar. Amen.

[22]

Må Fadern, som har skapat mig, välsigna mig.
Må Sonen, som har dött för mig, beskydda mig.
Må Anden, som bor i mig, vägleda mig.

[23]

Herren välsigne oss
och bevare oss för allt ont
och före oss till det eviga livet. Amen.

[24]

Fader, jag kommer för att göra din vilja.

[25]

Mätta oss var morgon med din nåd.
Låt allt vi gör krönas med framgång!

Ps 90:14, 17

[26]

Tack, Gud, för nattens vila och för den nya dagen.
Tack för livets underbara gåva.
Tack för att jag får leva denna dag och vara ditt redskap.
Tack för att jag denna dag får vara någon till glädje.
Tack för att jag varje dag får lära känna dig allt djupare.
Tack för att din gudomliga kärlek omsluter mig.
Tack för att jag får ge din kärlek till dem jag möter.

[27]

Herre, i den begynnande dagens tystnad kommer jag till dig.
Jag ber dig om frid, om vishet, om styrka.
Jag vill idag betrakta allt med kärlekens ögon,
vara tålmodig, förstående, fridsam, besinnande,
se djupare än bara ytan,
se alla dina barn så som du ser dem –
ja, jag vill se det bästa hos var och en som jag möter,
stänga mina öron för allt förtal,
vakta min tunga för ont tal,
låta välsignelsens tankar råda i mitt sinne.
Gör mig, o Gud, så god och så glad
att de som möter mig förnimmar din närvaro.
Lat hela min dag uppenbara dig.

[28]

Vid morgonljusets uppgång prisar vi dig, o Herre,
ty du är hela världens Frälsare och skapelsens Återlösare.
Skänk oss i barmhärtighet en dag fylld av din frid.
Förlåt oss all var skuld.
Låt inte vårt hopp vackla.
Dölj dig inte för oss.
Med kärlekens omsorg bär du oss: överge oss inte.
Du ensam känner vår svaghet, o Gud: lämna oss inte.

[29]

Min Herre och min Gud,
jag vet inte vad som skall hända mig idag,
men jag vet att du har förutsett det i din oändliga godhet.
Därför är jag lugn.
Jag tillber din vilja, din visdom och kärlek.
Med fullkomlig förtröstan lägger jag min dag i dina händer.
Amen.

[30]

Fader i himlen,
vid början av denna nya dag vänder vi oss till dig i stor tillit.
Den är en gåva ur din hand,
liksom hela vårt liv är en gåva från dig.
Du är alltings Skapare och ursprung,
vi tillber dig och tackar dig.
Du ger oss jordens frukt att äta,
naturens krafter att tygla och mycken skönhet att njuta av.
Du har ställt oss här i världen och givit oss var uppgift.
Du har bestämt oss till att leva i gemenskap,
till att arbeta tillsammans, älska varandra
och dela varandras sorg och lycka.
Gode Fader, vi tillber dig och tackar dig.
Du känner också vår svaghet,
du vet att vi sviker dig och varandra,
du vet att vi tillfogar varandra onödig smärta.
Men du tillåter vårt misslyckande för att vi skall lära oss
att vi ingenting är och ingenting förmår utan dig.
Vi vill vänta allt av dig
genom din Son, Jesus Kristus, som blev en av oss.
Vi tackar dig för din frälsande kärlek.
Du känner vår börda och vårt lidande.
Du vet att vårt hjärta är oroligt, till dess det finner vila i dig.
Du känner våra fruktlösa önskingar och omogna begär,
våra tvivel och vår osäkerhet.
Du vet att vi är hotade av yttre faror och plågade av inre oro.
Du har lärt oss att vi kan vara tillfreds i allt detta
om vi som barn överlämnar oss till dig, vår Fader,
du som sörjer för alla våra behov,
du som låter solen gå upp över onda och goda,
du som skänker regn åt rättfärdiga och syndare,
du som mättar himlens fåglar och kläder liljorna på marken:
Vår Fader ...

Till skyddsängeln

[31]

Du Guds ängel som alltid står inför den heliga Treenigheten,
upphör aldrig med din bön för mig, din medtjänare.
Du som blivit satt att vaka över mitt liv,
hjälp mig fram till Riket, där jag med dig får sjunga
inför den Allrahögste:
Helig, helig, helig är Herren Gud Sebaot.
Himlarna och jorden är fulla av din härlighet.

UNDER DAGENS LOPP

Be ständigt.

1 Thess 5:17

»En god kristens hela liv är en helig längtan. Det man längtar efter kan man ännu inte se. Men genom sin längtan blir man mottaglig så att man kan fyllas av det när det kommer.»

Augustinus

[32]

Fader! Rom 8:15
Min Gud och mitt allt.
Allt till Guds ära. 1 Kor 10:31
Tack, gode Gud, för ...
Tillkomme ditt rike. Matt 6:10
Ske din vilja. Matt 6:10
Ur djupen ropar jag till dig, Herre. Ps 130:1
Jesus!
Kom, Herre Jesus! Upp 22:20
Herre, förbarma dig.
Herre Jesus Kristus, förbarma dig över mig.
I Jesu namn.
Stanna hos oss, Herre. Luk 24:29
Herre, lär mig att älska dig.
Lovad vare Jesus Kristus i altarets allraheligaste sakrament.
Jesu heliga hjärta, förbarma dig över oss.
Milde Herre Jesus, giv åt de döda evig frid.
Jesus, jag förtröstar på dig!
Kom, helige Ande.
Kom, helige Ande och tänd din kärleks eld.
Kom, helige Ande och förnya jordens ansikte.
✠ Gud, kom till min räddning. Jfr Ps 70:2
Herre, skynda till min hjälp.
Heliga Treenighet, låt mig vila i dig.
Heliga Maria, bed för oss.
Alla Guds heliga, bed för oss.

AFTONBÖNER

Vid dagens slut tackar vi för dess gåvor och ber om förlåtelse om vi inte använt dem på rätt sätt. Inför sömnen, som påminner om döden, lämnar vi allt i Guds händer.

[33]

Fader, i dina händer lämnar jag min ande. Luk 23:46

[34]

Jag lägger mig ner i frid och sover.
Du, Herre, låter mig bo i trygghet. Ps 4:9

[35]

Bli kvar hos oss, Herre, ty det lider mot aftonen
och dagen nalkas sitt slut.
Bli kvar hos oss och hela din kyrka.
Bli kvar hos oss vid dagens afton,
vid livets afton, vid världens afton.
Bli kvar hos oss med din nåd och din godhet,
med ditt heliga ord och dina sakrament,
med din tröst och din välsignelse.
Bli kvar hos dem som drabbats av sorgens och ångestens natt,

av tvivlets och frestelsens natt, av den bittra dödens natt.
Bli kvar hos oss alla i tid och evighet.

[36]

Förlåt, o Gud, våra överträdelser, frivilliga och ofrivilliga,
det vi sagt eller gjort, medvetet eller omedvetet,
om dagen, om natten, i sinnet, i tanken.
Förlåt oss allt, ty endast du är god och människornas vän.
Ge, o Gud, du människornas vän,
förlåtelse åt dem som hatar och sårar oss.
Gör väl mot dem som gjort oss väl.
Ge våra anhöriga och vänner vad de ber om för sin frälsning
och skänk dem evigt liv.
Besök de sjuka och skänk dem lindring.
Var med dem som färdas på vägarna, på haven och i luften.
Ge syndernas förlåtelse åt dem som tjänat oss och gjort oss gott.

Förbarma dig efter din stora nåd över alla dem som satt sin tillit
till vår förbön.
Tänk, Herre, på våra släktingar och vänner som somnat in i dig
och ge dem vila i ditt ansiktes ljus.
Tänk också på de fängslade, och rädda dem ur nöden.
Tänk på dem som gör tjänst i din heliga kyrka
och hör deras bön om frälsning och evigt liv.
Tänk, Herre, även på oss, dina ödmjuka, syndiga och ovärdiga
tjänare,
upplys vårt förstånd med din kunskaps ljus
och led oss på dina budords väg.
På förbön av vår allraheligaste härskarinna, Guds Moder,
den alltid rena Jungfrun Maria,
och alla dina heliga,
ty du är välsignad i evigheternas evighet. Amen.

[37]

Under ditt beskydd, o Herre, går vi till vila.
Var med oss, och vaka över oss.
Förbarma dig över alla döende och sjuka
under deras sömnlösa nätter:
ge dem styrka och tillit till dig.
Förbarma dig över alla fångna och torterade:
ge dem ljus i mörkret, och låt dem inte förtvivla.
Förbarma dig över alla som arbetar i natt:
må de ära dig och tjäna dig genom sitt arbete.
Förbarma dig över alla som med sorg och oro börjar denna natt:
var med dem i deras nöd.
Förbarma dig över alla som ännu är långt borta från dig:
låt dem besinna sig genom din kärleks milda tvång.
Förbarma dig över hela världen och alla människor:
låt dem få del av din eviga glädje.
Du vår moder Maria, och alla ni Guds heliga: bed för oss.
Amen.

[38]

Fader, skänk vår kropp och ande vila och vederkvickelse
och låt vårt arbete idag
bli ett utsäde som mognar till frukt i det eviga livet.

[39]

Herre Gud, himmelske Fader, vi tackar dig för din omsorg och
kärlek.
Ge oss tacksamma hjärtan. —

Du vet vilka tillfällen till kärlek och omtanke som vi försummat.
—
Förlåt oss, Fader, i din oändliga godhet.

[40]

I dina händer, Herre Gud, överlämnar vi oss
med kropp och själ,
med allt vi är och äger. —
I din närvaro nämner vi alla dem vi älskar. —
Håll ondskans makter borta från dem och från oss,
och låt dina heliga änglar bevara oss i din frid. Amen.

[41]

Vaka över oss, Herre, himmelske Fader,
och bevara oss för allt ont, både till kropp och själ.
Giv oss nåd att i denna natt trygga vila under ditt beskärm.
Och när omsider vår sista afton kommer,
låt oss då få insomna i din frid,
att vi må uppvakna till din härlighet.
Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

AFTONBÖN MED BARN

En människas grundinställning till livet formas under hennes första år.
Därför är det så viktigt att föräldrar och barn tillsammans talar med
Gud, som är grunden för all trygghet. Bönen kräver inre samling och den
skall utgå från våra erfarenheter — vare sig vi är barn eller vuxna. (Detta
är en modell som skall anpassas till den konkreta situationen.)

Man börjar med att prata igenom det som har hänt under dagen.
Barnet lär sig att ingenting är för obetydligt för att göras till bön. Så
småningom vidgar man samtalet till större sammanhang: familjen, den
närmaste omgivningen, sådana som har det svårt, här hemma och ute i
världen. Förbönen lär oss att världen angår oss och att vi hör ihop med
alla människor.

[42]

Gode Gud, du är här hos oss — du ser oss — du hör oss — du
känner oss — du älskar oss. Nu vill vi vara alldeles stilla (med
händerna, med fötterna, med huvudet).
Gud, du älskar ..., mamma och pappa, ... (lekkamraterna, barn
som har det svårt,...) Gud, tack för ...
Gud, hjälp oss att ...
Gud, tänk särskilt på ...

Med hjälp av en bibel för barn — gärna i anslutning till
kyrkoåret — berättar man en händelse ur Gamla eller Nya
testamentet, så att barnen — och vi själva — mer och mer förstår
det viktigaste av allt: att Gud älskar oss och längtar efter vår
kärlek. Till slut gör man korstecknet med tummen på barnets
panna:

Gud välsigne dig ... och bevara dig för allt ont och före dig till
det eviga livet. Amen.

KORTARE AFTONBÖN MED BARN

[43]

Gud som haver barnen kär
se till mig som liten är.
Vart jag mig i världen vänder
står min lycka i Guds händer.

Lyckan kommer, lyckan går,
Gud förbliver Fader vår.
Gode Gud, välsigna ...

[44]

Gud som hör vad alla ber om
och som vet vad jag vill ha,
ge mig det du vet är bra.
Hjälp mig tänka goda tankar,
hjälp mig säga snälla ord
och förlåt allt styggt jag gjort.
Tack för mat och tack för kläder,
tack för regn och vackert väder,
tack för att du hjälper mig. Amen.

Nära som mina lakan

[45]

Nu kryper jag ner
i min sköna säng.
Det är skönt att somna.
Du är här Gud
Du är nära mej.
Du är så nära mej
som mina lakan.
Du omsluter mej
på alla sidor
och håller mej
i din hand.
Det är skönt att veta.

Bliv kvar

[46]

Bliv kvar hos oss Herre under nattens timmar.
Vaka över våra sovande kroppar
och fyll dem med ny kraft.
Dig vare tack för sömnen
för tystnad och stillhet
och för det sköna mörkret.
Dig vare tack för hoppet
om en ny dag
och för det eviga livets hopp.

[47]

Det gå, en ängel kring vårt hus,
han bär på två förgyllda ljus.
Boken har han i sin hand.
Nu somnar vi i Jesu namn.

[48]

Guds ängel, vaka över mig,
håll över mig din hand
och led mig tryggt från farans stig
till salighetens land.

Vare sig ni åter eller dricker, gör allt till Guds ära!

Jfr 1 Kor 10:31

Före maten

[49]

℣. Allas ögon är vända mot dig,
℞. och du ger dem föda i rätt tid.
℣. Du öppnar din hand
℞. och stillar allt levandes hunger.
℣. Ära vare Fadern ...

Ps 145:15-16

1. O Gud, se i nåd till dem som hungrar och lider nöd
och ge oss tacksamma hjärtan.
Välsigna oss och dessa dina gåvor
som vi får ta emot ur din givmilda hand.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.

2. Gud, välsigna oss och dessa dina gåvor,
och låt oss få sitta till bords vid den stora måltiden i ditt rike.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.

I Advent

[50]

Fader, du sände oss din ende Son för att vi skulle ha liv.
Välsigna oss och denna måltid, din gåva och vårt arbetes frukt.
Ge oss ny kraft, så att vi öppnar oss för Kristus när han kommer.
Genom samme Jesus Kristus, vår Herre.

Efter jul

[51]

Oändligt gode Gud, i din Son, född av jungfrun Maria,
har du visat din omsorg om oss.
Välsigna oss och denna måltid
och lär oss att ta hand om varandra.
Genom samme Jesus Kristus, vår Herre.

I Fastan

[52]

Fader, välsignad är du som ger oss vad vi behöver till kropp och själ.
Lär oss att avstå från allt det vi inte behöver,
och väck vår hunger efter ditt ord och din rättfärdighet.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.

Efter Påsk

[53]

Herre, alltings upphov,
i din Sons uppståndelse har du uppväckt oss från döden till livet.
Välsigna oss och denna måltid,
och låt vårt liv stå i samklang med vår tro.
Genom samme Jesus Kristus, vår Herre.

Efter Pingst

[54]

Herre, vår Gud, du älskar din skapelse,
du mättar himlens fåglar och kläder liljorna på marken.
Välsignad är du för jordens frukt och för den måltid vi skall äta.
Låt ingen sakna mat och husrum.
Om detta ber vi genom Jesus Kristus, vår Herre.

[55]

Välsignad är du, Herre vår Gud, världsalltets konung,
som med godhet, nåd och barmhärtighet
ger mat åt allt levande och uppehåller allt.
För de gåvor som du ger oss, välsignad vare du i evighet.

[56]

Välsignad är du, Herre, som givit oss näring alltifrån vår
ungdom
och som ger föda åt varje levande varelse.
Uppfyll våra hjärtan med jubel, och ge oss alltid
det som vi behöver, så att vi kan dela med oss åt andra
genom Jesus Kristus, vår Herre.

[57]

Herre, vår Gud, du har uppstått från de döda
och givit nåd åt hela världen.
Välsigna denna måltid och dem som samlats kring detta bord
och låt oss få mötas igen i din himmel.
Beskydda alla som bor i detta hus
och ge dem din nåd och barmhärtighet, nu och i evighet.

[58]

Herre Jesus Kristus, du levande Bröd
som har kommit ned från himlen,
du sannskyldiga föda för hela världsalltet,
du som har kommit för att vi skulle ha liv och liv i överflöd,
välsigna vår mat och vår dryck
och gör oss värdiga att dela med oss.
Dig vare ära och pris, du alla goda gåvors givare, nu och i
evighet.

Efter maten

[59]

℣. Herre, allt du har skapat skall tacka dig,
℞. dina trogna skall lovsjunga dig.
℣. Ära vare Fadern ...

Ps 145:10

1. Vi tackar dig, allsmäktige Gud,
för alla dina välgärningar mot oss,
du som lever och råder från evighet till evighet.

2. Vi tackar dig, evige Gud, för dina jordiska gåvor.
Ge oss även del i ditt himmelska rike,
genom Jesus Kristus, vår Herre.

3. Herre, vår Gud, fader till alla folk, se till denna din familj
och låt alla som brutit brödet med varandra
få del i din himmelska måltid.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.

4. Vi tackar dig, kärleksrike Gud, för dina goda gåvor
och för vänskapen, endräkten och friden som du låter råda
ibland oss.
Bevara oss i frid som dina barn,
genom Jesus Kristus, vår Herre.

5. Fader, i din försyn skänker du oss liv och styrka.
Gör våra liv till en evig tacksägelse för dina gåvor.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.

6. Välsignad är du, Herre, för allt som du har skapat
och för allt som du dagligen ger oss med givmild hand.
Vi ber dig: ge oss tacksamma hjärtan
och befria oss mer och mer från begäret att äga någonting för
egen del.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.

7. Du allsmäktige Härskare har skapat allt för ditt Namns skull.
Du har givit mat och dryck åt människorna att njuta
för att vi skall tacka dig.
Åt oss har du förlänat andlig mat och dryck och evigt liv
genom din Tjänare Jesus Kristus.
Dig vare ära i evighet!

Glädjens Herre

[60]

Glädjens Herre, var en gäst vid vårt bord i dag
Gör vår måltid till en fest efter ditt behag.
För de gåvor som du ger tackar vi dig nu
Gud, som hör förrän vi ber, prisad vare du!

MEDITATION

Betraktande bön — inre bön

Ordet meditation används i flera betydelser, jämsides med uttrycken betraktande bön, kontemplation, inre bön. Gemensamt för sådana böneformer är att de syftar till ett fördjupat böneliv, där det inte längre är fråga om att »be en bön« utan om att vara i ett tillstånd av bön. Också här är Jesus vår förebild. »Jesus gick upp på berget för att be, och natten igenom bad han till Gud« (Luk 6:12). Genom meditationen blir man förtrogen med Jesu liv och med Guds ord. Så når man fram till en innerligare gemenskap med den heliga Treenigheten.

Meditationen kräver, åtminstone i början, en viss avskildhet och stillhet. Men så småningom lär man sig att alltid och överallt kunna dra sig undan till »hjärtats inre cell« (Katarina av Siena). Samspelet mellan ande, själ och kropp är viktigt. Äkta bön kan aldrig bli en rent andlig aktivitet, utan hela människan, kropp och själ, tankar och sinnen, skall vändas till Gud. Kroppen bör ha en fast hållning utan att vara spänd, andningen bör vara lugn och jämn, ansiktsmusklerna avspända. På så sätt uttrycker redan kroppen själens hållning inför Gud. Meditationen är snarare passiv än aktiv, den är främst ett tillstånd av lyssnande och mottagande.

Det beror på ens personliga läggning vilken form av meditation man helst använder. Reträtter, meditationsdagar, böcker av andliga ledare och samtal med erfarna bedjare kan ge oss den hjälp vi behöver för att utveckla och fördjupa vårt böneliv. Särskilt i perioder av andlig torka behöver vi andras hjälp. »Ibland är bönen som att gå till en kamp, ibland som att gå till en dans« (Niklaus av Flüe).

»Det första som krävs är att man är törstig. Ty endast de törstiga är bjudna: 'om någon är törstig skall han komma till mig och dricka' (Joh 7:37). Den som inte är törstig ger upp vid minsta trötthet och lockas bort av minsta utsikt till nöje« (Katarina av Siena).

Börja meditationen med att åkalla den helige Ande.

[61]

Kom, helige Ande, och uppfyll de troendes hjärtan
och upptänd i dem din kärleks heliga eld,
du som församlar folk av alla tungomål i trons enhet.

Andra böner till den helige Ande xxx–xxx; xxx–xxx.

Andlig läsning

Kyrkofäderna anbefaller läsning av den heliga Skrift (lectio divina) som en form av fördjupad bön. Välj ett stycke ur Bibeln, läs det långsamt och begrundande, smaka på orden, försök att i trons ljus förstå deras fulla mening som om de vore skrivna just med tanke på dig. Stanna ofta upp, så att orden får tid att öppna sig och verka. Tänk hela tiden på att du läser inför Guds ansikte. Inte dina ansträngningar är det som skall bära frukt, utan Guds Andes nåd, som vill falla som ett vårregn över vår andes förtorkade mark.

Sök med läsningen, så finner ni i meditationen.
Bulta på dörren med meditationen,
så får ni gå in i kontemplerationen.
Läsningen når till barken, meditationen till mårgen,
bönen ger utlopp för längtan,
kontemplerationen smakar den innersta sötman.

Guigo II av Chartreux

Lectio — att läsa och lyssna

Konsten att öva *lectio divina* börjar med konsten att lyssna på djupet, att lyssna med »hjärtats öra«, som den helige Benedikt uppmuntrar till i företalet till sin Klosterregel. När vi läser Skriften skall vi försöka härma profeten Elia. Profeten befann sig på flykt undan en dödsdom. Han befann sig med andra ord i sitt livs allvarligaste kris. Han hade vandrat genom Judas öken i fyrtio dagar och fyrtio nätter (jämför Jesu frestelse). Slutligen nådde han Guds berg Horeb. Han övernattade i en av dess grottor. Där fick han löftet att personligen möta Gud. Han uppmånades att fatta posto på berget och skärpa uppmärksamheten. Först passerade en orkan som krossade klipporna. Därefter kom ett jordskalv, därefter eld. Gud fanns inte i dessa spektakulära fenomen. Men efter elden kom ett stilla sus, och i suset hördes en röst som sade: »Varför är du här, Elia?«.

Vi skall bli människor som uppfattar rösten i den stilla susningen, det sakta suset (jfr 1 Kung 19:12), i Guds ord till oss, Guds röst när den vidrör vårt hjärta. Denna varsamma läsning av bibelordet är detsamma som att ställa in frekvensen för Guds närvaro i den särskilda del av Guds skapelse som heter Skriften.

Profeternas rop i det gamla Israel var ett glädjefyllt order: »Lyssna! Shama Israel: hör, Israel!« I *lectio divina* lyder jag den befallningen. Jag vänder mig till Skriften. Jag vet att jag måste skärpa uppmärksamheten, samla tankarna, fokusera, höra, lyssna, lystra till Guds röst, som talar så lågmält. Den som vet vad han talar om behöver inte höja rösten. Skall man uppfatta någon som talar lågmält måste man först lära sig att hålla tyst. Man måste lära sig att älska tystnaden. Pratar man oupphörligt (eller väsnas det hela tiden runt omkring) kan man inte höra de låga ljuden. Att öva *lectio divina* förutsätter därför att man först kommer ner i varv för att kunna höra Guds ord till en. Detta är första steget i *lectio divina*, som inte för inte heter *lectio*, läsning.

Läsningen, lyssnandet, det första steget i *lectio divina*, avviker helt från det sätt att läsa som de flesta moderna kristna har när de ögnar igenom tidningen, en bok eller Bibeln. *Lectio* är att läsa med vördnad, att lyssna i en anda både av tystnad och häpnad. Vi lystrar för att höra Guds stilla sus till oss personligen — inte högt, utan intimt, starkt. Vid *lectio* läser vi långsamt, uppmärksamt, varsamt, för att lyssna till ett ord eller en mening som är Guds ord till oss idag.

»Därför, som den heliga Anden säger: Om ni hör hans röst idag, förhärda inte era hjärtan« (Heb 3:7, med citat av Ps 95:7 f).

Meditatio — meditation

De kristna har alltid sett en biblisk inbjudan till *lectio divina* i jungfru Marias förebild: hon som tog till sitt hjärta och »begrundade« det hon såg och hörde om Kristus (jfr Luk 2:19). För oss idag är detta en påminnelse att vi måste ta in ordet, det vill säga, memorera det, lägga det på minnet, och därefter varsamt upprepa det för oss själva, låta det påverka, samverka, penetrera, interagera med våra tankar, våra förhoppningar, våra minnen, vår längtan, våra planer. Detta är det andra steget vid *lectio divina* — *meditatio*, meditationen. Genom *meditatio*

tillåter vi Guds ord att bli hans ord till oss, ett ord som berör oss och påverkar oss i djupet. En medeltida cisterciensmunk, Arnoul av Bohries, säger: »När han läser skall han söka smaken, inte kunskapen. Den heliga Skrift är Jakobs brunn. Där hämtar man det vatten man senare skall utgjuta i form av bön.«

Varje ord är en hake. Där fastnar ett eller flera andra ord. Ett ord anknyter till samma ord någon annanstans i Skriften. Så rör sig meditationen vidare. När man väl har funnit ett ord eller ett ställe i Skriften som talar till en personligen, då måste man ta sig tid att idissla det (*ruminatio*). Bilden av en idisslare, en ko som lugnt tuggar sin beta gräs om och om igen, användes i fornkyrkan som symbol för den troendes eftertanke inför Guds ord. Man drog sig på den tiden inte för att använda en bild som vår tid skulle finna opassande. Så allvarligt, och samtidigt så sinnligt, tog man på uppgiften att inhämta näring i gudsordet.

Oratio — bön

Det tredje steget i *lectio divina* är *oratio* — bönen: bön både som ett samtal med Gud, det vill säga, en kärleksfull dialog med den Ende, han som har inbjudit oss till sin famn, och som konsekration, som ett helgande, ett prästerligt frambärande av de delar i oss som vi hittills har trott att Gud inte var intresserad av. I denna helgelsebön låter vi ordet som vi tagit in, och som vi begrundar, beröra och förvandla djupet i oss. Det är som när prästen konsekreter elementen, bröd och vin, i eukaristin: Gud inbjuder oss vid *lectio divina* att lyfta upp det svåraste och det mest smärtsamma i våra erfarenheter inför honom och att sakta läsa de helande orden över detta, det ord eller den mening som Gud har gett oss vid vår läsning och bön. Vid *oratio*, konsekrationen, låter vi, ja tillåter vi, oss själva att vidröras och förvandlas av Guds ord.

Contemplatio — kontempleration

Slutligen vilar vi helt enkelt inför Guds ansikte. Han har använt sitt ord som medel att sjunka in i hans förvandlande famntag. Ingen som någonsin varit förälskad behöver påminnas om att det finns stunder i ett kärleksfullt förhållande när ord är överflödiga. Samma sak gäller förhållandet till Gud. Ordlös, stilla vila i hans närvaro, han som älskar oss. Denna vila har ett namn i den kristna traditionen: *contemplatio*, kontempleration. in en gång över vi oss i tystnad. Vi lämnar våra egna ord. Denna gång gläder vi oss helt enkelt åt erfarenheten av att finnas inför Guds ansikte, att vara med Gud och låta Gud vara med oss.

Liksom regn och snö faller från himlen och inte vänder tillbaka dit utan vattnar jorden, får den att grönska och bära frukt, och ger säd att så och bröd att äta, så är det med ordet som kommer från min mun: det vänder inte fruktlöst tillbaka utan gör det jag vill och utför mitt uppdrag.

Jes 55:10–11

Guds ord är levande och verksamt. Det är skarpare än något tveeggat svärd och tränger så djupt att det skiljer själ och ande, led och märmg och blottlägger hjärtats uppsåt och tankar.

Heb 4:12

Saliga de som hör Guds ord och tar vara på det.

Luk 11:28

Brann inte våra hjärtan när han talade till oss på vägen och utlade skrifterna för oss?

Luk 24:32

Bön före bibelläsningen

[62]

Jag tillber dig, eviga Sanning,
du skatt som ligger dold under bokstaven.
Ge mig nu samme Ande som skänkt liv åt dessa ord

och låtit dem födas i den helige författaren,
så att du blir levande i mitt innersta
och mitt hjärtas högsta kärlek.
Så får jag alltmer föda fram dig i ord och gärning,
genom att villigt gå på dina budords väg
och gärna lyda dina råd.
Detta är idag min fasta föresats,
detta vågar jag hoppas att uppnå med din hjälp.

[63]

Herre, låt ditt heliga ord vara min glädje.
Vänd dig till mig!
Du är det fulla dagsljuset för den som kan se,
du är de blindas ljus, de starkas kraft, de svagas styrka.
Vänd dig till mig!
Ur djupen ropar jag till dig, hör min bön!
Skriften är full av hemligheter och svår att förstå,
men du vet varför du lät den skrivas.
jag vill prisa dig för varje sanning
som jag finner i de heliga Skrifterna.
Hjälp mig att lyssna till bönens ord,
ge mig nytt mod då jag begrundar undren i din lag och alla dina
verk,
från den stund då du skapade himmel och jord
till den dag då vi skall få råda tillsammans med dig
i ditt himmelska rike för evigt. Amen.

[64]

Herre, låt dina ord bli en närande föda
som styrker oss på vägen hem till dig.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.

[65]

Herre, upplys och undervisa oss med frälsningens ord
så att vi ser det jordiska i dess rätta ljus
och upptänds av längtan efter det himmelska.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.

Även andra andliga texter än bibeln kan läsas på ett liknande meditativt sätt.

Meditation över Herrens bön

[66]

O du helige *Fader vår*: vår skapare, återlösare, tröstare och frälsare.

Som är i himmelen, i änglarna och i helgonen. Du upplyser dem till kunskap, eftersom du, Herre, är ljus. Du tänder dem till kärlek, eftersom du, Herre, är kärlek. Du bor i dem och uppfyller dem, så att de blir saliga, eftersom du, Herre, är det högsta goda, du från vilken allt gott kommer, och utan vilken intet gott finns.

Helgat varde ditt namn: må kunskapen om dig klarna i oss, så att vi kan urskilja vad som är bredden av dina välgärningar, längden av dina löften, höjden av ditt majestät och djupet av dina domar (jfr Ef 3:18).

Tillkomme ditt rike: för att du skall härska i oss genom nåden och låta oss komma till ditt rike. Där är anblicken av dig tydlig, kärleken till dig fullkomlig, gemenskapen med dig salig, njutandet av dig evigt.

Ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden: så att vi älskar dig av hela hjärtat (jfr Luk 10:27), ständigt tänker på dig, av hela vår själ alltid längtar efter dig, av hela vart sinne inriktar all vår strävan på dig, söker din ära i allt och av alla krafter uppbygger all vår styrka och alla själens och kroppens sinnen till att lyda din kärlek och inte till något annat; och så att vi älskar våra medmänniskor som oss själva och efter förmåga drar alla till din kärlek, gläds åt andras välgång lika mycket som åt vår egen, känner medlidande med dem i motgången och inte är någon till anstöt (jfr 2 Kor 6:3).

Vårt dagliga bröd, din älskade Son, vår Herre Jesus Kristus, *giv oss i dag*: för att vi skall minnas, förstå och vörda den kärlek som han visade oss och allt som han för oss har talat, gjort och utstått.

Och förlåt oss våra skulder: genom din outsägliga barmhärtighet, genom kraften av din älskade Sons lidande och genom den saliga Jungfruns och alla dina utvaldas förtjänster och förböner.

Såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro: och hjälp oss, Herre, att fullständigt förlåta det som vi inte helt förlåter, så att vi för din skull verkligen älskar våra ovänner och hängivet ber för dem inför dig, inte lönar någon med ont för ont (jfr 1 Thess 5:15) utan strävar efter att med din hjälp vara alla människor till nytta.

Och inled oss icke i frestelse: vare sig dold eller öppen, plötslig eller förutsedd.

Utan fräls oss ifrån ondo: från det förgångna, det närvarande och det kommande onda.

Ty riket är ditt: och du vill ge oss det som denna bön handlar om, eftersom du fördenskull har upprättat ett helt rike.

Och makten: så att du kan göra det.

Och härligheten i evighet: ty du gör det här på jorden under vedermödan, om än på ett mestadels fördolt sätt, som du på ett uppenbart sätt gör det med dem som du hjälpt till himlens glädje och härlighet; och allt detta sträcker sig in i evigheten, både riket, makten och härligheten.

Amen.

En kortare meditation över Herrens bön

[67]

Fader vår
upphöjd i din skapelse
ljuv i din kärlek
rik i din arvedel
som är i himmelen
glädjens krona
härlighetens glans
salighetens skatt
helgat varde ditt namn
och som honung för vår mun
ett väljud i örat
ett jubelrop i hjärtat
tillkomme ditt rike
glädjen utan gräns
friden utan ände
tryggheten bortom all fara
ske din vilja, såsom i himmelen så ock på jorden
så att vi hatar det du hatar
älskar det du älskar
gör det du bygger.

Vårt dagliga bröd giv oss idag
 livets nödtorft
 sanningens ord
 brödet från himmelen
 och förlåt oss våra skulder
 mot dig
 mot varandra
 mot oss själva
 så som ock vi förlåta dem oss skyldiga äro
 dem som sårat oss i ord
 genom oförrätter
 genom trolöshet
 och inled oss icke i frestelse
 köttets
 världens
 djävulens
 utan fräls oss ifrån ondo
 det nuvarande
 det förflutna
 det framtida.
 Ty riket är ditt och makten och härligheten i evighet. Amen.

Jesusbönen

Jesusbönen har uppstått i östkyrkan men har under senare tid vunnit spridning även i väst. Den består i att man om och om igen, i takt med andningen eller hjärtats slag, upprepar Jesu namn, Namnet över alla namn, vanligen med dessa ord: *Herre Jesus Kristus – förbarma dig över mig*. Detta är den äldsta bönen till Jesus: den beds för första gången av den blinde tiggaren Bartimaios på vägkanten utanför Jeriko (jfr Mark 10:47). Vi skall be den i samma anda. Gud är inte anonym, han är en person, ett Du, han har ett ansikte och ett namn.

Du skall ge honom namnet Jesus, ty han skall frälsa sitt folk från deras synder.

Matt 1:21

Därför har Gud upphöjt honom över allt annat och gett honom det namn som står över alla andra namn, för att alla knän skall böjas för Jesu namn, i himlen, på jorden och under jorden, och alla tungor bekänna att Jesus Kristus är herre, Gud fadern till ära.

Fil 2:9–11

[68]

Herre Jesus Kristus (Guds Son) – förbarma dig över mig (syndare).

Ur En rysk pilgrims berättelse

Be så, oftare och oftare, och du skall med Guds hjälp nå den inre bönen, som ständigt är verksam av sig själv i hjärtat. Härvid måste du akta dig för föreställningar och alla slags bilder som kan dyka upp. Avvisa alla föreställningar. —

Att be i sanning, det är att inrikta tanke och minne till oavslåttlig hågkomst av Gud, att vandra i hans gudomliga närvaro, att uppväcka sig själv till kärlek till honom och tänka på honom och förbinda hans namn med sin andning och sitt hjärtas slag. Till detta vägläds man genom att med läpparna åkalla Jesu Kristi allraheligaste namn *eller* genom att läsa Jesusbönen i varje stund, på alla platser, oavslåttligen. För att övertyga sig om hur nödvändig och fruktbärande den upprepade bönen är bör man lägga märke till att varje impuls till bön, varje tanke på bön är den helige Andes verk och vår skyddsängels röst; att Jesu Kristi namn, åkallat under bön, innehåller en av sig själv verksam, frälsande kraft; och att man därför inte skall bedrövas om bönen är ofullkomlig eller torr utan med tålmod invänta frukterna av det trägna åkallandet av Guds namn.

Rosenkransbönen

Rosenkransbönen är en västerländsk motsvarighet till Jesusbönen. De

ständigt upprepade enkla böneorden hjälper sinnet till samling och frigör anden. Kulorna på rosenkransen (»radbandet«) är en hjälp att samla tankarna och återvända till bönen var man än befinner sig. Man kan be rosenkransen var man går, står eller ligger. Den kan läsas gemensamt eller enskilt.

För varje avsnitt (en »dekad« — en gång Herrens bön, tio gånger Var hälsad, Maria, en gång Ära vare Fadern) betraktar man en händelse (»hemlighet«, »mysterium«) i frälsningshistorien. I ljust av Jesu människoblivande, lidande och förhärlikande får vi det rätta perspektivet på vår vardags uppgifter, svårigheter och glädjeämnen.

Vanligtvis ber man fem dekader, inleda med *O Gud, kom till min räddning* (som i tidebönen, xx) och avslutade med *Salve Regina* (xxx). Ett utförligare sätt består i att börja med apostoliska trosbekännelsen, Herrens bön, tre Var hälsad, Maria samt Ära vare Fadern, följt av de fem dekaderna.

Alltefter de hemligheter som man betraktar kallas rosenkransens mysterier för Glädjens, Smärtans, Härlighetens och Ljustets (»rosenkransens glädjerika, smärtorika, ärorika och ljusa mysterier«).

Den som tar till vana att dagligen be åtminstone en hemlighet väner sig vid att vara hos Jesus tillsammans med hans och vår moder. Här följer några tankar som kan vara till inspiration för den som ber rosenkransen.

Glädjens mysterier

Måndag och lördag (eller under advent och jultiden).

[69]

1. Jesus bebådas av ängeln

Luk 1:26–38

Var hälsad, du högt benådade! Herren är med dig.

Luk 1:28

Omgärdad på alla sidor
 av Guds godhet
 blev du själv den heliga gården åt Gud.
 Fadern, Sonen, Anden
 bodde inom dina murar,
 och ur ditt fördolda
 steg den Fördolda fram.

℞. Ordet blev kött.

℣. Och tog sin boning bland oss.

Herre, ingjut din nåd i våra hjärtan, så att vi, som genom ängeln budskap har fått veta att din Son blivit människa, genom hans lidande och kors når fram till uppståndelsens härlighet. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

2. Maria besöker Elisabet

Luk 1:39–56

Välsignad är du mer än andra kvinnor,
 och välsignat det barn du bär inom dig.

Luk 1:42

Välsignad är du, Abrahams dotter, du som lyssnat till den Eviges ord.

Välsignad är du, Herrens tjänarinna, du som undfått den rikaste bland gåvor.

Välsignad är du, som föder Gud på jorden.

Träd in bland oss och ge oss honom som du bär.

℞. Saliga de som hör Guds ord.

℣. Och tar vara på det.

Allsmäktige, evige Gud, du ingav den saliga Jungfrun, som bar din Son inom sig, att söka upp Elisabeth. Öppna oss för vad din Ande säger, så att vi tillsammans med Maria prisar och upphöjer din storhet. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

3. Jesus föds i Betlehem

Luk 2:1-20; Matt 1:18 – 2:12

Och detta är tecknet för er:
ni skall finna ett nyfött barn som är lindat
och ligger i en krubba.

Luk 2:12

Herdarna sade:

Låt oss skynda till Betlehem för att se det Ord som Herren har
sagt oss.

R. Med godhet och med trofasthet har Herren tänkt på Israels
folk.

W. Hela jorden har sett att vår Gud räddar.

Allsmäktige Gud, du som underbart har skapat människan och
ännu underbarare har återställt din bild i henne, låt oss få del av
hans gudomliga natur som för vår skull har blivit sann och
verklig människa, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

4. Jesus frambärs i templet

Luk 2:22-40

Mina ögon har skådat frälsningen som du har berett åt alla folk.

Luk 2:31f

Den gamle tog Barnet i famnen,
men Barnet var hans Herre.
Jungfrun blev moder men förblev Jungfru.
Hon tillbad den hon fött till världen.

R. Vi har besinnat din godhet, o Gud.

W. Här i ditt tempel.

Allsmäktige, evige Gud, din Son blev en av oss och framburen i
templet. Låt oss här förenas med honom, så att vi kan träda fram
heliga och fläckfria inför dig. Genom Jesus Kristus, vår Herre.
Amen.

5. Jesus återfinnes i templet

Luk 2:41-52

Visste ni inte att jag måste vara hos min Fader?

Luk 2:49

Jag skådar dig i helgedomen,
jag ser din makt och din härlighet.

R. Lyckliga de som bor i ditt hus.

W. Och alltid kan sjunga ditt lov.

Gud, du sände din Son till vår jord för att befria människan ur
dödens villkor. Skänk oss, som väntar på hans återkomst, dina
himmelska gåvor, så att vi redan nu kan leva som dina fria barn.
Genom honom, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Smärtans mysterier

Tisdag och fredag (eller Stilla veckan).

[70]

1. Jesus lider dödsångest i Getsemane.

Matt 26:36-46

Låt din vilja ske

Matt 26:42

När de onda kommer emot mig för att slita mig i stycken,
mina motståndare och fiender,
då skall de själva snava och falla.
Om en krigshär hotar mig känner jag ingen fruktan,
om kriget kommer är jag ändå trygg.

R. Därför säger jag: Jag är här.

W. I bokrullen står vad jag skall göra.

Herre, gjut din nåd i våra hjärtan, så att vi inte lockas bort från
dig utan bygger våra liv på dina löften och vad som än händer
aldrig överger din Son, vår Herre Jesus Kristus, som med sin
ensamhet och smärta har helgat vårt lidande och vår död. Han
som lever och råder i evighet. Amen.

2. Jesus gisslas

Matt 27:26

Vad som ännu fattas i Kristi lidanden,
det lider jag i mitt eget kött,
för hans kropp, som är Kyrkan.

Kol 1:24

Det skär mig in i mörger när mina fiender hånar mig,
när de ständigt frågar: Var är din Gud?
Varför är du tyngd av sorg, min själ, och full av oro?
Sätt ditt hopp till Gud!

R. Jag är kraftlös och krossad.

W. Jag skriker ut mitt hjärtas jämmer.

Gud vår Fader, du som i din Sons förnedring har upprättat den
fallna världen, låt vår befrielse från syndens makt glädja oss nu
och för evigt. Genom honom, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

3. Jesus törnekrönes

Matt 27:27-31

Han svarade inte med skymford när han skymfades.

Han svarade inte med hotelser när han fick lida.

Han överlät sin sak åt honom som dömer rättvist. 1 Pet 2:23

Du gör oss till ett åtlöje för våra grannar,
till spott och spe för dem som bor omkring oss.
Du gör oss till en visa bland folken,
ett mål för allas förakt.
Grip in, kom till vår hjälp,
befria oss, du som är god!

R. Varför döljer du ditt ansikte,

W. Och glömmet vår nöd och plåga?

Herre, skydda och stärk din Kyrka med evig nåd, hjälp henne i
hennes frestelser och led henne på dina vägar, ty utan dig kan
inget mänskligt bestå. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

4. Jesus bär sitt kors

Joh 19:17

Om någon vill gå i mina spår måste han förneka sig själv
och varje dag ta sitt kors och följa mig.

Luk 9:23

Jag lever, fast inte jag själv, det är Kristus som lever i mig.

R. Innan jag fick lida för jag vilse.

W. Men nu håller jag mig till ditt ord.

Bevara, Herre, dina tjänare, och fostra oss till goda gärningar. Ge
oss din tröst och ditt beskydd i detta liv, och låt oss ej gå miste
om det eviga. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

5. Jesus korsfästes och överlämnar sin ande

Matt 27:32-56

Jesus sade till lärjungen: Där är din mor.

Joh 19:27

Jesus ropade med hög röst:

Fader, i dina händer lämnar jag min ande.

Luk 23:46

Ditt Kors, o Herre, tillber vi,
och din heliga uppståndelse lovsjunger och ärar vi,
ty genom Korsets trä blev världen fylld av glädje.

R. Jag ligger nedtryckt i stoftet.
V. Skänk mig liv, som du har sagt.

Herre, tänk på din nåd och barmhärtighet mot oss, och välsigna för evigt dina tjänare, för vilka din Son Jesus Kristus gjutit sitt blod och instiftat påskens mysterium. Han som lever och råder i evighet. Amen.

Härlighetens mysterier

Söndag och onsdag (eller påsktiden).

[71]

1. Jesus uppstår från de döda

Matt 28:1-10

Har vi blivit ett med honom genom att dö som han,
skall vi också bli förenade med honom
genom att uppstå som han.

Rom 6:5

Då kom Jesus och stod mitt ibland dem och sade: Frid åt er alla.

R. Jag vill lovsjunga dig, Herre, ty du drog mig upp ur djupet.
V. Och lät inte mina fiender triumfera.

Barmhärtige, evige Gud, låt nådens gåvor växa till i oss, så att vi allt djupare fattar påskens hemlighet: vår helighet som döpta, vårt nya liv i Anden, vår värdighet som vunnits med Kristi dyrbara blod. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

2. Jesus uppfar till himlen

Apg 1:6-11

Gud har gjort oss levande
tillsammans med Kristus — av nåd är ni frälsta —
och uppväckt oss med honom
och gett oss en plats i himlen genom Kristus Jesus.

Ef 2:5f

Ärans Konung, lämna oss inte ensamma, utan sänd oss Faderns Ande, som du lovat.

R. Gud är konung över folken.
V. Han sitter på sin heliga tron.

Allsmäktige Gud, fyll oss med helig glädje och låt oss leva i tacksamhet och kärlek, ty Kristi himmelsfärd är början till vår upphöjelse, och hela Kyrkans kropp är kallad till den härlighet dit hennes huvud och Herre har gått före. Genom honom, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

3. Jesus utgjuter sin Ande på Pingstdagen

Apg 2:1-11

Hoppet sviker oss inte,
ty Guds kärlek har ingjutits i våra hjärtan
genom att han har gett oss den heliga Anden.

Rom 5:5

Det är inte ni som talar, utan er Faders Ande talar genom er.

R. Du sänder din Ande, då skapas liv.
V. Du gör jorden ny.

Må Anden, Herre, ge oss de andliga gåvorna, så att vår vilja kan behaga dig genom att bli ett med din. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

4. Jesus upptar sin moder till himlens härlighet

Och ett stort på i himlen,
en kvinna klädd i solen och med månen under sina fötter
och en krans av tolv stjärnor på sitt huvud.

Upp 12:1

Stora ting låter den Mäktige ske med mig.
Alla släkten skall prisa mig salig.

R. Saliga de som hör Guds ord.
V. Och tar vara på det.

Allsmäktige evige Gud, till himlens härlighet har du upphöjt din Sons moder, den alltid rena Jungfrun Maria, med kropp och själ. Lär oss att lyfta blicken upp till denna härlighet, och låt oss en gång dela den med henne. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

5. Jesus kröner sin moder i himlen

Salig är den som håller ut då han prövas;
när han har bestått provet
skall han få det eviga livets segerkrans,
som Gud har lovat dem som älskar honom.

Jak 1:12

En drottning står på din högra sida,
i gyllene skrud,
du himmelske Konung.

R. Salig du som trodde.
V. Ty det som Herren har låt säga dig har gått i uppfyllelse.

Barmhärtige Gud, du gjorde den saliga Jungfrun till vår himmelska moder och drottning. Låt oss känna stödet av hennes förbön och vinna dina barns härlighet i himlens rike. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Ljusets mysterier

Torsdag (eller tiden under året).

[72]

1. Jesus döps av Johannes i Jordan

Matt 3:13-17

Detta är min älskade son, han är min utvalde.

Matt 3:17

Frälsaren steg ned i Jordan för att nyskapa den fallna människan, med vattnet återställa den fördärvade naturen och hölja vår dödliga kropp i odödlighetens klädnad.

R. Detta är min tjänare som jag har utvalt,
V. den som jag älskar och som min själ har sin glädje i.

Allsmäktige, evige Gud, du uppenbarade Kristus som din älskade Son när Anden sänktes över honom vid dopet i Jordan. Låt oss, som genom vatten och Ande har blivit dina barn, för alltid leva så att vi behagar dig.
Genom honom, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

2. Jesus förvandlar vatten till vin i Kana

Joh 2:1-11

Hans mor sade till tjänarna: Gör det han säger åt er.

Joh 2:5

Kyrkan förenas med sin himmelske Brudgum: i Jordanfloden avtvår Kristus hennes synder, de vise männen skyndar med gåvor till Konungens bröllop, och gästerna gläder sig, när vattnet förvandlas till vin.

R. Du skall heta »den som jag har kär«.
V. Och ditt land »den äkta makan«.

Gud, låt din Andes eld brinna i oss, så att vi, som i Kristus har stått upp till det nya livet, med kropp och själ kan tjäna dig och leva till din ära. Genom honom, Jesus Kristus vår Herre. Amen.

3. Jesus förkunnar evangeliet om Guds rike och omvändelsen

Mark 1:14–15

Han gick upp på berget.
Han satte sig ner, och hans lärjungar kom fram till honom. Han började undervisa dem. Matt 5:1f

Herrens Ande är över mig,
ty han har smort mig till att frambära ett glädjebud till de fattiga.
Han har sänt mig att förkunna befrielse för de fångna
och syn för de blinda,
att ge de förtryckta frihet
och förkunna ett nådens år från Herren.

R. Tiden är inne, Guds rike är nära.
V. Omvänd er och tro på evangeliet.

Herre, uppfyll ditt löfte och sänd din helige Ande, så att vi blir levande vittnen i världen om vår Herres Jesu Kristi liv och evangelium. Genom honom, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

4. Jesus förvandlas på Tabor

Matt 17:1–9

Och israeliterna såg Herrens härlighet
som en förtärande eld på toppen av berget.
Mose gick in i molnet och upp på berget. 2 Mos 24:17–18

Ur molnet kom en röst som sade: Detta är min älskade Son, han är min utvalde. Lyssna till honom. Matt 17:5

R. Hos dig, Herre, är livets källa.
V. I ditt ljus ser vi ljus.

Evige Gud, när Kristus trädde fram i förklaringens ljus, fick fäderna från det gamla förbundet vittna om hans hemlighet, och du betygade att vi i honom blivit dina barn. Ge oss en sann och bärande tro, så att vi lyssnar till din älskade Son och med honom får ärva det himmelska riket. Genom honom, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

5. Jesus instiftar sin kropps och sitt blods påskmåltid

Matt 26:26–29

Brödet jag skall ge är mitt kött, jag ger det för att världen skall leva. Joh 6:51

Heliga gästabud, åminnelse av Kristi lidande:
här äter han med oss och är vår föda,
här flödar nåden,
här ges en pant på himlens härlighet.

R. Bröd från himlen gav han dem.
V. Änglabröd fick människor äta.

Herre vår Gud, vi tror och bekänner att vår Herre Jesus Kristus, han som för vår skull föddes av jungfrun Maria och led döden på korset, här är närvarande under bröds och vins gestalt. Låt oss ur denna gudomliga källa hämta frid för vårt liv på jorden och evig frälsning. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Barmhärtighetens rosenkrans

[73]

Dessa böner ingår i devotionen till Jesu barmhärtighet lanserad av den heliga Faustyna Kowalska.

Man använder en vanlig rosenkrans och inleder med *Herrens bön, Var hälsad, Maria* och den apostoliska *trosbekännelsen* (de tre första kulorna). Därefter ber man:

Vid de stora kulorna: *Evige Fader, vi frambär till dig din älskade Sons, vår Herres Jesu Kristi kropp och blod, själ och gudom, till försoning för vår och hela världens synd.*

Vid de små kulorna: *För hans smärtsamma lidandes skull, förbarma dig över oss och hela världen (tio gånger).*

Till sist: *Helige Herre Gud, helige starke Gud, helige Odödlige, förbarma dig över oss och hela världen.*

Andliga övningar

Den helige Ignatius av Loyola beskriver i sin bok »Andliga övningar« (*Exercitia spiritualia*) en meditationsform som engagerar förstånd, känsla och vilja i Kristi tjänst. Ignatius förutsätter att den som vill hålla dessa övningar får hjälp av en erfaren ledare (detta gäller i synnerhet den som vill fullfölja det längre programmet, exercitierna).

En meditation i ignatiansk anda kan omfatta följande:

[74]

- Förberedelsebön

Giv, o Gud,
att alla mina avsikter, handlingar och sysselsättningar
helt må ordnas till ditt gudomliga Majestäts
tjänst och lovprisning.

- Läs ett avsnitt ur evangeliet. Se för din inre blick platsen där händelsen utspelas och de ord som yttras, som om du själv vore där.
- Be om nåden att sörja med den lidande Kristus eller glädjas med den Uppståndne, och så vidare, allt efter ämnet för betraktelsen.
- Lev dig in i ämnet med hjälp av minne, förstånd, känsla och alla sinnen.
- Samtala med Herren just i den situation som du betraktar. Erkänn din otillräcklighet och synd, be om hans hjälp, lägg fram dina angelägenheter, överlåt dig åt honom och ställ dig i hans tjänst. Gör en liten föresats för den kommande dagen.
- Avsluta med Herrens bön.

Andra böner ur Andliga övningar: Tag, Herre (xxx, Eviga Ord xxx, Kristi ande xxx.)

Människan är skapad för att prisa Gud vår Herre, för att visa honom vördnad och tjäna honom och därigenom rädda sin själ.

De övriga tingen på jordens yta är skapade för människan och för att hjälpa henne att uppnå det mål för vilket hon är skapad.

Härav följer att människan skall använda dem i den mån de hjälper henne till hennes mål och lösa sig ifrån dem i den mån de hindrar henne från detta.

Därför är det nödvändigt att vi gör oss likstämda gentemot alla skapade ting i allt som är överlämnat åt vår fria viljas förmåga att avgöra, och som inte är förbjudet.

Vi skall alltså från vår sida inte mera åstunda hälsa än sjukdom, rikedom än fattigdom, ära än vanära, ett långt liv än ett kort, och på samma sätt med allt annat, så att vi endast önskar och väljer det som mera leder oss till det mål för vilket vi är skapade.

Ignatius av Loyola

Inre bön

»Att hålla inre bön är som att umgås med en Vän, som vi vet älskar oss, och som vi därför ofta träffar för att ensamma och förtroligt få tala med« (Teresa av Avila).

»För mig är bönen en hjärtats lyftning, en enkel blick mot himlen, ett rop av tacksamhet och kärlek i provningens stund såväl som i glädjens,

kort sagt, den är något stort, övernaturligt, som vidgar min själ och förenar mig med Jesus» (Thérèse av Jesusbarnet).

Samvaron med en vän är inte ett oavbrutet samtal. Bönen bör avbrytas av tystnad, i korta pauser som så småningom blir längre och längre, till dess bönen övergår i mottaglighet och tyst lyssnande. Aktivt ger vi oss själva med allt som är vårt — Gud svarar med att ge sig själv.

Vi är ofta rädda för stillheten. Det beror på att vi har vår trygghet i verkligheten kring oss: i Ijuden, i föremålen. I stillhetens bön faller all yttre trygghet bort, och det verkar skrämmande. Men det är där som Gud vill ge oss sin djupa trygghet och frid. »Frid lämnar jag kvar åt er, min frid ger jag er. Jag ger er inte det som världen ger« (Joh 14:27).

Den inre bönen fordrar mod, mod att ställas naken inför Gud och inför sig själv och våga fråga sig vem man egentligen är och vad man lever för — och vänta svaret från Gud. Det är att bli mer människa, till Guds avbild och likhet.

Den »kärleksfulla uppmärksamheten på Gud« (Johannes av Korset), utan ord och utan tankemöda, kallas kontemplation. Man når den sällan med ens. Först måste man lära sig att Gud är Givaren och man själv endast mottagare. Han ingjuter bönen Ande i oss när han så vill, »likt ett vårregn som vattnar jorden« (Hos 6:3). Detta kan ske för ett kort ögonblick eller under längre stunder. Herren vet bäst vad vi behöver.

Mystikerna har beskrivit denna den inre vilans bön, som är Guds Andes verk i själen. Teresa av Avila skriver: »Herren inbjuder alla! Och jag är övertygad om att alla som inte stannar på vägen skall få dricka av detta levande vatten.«

Men inga framsteg i bönen är möjliga utan att vi också försöker att leva som Guds barn, att vi strävar efter att hålla sinnet rent från alla bittra, kärlekslösa och orena tankar och att visa uppriktig kärlek mot vara medmänniskor. Älska Herren sin Gud med hela sitt hjärta och hela sin själ — och sin nästa som sig själv: detta förblir huvudregeln. Den som tillber Gud i ande och sanning känns igen på en allt större kärlek till medmänniskorna.

När bönen förefaller svår

- Om du inte vet vad du skall säga, så börja med att säga till Gud att du inte vet. Lyssna vid samvetets dörr och tala med Gud om det som du hör där, så att du kan komma till att tala i Jesu namn.
- Om det uppstår yttre hinder för bönen, som stör stillheten, så gör vad du kan för att få ensamhet. Men går det inte att få ensamhet och tystnad, så be ändå i dina tankar, i Jesu namn.
- Om du skulle komma på den tanken att du inte ber rätt, så be så gott du kan. Det är bättre att en människa ber, även om hon inte ber rätt, än att hon inte ber alls. Ty den helige Ande, som uppmanar henne till bön, lär henne nog att bedja rätt.
- Om du är osäker och inte vet om du skall be enligt en föreskrift eller med egna ord, så välj vilket sätt som helst, bara du ber i Jesu namn.
- Om du inte vet till vilken av gudomspersonerna du skall vända dig, så bed till vem av dem du vill, bara du ber i Jesu namn.
- Är du bekymrad över att inte ha andakt och iver i bönen, så be så gott du kan, även om det är matt och svagt, bara du ber i Jesu namn.
- Möter du invändningen att det inte finns någon Gud och ingen Frälsare, så se upp mot den praktfulla himlen, betrakta den sköna jorden och betänk vad din själ har erfarit, så att du kan be i Jesu namn.
- Om tröghet och olust att be överfaller dig, så att du har svårt att förmå dig till att be och snart tröttnar på bönen, så be i stället oftare och kortare, men be i Jesu namn.
- Om onda tankar och begärelser uppstiger när du ber, så be så mycket allvarligare så att du kan övervinna dem när du ber i Jesu namn.
- Om din bön en tid verkar vara förgäves, så fortsätt ändå att be i Jesu namn.

Henric Schartau

Mat, dryck och sömn är nödvändiga för kroppens hälsa.
Kärlek och gemenskap är nödvändiga för den psykiska hälsan.
Stillhet och bön är nödvändiga för den andliga hälsan.
Men kropp, själ och ande påverkar varandra inbördes.

TIDEGÄRDEN

Tidegården (tidebönerna, officiet) är hela kyrkans officiella bön, som kyrkans tjänare och ordensfolket dagligen ber. Tidegården har sitt namn av att den helgar dygnets »sju tider« (natten, morgonen, förmiddagen,

middagen, eftermiddagen, solnedgången och dagens slut; jfr Ps 119:164). Kyrkan inbjuder alla sina medlemmar att delta i någon del av tidegården, i synnerhet då man samlas till reträtter, konferenser, etc. Också i familjen kan man på detta sätt be i gemenskap med hela kyrkan. I första hand ber man då morgonbönen (laudes), bönen vid solnedgången (vesper) eller bönen vid dagens slut (completorium).

Laudes och vesper är de två viktigaste tidebönerna. De har samma uppbyggnad: ingång, hymn, tre bibliska sånger, skriftläsning, responsorium, canticum (sång) ur evangeliet, förböner, Herrens bön, kollektbön, välsignelse.

Följande söndagsofficiet kan användas vid mera tillfälligt bruk av tidebönen. Den som vill delta i kyrkans fullständiga tidegård finner psalmer, och andra bibliska sånger i psalmsvalslistan i slutet av denna bok.

Några praktiska anvisningar

Vare sig man ber tidegården gemensamt eller enskilt bör kroppens hållning vara ett uttryck för hela människans bön. Man står upp under ingången samt från och med den evangeliska sången och till bönen slut. Man (står upp och) böjer sig djupt under orden *Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande*. Man gör korstecknet vid ingången, i början av den evangeliska sången och vid välsignelsen. Vid gemensam bön gör man en paus vid asterisken (*) efter halvversarna i de bibliska sångerna.

Också vid enskild tidebön kan man lämpligen läsa texterna eftertänksamt och halvhögt, eftersom tidegården till sin natur inte är en privat andakt utan en del av kyrkans liturgi.

Om det kristna bruket av Psaltaren

Psaltaren är den bibelbok som brukas mest i kyrkans gudstjänst. På ett tidlöst språk uttrycker psalmerna allmänmänskliga erfarenheter av smärta och jublande glädje, ångest och förtröstan, sårbarhet och tacksamhet, skuld och försoning. I psalmerna finns också profetiska antydningar om Jesu liv, död och uppståndelse. Den Uppståndne sade till sina lärjungar: »Allt måste uppfyllas som står skrivet om mig i Moses lag, hos profeterna och i psalmerna« (Luk 24:44). I Ihuset av Jesu Påsk har denna urgamla och av den helige Ande inspirerade poesi fått sin djupaste innebörd. Jesus själv använde psalmerna i sin bön till Fadern. Kyrkan, som är Kristi fortlevande kropp på jorden, ber med samma ord. I psalmerna hör vi Kristi röst i oss och vår röst i hans, i psalmerna är vi förenade med honom och med våra bröder och systrar på hela jorden. I psalmerna delar vi varandras farhågor och glädjeämnen inför Guds ansikte. Vi ber om beskydd mot våra fiender, ondskans makter, och vi jublar över Kristi seger över döden och meningslösheten.

Förberedelse för tidebönen

[75]

Öppna, Herre, mina läppar till att välsigna ditt heliga namn, och rena mitt hjärta från alla tomma, orena och främmande tankar. Upplys mitt förstånd och upptänd min kärlek, så att jag värdigt, uppmärksam och hängivet förrättar denna tidebön och blir bönhörd inför ditt gudomliga majestät. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

SÖNDAG VID FÖRSTA VESPERN

Söndagen börjar liturgiskt med den första vespern på lördagskvällen (helgmålsringningen).

Till ingång

[76]

Ÿ. Gud, kom till min räddning.
R. Herre, skynda till min hjälp.
A. Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande.
Nu och alltid och i evigheters evighet. Amen. Halleluja.

Halleluja bortfaller under Fastetiden.

[77]

Stäm upp, min själ, och lova Gud
med allt som anda har och ljud,
hans makt som inga gränser vet,
hans godhet och barmhärtighet.

Allt liv i honom har sin grund.
Han vet dess mål, dess dag och stund.
I allt som lever han ock lagt,
en djup och evig längtans makt.

Ty Fader är hans rätta namn,
för alla öppen står hans famn.
Med allt vad anda har och ljud,
stäm upp, min själ, och lova Gud.

Gud, Fader, Son och Ande, bliv
oss alltid när och frid oss giv.
Den heliga Treenighet
ske pris och lov i evighet. Amen.

eller:

[78]

Du glädjens Ljus, du klara återsken av Faderns härlighet,
odödligt, himmelskt, saligt, Jesus Kristus!
När solen sänker sig och aftonglöden brinner
vi kommer för att prisa Fader, Son och helig Ande.
I varje tid, i alla evigheter
dig vare tack och lov från allt som är och lever.
O Kriste, o Guds Son, som skänker liv i överflöd,
dig vare lov, dig prisar alla världar.

Eller en annan hymn efter kyrkoårstiden.

Psalm 113 — Välsignat vare Herrens namn
Han störtar härskare från deras troner, och han upphöjer de ringa (Luk 1:52).

<i>Antifon 1</i>	Från solens uppgång till dess nedgång skall Herrens namn bli prisat.
<i>Advent</i>	Var hälsad, Maria, full av nåd, Herren är med dig, halleluja.
<i>Fastan</i>	Omvänd er och tro på evangeliet, säger Herren.
<i>Påsk</i>	Herren är hög över alla folk, han har rest sin tjänare ur stoftet, halleluja.

[79]

Prisa Herren, ni hans tjänare, *
prisa Herrens namn!
Lovat vare Herrens namn *
nu och för evigt!
Från öster till väster *
skall Herrens namn bli prisat.
Herren är upphöjd över alla folk, *
hans härlighet når högre än himlen.
Vem är som Herren, vår Gud, *
han som tronar så högt,
han som ser ner så djupt — *
vem i himlen, vem på jorden?
Den hjälplöse reser han ur gruset, *
den fattige lyfter han ur dyngan.
Han ger dem rum bland furstar, *
bland furstarna i sitt folk.
Han ger den ofruktsamma ett hem *
som lycklig mor till söner.
Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande, *
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Antifonen upprepas.

Bön. Herre vår Gud, du lät din Son, högt upphöjd över alla himlar, stiga ned till oss för att upprätta oss och göra oss till dina barn. Uppfyll oss med din Ande, så att vi från solens uppgång till dess nedgång lovar och välsignar ditt namn. Genom honom, Jesus Kristus, vår Herre.

Psalm 116 B — Tacksägelse i templet
Låt oss genom honom (Kristus) ständigt frambära lovsång som ett offer till Gud (jfr Heb 13:15)

Antifon 2 Jag vill taga frälsningens bägare — och åkalla Herrens namn.

<i>Advent</i>	Gläd dig, Jerusalem — se din Frälsare kommer.
<i>Fastan</i>	Herre, fräls min själ från döden och mina fötter från fall.
<i>Påsk</i>	Du har lossat mina band — åt dig vill jag offra lovets offer, halleluja.

[80]

Jag trodde att jag skulle gå under, *
jag plågades svårt
och tänkte i min oro: *
Alla människor sviker.
Hur skall jag återgälda Herren *
alla hans välgärningar mot mig?
Jag lyfter räddningens bägare *
och åkallar Herren.
Jag vill infria mina löften till Herren *
inför hela hans folk.
De trognas liv *
är dyrbart i Herrens ögon.
Herre, jag är din tjänare, †
bara din tjänare, din tjänarinnas son, *
du har lossat mina bojor.
Jag vill frambära tackoffer åt dig, *
jag vill åkalla Herren.
Jag vill infria mina löften till Herren *
inför hela hans folk
på förgårdarna till Herrens tempel, *
inne i Jerusalem.
Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande, *
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Antifonen upprepas.

Bön. Herre, lossa våra band, syndens och onskans band, och hjälp oss att i ord och handling offra lovets offer för alla dina välgärningar mot oss. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

Fil 2:6–11 — Kristus, Guds Tjänare

<i>Antifon 3</i>	Jesus Kristus är Herre, Gud Fader till ära.
<i>Advent</i>	Herren skall komma i härlighet — och alla människor skall se honom, halleluja.
<i>Fastan</i>	Kristus blev lydig intill döden — ja, intill döden på korset.
<i>Påsk</i>	Måste inte Kristus lida detta — och så gå in i sin härlighet? Halleluja.

[81]

Kristus Jesus ägde Gud gestalt *
men vakade inte över sin jämlikhet med Gud
utan utblottade sig och antog en tjänares gestalt, *
då han blev människornas like.

Han som till det yttre var som en människa *
ödmjukade sig och blev lydig intill döden,
döden på ett kors.
Därför har Gud upphöjt honom över allting *
och givit honom namnet över alla namn,
för att alla knän skall böjas i Jesu namn, *
i himlen och på jorden och under jorden,
och för att alla tungor skall bekänna *
att Jesus Kristus är Herre, Gud Fadern till ära.
Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande, *
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Antifonen upprepas.

Kort skriftläsning och responsorium

[82]

Vilket djup av rikedom, vishet och kunskap hos Gud! Aldrig kan någon utforska hans beslut eller spåra hans vägar. Vem kan känna Herrens tankar, vem kan vara hans rådgivare? Vem har skänkt honom något som han måste återgälda? Av honom och genom honom och med honom som mål är allting till. Hans är härligheten i evighet. Amen.

Rom 11:33–36

℣. Välsignat vare Herrens namn * från nu och till evig tid.
℞. Välsignat vare Herrens namn * från nu och till evig tid.
℣. Från solens uppgång ända till dess nedgång skall Herrens namn bli prisat.
℞. Från nu och till evig tid.
℣. Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande.
℞. Välsignat vare Herrens namn från nu och till evig tid.

I Advent

[83]

Må han som är fridens Gud helga er helt igenom, och må er ande, själ och kropp bevaras hela och oskadda, så att de är utan fläck när vår Herre Jesus Kristus kommer. Han som kallar er är trofast, han skall åstadkomma det.

1 Thess 5:23–24

℣. Herre, låt oss se din nåd * och giv oss din frälsning.
℞. Herre, låt oss se din nåd * och giv oss din frälsning.
℣. Vänd dig till oss, du vår Gud.
℞. Och giv oss din frälsning.
℣. Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande.
℞. Herre, låt oss se din nåd * och giv oss din frälsning.

I Fastan

[84]

Jag uppmanar er att inte kasta bort den nåd ni tar emot från Gud. Han säger: När stunden var inne bönhörde jag dig, och på frälsningens dag hjälpte jag dig. Nu är den rätta stunden, nu är frälsningens dag.

2 Kor 6:1–2

℣. Herre, förbarma dig och var oss nådig, * ty mot dig har vi syndat.
℞. Herre, förbarma dig och var oss nådig, * ty mot dig har vi syndat.

℣. Hör, o Kristus, vår bön ur djupen.
℞. Ty mot dig har vi syndat.
℣. Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande.
℞. Herre, förbarma dig och var oss nådig, * ty mot dig har vi syndat.

Under Påsktiden

[85]

Ni är ett utvalt släkte, kungar och präster, ett heligt folk, Guds eget folk som skall förkunna hans storverk. Han har kallat er från mörkret till sitt underbara ljus. Ni som förut inte var ett folk är nu Guds folk. Ni som förut inte fann barmhärtighet har nu funnit barmhärtighet.

1 Pet 2:9–10

℣. Dröj kvar hos oss, Herre, ty det lider mot aftonen * halleluja, halleluja.
℞. Dröj kvar hos oss, Herre, ty det lider mot aftonen * halleluja, halleluja.
℣. Och dagen nalkas redan sitt slut.
℞. Halleluja, halleluja.
℣. Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande.
℞. Dröj kvar hos oss, Herre, ty det lider mot aftonen * halleluja, halleluja.

Magnificat — Marias lovsång

Luk 1:46–55

Antifon Se, jag är Herrens tjänarinna — må det ske med mig som du har sagt, halleluja.
Advent Helig Ande skall komma över dig — och den Högstes kraft skall vila över dig, halleluja.
Fastan Kom, låt oss vända om till Herren, ty han har sargat oss, han skall också hela oss, ja på tredje dagen skall han låta oss stå upp.
Påsk Och jag såg ett nytt Jerusalem komma ned från himlen, lik en brud smyckad för sin brudgum, halleluja.

[86]

Min själ prisar Herrens storhet, *
min ande jublar över Gud, min frälsare.
Han har vänt sin blick till sin ringa tjänarinna, *
från denna stund skall alla släkten prisa mig salig.
Stora ting låter den Mäktige ske med mig, *
hans namn är heligt,
och hans förbarmande med dem som fruktar honom *
varar från släkte till släkte.
Han gör mäktiga verk med sin arm, *
han skingrar dem som har övermodiga planer.
Han störtar härskare från deras troner, *
och han upphöjer de ringa.
Hungriga mättar han med sina gåvor, *
och rika visar han tomhänta från sig.

Han tar sig an sin tjänare Israel *
och håller sitt löfte till våra fäder:
att förbarma sig över Abraham *
och hans barn, för evigt.

Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande, *
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Antifonen upprepas.

Förböner

[87]

Låt oss be till Gud vår Fader som älskar sina barn och hör deras bön, låt oss med förtröstan vända oss till honom:

℟. Herre, förbarma dig.

Vi ber för vår påve N., vår biskop N. och alla kyrkans tjänare. ℟.

Välsigna markens gröda och låt varje människa få vad hon behöver till kropp och själ. ℟.

Låt de svaga finna tröst och styrka, ge de sjuka hälsan och för de fångna till frihet. ℟.

Bevara oss för en plötslig och oväntad död. ℟.

Skänk våra avlidna evig frid och salighet. ℟.

[Fria förböner.]

Vår Fader ...

Ge oss din nåd, o Gud, så att vi alltid älskar dig och håller dina bud och sätter allt vårt hopp till dig, ty du överger aldrig dem som överlåter sig åt din kärlek. Genom Jesus Kristus, din Son vår Herre och Gud, som med dig, Fader, och den helige Ande lever och råder från evighet till evighet.

[Eller den innevarande dagens kollektbön.]

Välsignelsen

[88]

Herren välsigne oss ☩ och bevare oss för allt ont och före oss till det eviga livet.

[Om en präst eller diakon leder tidebönen sker välsignelsen och avslutningen som i mässan.]

Completorium, se nedan xxx-xxx.

SÖNDAG VID LAUDES

Invitatorium

[89]

℣. Herre, öppna mina läppar.

℟. Så att min mun kan förkunna ditt lov.

(Man gör korstecknet över läpparna.)

Psalm 95 — Uppmaning till lovsång
Uppmuntra varandra varje dag, så länge man kan säga »i dag« (Heb 3:13)

℣. Kom, låt oss jubla till Herrens ära.

℟. Kom, låt oss jubla till Herrens ära.

Kom, låt oss jubla till Herrens ära
och hylla vår klippa, vår räddning!
Låt oss träda fram inför honom och tacka,
hylla honom med sång och spel! ℟.

Ty en stor Gud är Herren,
en stor konung över alla gudar.
I hans hand är jordens djup,
och bergens toppar är hans.
Hans är havet, som han har gjort,

och fasta landet, som hans händer format. ℟.

Kom, låt oss falla ned och tillbe,
knäböja inför Herren, vår skapare,
ty han är vår Gud
och vi hans folk, fåren i hans hjord. ℟.

Om ni ändå ville lyssna till honom i dag!
Förhärda er inte som vid Meriva,
som den gången vid Massa i öknen,
där era fäder satte mig på prov,
prövade mig fast de sett vad jag gjort. ℟.

I fyrtio år var jag led på det släktet
och sade: Detta folk far vilse,
de känner inte mina vägar.
Då svor jag i min vrede:
De skall inte nå fram till min viloplats. ℟.

Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande,
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen. ℟.

[Invitatoriet kan bortfalla, och man börjar då på vanligt sätt: Gud, kom till min räddning ..., se n. xxx.]

Hymn

[90]

Morgonens rodnad över bergen brinner,
stilla från jorden nattens skugga svinner.
Låtom oss alla
inför Gud nedfalla,
honom tillbedja.

Bönen förjage själens sömn och tröghet,
över oss lyse nådens glans och höghet.
Ljuvligt av höjden
frälsningen och fröjden
till oss nedströmmen.

Fadern, som ovan alla stjärnor tronar,
Kristus, som gjutit blodet som försonar,
Anden, som talar mäktigt och hugsvalar,
tillhör all äran. Amen.

Eller annan hymn efter kyrkoårstiden.

Psalm 63:2-9 — Längtan efter Gud

Vakar i längtan efter Gud gör den som tar avstånd från mörkrets gärningar

<i>Antifon 1</i>	Jag vill lova dig, så länge jag lever — i ditt namn vill jag upplyfta mina händer, halleluja.
<i>Advent</i>	Öknen och ödemarken skall glädja sig — se, Gud kommer själv och frälsar oss, halleluja.
<i>Fastan</i>	Vakna, du som sover — stå upp från de döda, så skall Kristus lysa över dig.
<i>Påsk</i>	Den som törstar skall få livets vatten för intet, halleluja.

[91]

Gud, min Gud, dig söker jag, *
min själ törstar efter dig,
min kropp längtar efter dig, *
som ett kargt och uttorkat land.
Då skådar jag dig i helgedomen, *
jag ser din makt och din härlighet.
Din nåd är mer värd än livet. *
Min tunga skall prisa dig.
Jag vill lova dig så länge jag lever *

och åkalla dig med lyfta händer.
 Min hunger stillas som av feta rätter, *
 jag lovsjunger dig med jublande tunga.
 Jag minns dig när jag gått till vila, *
 jag tänker på dig i nattens timmar,
 ty du kom till min hjälp, *
 i dina vingars skugga jublar jag.
 Jag håller mig tätt intill dig, *
 din hand ger mig stöd.
 Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande, *
 nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Antifonen upprepas.

Bön. Gud, det eviga ljusets källa, i morgonens stillhet söker vi dig. Upplys oss, så att vi kan ära dig i ord och gärning och vårt liv blir en lovsång till dig. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

Jfr Till Dan B:34–65b, 33 — De tre männens lovsång
Skapelsen skall befrias ur sitt slaveri under förgängelsen och nå den frihet som Guds barn får när de förhärligas (Rom 8:21).

Antifon 2 Lovsjung och upphöj Gud i evighet, halleluja.
Advent Kom till vattenkällan, alla ni som törstar — sök Herren, medan han låter sig finnas, halleluja.
Fastan Herren din Gud skall du tillbe — och endast honom skall du tjäna.
Påsk Honom, som sitter på tronen, och Lammet — tillhör lovet och äran och priset och väldet, i evigheternas evigheter, halleluja.

[92]

Prisa Herren, alla hans verk, *
 lovsjung och upphöj honom i evighet.
 Prisa Herren, ni himlar, *
 prisa Herren, ni hans änglar.
 Prisa Herren, allt vatten ovan himlen, *
 prisa Herren, himlens hela här.
 Prisa Herren, sol och måne, *
 prisa Herren, himlens stjärnor.
 Prisa Herren, regn och dag, *
 prisa Herren, alla vindar.
 Prisa Herren, eld och solglöd, *
 prisa Herren, köld och hetta.
 Prisa Herren, dagdroppar och snöflingor, *
 prisa Herren, nätter och dagar.
 Prisa Herren, ljus och mörker, *
 prisa Herren, frost och köld.
 Prisa Herren, rimfrost och snö, *
 prisa Herren, blixtar och moln.
 Prisa Herren, du jord, *
 prisa Herren, berg och höjder.
 Prisa Herren, allt som växer på marken, *
 prisa Herren, hav och floder.
 Prisa Herren, alla källor, *
 prisa Herren, valar och allt som rör sig i vattnet.
 Prisa Herren, alla himlens fåglar, *
 prisa Herren, alla vilda och tama djur.
 Prisa Herren, ni människor, *
 prisa Herren, Israel.
 Prisa Herren, ni hans präster, *
 prisa Herren, ni hans tjänare.
 Prisa Herren, rättfärdiga själar och andar, *
 prisa Herren, ni heliga med ödmjuka hjärtan.
 Prisa Herren, Hananja, Asarja och Mishaël, *
 lovsjung och upphöj honom i evighet.
 Låt oss prisa Fadern och Sonen och den helige Ande *

och lovsjunga och upphöja honom i evighet.
 Prisad vare du i himlens boningar, *
 lovsjungan och ärad i evighet.

Detta canticum avslutas ej med »Ära vare Fadern ...«

Antifonen upprepas.

Psalm 150 — De heligas jubel
Frälsningen finns hos vår Gud, som sitter på tronen, och hos Lammet (Upp 7:10).

Antifon 3 Låt oss förkunna Herrens gärningar, halleluja.
Advent Jubla och gläd dig, du dotter Sion — se, din Konung kommer till dig, halleluja.
Fastan Se, nu är den välbehagliga tiden — se, nu är frälsningens dag.
Påsk Jag var död, men se, jag lever — i evigheternas evighet, halleluja.

[93]

Prisa Gud i hans helgedom, *
 prisa honom i hans höga himmel.
 Prisa honom för hans mäktiga gärningar, *
 prisa honom för hans väldiga storhet.
 Prisa honom med hornstöt, *
 prisa honom med harpa och lyra,
 prisa honom med tamburin och dans, *
 prisa honom med strängospel och flöjt,
 prisa honom med klingande cymbaler, †
 prisa honom med jublande cymbaler. *
 Allt som lever och andas skall prisa Herren.
 Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande,
 nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Antifonen upprepas.

Bön. Gud, skapare av himmel och jord, den Helige i dina heliga, och de ödmjukas rättfärdighet: låt våra röster förenas med den stora lovsången i himlen. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

Kort skriftläsning och responsorium

[94]

Jag skall bestänka er med rent vatten och göra er rena. Ni har orenat er med alla era avgudabilder, men jag skall göra er rena. Jag skall ge er ett nytt hjärta och fylla er med en ny ande. Jag skall ta bort stenhjärtat ur kroppen på er och ge er ett hjärta av kött. Med min egen ande skall jag fylla er. Jag skall se till att ni följer mina bud och håller er till mina stadgar och lever efter dem.
 Hes 36:25–27

℣. Kristus, den levande Gudens Son * förbarma dig över oss.
 ℞. Kristus, den levande Gudens Son * förbarma dig över oss.
 ℣. Du som sitter på Faderns högra sida.
 ℞. Förbarma dig över oss.
 ℣. Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande.
 ℞. Kristus, den levande Gudens Son * förbarma dig över oss.

I Advent

[95]

Ni vet ju vad tiden lider: det är dags för er att vakna. Ty nu är vår räddning närmare än när vi kom till tro. Natten går mot sitt slut och dagen är nära. Låt oss då lägga av oss mörkrets

gärningar och ta på oss ljusets rustning. Låt oss leva värdigt, som det hör dagen till.

Rom 13:11–13

℣. Kristus, den levande Gudens Son * förbarma dig över oss.
℞. Kristus, den levande Gudens Son * förbarma dig över oss.
℣. Du som skall komma i världen.
℞. Förbarma dig över oss.
℣. Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande.
℞. Kristus, den levande Gudens Son förbarma dig över oss.

I Fastan

[96]

Denna dag är helgad åt Herren, er Gud. Ni skall inte sörja och gråta. Denna dag är helgad åt vår Herre. Var inte bedrövade. Den glädje Herren ger är er styrka.

Neh 8:9b, 10b

℣. Kristus, den levande Gudens Son * förbarma dig över oss.
℞. Kristus, den levande Gudens Son * förbarma dig över oss.
℣. Du som blev slagen för våra missgärningars skull.
℞. Förbarma dig över oss.
℣. Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande.
℞. Kristus, den levande Gudens Son * förbarma dig över oss.

Under Påsktiden

[97]

Gud uppväckte Jesus på tredje dagen och lät honom visa sig, inte för hela folket utan för vittnen som Gud i förväg hade utvalt, nämligen för oss som åt och drack med honom, efter hans uppståndelse från de döda. Han gav oss uppdraget att förkunna för folket och vittna om att han är den som Gud har bestämt till att döma levande och döda. Om honom vittnar alla profeterna att var och en som tror på honom får syndernas förlåtelse genom hans namn.

Apg 10:40–43

℣. Kristus, den levande Gudens Son, * förbarma dig över oss halleluja, halleluja.
℞. Kristus, den levande Gudens Son, * förbarma dig över oss halleluja, halleluja.
℣. Du som var död men lever för evigt.
℞. Halleluja, halleluja.
℣. Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande.
℞. Kristus, den levande Gudens Son, * förbarma dig över oss halleluja, halleluja.

Benedictus — Sakarias lovsång

Luk 1:68–79

Antifon Vår Gud och Fader tillhör äran — i evigheternas evighet. Amen.
Advent Maria, du har funnit nåd hos Gud. Du skall bli havande och föda en son, och du skall ge honom namnet Jesus, halleluja.
Fastan Ljus skall bryta fram som en morgonrodnad — och när du ropar till Herren skall han säga: Se här är jag.
Påsk Jag är vägen, sanningen och livet — ingen kommer till Fadern, utom genom mig, halleluja.

[98]

Välsignad är Herren, Israels Gud, *
som besöker sitt folk och ger det frihet.
Han reser för oss frälsningens horn *
i sin tjänare Davids släkt,
så som han för länge sedan lovat *

genom sina heliga profeter,
frälsning från våra fiender *
och från alla dem som hatar oss.

Han visar barmhärtighet mot våra fäder †
och står fast vid sitt heliga förbund, *
den ed han svor vår fader Abraham:
att rycka oss ur våra fienders hand
och låta oss tjäna honom utan fruktan, *
rena och rättfärdiga inför honom i alla våra dagar.

Och du, mitt barn, skall kallas den Högstes profet, *
ty du skall gå före Herren och bana väg för honom.
Så skall hans folk få veta att frälsningen är här
med förlåtelse för deras synder *
genom vår Guds barmhärtighet och mildhet.
Han skall komma ner till oss från höjden, †
en soluppgång för dem som är i mörker och i dödens skugga,
*

och styra våra fötter in på fredens väg.

Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande, *
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Antifonen upprepas.

Förböner

[99]

Låt oss be till Gud, vår allsmäktige Fader, låt oss prisa och ära honom.

℞. Lovad vare du Herre i evighet.

Evige Skapare, med tacksamhet tar vi emot den nya dagen och förkunnar din Sons uppståndelse. ℞.

Låt din helige Ande idag undervisa oss i din sanning, och låt hans Vishet alltid leda oss. ℞.

Låt oss med glädje få samlas i ditt hus, kring det bord där du räcker oss ditt ord och Jesu kropp och blod. ℞.

Herre, vi tackar dig för dina oräkneliga välgärningar mot oss. ℞.

[Fria böner.]

Vår Fader ...

Helige Herre, allsmäktige Fader, evige Gud, styr och helga idag vår kropp och ande i din lag och på dina budords väg, så att vi nu och för evigt lever i din frihet. Genom vår Herre ...

eller:

Evige Gud, livets källa, med tacksamhet går vi den nya dagen till mötes och ber dig: låt oss en gång få skåda ditt ansikte i det eviga ljuset. Genom vår Herre ...

eller:

Herre, du har uppenbarat dig mitt ibland oss, du har kommit till oss — inte för att döma oss till den eviga döden, men för att skänka oss ett nytt liv. Lär oss att se något av detta påskens ljus i varje mörker vi ännu har att gå igenom. Du som med Fadern och den helige Ande lever och råder i en gudom från evighet till evighet.

[Eller den innevarande dagens kollektpön.]

[100]

Välsignelsen

Herren välsigne oss ✠ och bevara oss för allt ont och före oss till det eviga livet.

[Om en präst eller diakon leder tidebönen sker välsignelsen och avslutningen som i mässan.]

SÖNDAG VID ANDRA VESPERN

Till ingång

[101]

℣. Gud, kom till min räddning.

℞. Herre, skynda till min hjälp.

A. Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande.
Nu och alltid och i evigheters evighet. Amen. Halleluja.

Halleluja bortfaller under Fastetiden.

Hymn

[102]

Nu nalkas dagen snart sitt slut
och solens bana sänker sig.
I gryningen vi sjöng ditt lov.
O Gud, vi åter prisar dig.

Av ljuset allting framgått har,
allt liv, all grönska på vår jord.
Men före allt som är och var
är ljusets ursprung, är ditt Ord.

Du talade, och allt blev till
efter en evig skaparplan.
Du skapade oss till din bild,
din egen Ande blev vårt liv.

O Fader, skapare och Gud,
o du Guds Ord, o helge And',
din kärlek är vårt hjärtas ljus,
bli kvar hos oss till aftonen. Amen.

Psalm 110:1-5,7 — Messias, konung och präst

Han måste härska tills han har lagt alla fiender under sina fötter (1 Kor 15:25)

Antifon 1 Upphöjd till evig ära tronar Kristus på Faderns högra sida.

Advent Se, Herren kommer på himlens skyar — med stor makt och härlighet, halleluja.

Fastan När jag blir upphöjd från jorden — skall jag dra alla till mig.

Påsk Jesus Kristus har renat oss från synden — och sitter på Majestätets högra sida i höjden, halleluja.

[103]

Så lyder Herrens ord till min härskare: *

Sätt dig på min högra sida,
så skall jag lägga dina fiender *
som en pall under dina fötter.

Din kungaspira sträcker Herren ut från Sion: *
härska nu bland dina fiender!

Villigt samlas ditt folk *
i dag då makten blir din.

På heliga berg har jag fött dig *
som dagg ur gryningens sköte.

Herren har svurit en ed *
som han inte skall bryta:

Du är präst för evigt *
i Melkisedeks efterföljd.

Herren är vid din sida, *
han krossar kungar på sin vredes dag.
han dömer bland folken i sitt majestät, *
han krossar hövdingar vida kring jorden.

Han dricker ur bäcken vid vägen. *

Så lyfter han huvudet högt.
Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande, *
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Antifonen upprepas.

Bön. Herre, du har redan gjort oss levande med Kristus och satt oss med honom på din högra sida. Låt oss också en gång med dina heliga få ärva det eviga riket. Genom honom, Jesus Kristus, vår Herre.

Psalm 111 — Stora är Herrens gärningar

Stora och märkliga är dina gärningar, Herre Gud, allhärskare (Upp 15:3)

Antifon 2 Må vi få mätta oss med det goda i ditt hus, halleluja.

Advent Herren har sänt sitt folk förlossning, halleluja.

Fastan Människan skall leva av varje ord — som utgår ur Guds mun.

Påsk Jag är livets Bröd — den som kommer till mig skall aldrig hungra, halleluja.

[104]

Jag vill tacka Herren av hela mitt hjärta *
i de rätträdigas krets, i menigheten.

Stora är Herrens verk, *
de begrundas av alla som älskar dem.

Höga och majestätiska är hans gärningar, †
hans rättfärdighet varar för alltid. *
Han låter oss minnas sina under.

Nådig och barmhärtig är Herren, †
han ger föda åt dem som fruktar honom, *
han minns för evigt sitt förbund.

Han visade sin makt för sitt folk,
när han gav dem andra folks arvedel. *

I alla sina gärningar är han trofast och rättvis.

Allt han bestämt är orubbligt †
och står fast för evig tid, *
det förverkligas i rättrådighet och sanning.

Han befriade sitt folk,
slöt för evigt sitt förbund. *

Heligt är hans namn och värt att frukta.

Att frukta Herren är vishetens begynnelse, †
insikt vinner de som gör hans vilja. *

För alltid ljuder hans lov.

Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande, *
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Antifonen upprepas.

Bön. Fullborda, Herre, dina under i oss, och kom ihåg det förbund som du slutit med oss i din Sons blod. Genom samme Jesus Kristus, vår Herre.

Lammets bröllop

Upp 19:1-2a, 5-7

Antifon 3 Herren är konung, därför fröjde sig jorden,
halleluja.
Advent Se, jag kommer snart – och har med mig min lön,
halleluja.
Påsk Herren är konung, därför fröjde sig Jorden,
halleluja.

[105]

Halleluja. Segern och äran och makten tillhör vår Gud,
R. Halleluja
sanna och rättvisa är hans domar.
R. Halleluja (halleluja).

Halleluja. Prisa vår Gud, alla ni hans tjänare,
R. Halleluja
ni som fruktar honom, både höga och låga.
R. Halleluja (halleluja).

Halleluja. Nu har Herren, vår Gud,
Allhärskaren, tagit makten.
R. Halleluja
Låt oss vara glada och jubla och ge honom äran.
R. Halleluja (halleluja).

Halleluja. Nu är tiden inne för Lammets bröllop,
R. Halleluja
och bruden har gjort sig redo.
R. Halleluja (halleluja).

Halleluja. Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande,
R. Halleluja
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.
R. Halleluja (halleluja).

Antifonen upprepas.

I Fastan

Se nedan xxx-xxx

Kort skriftläsning och responsorium

[106]

Välsignad är vår Herre Jesu Kristi Gud och Fader. I sin stora barmhärtighet har han fött oss på nytt till ett levande hopp genom Jesu Kristi uppståndelse från de döda, till ett arv som inte kan förstöras, fläckas eller vissna och som väntar på er i himlen.
1 Pet 1:3-4

℣. Välsignat vare Herrens namn * från nu och till evig tid.
R. Välsignat vare Herrens namn * från nu och till evig tid.
℣. Från solens uppgång ända till dess nedgång skall Herrens namn bli prisat.
R. Från nu och till evig tid.
℣. Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande.
R. Välsignat vare Herrens namn * från nu och till evig tid.

I Advent

[107]

Gläd er alltid i Herren. Än en gång vill jag säga: gläd er. Visa alla människor ert milda sinne. Herren är nära.
Fil 4:4-5

℣. Herre, låt oss se din nåd * och giv oss din frälsning.
R. Herre, låt oss se din nåd och giv oss din frälsning.
℣. Vänd dig till oss, du vår Gud.

R. Och giv oss din frälsning.
℣. Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande.
R. Herre, låt oss se din nåd * och giv oss din frälsning.

Under Påsktiden

[108]

Jesus frambar ett enda syndoffer för alla tider och har satt sig på Guds högra sida. Där väntar han nu på att hans fiender skall läggas som en pall under hans fötter. Ty med ett enda offer har han för all framtid fullkomnat dem som blir helgade.
Heb 10:12-14

℣. Herren är sannerligen uppstånden * halleluja, halleluja.
R. Herren är sannerligen uppstånden * halleluja, halleluja.
℣. Han har visat sig för Simon.
R. Halleluja, halleluja.
℣. Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande.
R. Herren är sannerligen uppstånden halleluja, halleluja.

I Fastan

Guds Tjänares frivilliga lidande Jfr 1 Pet 2:21-24

Antifon 3 Genom hans sår har vi blivit helade.

[109]

Kristus led för oss och gav oss en förebild, *
för att vi skulle följa i hans spår.
Han begick ingen synd, *
i hans mun fanns inget svek.
Han svarade inte med skymf när han skymfades, †
inte med hotelser när han fick lida; *
han överlät sin sak åt den som dömer rättvist.
Han bar våra synder i sin egen kropp, *
han bar dem upp på korsets trä,
för att vi skall dö bort från synden †
och leva för rättfärdigheten. *
Genom hans sår har vi blivit helade.
Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande, *
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Antifonen upprepas.

Kort skriftläsning och responsorium i Fastetiden

[110]

Ni vet ju att alla löparna i en tävling springer, men att bara en får priset. Löp då för att vinna det. Var och en som tävlar måste försaka allt – löparen gör det för en krans som vissnar, vi för en som aldrig vissnar.
1 Kor 9:24-25

℣. Herre, förbarma dig och var oss nådig * ty mot dig har vi syndat.
R. Herre, förbarma dig och var oss nådig * ty mot dig har vi syndat.
℣. Hör, o Kristus, vår bön ur djupen.
R. Ty mot dig har vi syndat.
℣. Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande.
R. Herre, förbarma dig och var oss nådig * ty mot dig har vi syndat.

Magnificat – Marias lovsång

Luk 1:46-55

Antifon Se, jag är Herrens tjänarinna — må det ske med mig som du har sagt, halleluja.
Advent Helig Ande skall komma över dig — och den Högstes kraft skall vila över dig, halleluja.
Fastan Kom, låt oss vända om till Herren, ty han har sargat oss, han skall också hela oss, ja på tredje dagen skall han låta oss stå upp.
Påsk Och jag såg ett nytt Jerusalem komma ned från himlen, lik en brud smyckad för sin brudgum, halleluja.

[111]

Min själ prisar Herrens storhet, *
 min ande jublar över Gud, min frälsare.
 Han har vänt sin blick till sin ringa tjänarinna, *
 från denna stund skall alla släkten prisa mig salig.
 Stora ting låter den Mäktige ske med mig, *
 hans namn är heligt,
 och hans förbarmande med dem som fruktar honom *
 varar från släkte till släkte.
 Han gör mäktiga verk med sin arm, *
 han skingrar dem som har övermodiga planer.
 Han störtar härskare från deras troner, *
 och han upphöjer de ringa.
 Hungriga mättar han med sina gåvor, *
 och rika visar han tomhänta från sig.
 Han tar sig an sin tjänare Israel *
 och håller sitt löfte till våra fäder:
 att förbarma sig över Abraham *
 och hans barn, för evigt.
 Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande, *
 nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Antifonen upprepas.

Förböner

[112]

Låt oss ödmjukt be till Herren vår Gud.
 O Gud, gör din kyrka till ett redskap för alla människors enhet och ett frälsningens tecken för världen.
 R. Tillkomme ditt rike, o Herre.
 Styrk påven och biskoparna i tron och bevara dem i enhet, frid och kärlek. R.
 Gör dina barn allt innerligare förenade med Jesus, din Son, så att de i sina liv kan förkunna ditt rike. R.
 Ge fred åt hela världen och låt rätten och rättvisan segra. R.
 Och ge de döda uppståndelsens glädje, som du har lovat genom Jesus Kristus, vår Herre. R.

[Fria förböner.]

Herre, vår Gud, din Son var död men har stått upp till liv. Öppna våra ögon så att vi möter honom i tro. Gör våra hjärtan brinnande och låt oss vandra med honom på det nya livets väg. Genom samme vår Herre ...

[Eller den innevarande dagens kollektbön.]

Välsignelsen

[113]

Herren välsigne oss ✠ och bevare oss för allt ont och före oss till det eviga livet. Amen.

[Om en präst eller diakon leder tidebönen sker välsignelsen och avslutningen som i mässan.]

SÖNDAG VID COMPLETORIUM

[114]

℣. Gud, kom till min räddning.
 R. Herre, skynda till min hjälp.
 A. Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande.
 Nu och alltid och i evigheters evighet. Amen. Halleluja.

Halleluja bortfaller under Fastetiden.

Samvetsrannsakan och syndabekännelse

Kan ske under tystnad eller på samma sätt som i mässan.

Hymn

[115]

Ännu en dag till vila går
 och natten följer i dess spår.
 För alltid lyktar denna dag,
 o Fader, så är ditt behag.
 Din kärleks vård, din milda vakt,
 ditt ord, som frälsning till oss bragt
 har lyst vår stig och stärkt vårt hopp,
 bevarat oss till själ och kropp.
 Och ej försmår du, gode Gud,
 vårt hjärtas suck, vårt böneljöd.
 Utav din vilja allt beror,
 jag trygg mig i ditt hägn förtror.
 Ära ske Fadern och hans Son,
 den helge And' i samma tron.
 Den heliga Treenighet
 ske pris och lov i evighet. Amen.

eller:

[116]

O Kriste, du som Ljuset är,
 dig kan ej mörker bliva när.
 Vi skådar upp i tron till dig
 när dagens ljus fördöljer sig.
 Till tröst för alla blev du satt,
 bevara oss i denna natt,
 att vi i dig må hava ro
 och i din hägnad trygga bo.
 När våra ögon sluter sig,
 låt själen njuta frid i dig.
 Ditt ljus oss alltid lyse så
 att vi i synd ej sova må.
 Du frälste oss från synd och skuld
 med korsets död, o Jesu huld.
 Du vorden är vår själströst:
 så hjälp dem som du återlöst.
 Gud, Fader, Son och Ande, bliv
 oss alltid när och nåd oss giv.
 Den heliga Treenighet

ske pris och lov i evighet. Amen.

Psalms 91 — Tryggheten under den Högstes beskydd
Varken liv eller död ... kan skilja oss från Guds kärlek i Kristus Jesus
(Rom 8:38–39).

Antifon Var mig nådig, Gud, och hör min bön — när jag ropar, så svara mig, o Herre.

[117]

Den som bor i den Högstes skydd *
och vilar i den Våldiges skugga,
han säger: »Herren är min tillflykt och min borg, *
min Gud som jag förtrostar på.«
Han räddar dig från jägarens nät *
och från den förhärjande pesten.
Han täcker dig med sina vingar, †
under dem finner du tillflykt, *
hans trofasthet är en sköld och ett bålverk.
Du behöver inte frukta nattens fälor *
eller pilen som flyger om dagen,
inte pesten som smyger i dunklet *
eller farsoten som härjar i middagshettan.
Tusen kan falla bredvid dig,
ja, tiotusen vid din sida, *
men du skall inte drabbas.
Du skall själv få bevittna *
hur de gudlösa får sitt straff.
Din tillflykt är Herren, *
du har gjort den Högste till ditt värn.
Inget ont skall drabba dig, *
ingen olycka komma nära ditt hus.
Han skall befalla sina änglar *
att skydda dig var du än går.
De bär dig på sina händer, *
så att du inte stöter foten mot någon sten.
Över lejon och ormar går du fram, *
du trampar på vilddjur och drakar.
Han håller fast vid mig, och jag räddar honom, *
jag skyddar honom, ty han känner mitt namn.
Han åkallar mig, och jag svarar honom, †
jag är med honom i nöden, *
jag befriar honom och ger honom ära.
Jag skall mätta honom med ett långt liv *
och låta honom erfara min hjälp.
Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande, *
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Antifonen upprepas.

Kort skriftläsning

[118]

De skall se Herrens ansikte, och de skall bära hans namn på sin panna. Och det skall inte mer bli natt, och ingen behöver längre ljus från någon lampa eller solens ljus, ty Herren Gud skall lysa över dem. Och de skall vara kungar i evigheters evighet.

Upp 22:4–5

Responsorium

℣. I dina händer, Herre Gud, befäller jag nu min ande.
℞. I dina händer, Herre Gud, befäller jag nu min ande.
℣. Du förlöser mig, Herre, du trofaste Gud.
℞. I dina händer, Herre Gud, befäller jag nu min ande.
℣. Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande.
℞. I dina händer, Herre Gud, befäller jag nu min ande.

Under Påsktiden

[119]

℣. I dina händer, Herre Gud, befäller jag nu min ande *
halleluja, halleluja.
℞. I dina händer, Herre Gud, befäller jag nu min ande *
halleluja, halleluja.
℣. Du förlöser mig, Herre, du trofaste Gud.
℞. Halleluja, halleluja.
℣. Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande.
℞. I dina händer, Herre Gud, befäller jag nu min ande *
halleluja, halleluja.

Nunc dimittis — Symeons lovsång

Luk 2:29–32

Antifon Skydda oss, o Herre, medan vi vakar, bevara oss då vi sover, så att vi vakar med Kristus och kan vila i trygghet (Halleluja).

[120]

Herre, nu låter du din tjänare gå hem, *
i frid, som du har lovat.
Ty mina ögon har skådat frälsningen *
som du har berett åt alla folk,
ett ljus med uppenbarelse åt hedningarna *
och härlighet åt ditt folk Israel.
Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande, *
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Antifonen upprepas.

Bön

[121]

Herre, kom till oss i nåd och fördriv allt ont ifrån oss. Låt dina heliga änglar bo hos oss och bevara oss i frid, och låt din välsignelse vila över oss. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

Välsignelse

[122]

En stilla natt och en salig hädanfärd förläne oss av nåd den Allsmäktige.

Maria-antifon (xxx-xxx).

Den treenige Guden

TILLBEDJAN OCH LOVPRISNING

Människan är skapad för att prisa, vörda och tjäna Gud och därigenom evigt förenas med honom. Allt annat är skapat för detta ändamål: alla materiella och andliga värden skall brukas som vägar till Gud. Därför finns det ingen handling som är mera mänsklig, naturlig och ändamålsenlig än den att prisa Gud i tacksamhet för hans gåvor och erkännande av vårt totala beroende av honom, vårt upphov och vårt mål.

Det är gott att sjunga vår Guds lov, lovsång är skön och ljuvlig.
Ps 147:1

Vi har en Gud, Fadern, från vilken allting utgår och som är vart

mål, och en herre, Jesus Kristus, genom vilken allt är till och genom vilken vi är till.

1 Kor 8:6

[123]

Vår mun, vår ande och hela vårt liv må alltid prisa dig, vår Herre. Allt vad vi är, är din gåva till oss: må allt, vad vi gör, bli vår gåva till dig. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

[124]

Genom Kristus skapar du allttjämt alla dessa goda gåvor, du helgar dem och levandegör dem, välsignar och skänker oss dem. Genom honom och med honom och honom tillkommer dig, Gud, Fader allsmäktig, i den helige Andes enhet all ära och härlighet från evighet till evighet. Amen.

[125]

Jag hölls borta från dig av de ting som inte ens kan finnas till utan din vilja. Du kallade mig, du ropade och bröt min dövhets, du flammade upp och bländade mig och tog bort min blindhet, du sände ut din väldoft och jag andades in och jag flämtar efter dig, jag smakade dig och jag hungrar och törstar, du berörde mig och jag upptändes av längtan efter din frid.

[126]

O Gud, jag tillber dig:
du Vishet, som tänkt mig, du Villa, som avsett mig,
du Allmakt, som skapat mig, du Nåd, som upphöjt mig,
du Stämman, som kallar mig, du Ord, som talar till mig,
du Godhet, som berikar mig, du Försyn, som leder mig,
du Barmhärtighet, som förlåter mig, du Kärlek, som omsluter mig,
du Ande, som ger mig liv, du Frid, som uppfyller mig,
du Helighet, som förvandlar mig
så att jag inte söker min vila i något annat än dig.
O Gud, jag tillber dig.

Psalm 145:1–19 — Herrens storhet och godhet
Gud har inte underlåtit att lämna vittnesbörd om sig genom allt gott han har gjort (Apg 14:17).

[127]

Jag sjunger om din storhet, Gud, min konung, *
nu och för evigt prisar jag ditt namn.
Dag efter dag vill jag prisa dig, *
nu och för evigt sjunga ditt lov.
Stor är Herren, högt är han prisad, *
ingen kan fatta hans storhet.
Släkte efter släkte skall hylla dina verk *
och vittna om dina väldiga gärningar.
De skall tala om din härlighet, ditt höga majestät, *
och de under som du gör vill jag besjunga.
De skall prisa din fruktansvärda makt, *
och din storhet vill jag förkunna.
De skall ropa ut din stora godhet *
och jubla över din trofasthet.

Nådig och barmhärtig är Herren, *
sen till vrede och rik på kärlek.
Herren är god mot alla, *
barmhärtig mot allt han har skapat.
Herre, allt du har skapat skall tacka dig, *
dina trogna skall lovsjunga dig.
De skall tala om ditt rikes ära *
och förkunna din väldiga kraft,
så att alla lär känna din makt, *
ditt rikes ära och härlighet.
Ditt rike står i alla tider, *
ditt välde från släkte till släkte.
Gud håller sina löften, *
kärleksfull i allt han gör.
Herren stöder dem som vacklar, *
han rätar krökta ryggar.
Allas ögon är vända mot dig, *
och du ger dem föda i rätt tid.
Du öppnar din hand *
och stillar allt levandes hunger.
Rättfärdig är Herren i alla sina gärningar, *
kärleksfull i allt han gör.
Herren är nära alla som ropar, *
alla som av hjärtat ropar till honom.
Herren gör vad de fromma begär, *
han hör deras rop och räddar dem.

Psalm 8:2–7, 10 — Guds majestät, människans värdighet
Han har gett oss stora och dyrbara löften, för att ni tack vare dem skall bli delaktiga av den gudomliga naturen (2 Pet 1:4).

[128]

Herre, vår härskare, *
våldigt är ditt namn över hela jorden.
Jag vill besjunga din himmelska prakt *
med ett barns, med ett dibarns mun.
Du har rest ett värn mot dina fiender *
för att betvinga ovän och hämnare.
När jag ser din himmel, som dina fingrar format, *
månen och stjärnorna du fäste där,
vad är då en människa att du tänker på henne, *
en dödlig att du tar dig an honom?
Du gjorde honom nästan till en gud, *
med ära och härlighet krönte du honom.
Du lät honom härska över dina verk, *
allting lade du under hans fötter.
Herre, vår härskare, *
våldigt är ditt namn över hela jorden!

[129]

För sent har jag börjat älska dig,
du uråldriga och evigt nya Skönhet,
för sent har jag börjat älska dig!
Och ändå var du i mitt inre, och jag var utanför.
Där sökte jag dig
och vanställd störtade jag mig i allt det sköna som du skapat.
Du var hos mig och jag var inte hos dig.
Stor är du, Herre, och värd att högt prisas.
Stor är din makt, och ditt förstånd har ingen gräns.
Och människan, en liten del av skapelsen, vill prisa dig.
Du uppväcker henne till lust att prisa dig, ty du har skapat oss till dig
och vårt hjärta är oroligt, till dess det finner ro i dig.

Lovsång

[130]

Ära vare Gud i höjden
och frid på Jorden
till människorna ett gott behag.
– Amen. Lovet och priset och visheten,
äran och makten och starkheten
tillhör vår Gud i all evighet. Amen.
Du är allena evig,
du bor i outgrundlighet och ljus,
din makt når bortom alla stjärnor
och ner i nödens världar,
du är oss en Fader, en Fader.
– Amen. Lovet och priset ...
Herre, Guds Son, den ende,
Jesus Kristus, Guds Lamm,
som borttager världens synder,
förbarma dig över oss,
ty du är allena helig,
du är allena Herre,
du är allena den Högste.
– Amen. Lovet och priset ...
Helige Ande, Jesu Kristi Ande,
du vittnar om syndares tröst
och helar förkrossade hjärtan,
du förnyar jordens anlete
och ger världen liv,
du lyser oss hem till Fadern, till Fadern.
– Amen. Lovet och priset ...

[131]

Låt oss inte önska eller eftersträva,
finna behag i eller glädja oss åt något annat än dig,
vår Skapare, Återlösare och Frälsare,
den ende sanne Guden,
du som är det godas fullhet, allt gott, det godas helhet,
det sanna och högsta goda,
du som ensam är god, nådig, mild, älsklig och ljuv,
du som ensam är helig, rättvis, sann och rättfärdig,
du som ensam är vänlig, oskyldig, sann och rättfärdig,
du, från vilken och genom vilken
och i vilken finns all förlåtelse, all nåd, all härlighet
för alla botfärdiga och rättfärdiga och alla saliga,
som i himlen gläds med varandra.
Låt ingenting hindra oss, skilja oss från dig
eller ställa sig mellan dig och oss.
Låt oss överallt, på varje ort och i varje stund,
dagligen och oavbrutet, uppriktigt och ödmjukt
tro på dig, bevara dig i vårt hjärta,
och låt oss älska, ära, tillbe, tjäna, lova och välsigna,
förhårliga och upphöja och prisa och tacka dig,
den evige Guden, den Trefaldige och Ene,
Fadern, Sonen och den helige Ande,
alltings skapare och frälsaren för alla
som tror på dig, hoppas på dig och älskar dig,
du som är utan början och utan slut,
oföränderlig, osynlig, utsäglig,
inte fattbar med ord,
som inte kan förstås eller utforskas,
välsignad, prisvärd, ärorik, hög,
upphöjd över allting, mild, älskvärd, full av behag
och i alla avseenden eftertraktansvärd över allt annat
i evigheters evighet. Amen.

Lovsång till Gud, den allra högste

[132]

Du är helig, Herre, allena Gud, du som gör underverk.
Du är stark, du är stor, du är den högste,
du är den allsmäktige konungen, du helige Fader,
himlens och Jordens konung.
Du är trefaldig och en, Herren, gudarnas Gud.
Du är det goda, allt gott, det högsta goda, Herre och Gud,
levande och sann Gud.
Du är kärleken, du är barmhärtigheten.
Du är visheten, du är ödmjukheten, du är tålmodet,
du är skönheten, du är mildheten.
Du är tryggheten, du är vilan, du är glädjen,
du är vårt hopp och vår fröjd,
du är rättrådigheten, du är måttfullheten,
du är all vår rikedom i överflöd.
Du är skönheten, du är mildheten, du är beskyddaren,
du är vår väktare och försvarare.
Du är starkheten, du är vederkvickelsen.
Du är vårt hopp, du är vår tro, du är vår kärlek,
du är all vår sötma, du är vårt eviga liv,
du store och underbare Herre, allsmäktige Gud,
barmhärtige Frälsare.

Solsången

[133]

Du högste, allsmäktige gode Herre,
ditt är lovet och priset, din är äran och välsignelsen.
Dig allena, du den högste, tillkommer allt detta
och ingen människa är värdig att nämna dig vid namn.
Lovad vare du, min Herre, med hela din skapelse,
alldeles särskilt för herr broder Sol,
som gör dag, genom honom ger du oss ljus.
Och han är skön och strålände i all sin glans,
så är han en sinnebild för dig, du den Högste.
Lovad vare du, min Herre, för syster Måne och stjärnorna,
på himlavalvet har du skapat dem,
skimrande och ljuvliga och sköna.
Lovad vare du, min Herre, för broder Vind,
och för luft med moln och klar himmel och allt slags väderlek,
genom vilken du livnär dina skapade varelser.
Lovad vare du, min Herre, för syster Vatten,
mycket nyttig är hon och ödmjuk och dyrbar och ren.
Lovad vare du, min Herre, för broder Eld,
med honom lyser du upp mörkret för oss,
och han är skön och munter och stark och mäktig.
Lovad vare du, min Herre, för vår syster moder jord,
som när oss och vakar över oss
och frambringar allehanda frukter och prunkande blommor och gräs.
Lovad vare du, min Herre, för dem som förlåter av kärlek till dig
och tåligt bär sjukdom och andra vedermödor.
Saliga de som håller ut i frid, ty du, den allra högste, ska ge dem
livets krona.
Lovad vare du, min Herre, för vår syster den lekamliga Döden,
henne som ingen levande kan undkomma.
Ve dem som dör i dödssynd;
saliga de som möter döden inneslutna i din allra heligaste villa,
ty den andra döden kan inte göra dem ont.
Lova och välsigna min Herre och tacka honom och tjäna honom
i stor ödmjukhet.

Helgat vare ditt namn

[134]

Lovat och helgat vare ditt namn, himmelske Fader,
i hela världsalltet!
Tillkomme ditt rike, sanningens och fridens rike,
på det att alla människobarn må uppfyllas av din heliga vilja.
– Amen. Ditt namn vare prisat i evighet!
Ja, helgat vare ditt namn.
Må alla hjärtan erkänna hur högt du är upphöjd
och hur föga allt det lov, som vår tunga förmår uttala,
kan förkunna din härlighet.
– Amen. Ditt namn vare prisat i evighet!
Må du, Fader i himlen, nådigt ta emot varje bön
som höjer sig till dig ur ett andaktsfullt hjärta.
– Amen. Ditt namn vare prisat i evighet!
Du som låter evig frid härska i himlen,
skänk oss och hela mänskligheten din eviga frid.
– Amen. Ditt namn vare prisat i evighet!

VESPER – CANTICA FÖR VECKANS DAGAR

Dessa sånger ur Nya testamentet har sin plats efter psaltarpsalmerna i
vespern på veckans vardagar.

Måndag

Gud, vår frälsare Ef 1:3–10

Antifon Välsignad är du, vår Fader, som i Kristus har
välsignat oss.

[135]

Välsignad är vår Herre Jesu Kristi Gud och Fader, †
som i Kristus har välsignat oss *
med all andlig välsignelse i himlen,
han som, innan världens grund var lagd,
har utvalt oss i honom *
till att vara heliga och rena inför sig.
Av kärlek har han i förväg bestämt
– så var hans vilja och beslut – *
att uppta oss till sina barn genom Jesus Kristus,
för att den nåd skulle prisas och förhärligas *
som han har skänkt oss i den älskade.
I honom äger vi vår frihet, genom hans blod, *
och våra överträdelser är nu förlåtna.
Så rik är den nåd han har gett oss, *
den nåd som låter vishet och insikt flöda över.
Han har yppat för oss sin viljas hemlighet, *
det beslut som han i förväg hade fattat inom sig själv,
den plan som skulle förverkligas när tiden var inne: *
att i Kristus sammanfatta allt i himlen och på jorden.
Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande, *
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Antifonen upprepas.

Tisdag

De återlöstas lovsång Jfr Upp 4:11; 5:9, 10, 12

Antifon Äran tillhör vår Gud, honom som sitter på tronen, och
Lammet.

[136]

Du är värdig, du vår Herre och Gud,
att motta pris och ära och makt, *

ty du har skapat allting.
Genom din vilja finns det till, *
det är du som har skapat det.
Du är värdig, Herre,
att ta bokrullen och bryta dess sigill, *
ty du har blivit slaktad
och du har friköpt människor åt Gud med ditt blod, *
människor av alla stammar och språk och länder och folk.
Du har gjort dem till konungar och präster åt vår Gud, *
för att de skall regera på jorden.
Lammet som blev slaktat är värdigt
att motta makt och rikedom, vishet och styrka, *
ära och härlighet och lovsång.
Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande, *
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Antifonen upprepas.

Onsdag

Kristus, den förstfödde i hela skapelsen Kol 1:12–20

Antifon Av honom och genom honom och till honom är
allting.

[137]

Vi tackar Fadern, som har gjort oss värdiga *
att få del i det arv som de heliga äger i ljuset.
Han har befriat oss ur mörkets välde *
och fört in oss i det rike som tillhör hans älskade Son.
I honom äger vi vår frihet, *
förlåtelsen för våra synder.
Han är den osynlige Gudens avbild, *
den förstfödde, född innan världens grund blev lagd.
I honom skapades allt i himlen och på jorden, *
både synligt och osynligt,
troner och välden, härskare och makter.
Genom honom och till honom har allt blivit skapat, *
han är till före allting, och allting hålls samman i honom.
Han är huvudet för kroppen, för kyrkan, †
han som är begynnelsen, *
förstfödd från de döda till att vara den främste i allt.
Guds vilja var att låta hela sin fullhet bo i honom *
och genom hans blod på korset stifta fred
och genom honom försona allt med sig, *
allt på jorden och i himlen.
Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande, *
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Antifonen upprepas.

Torsdag

Guds dom Upp 11:17–18b; 12:10b–12a

Antifon Frälsningen och kraften och riket tillhör vår Gud.

[138]

Vi tackar dig, Herre, allsmäktige Gud, *
du som är och som var,
för att du gjort bruk av din väldiga makt *
och trätt fram såsom konung.
Folken vredgades, men din vredes dag har kommit, *
stunden då de döda skall dömas,
då du lönar dina tjänare profeterna och de heliga *

och dem som fruktar ditt namn, de små och de stora.
Nu har vår Gud vunnit seger. †
Kraften och väldet är hans, *
och makten finns hos hans smorde.
Ty våra bröders anklagare har störtats ner, *
han som anklagade dem inför vår Gud både dag och natt.
De har besegrat honom i kraft av Lammets blod *
och i kraft av sitt vittnesbörd:
de älskade inte sitt liv så högt
att de drog sig undan döden. *
Jubla då, ni himlar och ni som bor i dem!
Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande, *
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Antifonen upprepas.

Fredag

Tillbedjan Upp 15:3–4

Antifon Herre, stora och underbara är dina verk.

[139]

Stora och förunderliga är dina gärningar, *
Herre, allsmäktige Gud,
rättfärdiga och sanna är dina vägar, *
du folkens konung.
Vem skulle inte frukta dig, Herre, och prisa ditt namn? *
Du ensam är helig.
Alla folk skall komma och tillbe inför dig, *
din rättfärdighet har blivit uppenbar.
Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande, *
nu och alltid och i evigheters evighet. Amen.

Antifonen upprepas.

TACKSÄGELSE OCH ÅKALLAN

»Se vad Herren har gjort för er och tacka honom med hög röst« (Tobit 13:6). Den som tar för vana att tacka Gud för allt lär sig därigenom att lägga märke till livets »guldkanter« och skapelsens värde, allt det som Gud har gjort och som är »mycket gott« (1 Mos 1:31). När vi så ser allt vad Gud har gjort för oss och vill göra med oss, då kan vi åkalla honom med stor förtröstan. Vårt liv vilar ju i hans händer.

Tacka Herren, åkalla honom. 1 Krön 16:8a

Han ger av sin rikedom åt alla som åkallar honom. Rom 10:12

[140]

Välsignad är du, Fader, som ger mig
existens och liv
tid och rum
vilja att veta
frihet att välja
förmåga att älska
dig själv att mogna för
genom Kristus, vår Herre.

[141]

Allsmäktige Herre och Gud, du har skapat oss till dig,
du ensam är vårt eviga mål.
Du hyser samma kärlek till alla dina verk
och hatar ingenting av det du skapat.
Låt oss alla tillsammans hitta hem till dig,

här på jorden och i evigheten.
Din Ande uppfyller hela jorden och uppfattar varje röst:
hör i skapelsens suckar vårt rop efter dig.
Vidga mer och mer våra trånga gränser
så att vi blir en tydligare avbild av dig, du som omfattar allt.
Låt ditt glada budskap tränga ut överallt
där människor bygger och bor
så att hela skapelsen får erfara din frälsning
och i dig står upp till sin eviga fulländning
när du, vår Gud, blir allt i alla,
från evighet till evighet. Amen.

Litania till Guds försyn

[142]

Herre, förbarma dig över oss. *Herre, förbarma dig över oss.*
Kristus, förbarma dig över oss. *Kristus, förbarma dig över oss.*
Herre, förbarma dig över oss. *Herre, förbarma dig över oss.*
Kristus, hör oss. *Kristus, hör oss.*
Kristus, bönhör oss. *Kristus, bönhör oss.*

Gud Fader i himlen: *förbarma dig över oss.*
Gud, världens Frälsare Gud,
Gud, helige Ande
Heliga Treenighet, en enda Gud
Gud, vår Skapare och Herre
Gud, vår Fader som älskar oss
Du uppehåller och styr allt som finns till
Din faderliga omtanke innesluter hela skapelsen
Du uppfyller allt levande med nåd
Du visar din ömhet mot oss, som en far visar ömhet mot barnen
Du kläder liljorna på marken och mättar himlens fåglar
Du har räknat alla våra hår
Du vet vad vi behöver
Du styr allt till vårt bästa
Du vet allt och överblickar ensam alla sammanhang
Du håller osedda och oanade gåvor i beredskap för dem som älskar dig
Du mättade i öknen våra fäder med manna från himlen
Du utan vars hjälp all mänsklig makt är fåfäng
Du är ensam mäktig att förvandla lidande och ondska till välsignelse
Du har i Jesu väg från kors till härlighet besvarat våra frågor
Du tvingar oss kärleksfullt att gå igenom lidandets renande eld
Du lär oss förstå att dina tankar är högre än våra tankar
Du är oändligt stor, helig och rättvis
Du har lovat att höra dem som tillitsfullt ropar till dig
Du sviker aldrig dina löften
Du har i sanning och trofasthet slutit ett förbund med oss
Du är vårt hopp och vår eviga klippa

Var oss nådig: *förskona oss, o Herre*
Var oss nådig: *bönhör oss, o Herre*
Från allt ont: *fräls oss, milde Herre Gud*
Från tvivel på din försyn
Från självömkan och förtvivlan i provningens stund
Från överdriven omsorg om förgängliga ting
Från all fruktan för människor
Från allt beroende av människors uppskattning
Från likgiltighet för andras nöd
Från allt missbruk av dina gåvor
Vi arma syndare: *vi beder dig, bönhör oss*
Att du i oss ville väcka ett heligt förtroende för din försyn
Att vi utan tvekan och tvivel kan underkasta oss din vilja
Att vi tacksamt tar emot dina gåvor och brukar dem till din ära
Att vi bär vårt kors med mod och uthållighet

Att vi bär varandras bördor
Att vi står fasta i medgång och motgång
Guds Lamm, som borttager världens synder: *förskona oss, o Herre*
Guds Lamm, som borttager världens synder: *bönhör oss, o Herre*
Guds Lamm, som borttager världens synder: *förbarma dig över oss, o Herre*

℣. Allas ögon är vända mot dig, och du ger dem föda i rätt tid.
℞. Du öppnar din hand och stillar allt levandes hunger.

Låt oss bedja. Gud, din försyn omsluter allt, och allt som sker kan ytterst tjäna dina avsikter: bevara oss från allt som skadar oss till kropp och själ, och ge oss allt som gagnar oss i tid och evighet. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

Te Deum

[143]

O Gud, vi lovar dig,
o Herre, vi bekänner dig.
Dig, evige Fader,
ärar hela jorden.
Dig prisar alla änglar,
himlarna och alla makter.
Dig prisar kerubim och serafim
och sjunger utan ände:
»Helig, helig, helig är Herren Gud Sebaot.
Fulla är himlarna och jorden
av din äras majestät.«
Dig prisar apostlarnas saliga kör.
Dig lovar profeternas prisivärda skara.
Dig ärar martyrernas vitklädda här.
Över hela jorden
bekänner dig den heliga kyrkan:
dig, Fader allsmäktig,
din högtlovade, sanne, enfödde Son
och Tröstaren, den helige Ande.
Du Kriste, ärans konung,
Faderns Son är du i evighet.
Till människans förlossning tog du mandom
och försmådde icke jungfruns sköte.
Du övervann dödens udd
och upplät himmelriket för de trogna.
Du sitter på Guds högra hand
i Faderns härlighet.
Därför igenkommande
till att döma levande och döda.
Därför ber vi: Hjälp dina tjänare,
som du återlöst med ditt dyra blod
och giv åt dem bland dina helgon
din eviga härlighet.
Herre, fräls ditt folk
och välsigna din arvedel,
och var deras herde
och bär dem till evig tid.
Vi prisar dig alla dagar
och lovsjunger ditt namn i evigheters evighet.
Värdigas, Herre, denna dag
bevara oss utan synd.
Förbarma dig över oss, Herre,
förbarma dig över oss.
Din barmhärtighet, Herre, vare över oss,
såsom vi hoppas på dig.
På dig hoppas jag, o Herre,
jag skall icke komma på skam till evig tid.

Te Deum laudamus: *

te Dóminum confitémur.
Te ætérnum Patrem, *
omnis terra veneratur.
Tibi omnes ángeli, *
tibi cæli et univérsæ potestátes:
tibi chérubim et séraphim *
incessábili voce proclámant:
Sanctus, * Sanctus, * Sanctus, *
Dóminus Deus Sáboth.
Pleni sunt cæli et terra *
maiestátis glóriæ tuæ.
Te gloriósus * Apostolorum chorus,
te prophetárum * laudábilis numerus,
te mártýrum candidátus * laudat exércitus.
Te per orbem terrárum *
saneta confitétur Ecclésia,
Patrem * imménsæ maiestátis;
Venerándum tuum verum * et únicum Filium;
Sanctum quoque * Paráclitum Spiritum,
Tu rex glóriæ, * Christe.
Tu Patris * sempiternus es Fílius.
Tu, ad liberándum susceptúrus hóminem, *
non horruísti Virginis úterum.
Tu, devicto mortis aculeo, *
aperuisti credéntibus regna cælórum.
Tu ad dexteram Dei sedes, * in gloria Patris.
Iudex créderis * esse ventúrus.
Te ergo quaésumus, tuis fámulis súbveni, *
quos pretióso ságuine redemísti.
ÆtéRNA fac cum sanctis tuis * in gloria numerári.
Salvum fac pópulum tuum, Dómine, *
et bénedic hereditáti tuæ.
Et rege eos, * et extólle illos usque in ætérnum.
Per singulos dies * benedicimus te;
et laudámus nomen tuum in sáeculum, *
et in sáeculum sáeculi.
Dignáre, Dómine, die isto *
sine peccato nos custodire.
Miserére nostri, Dómine, * miserére nostri.
Fiat miseericórdia tua, Dómine, super nos, *
quemádmódum sperávimus in te.
In te, Dómine, sperávi: *
non confúndar in ætérnum,

Tack för frälsningens gåva

[144]

Min glädje har jag i Herren, *
jag jublar över min Gud,
ty han har klätt mig i segerns dräkt *
och skrudat mig i rättfärdighetens mantel,
som när brudgummen sätter på sig turbanen *
och bruden pryder sig med sina smycken.
Liksom jorden får grödan att spira *
och trädgården låter sådden skjuta upp,
så låter Herren Gud rättfärdigheten spira *
och äran växa inför alla folk.

Jes 61:10-11

Tack för vardagens enkla ting

[145]

Evige Gud, du livets Herre,
tack för vardagens enkla ting:
för brödet, för jorden, för vinden och vattnet,
för de enkla människorna, de som speglar ljuset,
för musiken och tystnaden, för rytmen och vilan,
tack för friden som kommer från dig,
tack för att du är oss så nära i din Son Jesus Kristus.

Låt min tro växa

[146]

O Gud, du är liv och vishet och välsignelse,
du evige och allena trofaste Gud.
Den som äger dig har en outtömlig källa av glädje.
Lär mig att alltmer känna dig,
på det att jag alltmer må äga dig och glädjas i dig.
Och fast jag i detta livet icke uppnår
denna trons rikedom till fullo,
så låt den likväl tillväxa dag för dag,
till dess den fulländas i det eviga livet.
Min glädje är här en förhoppning,
men där skall den bli ett fullkomligt åtnjutande.
Dig vare ära, min Herre och min Gud.

I kyrkan

[147]

Vi tillber dig, Herre Jesus Kristus,
här och i alla dina kyrkor som finns i hela världen,
och vi lovprisar dig för att du genom ditt heliga kors
har köpt världen fri.

[148]

Jag blev glad när man sade till mig: *
Kom, vi skall gå till Herrens tempel. Ps 122:1
Ett enda ber jag Herren om, detta begär jag: *
att få vara i Herrens hus varje dag i mitt liv
för att se Herrens ljuvlighet *
och söka svar i hans tempel. Ps 27:4
Ljuvlig är din boning, *
Herre Sebaot!
Jag förtärdes av längtan *
till Herrens förgårdar.
Nu jublar min själ och min kropp *
mot den levande Guden. Ps 84:2-3
Jag törstar efter Gud, *
efter den levande Guden. Ps 42:3a
Jag får komma till Guds altare, *
till Gud, min glädje och fröjd, Ps 43:4a
Jag har gett mina löften till dig, o Gud, *
jag skall infria dem med tackoffer,
ty du har räddat mig från döden, *
räddat mig från att falla.
Så kan jag vandra inför Gud *
i livets ljus. Ps 56:13-14

[149]

Lovad är du Gud, som givit oss ett hem,
där vi kan visa dig vår kärlek, känna igen din röst,
sitta vid ditt bord.
Här vilar kyrkans hemlighet:
hon är helgad i Kristi blod, tagen till brud,
prydd med sanningen, moder till många barn.
Heliga kyrka, Guds utvalda vingård,
dina grenar sträcker sig ut över hela världen!
Stödda på korset bär de frukt ända in i himlen.
Salig är du, som blivit Guds tält bland människorna,
ett heligt tempel, byggt av levande stenar på apostlarnas grund,
med Kristus Jesus som hörnsten.
Högt ligger du uppe på berget, väl synlig för alla.
Du visar vägen genom natten

i dig lyser Lammets lykta för evigt
och de saligas lovsång tystnar aldrig.
I dig blir de fattiga rika,
i dig får de nedtryckta upprättelse,
i dig får människor sin värdighet tillbaka
och medborgarrätt i det himmelska Jerusalem.

Inför tabernaklet

[150]

Jag tror och bekänner, o Herre,
att här är du verkligen nära,
att här är din sanna lekamen
ditt heliga, dyrbara blod.

Jag tror och bekänner, o Herre,
att här vill du föra oss samman,
att inför ditt altare mättas
med enhetens heliga bröd.

Jag beder dig: lär oss, o Herre,
att komma med hela min tomhet,
att stilla min ständiga hunger
i glädjens och trons sakrament.

Jag beder dig, tag mig, o Herre,
jag viger mitt liv åt din kärlek.
Välsigna min bön och min gärning
min längtan att helt vara din.

Andra böner inför tabernaklet xxx-xxx; xxx-xxx.

KRISTI EFTERFÖLJELSE

På bibelns första blad står det att Gud skapade människan till sin avbild
och likhet. Jesus Kristus, den osynlige Gudens bild (jfr Kol 1:15) och den
fullkomliga Människan, är förebilden för vår strävan att bli det vi är
skapade till. Han lever i oss (jfr Kol 3:3). När vi lever som han levde (jfr
1 Joh 2:6), då förverkligas hans födelse, hans jordeliv, hans död,
uppståndelse och himmelsfärd i oss, dag för dag (jfr Luk 9:22-24).

Samtidiga med Kristus

[151]

Kristus, när vi genom tron har värt liv med dig i himlen, då blir
du samtidig med oss. Du stiger ner på nytt till oss, du kämpar,
frestas, lider, dör och uppstår på nytt i oss. Du fullbordar i oss
det som fattas i ditt lidande för kyrkan, din kropp. Betlehem,
Nasaret, Galiléens dammiga vägar, Golgata, den tomma graven
och himmelsfärdsberget finns här hos oss. Du fullbordar ditt
verk i oss, det verk som går ut på att göra oss lika dig. Genom
utblottelsen går din väg med oss fram. Du som utblottade dig
själv utblottar nu i detta nådens år oss: du lever fördolt i oss och
utblottar dig själv i oss. Och med varje steg på utblottelsens väg
skaffar du frukt, en i ögonblicket fördold frukt som i sin givna
tid skall triumfera i det uppenbara.

Kristus i oss

[152]

Du som är över oss,
Du som är en av oss,
Du som är —
också oss,

må alla se dig — också i mig,
må jag bereda vägen för dig,
må jag tacka för allt som då vederfares mig.
Må jag därvid icke glömma andras nöd.
Behåll mig i din kärlek
såsom du vill att alla skall förbli i min.
Må allt i detta mitt väsen vändas till din ära
och må jag aldrig förtvivla.
Ty jag är under din hand,
och i dig är all kraft och godhet.

Giv mig ett rent sinne — att jag må se dig,
ett ödmjukt sinne — att jag må höra dig,
ett kärlekens sinne — att jag må tjäna dig,
ett trons sinne — att jag må förbli i dig.

Redskap för fred

[153]

Herre, gör mig till ett redskap för din fred.
Låt mig bringa kärlek där hatet råder.
Låt mig bringa förlåtelse där orätt har begåtts.
Låt mig skapa endräkt där tvedräkt råder.
Låt mig bringa sanning där villfarelse råder.
Låt mig bringa tro där tvivlet råder.
Låt mig bringa hopp där misströstan råder.
Låt mig bringa ljus där mörkret råder.
Låt mig bringa glädje där sorgen råder.
O, Mästare, låt mig inte så mycket söka att bli tröstad som att trösta,
inte så mycket söka att bli förstådd som att förstå,
inte så mycket söka att bli älskad som att älska.
Ty det är genom att ge som man får.
Det är genom att glömma sig själv som man finner sig själv.
Det är genom att förlåta som man blir förlåten.
Det är genom att dö som man uppstår till det eviga livet.

Kristus, tecknet som blir motsagt

[154]

Fader, bland alla stumma ting, bland alla former av växande och knoppande liv, i människovärlden med hela dess oöverskådliga mångfald har du ställt din Son. I tidens fullbordan blev han människa och står nu som din levande uppenbarelse mitt ibland oss. Hans framträdande och hans gärning, hans ord och hans öde — allt vittnar om dig, den Gud, om vilken världen av sig själv ingenting vet. Så ber jag dig: ge mig det öga som kan se Jesus Kristus, det öra som förstår hans ord, det hjärta som vidrörs av hans hjärta, och lär mig att lägga min hand i hans med förtroende. Han är »världens ljus«, men också »det tecken som blir motsagt«. Han är det för var och en av oss. Vi riskerar alla att ta anstöt: rör vid vårt inre och väck i oss den goda viljan, så att vi består provet. Lär mig erkänna den nya begynnelsens hemlighet. Låt mig ana vad det innebär att tro: att gå över till din budbärare och att börja allt på nytt med honom. Skänk mig det heliga mod som känner glädje i detta gudomliga vågstycke, som alltid börjar om på nytt och som trots alla frestelser håller ut till slutet.

Överlåtelse

[155]

Herre, jag överlämnar mig helt i dina händer. Gör med mig vad du vill. Du har skapat mig för dig. Jag vill inte mer tänka på mig

själv, jag vill följa dig. Vad vill du att jag skall göra? Gå din egen väg med mig. Vad du än kräver vill jag göra. Jag offrar mina önskningar, mina nöjen, mina svagheter, mina planer, mina åsikter, allt som håller mig borta från dig och leder tillbaka till mig själv. Gör med mig vad du vill. Jag köpslår inte om något. Jag försöker inte att få reda på i förväg vad du har för avsikter med mig. Jag vill vara det som du vill ha mig till. Jag vill bli allt det som du vill göra mig till. Jag säger inte: jag vill följa dig vart du än går. Till det är jag för svag. Men jag ger mig till dig, så att du kan leda mig vart som helst. Jag vill följa dig i mörkret och ber bara om kraft för dagen.

Bön om storsinhet

[156]

Eviga Ord, Guds enfödde Son,
lär mig sann storsinhet,
lär mig att tjäna dig
på ett sätt som är dig värdigt,
så att jag ger utan att räkna,
kämpar utan att akta på sår,
arbetar utan att söka vila,
offrar mig utan att vänta annan lön
än medvetandet att ha uppfyllt
din allraheligaste villa.

Bön om kärlek

[157]

Tag, Herre, och mottag all min frihet,
mitt minne, mitt förstånd och all min vilja,
allt vad jag äger och har.
Du har gett mig det; till dig, Herre, ger jag det åter.
Allt är ditt, förfoga över det helt enligt din vilja.
Ge mig endast din kärlek och din nåd, ty det är mig nog.

Bön om att kunna leva rätt

[158]

Gud, du håller alla goda gåvor i beredskap för oss.
Ge mig därför en brinnande längtan efter allt vad du vill ge.
Låt mig förstå vad du vill med mitt liv,
låt mig sedan dra den yttersta slutsatsen av min insikt
och ge mig kraft till handling till ditt nämns pris och ära.
Min Gud, jag vill göra något riktigt av mitt liv,
låt mig bara få veta hur,
lär mig det rätta sättet.
Herre, min Gud, låt mig stå orubblig
i medgång och motgång;
inte yttlig i medgången, inte nedslagen i motgången.
Låt glädje och sorg leda till dig.
Jag vill inte synas — inför människorna,
jag vill vara — inför dig.
Herre, låt mig känna den fadda smaken
i allt som saknar evig giltighet.
Låt mig tröttna på all glädje där du inte finns.
Du har skapat mig till dig;
jag vill inte nöja mig med något mindre än dig.
Ge mening åt arbetet, för din skull.
Ta bort lättjan som leder bort från dig.
Håll mig på den rätta vägen:
gör mig vaksam på mina svagheter,

mogen att ta ansvar för mina misstag.
Ge mig, Herre min Gud, lydnad utan servilitet,
enkelhet utan ovärdighet,
kyskhet utan hyckleri,
tålmod utan maskerade aggressioner,
ödmjukhet utan förställning,
glädje utan naivitet,
mognad utan resignation,
rörlighet utan rotlöshet,
respekt utan förlamning,
uppriktighet utan kärlekslöshet,
godhet utan förhävelse,
gåvan att tillrättavisa utan att såra,
att föregå med gott exempel utan att framhäva mig själv.
Ge mig, Herre, ett vaksamt sinne.
Låt inte min vetgirighet förlora blicken för det väsentliga.
Ge mig ett nobelt sinne som inte grumlas av någon ovärdig tanke.
Gör mig rättskaffens, så att mina avsikter tål att dras fram i ljuset.
Ge mig fasthet, så att jag inte krossas av livets växlingar.
Ge mig inre frihet från impulsernas tyranni.
Herre, min Gud, låt mitt förstånd nå kunskap om dig,
låt mig aldrig tröttnas när jag söker dig,
ge mig den vishet som finner dig.
Låt mig leva så som du kräver av mig,
ge mig uthållighet att troget invänta dig,
ge mig orubblig förtröstan att jag slutligen skall finna vila i din famn.
Låt lidandet som drabbar mig slipa bort mina brister.
Låt mig under vandrigen njuta av din skapelse som en gåva ur din hand,
låt sedan din glädje bli min eviga härlighet i hemlandet.
Du som lever och råder från evighet till evighet. Amen.

Vardagen

[159]

Herre Jesus Kristus, min Mästare, jag ber dig om mod
att vara ärlig när jag gjort något galet
även om det ställer mig i dålig dager och medför obehag.
Jag ber dig om blygsamhet när jag gjort något bra
och om frikostighet mot dem som behöver mig –
stick i stäv mot min tröghet och bekvämlighet,
om ett tåligt lyssnande öra
när min granne vill prata om sina bekymmer,
om ett glatt tillmötesgående
mot den som sårat mig men vill göra gott igen,
om ett ödmjukt hjärta när någon kritiserar mig,
om ett saktmodigt sinne som förmår ta emot en orätt
utan hämndbegär,
ja, Herre, om nåden att få vara din lärjunge ber jag dig!

Gör mig levande

[160]

Gud gör mig levande!
Fyll mig med Kristusliv
så att det blir ett inre tvång att leva för andra.
Låt mig inte vara ett ensamt, ofruktbart vetekorn.
Hjälp mig att vaka och be,
låt din Ande för mig uppenbara
vad som ännu hindrar Kristuslivet
att i fullhet strömma in i mig.
Led mig dag efter dag

på den självutgivande, tjänande kärlekens väg
i Kristi efterföljelse.

Jesu efterföljd

[161]

Låt mig göra nytta utan att tränga mig på
så att jag blir till hjälp för andra utan att förödmjuka dem.
Vänd mitt hjärta till allt som är ringa och oansenligt
så att jag bryr mig om det som ingen annan bryr sig om.
Lär mig att vänta, lyssna och tiga.
Gör mig liten och fattig nog att ta emot hjälp av andra.
Led mig på vägen genom denna värld
när jag söker bröd för färden,
när jag söker dig.

Bön om ödmjukhet

[162]

Jesus, saktmodig och ödmjuk av hjärtat, hör min bön.
Från begäret att bli uppskattad,
från begäret att bli hedrad,
från begäret att vara eftersökt,
befria mig, o Jesus.

Jesus, saktmodig och ödmjuk av hjärtat, hör min bön.
Från ängslan att bli försmådd,
från ängslan att bli förtalad,
från ängslan att bli försummad, befria mig, o Jesus.

Jesus, saktmodig och ödmjuk av hjärtat, hör min bön.
Från ängslan att bli förlöjligad,
från ängslan att bli sårad,
från ängslan att bli misstänkliggjord, befria mig, o Jesus.

Jesus, saktmodig och ödmjuk av hjärtat, hör min bön.
När andra har framgång,
när andra får beröm,
när andra blir älskade,
ge mig nåden att kunna tacka dig, o Jesus.

Väx i mig

[163]

Väx i mig,
stråla i mig mer och mer,
upplys mig, eviga ord,
du själens ljuva ljus.
Tona i mig
mer och mer hörbart,
Ord från Fadern,
Ord av kärlek:
Jesus.

Visa mig vägen

[164]

O Herre, kom snart och lys upp natten.
Såsom döende längtar, så längtar jag efter dig.
Säg min själ att intet händer utan att du tillåter det
och att intet som du tillåter är tröstlöst.
O Jesus, Guds Son, du stod tyst inför dem som dömde dig.
Gör mig tyst, tills dess jag fått besinna

vad och hur jag skall tala.
Visa mig vägen, och gör mig villig att vandra den.
Vådligt är att dröja och farligt att gå vidare,
så uppfyll då min längtan och visa mig vägen.
Jag kommer till dig, så som den sårade kommer till läkare.
Ge, o Herre, mitt hjärta ro.

Bön om hängivenhet

[165]

Gör mitt hjärta brinnande av kärleks eld
så att allt som är dig emot
måtte sopas bort som aska i blåsande storm.

Lekmannaapostolatets bön

[166]

Herre Jesus Kristus,
jag ger dig mina händer för att göra ditt arbete.
Jag ger dig mina fötter för att vandra din väg.
Jag ger dig mina ögon för att se på allt som du.
Jag ger dig min tunga för att tala som du.
Jag ger dig mina tankar så att du tänker i mig.
Jag ger dig min ande så att du ber i mig.
Framför allt ger jag dig mitt hjärta
så att du också i mig kan älska din Fader och hela
mänskligheten.
Jag ger dig helt och hållet mig själv
så att du kan tillväxa i mig,
så att du kan leva, arbeta och be i mig.

Litania i välfärdsstat

[167]

Från stora ord och ingen gärning, fräls oss, o Herre.
Från tingens tomhet, fräls oss, o Herre.
Från välfärdsstatens dogmer, fräls oss, o Herre.
Från karriärismens piska, fräls oss, o Herre.
Från pressens sensationsjakt, fräls oss, o Herre.
Från konstlade behov, fräls oss, o Herre.
Från spekulationen i våra drifter, fräls oss, o Herre.
Från den allmänna meningens diktatur, fräls oss, o Herre.
Från statusjaktens självplågeri, fräls oss, o Herre.
Från övernäring och dryckenskap, fräls oss, o Herre.
Från misstro och kapprustning, fräls oss, o Herre.
Från själens undernäring, fräls oss, o Herre.
Från övertro på vetenskapen, fräls oss, o Herre.
Från förakt för oliktankande, fräls oss, o Herre.
Från rädsla för de annorlunda, fräls oss, o Herre.
Från förakt för de svaga, fräls oss, o Herre.
Från rovdrift på människor, fräls oss, o Herre.
Från förnedring av människor, fräls oss, o Herre.
Från infantila frihetsdrömmar, fräls oss, o Herre.
Från tron på jordiska paradiser, fräls oss, o Herre.
Från falsk andlighet, fräls oss, o Herre.
Från falska frälsare, fräls oss, o Herre.
Från ensamhetens helvete, fräls oss, o Herre.
Från likgiltighet för andra, fräls oss, o Herre.
Från brist på fantasi, fräls oss, o Herre.
Från rastlöshet och ångest, fräls oss, o Herre.
Från slaveriet under droger, fräls oss, o Herre.
Från slaveriet under arbetet, fräls oss, o Herre.

Från slaveriet under njutningen, fräls oss, o Herre.
Från självbedrägeri och tomt prat, fräls oss, o Herre.
Från självbelåten tvärsäkerhet, fräls oss, o Herre.
Från bråk för bråkets skull, fräls oss, o Herre.
Från dyrkan av idoler, fräls oss, o Herre.
Från andlig slapphet, fräls oss, o Herre.
Från dövhets för din röst, fräls oss, o Herre.
Du som har dött och uppstått för alla människor.
Herre, förbarma dig!

Jag överlämnar mig

[168]

Fader,
jag överlämnar mig åt dig,
gör med mig vad du vill.
Vad du än gör med mig tackar jag dig.
Jag är redo till allt, jag är med på allt.
Må bara din vilja ske med mig
och med allt du skapat;
jag önskar ingenting annat, min Gud.
Jag lägger mitt liv i dina händer,
jag ger dig det, min Gud,
med all mitt hjärtas kärlek,
för jag älskar dig,
och det är ett behov för mig att få ge mig,
att få överlämna mig i dina händer
utan förbehåll
med oändlig förtröstan
ty du är min Fader.

Överlåtelse

[169]

Min Herre och min Gud,
tag ifrån mig allt som fjärmar från dig.
Min Herre och min Gud,
ge mig allt som närmar till dig.
Min Herre och min Gud,
tag mig från mig själv
och ge mig helt åt dig.

De åtta saligheterna

I

[170]

Herre, i ditt evangelium visar du oss en väg som går tvärs emot
denna världens anda. Världen menar att lyckan består i rikedom
och överflöd, men du lovar glädjen åt de fattiga och ödmjuka, åt
dem som nöjer sig med litet för att vara fria inför dig.

℣. Saliga de som är fattiga i anden,
℟. dem tillhör himmelriket.

Himmelske Fader, du har skapat allt och gett oss jorden till nytta
och till glädje. Allt är dina gåvor, och jorden är allas. Hjälp oss
att glädjas åt det som du ger utan att söka självisk vinning. Lär
oss lyckan i att avstå för andras skull och för din kärleks skull.
Bryt ned all egoism i oss och öppna våra ögon och hjärtan för
himmelrikets salighet och frihet, genom Jesus Kristus, vår Herre.
Amen.

[171]

Herre, du är de bedrövades tröst, och ditt hjärta är fullt av medlidande med dem som sörjer och lider. Under din vandring här på jorden tog du dig an så många nödställda och bedrövade och gav dem nytt liv och nytt hopp. Du visar oss en väg till glädjen rakt igenom det som är svårt och tungt. Du säger oss att ditt ok är ljuvt och din börda lätt. Du lär oss att korset är vägen till uppståndelsens härlighet. Den som hör dig till behöver aldrig känna sig onyttig eller överflödig. Också vår oförmåga får vi bära fram som ett offer i förening med ditt offer för människornas frälsning.

℣. Saliga de som sörjer,
℟. de skall bli tröstade.

Barmhärtighetens Fader och tröstens Gud, styrk oss och var oss nära när vi drabbas av sorg och lidande. Hjälp oss att tro att den enda verkliga olyckan är att leva fjärran från dig. Vi tackar dig för att vi som lemmar i Kristi kropp får bära vår del av hans lidanden för världens frälsning.

Vi ber dig: trösta dem som sörjer och hjälp dem som lider. Bevara oss från syndens ondska och saml oss till sist i ditt rike, där du är dina utvaldas eviga glädje och sällhet. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

III

[172]

Herre, vår Gud, i din älskade Son har du uppenbarat dig själv. Under sitt liv på jorden gick han omkring och gjorde väl mot alla. Han mötte varje människa med godhet och vänlighet. Han sökte varken makt eller ära, utan han grundlade sitt rike med tålmod och lidande för sanning och rätt. Så lärde han oss att saktmodet är starkare än våldet. De mäktigas tid är kort, men Kristi rike består.

℣. Saliga de ödmjuka,
℟. de skall ärva landet.

Gode Fader, vi ber dig om mildhetens och ödmjukhetens ande så att vi inte vedergäller ont med ont utan besegrar det onda med det goda. Ta ifrån oss all lust att hävda oss på andras bekostnad. Lär oss i stället att låta andra få känna vår uppskattning och uppmuntran. Befria vår värld från våldets anhängare och hjälp oss bygga upp en värld där alla tjänar och älskar varandra, genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

IV

[173]

Herre, du manar oss att be utan att förtrötts och att kämpa för ditt rike utan att ge upp. Du vill att vi enträget söker och klappar på. Och det är en stor uppgift du har gett oss i denna värld: att utbreda ditt rike, sanningens, fridens, rättvisans och kärlekens rike. Vi vill inte dra oss undan, vi vill vara med och verka tillsammans med alla människor av god vilja. Ty överallt där det goda sker, där är du närvarande, vare sig du blir igenkänd eller ej.

℣. Saliga de som hungrar och törstar efter rättfärdigheten,
℟. de skall bli mättade.

Kärleksrike Fader, du har skapat oss för dig, och vårt hjärta finner ingen ro förrän det vilar i dig. Håll vår längtan vid liv,

sporra oss till helig iver i din tjänst. Låt oss se och känna igen ditt verk överallt där människor gör det goda och kämpar för det som är rätt och sant. Sänd din Ande, som öppnar våra ögon så att vi ser vad vi kan och skall göra för ditt rike. Bryt ner vår tröghet och bekvämlighet, befria oss från håglöshet och misströstan. Ge oss var dag nytt mod och ett levande hopp. Gör oss till ljus och salt i världen. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

V

[174]

Gud, vi tackar dig för din stora barmhärtighet. Du böjer dig med kärlek ned till oss svaga och ofullkomliga människobarn. Du upprättar oss när vi förnedrar oss, du överger oss aldrig. Du har skapat oss till din avbild och vill att vi skall vara barmhärtiga mot varandra. De nedersta i samhället, de som världen föraktar, är i första hand våra bröder och systrar. Du lär oss att älska dem som hatar oss och att förlåta, inte sju gånger, utan sjuttio gånger sju gånger.

℣. Saliga de barmhärtiga,
℟. de skall möta barmhärtighet.

Barmhärtighetens Fader, vi tackar dig för att du inte tillräknar oss våra synder utan ser till det bästa i oss. Vi tackar dig för att du ger oss din nåd i överflöd, med gränslös frikostighet och utan all vår förtjänst. Du bjuder oss att vara fullkomliga så som du är fullkomlig. Vi ber dig: ge oss då en frikostig andel ge oss ett förbarmande hjärta, gör oss givmilda och förlåtande. Dana våra hjärtan efter ditt hjärta, så att vi kan overse med andras fel och svagheter, glömma oförrätter och ta fasta på det bästa hos varje människa, genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

VI

[175]

Herre, vår Gud, du eviga Sanning och Skönhet, vi tillber dig. Du ensam är helig, men du vill att också vi skall vara heliga. Du vill göra oss rena i tankar, ord och gärningar, ärliga och kärleksfulla. Det är svårt att alltid tänka och handla som dina barn, utan ondska och svek. Men du skapar renheten i oss, och i dina sakrament ger du oss underbar hjälp till ett heligt liv. Du är närvarande överallt. Vi är ett tempel åt din Ande.

℣. Saliga de renhjärtade,
℟. de skall se Gud.

Helige Fader, fyll oss med din helige Ande. Må han göra oss heliga och rena i allt vi tänker, säger och gör, så att vi i allt vittnar om dig. Lär oss att avsky all synd, all ondska, all falskhet. Hjälp oss att ha goda och rena avsikter med allt, så att vi inte skadar oss själva eller andra, inte ens genom våra tankar eller vårt hemliga uppsåt. Du har skapat oss för helighet, så helga oss då, O Gud, till ande, själ och kropp, genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

VII

[176]

Du fridens Gud, vi tackar dig för ditt budskap om frid till vår arma och blödande jord. Vid din Sons födelse förkunnade änglarna fred på jorden. När allt var fullbordat hälsade han sina lärjungar på påskdagen med orden: Fred vare med er. Ditt ord är verksamt, o Gud, och skapar fred. Du har gjort oss till dina medarbetare för att vi med dig skall utbreda fredens rike på

Jorden. Du låter ditt ord verka i oss och genom oss.

℣. Saliga de som håller fred,
℞. de skall kallas Guds söner.

Herre, skänk oss din fred i våra dagar, den fred som världen inte kan ge. Hjälp oss att hålla fred, verka för fred och stifta fred, i våra familjer, på våra arbetsplatser, i våra församlingar i vårt land, mellan folk och länder. Bevara oss från hat, avund och all ond vilja, och ge oss vapen som främjar enhet och sämja. Hjälp oss att så leva som dina barn, genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

VIII

[177]

Du är sannerligen en outgrundlig Gud, och dina tankar är högre än människors tankar. Du undervisar oss om det som världen inte kan förstå: att för den som älskar dig finns ingen olycka. Själva lidandet är en väg till himmelriket. Den som bekänner din Son inför människorna, honom skall Sonen bekänna inför dig, du vår Fader. Och på den dagen skall ingen sorg och inga tårar finnas mer, ty det som en gång var är borta, och du gör allting nytt.

℣. Saliga de som förföljs för rättfärdighetens skull,
℞. dem tillhör himmelriket.

Evige Gud, fullborda i oss det verk som du har påbörjat. Låt den Korsfäste för alltid vara vår kärlek och vår glädje. Ge oss trons mod, hoppets kraft och kärlekens styrka så att vi håller ut i din tjänst till vår sista stund. Bevara oss i troheten till dig, vad som än händer oss. Välsigna din kyrka över hela jorden och låt ondskans makter aldrig bli henne övermäktiga. Styrk och trösta dem som lider förföljelse. Låt ditt rike komma. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Litania till Jesus vår Herre

[178]

Herre, förbarma dig över oss. *Herre, förbarma dig över oss.*
Kristus, förbarma dig över oss. *Kristus, förbarma dig över oss.*
Herre, förbarma dig över oss. *Herre, förbarma dig över oss.*
Kristus, hör oss. *Kristus, hör oss.*
Kristus, bönhör oss. *Kristus, bönhör oss.*
Gud, Fader i himlen: *förbarma dig över oss.*
Gud Son, världens frälsare
Gud helige Ande
Heliga Treenighet, en enda Gud
Jesus, den levande Gudens Son
Jesus, Faderns avbild
Jesus, jungfru Marias son
Jesus, det eviga ljusets återsken
Jesus, sann Gud och sann människa

Du fridens Furste
du eviga Vishet
du Guds levande Ord

Jesus vår domare
Jesus vår frälsare
Jesus vår konung
Jesus vår mästare
Jesus vår lärare
Jesus vår broder
Jesus vår vän
du de fattigas broder

du syndarnas vän
du de förtrycktas försvarare
du de förföljdas tillflykt
du de sjukas läkare
du gode Herde
du sanna Vinstock
du kyrkans huvud

Jesus, vår längtan
Jesus, du som föddes i ett stall
Jesus, du som underordnade dig Josef och Maria
Jesus, du som gick omkring och gjorde väl
Jesus, du som förkunnade Guds rike
Jesus, du som led för våra synder
Jesus, du som dog för oss på korset
Jesus, du som uppstod från de döda

du bröd från himlen
du vår väg genom livet
du ljus för vårt liv
du eviga sanning

Jesus, var oss nådig: *fräls oss, o Herre*
från allt ont
från synd och skuld
från frestelse och fall
från den eviga döden

genom din födelse och ditt heliga liv
genom ditt glädjebudskap
genom ditt kärleksbud
genom förlåtelsens nåd
genom din helande kraft
genom ditt lidande och ditt kors
genom din övergivenhet
genom ditt nedstigande till dödsriket
genom din uppståndelse och din himmelsfärd
genom den helige Andes gåva
genom din närvaro
genom din ankomst

Guds Lamm, som borttager världens synder: *förskona oss, o Herre.*
Guds Lamm, som borttager världens synder: *bönhör oss, o Herre.*
Guds Lamm, som borttager världens synder: *förbarma dig över oss, o Herre.*

V, Lovad vare Jesus Kristus.
℞. Nu och i all evighet.

Låt oss bedja. Herre Jesus Kristus, bevara oss i tron på dig, ty du har det eviga livets ord. Ge oss din kärleks eld så att vi av hjärtat älskar våra medmänniskor. Hjälp oss att göra allt i ditt namn, du som med Fadern och den helige Ande lever och råder från evighet till evighet. Amen.

Jesu fördolda liv i Nasaret

I

[179]

Jesus, i djup ödmjukhet tillber jag ditt hemlighetsfulla majestät. Du kom till oss för att ta på dig den största uppgift som någonsin lagts på en människa. Sedan årtusenden längtade människorna efter sin befriare, profeterna hade talat om din ankomst, himlens härskaror hälsade din födelse, sökare från österlandet kom för att hylla dig. Hur lätt skulle du inte ha kunnat dra till dig hela mänsklighetens blickar och slå alla med häpnad över din visdom! Men i stället drog du dig undan till en okänd by i det fattiga och ockuperade Galileen. Där lever du i trettio år, upptagen av kampen för det dagliga brödet. Hur fjärran från

våra föreställningar och förnuft och rimlighet handlar du inte.

℣. Vilket djup av rikedom, vishet och kunskap hos Gud!

℞. Aldrig kan någon utforska hans beslut eller spåra hans vägar.

℣. Han gav upp allt och antog en tjänares gestalt.

℞. När han blev som en av oss.

Låt oss bedja. Gud, ge oss nåden att fatta hur mycket högre dina vägar är än våra vägar, och hur oändligt mycket större dina planer med oss är än vad vi med våra snäva horisonter kan begripa. Lär oss att stilla vårt oroliga jag inför dina kärleksfulla avsikter med oss. Låt oss kunna betrakta allt som händer i trons ljus. Ge oss kraft att ta emot allt som trygga barn, och göm oss i din kärlek och outgrundliga vishet. Om detta ber vi genom Jesus Kristus, som levde obemärkt i Nasaret, och som nu lever och rader i evighet. Amen.

II

[180]

Jesus, med uppmärksam kärlek vill jag betrakta ditt liv i Nasaret. Det förflyter under vardagligt, enformigt och hårt arbete. Du arbetar inte bara en dag eller för nöjes skull, utan under större delen av ditt liv vill du dela deras lott som måste arbeta i sitt anletes svett för att kunna överleva. Du känner utmattning och tomhet i din egen kropp, du får smaka den bitterhet som hör till människans villkor på jorden. Detta gör du av kärlek till de miljoner och åter miljoner bröder och systrar som långsamt slits ut under en övermäktig arbetsbörda. För att kunna visa oss din kärlek går du in under våra villkor, för att med ditt liv och arbete helga vårt liv och arbete, förvandla dess förbannelse till välsignelse och med din utblottelse uppenbara meningen med all mänsklig strävan.

℣. Därför måste han i allt bli lik sina bröder.

℞. För att bli en barmhärtig och trogen överstepräst.

℣. Kom till mig, alla ni som är tyngda av bördor.

℞. Jag skall skänka er vila.

Låt oss bedja. Gud, välsigna vårt dagliga arbete genom det tunga arbete som din Son utförde. Ge oss kraft och livsmod när vi försöker att göra det som måste göras. Låt oss se vårt eget arbete som ett deltagande i din fortgående skapelse, i Sonens återlösning av världen och som en tjänst mot medmänniskorna. Hjälp oss att tåligt bära den ofrånkomliga tyngden utan bitterhet eller uppgivelse, och låt oss få känna skapandets glädje. Om detta ber vi genom Jesus Kristus, din Tjänare, som kom för att göra din vilja och nu lever och rader i evighet. Amen.

III

[181]

Jesus, ditt liv i Nasaret var ett liv i lydnad. Du, som är den Oändlige, fogade dig i människans begränsning, du levde under en viss tid i ett visst land, du blev medlem av en familj, du hörde hemma i en obemärkt by, du blev medborgare i en jordisk stat under en viss bestämd period av dess historia. Du ville inte njuta några privilegier. När du kom för att omgestalta världen började du genom att helt och hållet infoga dig i det på förhand givna, det tillfälliga och ofullkomliga; du underkastade dig fattigdom, ofrihet och förtryck. Du uppställde en ny ordning genom ditt eget föredöme. Du visade att all yttre förnyelse måste börja med en inre.

℣. Han följde med dem ner till Nasaret.

℞. Och lydde dem i allt.

℣. Han gjorde sig ödmjuk.

℞. Och var lydig intill döden.

Låt oss bedja. Gud, ge oss nåden att inse vikten av vår uppgift i världen, så att vi väl utför det vi är satta att göra. Gör oss samvetsgranna i illa, som om det gällde att tjäna Kristus själv. Lär oss att aldrig utnyttja vår ställning eller glömma att du dömer alla med fullkomlig rättvisa. Låt oss med ett levande exempel genomsyra andan på vår arbetsplats, så att motsättningar löses i rättvisa och kärlek, med allas väl för ögonen och inte med ömsesidig misstanke och illvilja. Lär oss inse varje människas värdighet och värde i dina ögon. Gör vårt liv till en välsignelse från Jesus Kristus, som inte sökte egen fördel utan endast din vilja och som nu lever och råder i evighet. Amen.

IV

[182]

Jesus, ditt liv i Nasaret var ett liv i vördnad och tillbedjan, en välbehaglig gudstjänst inför Fadern. Din föda var att göra hans vilja som hade sänt dig. Ur din tillit till Fadern hämtade du kraften och uthålligheten, din inre frihet, din värdighet och ditt oberoende av det som världen frestar med. Du blev heller aldrig arbetets slav. När tiden var inne för dig att träda fram offentligt kunde du utan tvekan och dröjsmål följa din nya kallelse. Ingen fåfänga hade förlätt dig att otid avslöja vem du var: inga hänsyn till ägodelar eller rädsla för människor kunde hålla dig tillbaka då Fadern kallade. Vördnaden för Fadern gjorde dig fri från människorna och världen för att kunna tjäna människorna och världen.

℣. Se, jag kommer, Herre, för att göra din villa.

℞. Min föda är att göra hans vilja som har sänt mig.

℣. Sök först Guds rike och hans rättfärdighet,

℞. så skall ni också få allt det andra.

Låt oss bedja. Gud, ge oss den frihet som bara dina barn äger. Befria oss från varje slaveri under något som är mindre än du, befria oss från alla avgudar, vilket namn de än bär. Låt oss, ju mer vi tar vår jordiska uppgift på allvar, desto ivrigare tjäna endast dig, den verkliga lyckans källa och upphov. Låt det samhälle vi bygger på jorden bli en förberedelse för ditt himmelska Jerusalem.

Om allt detta ber vi genom honom som dolde sin gudom i Nasaret och som nu lever och råder i evighet. Amen.

TILL DEN HELIGE ANDE

Den helige Ande är som luften vi andas: osynlig, livsnödvändig. Genom Anden skapades världsalltet och livet, blev Kristus människa och uppväcktes från de döda, föddes kyrkan och utbreddes över världen. Anden är det liv som är Guds närvaro, den nåd som skänks i sakramenten, den kraft som fullkomnar mänskliga förutsättningar, den kärlek som håller oss samman, det ljus som leder oss till sanningen, den eld som renar, det regn som ger liv, den längtan som under smärtor föder fram hela skapelsen till friheten i Guds eviga rike.

[183]

Himmelske Konung, Hjälpare, sanningens Ande, allestädes närvarande och allt uppfyllande,

det godas skatt och livets givare,
kom och bo i oss, och rena oss från allt ont,
och fräls, du Gode, våra själar.

[184]

O, du helge Ande, kom till oss in,
med nåd och frid i dina trognas hjärtan bliv.
Du levande kärlekslåga där upptänd och uppehåll,
du om av alla tungomål och land församlar folken
i Herrens Jesu Kristi tro endräkteliga. Halleluja, halleluja.

[185]

Veni, creátor Spiritus,
mentes tuórum visita,
imple supérna grátia,
quæ tu creásti, pectora.

Qui diceris Paráclitus,
donum Dei altissimi,
fons vivus, ignis, caritas
et spiritalis únctio.

Tu septifórmis múnere,
dextræ Dei tu digitus,
tu rite promissum Patris
sermóne ditans gúttura.

Accénde lumen sénsibus,
infúnde amórem córdibus,
infirmi nostri córporis
virtúte firmans pérpeti.

Hostern repéllas lóngius
pacémque dones prótinus;
ductóre sic te prævio
vitémus omne nóxiúm.

Per te sciámus da Patrem
noscamus atque Filium
te utriúsque Spíritum
credámus omni tempore. Amen.

Kom, Skaparande, med din tröst,
din boning tag i våra bröst.
Sänd riklig nåd från höjden ned
och oss för himmelen bered.

Du tröstare och ordets tolk,
Guds nådeskänk till jordens folk,
du själens glädje underbar,
du kärleks källa, evigt klar.

Med dina goda gåvor sju
Guds nådeverk fullbordar du.
Du lär med skilda tungors ljud
all världens folk att prisas Gud.

Ditt ljus i våra hjärtan tänd,
från jorden dem till himlen vänd.
Du all vår svaghet känner väl
så stärk oss nu till kropp och själ.

Vår fiende ifrån oss driv,
med fridens gåva hos oss bliv,
att fria från allt ont vi må
på dina vägar trygga gå.

Gud Fadern du oss känna lär,
du vittnesbörd om Sonen bär.
Du visar oss Guds härlighet,
i evigheters evighet. Amen.

[186]

Kom du sanna ljus, kom du eviga liv.
Kom du fördolda kraft, kom du källa till allt.
Kom du som ingen har känt.
Kom namnlösa glädje, kom du eviga liv.

Kom du vårt hopp, du som förändrar allt.
Kom du som uppväcker dem som sover i gravarnas natt.
Kom du styrka som mäktar allt.
Kom du som ingen har sett, orörd och ofattbar.

Högt över himmel och jord har du ditt eviga hem,
oavåtligen åkallat är ditt heliga namn,
ofattbart är ditt namn.
Kom du vars väsen är hemligt och osägbart.

Kom du som min själ i sitt armod har kär.
Kom du som själv är min längtan i hjärtats djup.
Kom du som ingen kan nå.
Kom helige Ande, människohjärtats tröst.

Förnyelse av bekräftelsens nåd

[187]

Herre, vår Gud, i bekräftelsens sakrament har du satt ett
outplånligt sigill i mitt innersta och skänkt mig Kristi Andes
kraft, den kraft som i det fördolda helgar och enar din kyrka. Jag
skall vittna för världen om Kristus och hans kärlek, om hans död
och uppståndelse. Hjälp mig att förbli en levande lem i hans
kyrka så att jag förhärligar dig genom Kristus i den helige Ande.
Hjälp mig att under Andens ledning leva ett liv som är en doft
av Kristus, din Smorde. Hjälp mig att fylla den uppgift som är
min och tjäna alla människor genom Andens gåvor. Så kan jag
göra din vilja i Kristi efterföljd.

Litania till den helige Ande

[188]

Herre, förbarma dig över oss. *Herre, förbarma dig över oss.*
Kristus, förbarma dig över oss. *Kristus, förbarma dig över oss.*
Herre, förbarma dig över oss. *Herre, förbarma dig över oss.*
Kristus, hör oss. *Kristus, hör oss.*
Kristus, bönhör oss. *Kristus, bönhör oss.*
Gud Fader i himlen: *förbarma dig över oss.*
Gud världens Frälsare
Gud helige Ande
Heliga Treenighet, en enda Gud
Helige Ande, kärleken mellan Fadern och hans eviga Ord
Du vishetens och förståndets Ande
Du rådets och starkhetens Ande
Du kunskapens och fromhetens Ande
Du gudsfruktans Ande
Du trons, hoppets och kärlekens Ande
Du glädjens och fridens Ande
Du tålmodets och vänlighetens Ande
Du godhetens och trofasthetens Ande
Du saktmodets och självbehärsknings Ande
Du barnskapets Ande
Du som utforskar människohjärtats djup
Du som upplyser samvetet om synd, rättfärdighet och dom
Du som börjar och fulländar vår frälsning
Du som förhärligar Jesus Kristus i de rättfärdiga
Du som gjort våra kroppar till ditt tempel
Du sanningens Ande
Du kyrkans lärare och försvar
Du kyrkans enhet och helighet
Du bönen läromästare

Du hjälpare och tröstare i all nöd
 Du eviga ljus
 Du heliga eld
 Du livets källa
 Du Guds andedräkt i skapelsen, ordet och kyrkan
 Du gåva över alla gåvor
 Var oss nådig: *förskona oss, helige Ande*
 Var oss nådig: *bönhör oss, helige Ande*
 Var oss nådig: *fräls oss, helige Ande*.
 Från otro och tvivel
 Från allt motstånd mot sanningen
 Från förakt för dina ingivelser
 Från misströstan och förtvivlan
 Från all kärlekslöshet
 Från förblindelse och obotfärdighet
 Från ljumhet och tröghet
 Från själviskhet och orena begär
 Från en plötslig och oväntad död
 Från den eviga döden
 Vi arma syndare: *vi beder dig, bönhör oss*
 Att du ville församla, helga och upplysa din heliga katolska kyrka
 Att du ville sända en ny pingst över alla kristna
 Att du ville bistå våra herdar med sanningens och ledarskapets gåva
 Att du ville leda oss till hela sanningen
 Att du ville påminna oss om allt som Herren Jesus sagt oss
 Att du ville styrka varje ansats till kärlek och sanning
 Att du ville komma och bo i våra kalla hjärtan
 Att du ville göra oss till Kristi vittnen
 Att du ville rusta oss i kampen för Kristi rike
 Att du ville förena alla folk i en enda kyrka
 Att du ville leda alla människor till tro på den Uppståndne
 Att du ville övervinna hat och misstro mellan människor och folk
 Att du ville komma och rädda oss ur vår mänskliga vanmakt
 Att du ville komma och visa oss kärlekens makt
 Att du ville lysa alla människor hem till Fadern.

Guds Lamm, som borttager världens synder: *förskona oss, o Herre*.
 Guds Lamm, som borttager världens synder: *bönhör oss, o Herre*.
 Guds Lamm, som borttager världens synder: *förbarma dig över oss, o Herre*.

℣. Du sänder ut din Ande.
 ℞. Då förnyas jordens ansikte.

Låt oss bedja. Gud, du läser vårt innersta, du vet vår minsta önskan och du ser vad ingen annan ser: rena våra avsikter i den helige Andes eld, så att vi utan förbehåll kan älska dig och prisa dig av hela vårt hjärta. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

[189]

Gud, du låter Pingstens Ande lysa i våra hjärtan:
 skänk oss genom honom visshet om vår väg
 och tröst i all vår oro.
 Genom vår Herre ...

Deus, qui corda fidélium Sancti Spiritus illustratióne docuisti:
 da nobis in eódem Spiritu recta sápere
 et de eius semper consolatióne gaudére.
 Per Dominum ...

Se också Pingst xxx-xxx.
 Bön om Andens gåvor xxx.
 Bön om Andens frukter xxx.

Kyrkoåret

Jesus Kristus är mittpunkten i världens historia och i varje människas liv. När han uppstod från de döda bröt han det eviga kretsloppet av födelse och förgängelse som varit människornas och kulturernas förbannelse (jfr 1 Mos 3:19; Pred 1:1-14). Han öppnade vägen till Faderns eviga rike, där vår strävan, vår kärlek och våra lidanden skall bära bestående frukt (jfr Rom 8:18-23). Så länge vi lever här i tiden har han lovat att vara med oss, varje dag (jfr Matt 28:20). Våra dagar och år är inte en hopplös upprepning av ständigt samma händelser: de öppnar framtiden för oss. I vårt livs händelser, i bönen och i sakramenten kommer Gud till oss, han som är den ständigt Nye, den alltid Större, det enda vi aldrig tröttnar på.

Varje söndag firar kyrkan Kristi uppståndelse. Vi samlas för att höra Guds egna ord, för att be för världen och oss själva, för att frambära lovet offer till åminnelse av Kristi lidande och förhärliande, och för att så få ny kraft för vår uppgift i världen. Alltsedan den första påskdagsmorgonen i Jerusalem är söndagen kyrkans festdag. Mycket tidigt började man fira en av årets söndagar som en särskild åminnelse av uppståndelsen, Påsksöndagen. Den är kyrkoårets höjdpunkt. Den föregås av den fyrtio dagar långa Fastetiden och den följs av den femtio dagar långa Påsktiden, som slutar på Pingstdagen.

På ett liknande sätt firar vi den 25 december, under årets mörkaste tid, Jesu ankomst i världen. Denna dag, juldagen, föregås av Adventstiden och följs av jultiden, som slutar söndagen efter Trettondedagen, då vi firar Jesu dop. Tiden utanför dessa båda festkretsar (tiden »under året«, då den liturgiska färgen är grönt) har ingen särskild karaktär utan vill påminna om allt som Jesus sade och gjorde under sitt jordiska liv och lära oss att hålla alla de bud som han har gett oss (jfr Matt 28:20).

Kyrkoårets sista söndag firas som Kristus konungens fest. I Kristus skall allt i himmel och på jord sammanfattas, ja han är denna sammanfästning. Under kyrkoåret betraktar vi och deltar själva i denna sammanfattning i alla dess aspekter. Med honom lever vi alla våra år, med alla dess dagar och nätter (jfr 1 Thess 5:10).

Vår historia är Kristi historia

Kristi mysterier är ännu inte helt och hållet fullbordade och fulländade. I Jesu egen person är de avslutade, men inte i oss, som är hans lemmar, eller i kyrkan, som är hans mystiska kropp. Guds Son vill ge oss del av sina mysterier och på något sätt förlänga och fortsätta dem i oss och i hela sin kyrka, genom de gåvor han vill ge oss och de verkningar han så vill åstadkomma i oss. I oss vill han förverkliga sitt människoblivandes, sin födelses och sitt fördolda livs mysterium när han tar gestalt i oss och på nytt föds i våra själar genom dopets och den gudomliga eukaristins sakrament. Så låter han oss leva vårt andliga, inre liv i det fördolda med honom i Gud. Han har för avsikt att i oss fullborda sitt lidandes, sin döds och sin uppståndelses mysterium, ty han låter oss lida, dö och uppstå med honom och i honom. Slutligen vill han låta sitt förhärliade, odödliga liv bli verklighet i oss.

Därför förblir Kristi mysterier ofullbordade intill den tid han har bestämt för fulländningen av sina mysterier i oss och i kyrkan, det vill säga intill världens slut.

Jean Eudes

ADVENT

Meningen med mörkret är ljuset, meningen med oron är friden, meningen med frånvaron är närvaron. Vi vet inte varför Gud dröjer med att förkorta folkens lidanden (jfr Matt 24:3-14) och beröva Kristi fiender deras makt (jfr 1 Kor 15:24-28). Men när natten är som mörkast börjar dagen.

I denna mörka tid lyser Kristi ljus. Vår tro, vår bön och våra liv är de ljuslågor som skingrar världens mörker medan vi vakar och väntar på Brudgummen (jfr Rom 13:12; Matt 25:1-13).

Adventstiden har en trefaldig prägel: den vill rikta vår blick mot Kristi ankomst (latin *adventus*) vid tidens slut, den påminner om hans första ankomst till världen genom jungfrun Maria, den vill bereda vägen för hans ständiga ankomst i våra hjärtan.

Adventslitania

[190]

Herre, förbarma dig över oss. *Herre, förbarma dig över oss.*
 Kristus, förbarma dig över oss. *Kristus, förbarma dig över oss.*
 Herre, förbarma dig över oss. *Herre, förbarma dig över oss.*
 Kristus, hör oss. *Kristus, hör oss.*
 Kristus, bönhör oss. *Kristus, bönhör oss.*
 Gud Fader i himlen: *förbarma dig över oss*
 Gud världens Frälsare
 Gud helige Ande
 Heliga Treenighet, en enda Gud
 Helige Gud, som skapat människan till din avbild
 Rättfärdige Gud, som förutsett hennes fall
 Barmhärtige Gud, som givit våra fäder löftet om Frälsaren
 Jesus, förutsagd av profeterna
 Jesus, förebildad i det gamla förbundet
 Jesus, efterlängtd av fäderna
 Jesus, du som kom för att frälsa ditt folk från dess synder
 Jesus, du som kom för att söka upp och rädda det förlorade
 Jesus, du som kommer i makt och härlighet för att döma levande
 och döda
 Jesus, du som ger segerkransen åt dem som älskar din ankomst
 Var oss nådig: *förskona oss, o Herre*
 Var oss nådig: *bönhör oss, o Herre*
 Från allt ont: *fräls oss, milde Herre Gud*
 Från otro och förtvivlan
 Från ljumhet och tröghet i din tjänst
 Från mörkrets gärningar
 Från missbruk av skapelsen
 Från beroende av de ting som förgår
 Från farlig syndasömn
 Från den eviga döden
 Genom din eviga födelse av Fadern
 Genom din födelse i tiden av jungfrun Maria
 Genom din andliga födelse i våra hjärtan

Vi arma syndare: *vi beder dig, bönhör oss*
 Att du ville föra oss från mörkret till ditt underbara ljus
 Att du ville bevara våra kroppar och själar rena till din ankomst
 Att du ville lära oss att leva besinningsfullt, rättrådigt och fromt
 i väntan på vårt saliga hopp fullbordan
 Att du ville sänka högmodets höjder och höja missmodets dalar
 Att du ville låta oss bereda väg för dig med goda gärningar
 Att du ville ge oss nåden att bära botens frukt
 Att du ville förhindra att vi förlorar oss i njutningar eller
 bekymmer
 Att du ville väcka i oss en helig längtan efter din ankomst
 Att du ville göra våra hjärtan till en värdig boning åt dig
 Att du ville göra oss ständigt beredda att möta din dom
 Att du ville rädda oss undan den eviga domen och räkna oss
 bland dina utvalda
 Att du ville bortse från våra synder och klä oss i din rättfärdighet
 Att du ville ställa oss på din högra sida i himlen
 Guds Lamm, som borttager världens synder: *förskona oss, o Herre*
 Guds Lamm, som borttager världens synder: *bönhör oss, o Herre*
 Guds Lamm, som borttager världens synder: *förbarma dig över*
oss, o Herre

℣. Vår själ väntar efter Herren.

℞. Han är vår hjälp och sköld.

Låt oss bedja. Allsmäktige evige Gud, håll oss vakna och väntande, så att vi bereder vägen för din Son och med glädje kan möta honom när han kommer. Genom samme Jesus Kristus, vår Herre.

Rorate

[191]

Rorate cæli, désuper,
 et nubespluant Iustum.

Dugga, ni himlar, från ovan; ni skyar, låt den Rättfärdige strömma ned.

Jes 45:8 (Vulg)

Adventsbon till Maria, kyrkans förebild

[192]

Jungfru, du har hört att du skall bli havande och föda en son, inte av någon mans vilja, utan genom helig Ande. Ängeln väntar på ditt svar. Också vi väntar, du var härskarinna, på ett ord av förbarmande, vi som lever i elände under förbannelsens dom. Se, här erbjuds du priset för vår räddning: vi befrias genast om du samtycker. Genom Guds eviga Ord har vi alla blivit till, men se, vi håller på att dö: genom ett ord från dig blir vi botade och återkallade till livet. Kärleksfulla jungfru, denna bön kommer från en sörjande Adam och hans olyckliga barn, som drivits ut ur paradiset, från Abraham, från David, från de andra heliga fäderna, dina egna fäder, som bor i dödsskuggans land. Hela världen faller på knä för dig och väntar. Skynda dig, junfru, att svara. Säg ett ord, och tag emot Ordet. Säg ditt ord, och bli havande med Guds Ord. Säg ett flyktigt ord, och tag emot det eviga Ordet. Varför dröjer du, varför tvekar du? Saliga jungfru, öppna ditt hjärta för tron, öppna dina läppar för lovprisningen, öppna ditt innersta för Skaparen. Se, han som hela världen längtar efter står utanför din dörr och klappar på. Tänk om han går förbi när du dröjer, tänk om du på nytt med smärta måste börja söka efter honom som din själ har kär! Stå upp, gå emot honom, öppna! Stå upp i tron, gå emot honom i hängivenheten, öppna dörren för honom i lovprisningen: Se jag är Herrens tjänarinna. Må det ske med mig som du har sagt!

Psalm i Advent

Psalm 85 — Vår räddning är nära.

Gläd er. Herren är nära. Gör er inga bekymmer (Fil 4:4–6).

[193]

Herre, förr var du god mot ditt land, *
 du vände Jakobs öde.
 Du tog bort ditt folks skuld *
 och förlät all deras synd.
 Du drog tillbaka din vrede, *
 lät den glödande harmen slockna.
 Upprätta oss, Gud, vår räddare, *
 låt din ovilja mot oss fara!
 Skall du vredgas på oss för alltid, *
 skall din vrede vara från släkte till släkte?
 Vill du inte ge oss liv igen, *
 så att ditt folk kan glädjas över dig?
 Herre, visa oss din godhet, *
 och ge oss din hjälp!
 Jag vill höra vad Gud säger. *
 Herren förkunnar välgång
 för sitt folk och sina trogna, *
 och för de redbara.
 De som fruktar honom har nära till hans hjälp, *
 härlighet bor i vårt land.
 Godhet och trofasthet möts, *
 fred och rättvisa omfamnar varandra.
 Trofasthet spirar ur jorden, *
 rättvisa blickar ned från himlen.
 Herren själv ger allt gott, *

vårt land ger sin gröda.
Rättvisa går framför honom, *
fred och välgång i hans spår.

DE STORA O-ANTIFONERNA

De sju dagarna före jul präglas i kyrkans liturgi av det Gamla förbundets väntan på Messias. De stora O-antifonerna, som omramar Marias lovsång i vespern den 17 till den 23 december, anropar Jesus med ord som hämtats från gammaltestamentliga profetior. Man kan använda dem i följande utvidgade form som en förberedelse inför Jul. Varje dags andakt avslutas med Angelus, slutbönen och välsignelsen (xxx, xxx, xxx).

17 december

[194]

O eviga Vishet,
du som har utgått från den Högstes mun
du når från världens ena ända till den andra,
och styr allting med ditt blotta ord.
Kom för att lära oss vishetens väg.

Visheten är ett återsken av det eviga ljuset, en klar spegling av Guds verksamhet och en avbild av hans godhet. Hon är en men förmår allt, hon förblir vad hon är men gör allting nytt. I släkte efter släkte finner hon rum i heliga själar och frambringar profeter och vänner till Gud, ty Gud älskar bara den som lever med visheten. Hon är härligare än solen och förmer än alla stjärnbilder.

Vish 7:26–29a

[Tystnad]

Jesus, du är vår Mästare. Du är Ordet som utgått från Fadern. Allting är skapat med dig som mål. Hjälp oss att förstå dig, så att vi kan förstå världen. Utan dig är vi blinda.

℟. Kom, Herre, och lär oss vishetens väg.

Upplys lärare, författare, journalister och alla som står i det skrivna eller talade ordets tjänst. Låt dem inse sitt ansvar att bygga upp och inte riva ner. Låt dem inte missbruka sin makt, lär dem bli de andras tjänare. Hjälp dem att sprida kärlek och nytt hopp. ℟.

Hjälp dem som skingrar okunnighetens mörker. Låt oss inte gå vilse. Hjälp oss att känna igen de falska frälsningslärorna. Ge oss urskillningens gåva. ℟.

Herrens ängel ... xxx.

18 december

[195]

O Adonai, Gud som leder Israel,
du uppenbarade dig i den brinnande busken
och gav din lag på Sinai berg.
Kom och förlossa oss, du vår tillflykt och starkhet.

Mose sade till hela Israel: Du skall lyssna till Herren, din Gud, och följa hans bud och stadgar. Denna lag som jag i dag ger dig är inte ofattbar eller ouppnåelig för dig. Nej, dess ord är mycket nära dig, i din mun och i ditt hjärta, och därför kan du följa den.

5 Mos 30:10a, 11, 14

[Tystnad]

Jesus, vår Gud, i dig har hela Moses lag fullkomnats. Ditt nya bud, kärlekens bud, leder oss in i frihetens land.

℟. Kom, Herre, och förlossa oss, du vår tillflykt och starkhet.

Ditt ord vill befria oss från hat och splittring. Din lag uppenbarar kärleken i djupet av Guds hjärta. ℟.

Låt folken överge våldets väg och gör alla dina skingrade barn på hela jorden till det nya Israel, som lyssnar till din röst. ℟.

Herrens ängel ... xxx.

19 december

[196]

O Jesse telning, du står som ett banér för folken,
inför dig tiger konungar i förundran,
dig tillhör alla jordens folk.
Kom till vår frälsning, träd fram i glans,
o Herre, dröj icke.

Den dagen skall folken söka sig till Jishajs rot. Han skall höja ett fälttecken för folken, förena de skingrade av Israel och samla de kringsspridda av Juda från jordens fyra hörn.

Jes 11:10a, 12

[Tystnad]

Herre Jesus, vi är det nya Israel, Guds folk, som du har församlat. Men vi är delade genom splittring och strid.

℟. Kom, Herre, till vår frälsning, dröj inte.

Din kristenhet är delad, och vi kan inte själva ena oss. ℟.

Din kyrka är frälsningens tecken för alla folk på jorden. Gör henne trogen ditt ord, fast i tron och enig i kärleken. ℟.

Herrens ängel ... xxx.

20 december

[197]

O Davids nyckel, du spiran i Israels hus, du öppnar, och ingen kan tillsluta, du tillsluter, och ingen kan öppna. Kom och led ut de fångna ur fångelse, dem som sitter i mörker och i dödens skugga.

I hans vård skall jag lämna nyckeln till Davids kungahus. Där han öppnar skall ingen stänga, där han stänger skall ingen öppna. Jag skall driva in honom som en spik som sitter stadigt på sin plats. Genom dig ingår jag ett förbund med mitt folk. Till de fångna säger jag: »Gå ut!» och till dem som sitter i mörkret: »Kom fram!«

Jes 22:22–23; 49:8–9

[Tystnad]

Herre Jesus, genom din död öppnade du dörren till livet, och ingen kan stänga den.

℟. Kom, Herre, och befria oss från mörker och dödsskugga.

Du kan lösa oss från skuldens kedjor, du är vårt ljus i vanmakten och frestelsen. ℟.

Du förbarmar dig över dem som lever i skuggan, du är på de

förtrycktas sida. R.

Herrens ängel ... xxx.

21 december

[198]

O Soluppgång, du avglans av Guds härlighet, du rättfärdighetens Sol: kom för att lysa över dem som sitter i mörkret och i dödens skugga.

Jag, Herren, har i min trohet kallat dig, jag tar dig vid handen och skyddar dig. Genom dig ingår jag ett förbund med mitt folk till ett ljus för de andra folken. Du skall öppna de blindas ögon och befria de fångna ur fängelset, ur fängelsehålan dem som sitter i mörkret.

Jes 42:6-7

[Tystnad]

Herre Jesus, i dig har den nya dagen brutit in. Den jagar ängsten på flykten och later oss se allt i ett nytt ljus.

R. Kom, Herre, för att lysa över oss.

Du är rättfärdighetens sol, som avslöjar allt som är orätt. Också våra onda handlingar drar du fram i ljuset. R.

Du som är livets ljus, gör oss till ljusets barn. R.

Herrens ängel ... xxx.

22 december

[199]

O jordens Konung, du folkens längtan, du hörnsten som bryter ned skiljemurarna och gör allt till ett: kom och rädda människan, som du danat av jorden.

Jag såg vidare i synerna om natten hur en som liknade en människa kom med himlens skyar; han nalkades den uråldrige och fördes fram inför honom. Åt honom gavs makt, ära och herravälde, så att människor av alla folk, nationer och språk skulle tjäna honom. Hans välde är evigt, det skall aldrig upphöra, och hans rike skall aldrig gå under.

Dan 7:13-14

[Tystnad]

Herre Jesus, människorna har glömt sin kallelse och liknar vilsna får utan herde. Du har kommit för att samla ihop dem och ge dem nytt hopp.

R. Kom, Herre, för att frälsa människan som du danat av jorden.

Du kallar folken till enhet och erbjuder dem din frid. Du helar mänskligheten som sårats av splittring och synd. R.

Du kommer till oss, du som har besegrat döden. Du gör oss till medborgare i ditt rike, sanningens och livets rike, helgelsens och nådens rike, rättvisans, kärlekens och fridens rike. R.

Herrens ängel ... xxx.

23 december

[200]

O Immanuel, vår Konung med den nya lagen, du Frälsare som folken längtat efter: kom och fräls oss, Herre vår Gud.

Folk, slut er samman — ni skall ändå krossas. Lyssna, alla länder i fjärran! Rusta er — ni skall krossas. Smid planer — de skall slå fel, ge order — de skall inte utföras. Ty Gud är med oss. — Det folk som vandrar i mörkret ser ett stort ljus. Ty ett barn har fötts, en son är oss given. Väldet skall bli stort, fredens välsignelser utan gräns.

Jes 8:9-10; 9:2, 5-7

[Tystnad]

Herre Jesus, Gud är inte långt borta. I dig är han hos oss. Du är Immanuel, du är »Gud med oss«, världens efterlängtrade frälsare.

R. Kom, Herre, du vår tillflykt och starkhet.

När Gud är med oss, vem kan då vara mot oss? Därför fattar vi mod och lyfter upp våra huvuden. R.

Guds rike är mitt ibland oss. Låt oss ta emot det i tro för att en gång kunna erfara det i härlighet. R.

Herrens ängel ... xxx.

Slutbön

[201]

Låt oss bedja. Herre, vår Gud, se till oss människor som är hemfallna åt döden och skynda till vår räddning, genom vår Herre Jesus Kristus, som med dig lever och råder i evighet. Amen.

Välsignelse

[202]

Herren är mitt ibland oss, han stannar hos oss och går med oss på alla våra vägar. Må hans rike komma och rädda oss. Herren välsigne oss ✠ och bevare oss för allt ont och före oss till det eviga livet.

Högsta beredskap

Kristus har inte kallat oss att dra oss undan denna tiden för att drömma om en strålande framtid. Han har befallt oss att vara vakna: att arbeta på att nuet skall bli ljusare, på samma gång mera mänskligt och mera gudomligt. Han ger oss befallning om högsta beredskap för sin ankomst.

JUL

Gud kunde fritt välja det sätt på vilket han ville frälsa världen. Att han valde att inte demonstrera sin allmakt, oändlighet, frihet och självtillräcklighet, att han i Kristus Jesus i stället utlämnade sig åt människors godtycke, levde som okänd i en bortglömd by i ett krigshärjat land, tvingades att arbeta och oroas för uppehållet, intog den nedersta platsen för att slutligen bli avrättad — det är en svindlande tanke. »Ingen har någonsin sett Gud. Den ende sonen, själv Gud och alltid nära Fadern, han har förklarat honom för oss« (Joh 1:18).

Det som var till från början, det vi har hört, det vi har sett med egna ögon, det vi har skådat och tagit på med våra händer, det är vårt ärende: livets ord. Ja, livet blev synligt, vi har sett det och vittnar om det, och vi förkunnar för er det eviga livet, som var hos Fadern och blev synligt för oss. Det vi har sett och hört förkunnar vi för er, för att också ni skall vara med i vår gemenskap, som är en gemenskap med Fadern och hans son

[203]

O Gud, jordens och himlavärldens Skapare.
 Du lämnar din tron, du kommer hit ned till oss.
 Du har blivit människa,
 närmare oss kunde du inte komma.
 Du har trampat med dammiga fötter på våra vägar,
 gråtit vår gråt, ätit vårt bröd, sett stjärnorna ur vårt perspektiv.
 Du som blev ett hjälplöst barn för vår skull,
 kasta nu ut all rädsla ur oss.
 För dig är fortfarande ingenting omöjligt.
 Låt både mig och min nästa känna att du lever i mig.
 Du är vår broder, din Fader älskar oss för din skull,
 och med din moder Maria och alla saliga i himlen
 och alla kristna på jorden prisar vi dig och böjer våra knän i ditt namn.

Julandakt

[204]

Jag bär bud till er om en stor glädje: i dag har en frälsare fötts åt er i Davids stad, han är Messias, Herren.

R. Kristus har blivit född för oss: kom, låt oss tillbedja.

I dag har den efterlängtnade dagen grytt. Frälsningen och återlösningen har börjat. I dag sjunger änglarna och jublar de rättfärdiga. R.

Ordet har blivit kött och tagit sin boning mitt ibland oss. Gud, den evige och mäktige, umgås med människorna. R.

Vilken stor gåva, vilket underbart och saligt byte: Gud blir människa för att vi skall bli gudomliga. Kristus är vår broder, vi är verkligheten Guds barn. R.

Ordet har blivit kött, en människa på denna jord. Kristus har blivit oss lik i allt utom synden. R.

Kristus har inte slagit vakt om sin makt och sin gudomliga härlighet utan antagit en tjänares gestalt för att bli en av oss. R.

Maria och Josef lade honom i en krubba, eftersom det inte fanns plats för dem i härbärgat. Vår Herre var hemlös, en gäst bland andra främlingar. R.

Herodes ville ta barnets liv, Jesus blev den förföljde. I allt gjorde han Faderns vilja och blev lydig intill döden på ett kors. R.

Vi hälsar dig, Maria, Frälsarens moder. Du har fått bära honom som jord och himmel inte kan rymma eller begripa. R.

Från begynnelsen, innan jorden ännu fanns, före all tid blev du utvald. Inget skapat har fått större värdighet än du, ty ditt barn är Guds Son. R.

Du är kyrkans moder. Bär vår bön till honom som blev människa för oss. Tala väl för oss hos din Son. R.

Och du Josef, Davids son, som skyddade den nyfödde Frälsaren i dödsfaran, håll din hand över oss, hans bröder och systrar, på vår väg till Fadern. R.

Herrens ängel ... xxx.

Rosenkransbönen, Glädjens mysterier xxx.

»Maria tog allt detta till sitt hjärta och begrundade det« (Luk 2:19).

Korta böner för jultiden

Dessa korta böner kan användas i urval för att ge kyrkoårsvariation åt förbönerna i laudes och vesper [xxx, xxx och xxx], vid andakter eller som

underlag för den enskilda meditationen. Vid gemensamma gudstjänster tar man lämpligen med inledningen och avslutningen, och *Herre, förbarma dig* upprepas efter varje bön.

[205]

Låt oss ropa till vår Herre Jesus Kristus, Gud av Gud, ljus av ljus, Faderns eviga Ord som i tiden föddes av jungfru Maria, och säga: *Herre, förbarma dig.*

Eviga Ord, när du steg ned till jorden bestänktes den med glädjens dag: besök oss alltid med din nåd så att vårt hjärta får glädjas. *Herre, förbarma dig.*

Du vår Frälsare, när du föddes visade Gud sin trohet mot oss: låt oss nu i fullkomlig tro och trohet hålla våra doplöften. *Herre, förbarma dig.*

Himlens och jordens Konung, som lät änglarna förkunna din fred: gör oss nu till redskap för den frid och fred som världen inte kan ge. *Herre, förbarma dig.*

Herre, du kom som den sanna vinstocken: låt oss förbli grenar i dig och bära riklig frukt. *Herre, förbarma dig.*

Evighetens Konung, som ville begränsas av ett kort jordeliv och erfara människans vanmakt inför livets skiftningar: ge oss dödliga ditt eviga liv. *Herre, förbarma dig.*

Du, som människorna väntat på i århundraden, föddes när tiden var mogen: visa dig också för dem som ännu inte vet att du har kommit. *Herre, förbarma dig.*

Du som kom för att förkunna glädje för de fattiga, frihet för de fångna och ett nådens år för alla: öppna våra ögon för människans höga värdighet. *Herre, förbarma dig.*

Du som tog emot de vise människens hyllning och gåvor: försmå inte vår svaga tro, vår bön och vår tillbedjan. *Herre, förbarma dig.*

Kristus, du folkens efterlängtnade Frälsare, som gjort kyrkan till din härlighets tabernakel: vidga hennes gränser så att hon omsluter alla folk, språk och kulturer. *Herre, förbarma dig.*

Kristus, av samma väsen som Fadern, du föddes före morgonstjärnan men blev människa i Betlehem: låt din heliga fattigdom stråla i din kyrka. *Herre, förbarma dig.*

Kristus, konungarnas Konung, styr de styrandes hjärtan, så att de verkar för rättvisa, fred och frihet. *Herre, förbarma dig.*

Du Herre över levande och döda, som underordnade dig Josef och Maria: lär oss den äkta lydnaden och ödmjukheten. *Herre, förbarma dig.*

Du vår Mästare, vars gärningar och ord Marta gömde och begrundade i sitt hjärta: ge oss rena och goda hjärtan som lyssnar till ditt ord och bevarar det. *Herre, förbarma dig.*

Kristus, du genom vilken allt har blivit till, men som ville kallas snickarens son: lär oss noggrannhet och trohet i vårt arbete. *Herre, förbarma dig.*

Jesus, Marias son, som i Nasaret växte till i ålder, nåd och visdom inför Gud och människor: låt oss växa till mognad och fullkomning i dig. *Herre, förbarma dig.*

Jesus, du som i din barndom främst av allt sökte din himmelske Fader: gör våra hem till tempel åt Gud. *Herre, förbarma dig.*

Jesus, du som återfanns i Faderns hus av dina oroliga föräldrar: lär oss att först söka Guds rike och dess rättfärdighet. *Herre, förbarma dig.*

Jesus, genom ditt människoblivande, genom din födelse och barndom, genom hela ditt liv i hängivelse mot Fadern: bevara oss från allt ont. *Herre, förbarma dig.*

Jesus, genom ditt arbete och din oro, genom din förkunnelse och dina vandringar, genom ditt umgänge med syndare: bevara oss

från allt ont. *Herre, förbarma dig.*

Jesus, genom din dödsångest och ditt lidande, genom ditt kors och din övergivenhet, genom din dödskamp, din död och begravning: bevara oss från allt ont. *Herre, förbarma dig.*

Jesus, genom din uppståndelse och din upphöjelse, genom den helige Andes utgjutande, genom din glädje och din härlighet: befria våra bröder och systrar som gått före oss till dig. *Herre, förbarma dig.*

Låt oss bedja. Allsmäktige Gud, du som underbart har skapat människan och ännu underbarare har återställt din bild i henne, låt oss få del av hans gudomliga natur som för vår skull har blivit sann och verklig människa, din Son Jesus Kristus, vår Herre och Gud, som med dig, Fader, och den helige Ande lever och råder från evighet till evighet. Amen.

Guds hemlighet

[206]

I århundraden av nåd och tålmod har du, o Gud, uppenbarat dig genom profeterna: som den levande, den helige, Skaparen och Herren, som hemlighetsfullt länkar människornas historia och kallar var och en att förverkliga dina planer. Men hjärtats hemlighet i ditt liv förblev dold. Först när tiden var inne fick vi skåda Herrens härlighet. Fader, ingen har någonsin sett dig. Din ende Son, själv Gud och alltid nära dig, han har förklarat dig för oss. Den som har sett honom har sett dig.

Var prisad, o Gud, du som är den levande, högt över allt mänskligt liv. Du har uppenbarat dig för oss. Jag tror på ditt ord. Jag vill inte göra mig en gud efter min egen bild, en gud som låser in mig i världen. Jag längtar efter den heliga verkligheten, och så som den möter mig, så skall den tas emot.

Så tillber jag hemligheten i ditt fördolda liv. Jag tillber gemenskapen mellan dig, Fader, och dig, Son, i evighetens otillgängliga stillhet, där Sonen alltid är nära Fadern. Där är också min plats. Dess ljus har aldrig något öga sett, dess frid har aldrig någon kunnat ana. Dit längtar mitt innersta.

Barnens julbön

[207]

Gud bor i ett ljus
dit ingen kan gå.
Gud kan vi ej se
Och inte förstå.
Men Gud kommer hit,
han vill vara här.
Så blir han ett barn
som Maria bär.

Ära vare dej
o Gud som är så stor
att du kommer hit
som vår lille bror.
Ja, du kommer hit
du vill vara här.
Så blir du ett barn
som Maria bär.

Söndag efter jul – den heliga familjen

»Sedan följde han med dem ner till Nasaret och lydde dem i allt«
(Luk 2:51).

Bön till Jesus, Maria och Josef

[208]

Heliga familj i Nasaret, lär oss på nytt att uppskatta den yttre och den inre tystnaden, denna underbara och nödvändiga hållning i vår tids upprörda och hetsiga liv. Vi överfalls av höga röster, av buller och rop. Heliga tystnad i Nasaret, lär oss att fästa våra tankar vid det goda, att rikta vår uppmärksamhet inåt, att vara lyhörda för Guds hemliga råd och beredda att lyssna till de äkta läromästarna. Lär oss inse värdet av förberedelse, studium, meditation, av ett ordnat och personligt inre liv, av den bön i det fördolda som endast Gud kan höra.

Lär oss att leva tillsammans. Lär oss vad familjen är, visa oss hemligheten i denna kärlekens gemenskap, dess upphöjda och enkla skönhet, dess heliga och okränkbara egenart, dess oersättliga uppgift, dess verkliga plats i samhällslivet. Lär oss att arbeta på rätt sätt. Du snickare i Nasaret, låt oss känna hur det ofrånkomliga arbetet ger vardagen mening, lär oss att ge arbetet en värdighet som förädlar och berikar. Låt oss förstå att arbetet inte är sitt eget ändamål, att dess värde inte främst är vad vi själva tjänar på det utan att vi genom arbetet får tjäna andra och ytterst dig, du som genom att bli människa har frälst människans arbete från Adams förbannelse och gett det en plats i din plan att återlösa världen.

Bön för den egna familjen

[209]

Fader, du har kallat oss att tillsammans bilda en familj.
Ge oss nåden att hålla din kärlek i oss levande,
att respektera varandra och ha fördrag med varandra.
Hjälp oss att visa varandra uppskattning,
att inte förstöra varandras svagheter,
att alltid vårda vår gemenskap.
Låt vår familj bli en plats där var och en får mogna i frihet,
öppna för varandra, öppna för andra.
Med din hjälp vill vi leva tillsammans varje dag.
Välsigna oss och fyll oss med din helige Ande
genom Jesus Kristus, vår Herre.

Jesu fördolda liv i Nasaret, ovan xxx–xxx.

Psalm under Jultiden

Psalm 45 — Bröllopssång för konungen
Brudgummen är här, kom ut och möt honom! (Matt 25:6)

[210]

Mitt hjärta brusar av härliga ord,
jag sjunger en sång till kungens ära, *
min tunga är en snabb skrivares penna.
Skönast är du bland människor, †
ur din mun flödar ljuvligt tal. *
Därför har Gud välsignat dig för evigt.
Fäst svärdet vid din sida, o hjälte, *
i höghet och majestät!
Vinn seger! †
Dra ut för sanning och rätt! *
Din starka hand skall utföra bragder.
Folken stupar för dig, *
dina vässade pilar
sitter i hjärtat på dina fiender, konung.
Din tron, gudomlige, består i tid och evighet, *
din kungaspira är rättens spira.
Du älskar det rätta, du hatar orätt. †

Därför har Gud, din Gud, smort dig *
 med glädjens olja mer än dina likar.
 Av myrra, aloe och kassia doftar dina kläder, *
 du gläds åt strängars klang från elfenbensgemaken.
 Kungadottern står bland dina skatter, *
 i Ofir-guld står bruden på din högra sida.
 Hör, min dotter, lyssna och lär! *
 Glöm ditt folk och din släkt!
 Kungen åtrår din skönhet, *
 han är din herre, böj dig för honom!
 Dotter av Tyros, de rika bland folket *
 skall söka din gunst med gåvor.
 I all sin prakt träder kungadottern in, *
 av guldbrokad är hennes klänning.
 I lysande färger förs hon fram till kungen, *
 fram till dig, följd av tärnor, hennes väninnor.
 De förs fram under glädje och jubel, *
 de tågar in i kungens palats.
 Dina söner skall träda i dina fäders ställe, *
 du gör dem till furstar i hela världen.
 Jag vill föra ditt rykte till kommande släkten. *
 Ja, folken skall prisa dig nu och för evigt.

NYÅR

I Jesu namn

Att bli en erfarenhet rikare, det innebär oftast att man erfar sin begränsning. Någonting blev annorlunda än man tänkt sig. Detta annorlunda kanske förde oss dit vi själva inte ville (jfr Joh 21:18). Men efteråt inser vi att den erfarenheten, just där den smärtar som mest, har vidgat våra horisonter, gjort oss mognare, mindre själviska, mera mänskliga. — Det gångna året har lärt oss hur lite vi förfogar över vår tid, vår lycka och olycka. Vi inser det provisoriska i alla vara planer och företag. Men om vi alltid lever i Guds nu förs vi med tiden närmare den mognad som Gud har avsett för varje människa.

På tröskeln till det nya året

[211]

Välsignad är du Herre, vår tillflykt från släkte till släkte. Hos dig finns ingen växling mellan ljus och mörker. Du är i din trefaldiga enhet oföränderligt densamme, den som var, den som är och som skall komma. Du är den enda fasta grunden när folkens och människornas öden skiftar. Vi tackar dig för det år som gått, vi bär fram det som en gåva till dig. Vi tackar dig för det goda vi fått motta och det goda vi fått göra. Vi ber om din förlåtelse för det goda som vi inte gjort och det onda vi gjort. Vi tackar dig för allt som hänt oss. Ingen, Herre, inte ens du, kan göra det gjorda ogjort, men du och endast du kan vända också det mörka och onda till något gott. Endast du kan fylla gudsfrånvaron med din närvaro.

Om framtiden vet vi ingenting och vill ingenting veta. Vi lägger vårt hopp, vår oro och våra planer i din hand, som håller världen uppe. Gör med var och en av oss som du vill och inte som vi själva vill. Sänd i vår väg de människor och händelser som säkrast leder oss närmare dig. Om detta vill vi be, inte om något annat. Vår tid står i dina händer och vi hoppas på dig. Vi vet att du på allt sätt hjälper dem som älskar dig att nå det goda, och för dem som tror på dig har du av ingen hörda eller sedda gåvor i beredskap,

Litania till Guds försyn, ovan xxx.

Psalm vid Nyår

Psalm 90 — Guds evighet, människans förgänglighet
Jesus Kristus är densamme, i går, i dag och i evighet (Heb 13:8).

[212]

Herre, du har varit vår tillflykt *
 från släkte till släkte.
 Du fanns innan bergen föddes, †
 innan jorden och världen blev till. *
 Du är Gud från evighet till evighet.
 Du låter människan bli mull igen, *
 du säger: Bli vad du en gång var!
 Tusen år är i dina ögon
 som den dag som förgick i går, *
 som en av nattens timmar.
 Människorna sveper du bort, *
 de är som morgonsömnen.
 De förgås som gräset. †
 Fast det frodas om morgonen är det förgängligt: *
 mot kvällen vissnar det och torkar bort.
 Din harm förtär oss, *
 vi slås av skräck, när du vredgas.
 Du granskar våra synder, *
 allt vi dolt ligger öppet för din blick.
 Våra dagar rinner bort under din vrede, *
 våra år försvinner som en suck.
 Sjuttio år varar vårt liv, *
 åttio, om krafterna står bi.
 De flyende åren är möda och slit, *
 snart är allt förbi, och vi är borta.
 Vem känner styrkan i din vrede, *
 vem inser hur tungt den drabbar?
 Lär oss hur få våra dagar är, *
 då vinner vårt hjärta vishet.
 Kom tillbaka, Herre!
 Hur länge skall du vredgas? *
 Förbarma dig över dina tjänare!
 Mätta oss var morgon med din nåd, *
 så får vi jubla av glädje i alla våra dagar.
 Gläd oss lika länge som du plågat oss, *
 lika många år som vi har lidit.
 Visa din makt för oss som tjänar dig, *
 visa din härlighet för våra barn.
 Herre, vår Gud, låt oss känna din ljuvlighet. *
 Låt allt vi gör krönas med framgång!

TRETTONDAG JUL EPIFANIA — HERRENS UPPENBARELSE

Söndag efter Trettondag — Herrens dop

Okänd kom Gud till världen, utanför politikens och åsiktsbildares intressesfär. Långsamt, stegvis blev han igenkänd, ofta från oväntat håll. Jesus från Nasaret motsvarade inte den utedtagna bilden av Messias, folkets frälsare. Skulle jag känna igen honom om han kom nu? Han finns mitt ibland oss! Han uppenbarar sin fördolda härlighet i församlingens mitt, i ordet och bönen, under bröds och vins gestalter, i den minste av sina bröder och systrar. Är han fortfarande okänd för mig?

[213]

I dag förenas kyrkan med sin himmelske Brudgum:
 i Jordanfloden avtvår Kristus hennes synder,
 de vise männen skyndar med gåvor till Konungens bröllop
 och gästerna gläds när vattnet förvandlas till vin, halleluja.

Vattenkällorna helgades då Kristus trädde fram i härlighet inför världen.

Kom och ös vatten ur Frälsarens källor,
ty Kristus, vår Gud, har helgat hela skapelsen.

Korta böner för Trettondagstiden

Se xxx

[214]

Låt oss med stor glädje hylla Jesus Kristus som framträtt i världen som syndarnas vän och allas broder och säga till honom: *Herre, förbarma dig.*

Du folkens Konung, som kallade till dig de vise männen att vara ställföreträdare för alla jordens folk: låt världen se din härlighet och erkänna ditt herravälde. *Herre, förbarma dig.*

Du ärans Konung, som dömer ditt folk med rättvisa: kom till oss med fredens gåva. *Herre, förbarma dig.*

Du evige Konung, som är densamme från släkte till släkte: sänd din Ande som en uppfriskande dagg i våra förtorkade sinnen. *Herre, förbarma dig.*

Du rättvisans Konung, som räddar den fattige och förtryckte som ingen hjälpare har: skynda till de olyckliga och övergivnas hjälp. *Herre, förbarma dig.*

Du världens Frälsare, som kom för att riva ned skiljemuren mellan judar och hedningar: låt allt som kränker mänsklig värdighet försvinna ur världen. *Herre, förbarma dig.*

Du som är Immanuel, Gud med oss: lär oss känna igen din mångfaldiga närvaro i kyrkan och i världen. *Herre, förbarma dig.*

Du Guds ende Son, som visat oss vem Gud är: lär oss hur vi utan förbehåll kan svara på din kallelse. *Herre, förbarma dig.*

Kristus, vår Herre, din ankomst i världen var kyrkans födelsestund: låt henne växa och byggas upp i kärleken. *Herre, förbarma dig.*

Du världsalldets Konung, som håller himmel och jord i din hand: låt folken och deras styresmän erkänna dina anspråk. Du himmelske Brudgum, som gav livet för din brud: ge trohetens gåva åt dem som Gud förenat. *Herre, förbarma dig.*

Du fullkomliga avglans av Faderns härlighet: ge ditt ljus åt dem som i skuggor och bilder söker en okänd Gud. *Herre, förbarma dig.*

Du evige Överstepräst, som låter oss tillbedja Fadern med *ett* hjärta och *en* själ: församla i din kyrka alla jordens folk till *en* gudstjänst i anda och sanning. *Herre, förbarma dig.*

Du Herre över levande och döda, som antog vår dödlighet för att övervinna döden: förvandla vår död till ditt eviga liv. *Herre, förbarma dig.*

Låt oss bedja. Herre, vår Gud, du har uppenbarat din härlighet för alla jordens folk i din ende Son, han som är ljus av ljus. Möt dem som trevar i mörkret, förbarma dig över de bedrövade och övergivna och låt oss alla få se honom, ljuset som tröstar våra ögon, han som med dig och den helige Ande är en Gud från evighet till evighet. Amen.

Psalm under Trettondagstiden

Psalm 72 — Messias konungsliga makt

De öppnade sina kistor och räckte fram gåvor: guld och rökelse och myrra (Matt 2:11).

[215]

Gud, ge kungen dina lagar, *

kungasonen din rättvisa ordning,
så att han rättrådigt dömer ditt folk *
och låter dina betryckta få sin rätt.
Låt berg och höjder bära fredens frukter *
åt folket genom rättfärdighet.
Må han värna de armas rätt, *
rädda de fattiga, krossa förtryckaren.
Låt honom leva så länge solen finns *
och månen lyser, släkte efter släkte.
Han skall komma som regn över grödan, *
ett stilla regn som vattnar jorden.
Låt rättvisa grönska i alla hans dagar †
och fred och välgång råda, *
tills ingen måne lyser mer.
Må han härska från hav till hav, *
från floden till världens ände.
Hans motståndare skall böja sig för honom, *
hans fiender kräla i stoftet.
Kungar från Tarshish och fjärran kuster *
skall komma med gåvor,
kungar från Saba och Seba *
skall bära fram sin tribut.
Honom skall alla kungar hylla, *
alla folk skall tjäna honom.
Han räddar den fattige som ropar, *
den arme som ingen hjälper.
Han förbarmar sig över de svaga och fattiga, *
räddar de fattigas liv.
Han befriar dem från våld och förtryck, *
deras liv är dyrbart i hans ögon.
Må han leva och hyllas med guld från Saba. †
Må man ständigt be för honom *
och välsigna honom dagen lång.
Må säden växa rikligt i landet, *
vaja på bergens toppar.
Må landet bli fruktbart som Libanon, *
åkerns kärvar stå tätt som gräs.
Må hans namn leva för alltid, *
föras vidare så länge solen lyser.
Den som välsignar skall nämna hans namn, *
alla folk skall prisa honom lycklig.

KYNDELSMÄSSODAGEN HERRENS FRAMBÄRANDE I TEMPLET

Kristus är världens ljus, de kristna är världens ljus. Kristus är tecknet som väcker strid (jfr Luk 2:34), och samma öde väntar den som går i hans spår. Att vara ett ljus, det är ingenting oförargligt, det kräver offer och risktagande. Det levande ljuset, som lyser och värmer bara om det själv förtärs, är i liturgin en symbol för Kristi och den kristnes självutgivelse.

I Ordet var liv, och livet var människornas ljus. Och ljuset lyser i mörkret, och mörkret har inte övervunnit det. Det sanna ljuset, som ger alla människor ljus, skulle nu komma in i världen. Han kom till det som var hans, och hans egna tog inte emot honom. Men åt dem som tog emot honom gav han rätten att bli Guds barn.

Joh 1:4–5, 9, 11–12

Lumen ad revelatiónem géntium
et glóriam plebis tuæ Israel.

Ett ljus som skall upplysa hedningarna
och skänka härlighet åt ditt folk Israel.

Luk 2:32

Ljusets barn

Jesus, du har sagt: Den som följer mig skall inte vandra i mörkret utan ha livets ljus.

R. Gör oss till ljusets barn.

Du ropar till oss: Ni är världens ljus. Ert ljus skall lysa för människorna, så att de ser era goda gärningar och prisar er Fader i himlen. R.

Jesus, du dömer oss när du säger: Den som handlar efter sanningen, han kommer till ljuset, för att det skall bli uppenbart att Gud är med i hans gärningar. R.

Jesus, du som är satt till fall och upprättelse för många, du som är det tecken som väcker strid och blir motsagt. R.

Jesus, du befäller oss att älska varandra för att så förbli i ljuset. R.

Låt oss bedja. Allsmäktige Gud, ditt eviga Ord blev människa för att upplysa vår väg genom världen. Låt vår tros låga stråla klart i handling, genom samme Jesus Kristus, vår Herre.

FASTETIDEN

Fastans fyrtio dagar är en bild av jordelivets villkor: ingenting kan vinnas utan förberedelse och kamp. I fyrtio år vandrade Guds folk genom faror och frestelser i öknen innan det nådde löftets land (jfr 5 Mos 8:2). I fyrtio dagar fastade Mose på berget för att kunna ta emot Guds bud (jfr 2 Mos 34:28). I fyrtio dagar fastade och bad Elia på väg till berget Horeb där han få möta Gud (jfr 1 Kung 19:8, 13). I fyrtio dagar fastade Jesus och frestades i öknen innan han började förkunna att Guds rike kommit nära (jfr Matt 4:1–17).

Under fastans fyrtio dagar bereder vi oss för Påskens glädje genom att erinra os, om vårt dop till Kristus och dess förpliktelser. Vi avstår från det som drar vår uppmärksamhet bort från Guds röst i bönen och bibelordet. Vi avhåller oss från nöjen och njutningar för att ge av vårt överflöd till dem som bättre behöver. I försoningens sakrament vänder vi oss från vårt eget själviska jag till honom som har dött och uppstått för oss (jfr 2 Kor 5:15). Så kan vi med himmelsk glädje fira medelpunkten i vårt och världens liv: Herrens uppståndelse.

Jag ber er på Kristi vägnar: låt försona er med Gud. Nu är den rätta stunden, nu är frälsningens dag.

2 Kor 5:20; 6:2

Den som vill ställa upp i en tävling måste försaka allt löparen gör det för en krans som vissnar, vi för en som aldrig vissnar. Jag har målet i sikte när jag löper.

1 Kor 9:25–26

Detta är den fasta jag vill se: att du lossar orättfärdiga bojar, sliter sönder okets rep, befriar de förtryckta, krossar alla ok. Dela ditt bröd med den hungrige, ge hemlösa stackare husrum, ser du en naken så klä honom, vänd inte dina egna ryggen! Då bryter gryningsljuset fram för dig, och dina sår skall genast läkas. Din rättfärdighet skall gå framför dig och Herrens härlighet gå sist i ditt tåg. Då skall Herren svara när du kallar, när du ropar säger han: »Här är jag.«

Jes 58:6–9

Fasta och abstinens

Under Fastetiden försöker vi kristna att besinna oss på vår livsstil och återvinna vår inre frihet från de otaliga vanor som dikterar vårt liv. Alla vardagar i Fastetiden skall präglas av en medveten återhållsamhet i fråga om mat och dryck, tobak och alkohol, TV-tittande och nöjesliv. Askonsdagen (onsdag före första söndagen i Fastan) och Långfredagen är förpliktande fastedagar: då skall man nöja sig med ett fullständigt mål samt avhålla sig från köttmat. Fastebudget gäller dem som fyllt 21 men

ännu inte 60 år. Abstinensbudget (att avstå från kött) gäller alla som fyllt 14 år.

Fasteoffret

Återhållsamheten är inget självändamål. Det vi avstår från skall komma andra till godo. Varje katolik skall i förhållande till sin ekonomiska situation göra ett kännbart offer för människor i nöd. Ett sådant fasteoffer upptas varje år på Palmsöndagen för ett ändamål som fastställs av den nordiska biskopskonferensen. Men vi skall också ge av oss själva och av vår tid till människor i kroppslig och andlig nöd: ensamma, sjuka, besvärliga, modlösa, rådlösa och förtvivlade medmänniskor (Barmhärtighetsverken, ovan xxx). Kristus själv möter oss i dem.

Bön och besinning

I Jesu ande och enligt kyrkans önskan skall vi under fastetiden förnya vårt böneliv (morgon- och aftonbön, bordsbön, bön med familjen, etc.). Vi bör söka gemenskap med Gud i bibelordet (t ex läsningarna i söndagens mäsas, i slutet av denna bok), genom att delta i mässan också på en vardag, genom korsvägsandakten (xxx–xxx), genom en väl förberedd påskbikt. Men framför allt bör vi tänka på att tjäna Gud i vardagens vanliga sysslor och de människor som kommer i vår väg. Det är lätt att tro att vårt religiösa liv skulle kunna vara bättre bara vår situation vore annorlunda. Men vår situation är inte annorlunda. Gud har kallat dig att leva i hans gemenskap i just dina omständigheter och inte i någon annans.

Påskkommunionen

Varje katolik skall åtminstone en gång om året (mellan Askonsdag och Pingst) ta emot Kristus i den heliga kommunionen. Men den som insett vilken oerhörd gåva kommunionen är nöjer sig inte med detta minimum. För glädjande många har den söndagliga kommunionen blivit en självklarhet.

Den som medvetet har vänt sig bort från Gud genom svår synd är skyldig att i botens sakrament (bikten) försona sig med Gud och med kyrkan innan han eller hon går till Herrens bord. Men den korsfäste och uppståndne Herren inbjuder alla att möta honom på det personliga planet i bikten och avlösningen.

Askonsdagen

Ett grässtrå måste böja sig för vinden. Ett djur kan inte låta bli att handla som dess natur befäller. Men människan har ett område av frihet där hon själv får välja hur hon skall handla. Lika stor som friheten är ansvaret. Askon som idag läggs på våra huvuden påminner om människans missbruk av sin frihet: kunskapen på gott och ont har hon alltför ofta använt för att sprida död och förstörelse, alltsedan den gången då hon ville sätta sig i Guds ställe. Hon förvisades ur paradiset och måste vända tillbaka till stoftet (jfr 1 Mos 3). Men Gud gav henne samtidigt ett hopp om en fullkomlig frihet utan tragik (jfr Rom 8:20–21), om hon bara vänder om och vänder tillbaka till honom. I dopet öppnades åter porten till det förlorade paradiset.

Av jord är du tagen, jord är du och jord skall du åter bli.

1 Mos 3:19

Omvänd dig, och tro evangelium.

Jfr Mark 1:15

[217]

Öppnade är ångerns heliga portar,
låt oss med fröjd gå in genom dem
i avhållsamhet från mat och från syndiga begär.
Nu är Fastans saliga tid, som låter ångerns strålar lysa;
låt oss då i gemensam iver ta emot dessa strålar,
låt oss frigjorda från ljumhet och lättja jubla i glädje.
Ja, med glädje går vi in i Fastans heliga tid
för att börja den andliga kampen
så att själen blir renad och kroppen luttrad.
Låt oss i kärlek hålla ut,
så att vi blir värdiga att skåda Kristi allraheligaste lidande

och Påskens saliga högtid.

Attende Domine — Herre, förbarma dig

[218]

Atténde, Dómine, et miserére,
quia peccávimus tibi.

R. Herre, förbarma dig och var oss nådig,
ty inför dig har vi syndat.

Till dig, vår konung, ropar vi i ånger,
hör våra böner, du som är barmhärtig,
Kristus, vår tillflykt, Frälsare och Herre. R.

Till världens frälsning sändes du av Fadern.
Du är vår sanning, du är vägen, livet.
Led oss mot målet, låt oss ej gå vilse. R.

Hör oss, o Herre, böj till oss ditt öra,
se till vår svaghet, se vår skam och ånger.
Rena vårt hjärta, hör oss och förlåt oss. R.

Du har förlossat det som var förtappat.
LäkeDOM ger du, frihet och försoning.
Du är vår räddning, Herre Jesu Kriste. R.

Psalm i Fastetiden — Miserere

Psalm 51:3–19 – den botfärdiges bön
Se till att ni förnyas i ande och förstånd och att ni klär er i den nya människan (Ef 4:23–24)

[219]

Förbarma dig, Gud, i din nåd, *
stryk ut mina synder i din stora godhet.

Gör mig fri från all min skuld *
och rena mig från min synd.

Jag vet vad jag har brutit, *
min synd står alltid inför mig.

Mot dig, bara mot dig har jag syndat, *
jag har gjort det som är ont i dina ögon.

Du har rätt när du ställer mig till svars, *
den dom du fäller är rättvis.

I skuld är jag född, *
i synd blev jag till i min moders liv.

Du som älskar ett uppriktigt hjärta, *
ge mig vishet i mitt innersta.

Rena mig med isop från min synd, *
tvätta mig vit som snö.

Låt mig få höra glädjehop och lovsång, *
låt den du har krossat få jubla.

Vänd bort din blick från mina synder, *
stryk ut all min skuld.

Skapa i mig, Gud, ett rent hjärta, *
ge mig ett nytt och stadigt sinne.

Driv inte bort mig från din närhet, *
ta inte ifrån mig din heliga ande.

Låt mig åter glädjas över att du räddar, *
håll mig uppe, ge mig ett villigt sinne.

Jag skall visa syndarna dina vägar, *
så att de vänder åter till dig.

Skydda mig mot blodsdåd, Gud, min räddare. *
Då skall jag jubla över din trofasthet.

Herre, öppna min mun, *
jag vill sjunga ditt lov.

Slaktoffer vill du inte ta emot, *
och ger jag dig brännoffer, försmår du det.
Det offer du begär är ett förkrossat hjärta, *
en krossad och nedbruten människa
förkastar du inte, o Gud.

Andakt i fastetiden

[220]

Kyrkan inbjuder oss varje år att under Fastetiden bereda oss för firandet av Herrens död och uppståndelse. Hon kallar oss till omvändelse och förnyelse av vårt kristenliv genom Guds ord, Hon uppmanar oss till bön och kärleksgärningar, hon inbjuder oss till sakramenten som förnyar nådens liv i oss. Så leder oss Gud genom bot och självtukt till Påskens glädje.

Låt oss bedja. Må all vår gärning vara ingiven av dig, o Gud, och alla våra verk bli gjorda med ditt bistånd, så att allt vad vi gör har sitt ursprung i dig och av dig fulländas. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

Kallelsen att vända om [Första Fasteveckan]

[221]

Profeten säger: Sluta upp med alla era brott mot mig. Skapa er ett nytt hjärta och en ny ande. Inte vill ni väl dö, israeliter? Jag önskar ingens död, säger Herren Gud. Vänd om, så får ni leva.
Hes 18:31–32

Aposteln säger: Ni skall lägga av er den gamla människan, som går under bedragen av sina begär. Se till att ni förnyas i ande och förstånd och att ni klär er i den nya människan, som har skapats till att likna Gud i den rättfärdighet och den helighet som hör sanningen till.

Ef 4:22–24

Jesus säger: Tiden är inne, Guds rike är nära. Omvänd er och tro på budskapet.

Mark 1:15

Tystnad

R. I dag, när vi får höra hans röst, må vi inte förhärda våra hjärtan.

Vi vandrar många vägar som för vilse. Herren kallar oss idag tillbaka till den väg som leder till livet. R.

Vi hör många röster som lockar och bedrar oss. Herren säger idag sanningens ord, det ord på vilket vi skall leva. R.

Vi ser många ljus som förleder och förvillar oss. Herren kallar oss idag att följa honom som är det sanna Ljuset. Den som följer honom skall ha livets ljus. R.

Låt oss bedja. Herre Jesus Kristus, du har sagt: jag är vägen, sanningen och livet; den som följer mig skall inte vandra i mörkret utan ha livets ljus: hjälp oss nu att vända om till dig och bli nya människor. Du är vår Herre och mästare. Dig prisar vi i evighet. Amen.

Kampen mot det onda [Andra Fasteveckan]

[222]

Den som är döpt, han har begravt sina onda begär för att leva ett nytt liv. Därför får det onda inte lämna oss likgiltiga eller

obeslutsamma. I den strid, där frontlinjen går tvärs igenom alla tider, länder och grupper, ja mitt i varje människas hjärta, måste vi ställa oss på Kristi sida.

Aposteln säger: Löna inte ont med ont. Låt dig inte besegras av det onda, utan besegra det onda med det goda.

R. Herren vår Gud vill vi tillbe, endast honom vill vi tjäna.

Vi har i bekräftelsens sakrament utrustats med Guds kraft. Kristi Ande gör oss stridsdugliga i kampen mot det onda. R.

Den heliga kommunionen förenar oss med Kristus och med varandra. Den gemenskapen stärker de goda krafterna i oss, om vi bara inte tar emot Guds nåd på ett sådant sätt att den blir förspild. R.

I botens sakrament skänker Gud sin förlåtelse och frid. Vi får kraft att börja om på nytt. Stunden har nu kommit för oss att vakna upp ur sömnen. Nu är vår räddning närmare än när vi kom till tro. R.

Tystnad

Aposteln uppmanar oss att sätta in Guds gåvor i kampen mot det onda: Hämta nu styrka hos Herren, av hans oerhörda kraft. Ta på er Guds rustning, så att ni kan hålla stånd mot djävulens lömska angrepp. Håll ständigt trons sköld framför er, med den skall ni få den Ondes alla brinnande pilar att slockna, och grip frälsningens hjälm och andens svärd, som är Guds ord.

Ef 6:10-11, 16-17

W. Vi ber om gåvan att kunna skilja mellan gott och ont, mellan sant och falskt, mellan verklighet och sken.

R. Herre, sänd oss urskillningens Ande.

W. Vi ber om kraft att kunna stå emot det onda.

R. Herre, sänd oss starkhetens Ande.

W. Vi ber om gåvan att kunna återspegla något av din godhet.

R. Herre, sänd oss helighetens och kärlekens Ande.

Förnyelse av dopets nåd

[Tredje Fasteveckan]

[223]

Profeten säger: Herren förde mig i en syn till templets ingång. Då såg jag vatten tränga fram under tröskeln och rinna österut. Templets framsida vette åt öster. Han sade till mig: »Detta vatten flyter genom landet österut och rinner sedan ut i havet. Där floden rinner ut kan allt leva.«

Jfr Hes 47:1, 8-9

W. Välsignad är du, Gud, evige Fader, som har skapat vattnet för att det skall rena oss och ge oss liv. I dopet skapar du det nya livet, ett liv i renhet och helgelse.

R. Välsignad är Gud.

»Längs floden, utmed båda stränderna, skall alla slags fruktträd växa. Deras blad skall inte vissna och deras frukt aldrig ta slut. Varje månad bär de ny frukt, ty de får sitt vatten från helgedomen. Deras frukt skall ge föda och deras blad läkedom.«

Hes 47:12

W. Välsignad är du, Gud, evige Fader, ty i dopet har du öppnat frälsningens källor för oss, för att vi skall bära frukt för ditt eviga rike.

R. Välsignad är Gud.

Herrens ord kom till mig: Jag skall hämta er hos de främmande

folken, samla in er från alla länder. Jag skall bestänka er med rent vatten och göra er rena. Jag skall ge er ett nytt hjärta och fylla er med en ny ande. Så skall ni vara mitt folk, och jag skall vara er Gud.

Jfr Hes 36:24-28

W. Välsignad är du, Gud, evige Fader, ty du har i din älskade Son förenat oss till ditt folk. Ur din sida flöt blod och vatten fram, för att kyrkan skulle födas genom din död och uppståndelse.

R. Välsignad är Gud.

Tystnad

Herre, genom dopet har du skänkt oss kärlekens Ande och befriat oss från dödens makt. Du sänder oss ut i världen som vittnen om Kristi seger på korset.

R. En är Herren, en är tron, ett är dopet.

Förnya i oss glädjen över att vi är döpta i din Sons, Jesu Kristi, namn. R.

Förnya i oss hoppet om att du skall fullborda frälsningen i oss. R.

Ty vi har blivit döpta in i Kristi död för att vi med honom också skall leva ett nytt liv och förenas med honom i uppståndelsen. R.

Herren vår Gud, har låtit oss födas på nytt till evigt liv. Må han välsigna oss, så att vi alltid och överallt är levande lemmar i hans kyrka. Amen.

Glädjen över kyrkan

[Fjärde Fasteveckan]

[224]

W. Vi är Guds folk, utvalt genom hans nåd.

R. Vi är Guds folk, utvalt genom hans nåd.

Gläd dig, Jerusalem, församlas till fest, alla ni som älskar henne, jubla och var glada, alla ni som var bedrövade, jubla och drick er otörstiga i hennes tröstande famn. R.

Vår framtid har Johannes sett i bilden av den heliga staden:

En av de sju änglarna talade till mig och sade: »Kom, jag skall visa dig bruden, Lammets hustru.« Och han förde mig i anden upp på ett stort och högt berg och visade mig den heliga staden Jerusalem, som kom ner ur himlen från Gud, full av Guds härlighet. Stadsmuren hade tolv grundstenar, och på dem stod tolv namn, Lammets tolv apostlar. Och staden behövde varken sol eller måne för att få ljus, ty Guds härlighet lyser över den, och Lammet är dess lampa, och folken skall leva i detta ljus.

Jfr Upp 21:9-11, 14, 23-24

Tystnad

Herre Jesus Kristus, din kyrka är ett folk på väg till det himmelska Jerusalem.

R. Gör oss till ett, så att världen kan tro.

Din kyrka är för alla folk på jorden en hänvisning till det himmelska Jerusalem. R.

Din kyrka skall bereda vägen för din ankomst bland alla folk på jorden. R.

Din kyrka är byggd på apostlarnas grund. R.

Herre, du älskar din kyrka och har givit henne ett yttersta bevis på din kärlek. R.

Vi tror på en enda, helig, katolsk och apostolisk kyrka. R.

[225]

Så säger Herren: Detta är den fasta jag vill se: att du lossar orättfärdiga bojar, sliter sönder okets rep, befriar de förtryckta, krossar alla ok. Dela ditt bröd med den hungrige, ge hemlösa stackare husrum, ser du en naken så klä honom, vänd inte dina egna ryggen!

Jes 58:6-7

Jag var hungrig och ni gav mig att äta.
Jag var törstig och ni gav mig att dricka.

℞. Detta är den fasta Herren vill se.

Jag var hemlös och ni tog hand om mig.
Jag var naken och ni gav mig kläder. ℞.

Jag var sjuk och ni såg till mig.
Jag satt i fängelse och ni besökte mig. ℞.

Aposteln säger: Mina bröder, vad hjälper det om någon säger sig ha tro men inte har gärningar? Om en broder eller syster är utan kläder och saknar mat för dagen, vad hjälper det då om någon av er säger: »Gå i frid, håll er varma och åt er mätta«, men inte ger dem vad kroppen behöver? Så är det också med tron: i sig själv, utan gärningar, är den död.

Jak 2:14a, 15-17

Jag var hungrig och ni gav mig inget att äta.
Jag var törstig och ni gav mig inget att dricka.

℞. Detta är den fasta Herren vill se.

Jag var hemlös och ni tog inte hand om mig.
Jag var naken och ni gav mig inga kläder. ℞.

Jag var sjuk och ni såg inte efter mig.
Jag satt i fängelse och ni besökte mig inte. ℞.

Profeten säger: Om du räcker ditt bröd åt den hungrige och mättar den som lider nöd, då skall ljus bryta fram för dig i mörkret, din natt bli strålande dag. Herren skall alltid leda dig, han mättar dig i ödemarken och ger styrka åt benen i din kropp. Du skall bli som en vattenrik trädgård, en oas där vattnet aldrig sinar.

Jes 58:10-11

När vi inte vänder bort vårt ansikte från någon som behöver oss, så skall du, o Gud, inte heller vända bort ditt ansikte från oss.

Tystnad

Vi låter våra gåvor denna Fastetid åtföljas av förbön för de människor som lever i kroppslig eller själslig utarmning:

För de fattiga och förtryckta över hela jorden: Herre, befria dem från hungerns, sjukdomens och krigets gissel. *Herre, hör vår bön.*

För de mäktiga och rika: Herre, lär dem att de måste avlägga räkenskap inför dig. *Herre, hör vår bön.*

För de eftersatta och utslagna i vårt eget folk: Herre, låt dem se en mening och ett mål med sina liv. *Herre, hör vår bön.*

För oss själva: Herre, lär oss att bära varandras bördor och så uppfylla din lag. *Herre, hör vår bön.*

℣. Fader i himlen, välsigna hela din mänsklighet, som du så underbart har skapat och ännu underbarare återlöst, och led

oss alla genom prövningar och kors till Kristi härlighet.

℞. Amen.

Beredskap till korset

[Stilla veckan]

[226]

℣. Korset är tecknet för vår återlösning. Med korset är våra pannor tecknade, och korsets tecken skall visa sig på himlens skyar när Människosonen kommer med stor makt och härlighet.

℞. O helga kors, var hälsat.

Guds Son blev förhärjad på korset, och genom sin död befriade han oss från döden. Besegrad av döden besegrade han döden. Johannes säger: Liksom Mose hängde upp ormen i öknen, så måste Människosonen upphöjas för att var och en som tror på honom skall ha evigt liv. Så älskade Gud världen att han gav den sin ende son, för att de som tror på honom inte skall gå under utan ha evigt liv.

Joh 3:14-16

℣. Heliga kors, kärlekens tecken:

℞. O helga kors, var hälsat.

Ormens bitt var dödligt. Herrens död ger liv. Låt oss därför se upp till Kristus på korset, så att vi blir räddade från syndens gift. Den Onde som segrade på kunskapens träd blev besegrad av Kristus på Livets träd.

℣. Heliga kors, Livets träd:

℞. O helga kors, var hälsat.

Jesus säger: Om någon vill gå i mina spår, måste han förneka sig själv och varje dag ta sitt kors och följa mig. Ty den som vill rädda sitt liv skall mista det, men den som mister sitt liv för min skull, han skall rädda det.

Luk 9:23-24

Tystnad

Låt oss se upp till honom som vår kärlekslöshet har genomborrat. Jesus Kristus, förbarma dig över oss genom det heliga såret i din högra hand.

℞. Förbarma dig över oss.

När vi gör korstecknet välsignar vi oss själva och andra. Må Herren ge oss ett villigt hjärta så att vi inte mottar hans välsignelse förgäves. — Jesus Kristus, förbarma dig över oss genom det heliga såret i din vänstra hand. ℞.

Korsets tecken möter vår blick i kyrkan, i hemmet och på många andra platser. Må Herren hjälpa oss att i vardagen aldrig vika från hans kors. — Jesus Kristus, förbarma dig över oss genom det heliga såret i din högra fot. ℞.

Korset hånas, föraktas och missbrukas. Må Herren ge oss kraft att till vår sista stund bekänna honom och hans kors inför människorna. — Jesus Kristus, förbarma dig över oss genom det heliga såret i din vänstra fot. ℞.

Korsets tecken säger oss att vi är indragna i Kristi lidandes hemlighet. Må Herren hjälpa oss att ta vårt eget kors på oss och så följa honom varje dag. — Jesus Kristus, förbarma dig över oss genom det heliga såret i din sida. ℞.

Låt oss bedja. Herre Jesus Kristus, du den levande Gudens Son, enligt Faderns vilja och i Andens kraft har du genom din död givit världen liv. Fräls oss genom ditt bittra lidande från synd och allt ont, låt oss troget hålla dina bud och aldrig någonsin

skiljas från dig. Du som lever och råder från evighet till evighet. Amen.

Korsvägsandakten

Från Jerusalem kommer seden att i andakt följa Jesus på hans lidandes väg. Nedanstående korsvägsandakter — det finns många andra — vill vara en hjälp vid meditationen över Kristi lidande, att åskådliggöra vad det vill säga att ta Jesu kors på sig. Den andra av dem lämpar sig särskilt för gemensam andakt. De är båda korta för att var och en skall kunna tänka och bedja vidare i tystnad. Vid gemensam korsvägsandakt är det därför lämpligt att förebedjaren här och var gör pauser för tyst bön eller eventuellt gör egna, kortare tillägg.

Kort korsvägsandakt

[227]

1. Jesus blir dömd av Pilatus

Vi som har så många fel och brister urskuldar oss och skyller på omständigheterna eller på andra. Men Jesus teg.

℣. Vi tillber dig, Herre Jesus Kristus, och prisar dig.
℞. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

[Denna växelbön upprepas vid varje station.]

2. Jesus tar korset på sig

Den som vill vara min lärjunge, säger Jesus, måste varje dag ta sitt kors på sig.

3. Jesus faller

Gud kräver inte övermänsklighet utan ödmjukhet.

4. Jesus möter sin moder

Be om att få vara förenad med Jesus när svärdet går genom min egen själ (jfr Luk 2:35).

5. Simon från Kyrene hjälper Jesus att bära korset

Gör jag livet tyngre eller lättare för min omgivning?

6. Veronika räcker Jesus svetteduken

När vi gör vad vi kan för någon annan, då är det för Jesus vi gör det. Han lönar oss genom att prägla sin egen bild i oss.

7. Jesus faller på nytt

Jag också. Att inte resignera inför sin egen svaghet utan resa sig på nytt och fortsätta vid Jesu sida.

8. Jesus möter Jerusalems kvinnor

»Gråt hellre över er själva.« Förfasar jag mig bara över världens elände, eller är jag villig att göra något åt det genom att börja med mig själv?

9. Jesus faller för tredje gången

Förstår jag nu att jag aldrig får förtvivla?

10. Jesus blir avklädd

Total fattigdom. I döden blir också jag utblottad på allt — för att helt tillhöra Gud.

11. Jesus korsfästes

Vill jag bara välja ut trons ljusa sidor åt mig — trygghet, gemenskap, förlåtelse — när han blev spikad fast vid korset? Lärjungaskapet kräver också kamp, offer, oro och mod att stå

ensam.

12. Jesus dör på korset

Jesus var lydig, ända till döden på ett kors. Han var trogen sin kallelse vad det än kostade. Gud kräver inte framgång utan trohet mot det rätta. Resten är hans sak.

13. Jesus tas ned från korset

Alla hade övergivit honom utom några få. Ingen tackade dem för denna kärlekstjänst. De slog vakt om mänsklig värdighet i en förtvivlad situation. Men de fick inga svar på sina frågor då.

14. Gravläggningen

Makten har fått rätt, ännu en gång. Men Jesus är nu utom räckhåll för de mäktiga. Hans liv — och mitt — är fördolt för världen i Gud, i väntan på uppståndelsens morgon.

En annan korsvägsandakt

Förberedelsebön

[228]

Herre Jesus Kristus, för mina och världens synder tog du korset på dig för att gå den tunga vägen från Pilatus domstol upp till Kalvarieberget. Du var ljuset som hade kommit i världen, men människorna hatade ljuset, och därför måste du dö.

Du drog dig inte undan. Så uppenbarade du Guds kärlek till oss. Min Herre Jesus Kristus, också jag hör till dem som ofta har valt mörkret framför ljuset. Förlåt mig alla mina synder och se i nåd till alla dem som lever i synd. Överge mig inte, väck mig till liv.

Herre Jesus Kristus, jag vill följa dig. Jag vill inte överge dig, vad det än må kosta mig. Låt mig få vara din lärjunge och hjälp mig att bära ditt kors. Och låt mig nu i anden följa dig på ditt lidandes väg på rätt sätt så att jag blir stärkt i tron och kärleken och alltmera villig att offra mig närhelst du kallar mig. Amen.

1. Jesus blir dömd av Pilatus

℣. Vi tillber dig, Herre Jesus Kristus, och prisar dig.
℞. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

»När han anklagades av överstepräster och de äldste svarade han inte« (Matt 27:12). Pilatus frigav Barabbas, »men Jesus lät han pryglas och utlämnade honom sedan till att korsfästas« (Matt 27:26). Jesus var helt utan skuld men han försvarade sig inte. Tyst lät han sig gisslas och hånas, tyst lät han sig krönas med törnekronan. Pilatus insåg att han var oskyldig men vågade inte stå för sin åsikt av fruktan för att förlora kejsarens förtroende och av fruktan för den upphetsade folkmassan.

Låt oss bedja.

Jesus vår Frälsare, du har utstått hån och lidande av kärlek till oss. Du som var utan skuld teg inför anklagelserna, men vi som har så många synder på vårt samvete urskuldar oss och vill undvika ditt kors. Förlåt oss, du kärleksfulle Herre, och omvänd oss till dig.

℣. Korsfäste Herre Jesus Kristus
℞. förbarma dig över oss, och fräls de arma själarna i skärselden.

[Efter varje station kan man be en stund i tystnad, läsa Herrens bön eller sjunga en lämplig psalmvers.]

2. Jesus tar korset på sig

✠. Vi tillber dig, Herre Jesus Kristus, och prisar dig.
✠. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

»Han bar själv sitt kors« (Joh 19:17). »Det var våra sjukdomar han bar, våra plågor han led« (Jes 53:4). Inför allas blickar fördes han ut som en brottsling för att bära inte bara den tunga korsbjälken utan all vår synd.

Låt oss bedja.

Herre Jesus Kristus, av kärlek till oss tog du korset på dig. Vi tackar dig för din gränslösa kärlek och ber: lär oss att utan klagan bära vårt kors tillsammans med dig och lär oss att med glädje bära varandras bördor, för din skull.

✠. Korsfäste Herre Jesus Kristus

✠. förbarma dig över oss, och fräls de arma själarna i skärselden.

3. Jesus faller

✠. Vi tillber dig, Herre Jesus Kristus, och prisar dig.

✠. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

I Jerusalem bevaras minnet av tre platser där Jesus stappade och föll under sin tunga börda, utmattad av den tortyr han utsatts för. Låt oss i denna stund komma ihåg Jesu fortgående lidanden i alla offer för människans grymhet.

Låt oss bedja.

Herre, förbarma dig över dem som nu plågas i fängelserna över hela denna sargade jord, och förbarma dig över deras plågare. Ge dina tjänare kraft och omvändelsens nåd åt alla. Herre, ditt fall är en tröst för oss när vi själva inte orkar mer. Vi vet att vi inte behöver förtvivla utan kan hämta kraft från dig.

✠. Korsfäste Herre Jesus Kristus

✠. förbarma dig över oss, och fräls de arma själarna i skärselden.

4. Jesus möter sin moder

✠. Vi tillber dig, Herre Jesus Kristus, och prisar dig.

✠. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

»Han skall bli till fall eller upprättelse för många i Israel och ett tecken som väcker strid — ja, också genom din egen själ skall det gå ett svärd« (Luk 2:34–35). Maria överger inte sin son, hon följer honom ända fram. Hon är den med-lidande: i sin egen kropp känner hon Jesu fruktansvärda plågor. Deras blickar möts i oändlig kärlek. — De som gör Guds vilja, dem kallar Jesus sin moder och sina bröder (jfr Mark 3:34–35). De är hans närmaste. De kan aldrig vara likgiltiga för de plågor som drabbar hans kropp här i världen.

Låt oss bedja.

Herre Jesus Kristus, gör oss uthålliga i lidandet som din heliga moder, tillåt aldrig att vi överger dig. Heliga Maria, Guds moder, smärtornas moder, bed för oss syndare, nu och i vår dödsstund. Amen.

✠. Korsfäste Herre Jesus Kristus

✠. förbarma dig över oss, och fräls de arma själarna i skärselden.

5. Simon från Kyrene hjälper Jesus att bära korset

✠. Vi tillber dig, Herre Jesus Kristus, och prisar dig.

✠. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

Herren orkar inte mer bära den tunga korsbjälken. Soldaterna tvingar en man, som händelsevis passerar, att bära den åt honom. — Livets tillfälligheter tvingar oss att bära bördor vi helst skulle vilja kasta av oss. Vi ryggar tillbaka för korset. Men Jesus vill att vi skall bära det åt honom. »Vi måste gå igenom

många lidanden för att komma in i Guds rike« (Apg 14:22). Korsvägen är vägen till härligheten.

Låt oss bedja.

Herre Jesus Kristus, motvilligt har vi tagit ditt kors på oss. Du förvandlar det till välsignelse. Vi tackar för din nåd och ber om större beredskap att försaka vår egenvilja för din kärleks skull.

✠. Korsfäste Herre Jesus Kristus

✠. förbarma dig över oss, och fräls de arma själarna i skärselden.

6. Veronika räcker Jesus svetteduken

✠. Vi tillber dig, Herre Jesus Kristus, och prisar dig.

✠. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

Traditionen säger att en kvinna i folkmängden ingrep i det fasansfulla skådespelet för att göra det lilla hon kunde: att räcka fram en duk och torka Jesu misshandlade och blodiga ansikte. Varje sådan gest har ett oändligt värde i Guds ögon. »Den som ger er en bägere vatten att dricka därför att ni tillhör Kristus — sannerligen, han skall inte gå miste om sin lön« (Mark 9:41).

Låt oss bedja.

Herre Jesus Kristus, du lönade Veronikas enkla gest av barmhärtighet genom att ge henne den sanna bilden av dig själv. Vi ber dig, låt oss aldrig försumma ett enda tillfälle att göra gott, hur obetydligt det än är. Gör oss så alltmer lika dig, du som är Guds sanna avbild och återskenet av hans härlighet.

✠. Korsfäste Herre Jesus Kristus

✠. förbarma dig över oss, och fräls de arma själarna i skärselden.

7. Jesus faller på nytt

✠. Vi tillber dig, Herre Jesus Kristus, och prisar dig.

✠. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

»Han blev pinad för våra brott, sargad för våra synder, han tuktades för att vi skulle helas, hans sår gav oss bot« (Jes 53:5). Hela världens nöd och ondska vilar på Jesu hjärta. Vi har alla vår del av skulden. Jesus faller på nytt, inte för att vi skall bli förkrossade och tillintetgjorda, utan för att vi skall inse skuldens allvar och vårt ansvar och så bli upprättade.

Låt oss bedja.

Herre Jesus Kristus, hjälp oss att av alla våra krafter kämpa mot det onda och att börja i oss själva. Må ditt lidande inte vara förgäves för någon enda av oss utan bota oss alla och ge oss frid.

✠. Korsfäste Herre Jesus Kristus

✠. förbarma dig över oss, och fräls de arma själarna i skärselden.

8. Jesus möter Jerusalems kvinnor

✠. Vi tillber dig, Herre Jesus Kristus, och prisar dig.

✠. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

»En stor folkmassa följde med, också kvinnor som sörjde och klagade för hans skull. Jesus vände sig om och sade till dem: 'Ni Jerusalems döttrar, gråt inte över mig, gråt över er själva och era barn. — Om man gör så med det gröna trädet, vad skall då inte ske med det förtorkade?'« (Luk 23:27–31) Det är en frestelse för oss att vilja dröja vid fromma och ljuva känslor som inte får några konsekvenser i vårt liv. Är jag villig att på allvar gå Jesu väg eller vill jag nöja mig med att vara »sympatisör«?

Låt oss bedja.

Herre Jesus Kristus, låt bilden av ditt lidande väcka oss till sann

självkännedom. Låt det i oss väcka beslutet att följa dig till vägens slut. Låt oss se bort från oss själva och i stället ha blicken fäst vid dig, vår tros upphovsman och fullkomnare.

✠. Korsfäste Herre Jesus Kristus

℟. förbarma dig över oss, och fräls de arma själarna i skärselden.

9. Jesus faller för tredje gången

✠. Vi tillber dig, Herre Jesus Kristus, och prisar dig.

℟. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

»Låt oss befria oss från allt som tynger, all synd som ansätter oss, och hålla ut i det lopp vi har framför oss« (Heb 12:1). Jesus, Guds son, faller för att vi skall bli upprättade, han lider för att vi skall bli botade, han är svag för att vi skall bli fria, han plågas för att vi skall få vara med i den stora glädjen. Så stor är hans kärlek till oss, så stor hans längtan efter var kärlek.

Låt oss bedja.

Herre Jesus Kristus, sann Gud och sann människa, vi tackar dig för ditt tålmod. Du blev så förnedrad för vår skull, hjälp oss nu att inte mer förnedra oss själva utan ta emot den kraft som du ger oss till att resa oss och gå vidare med dig.

✠. Korsfäste Herre Jesus Kristus

℟. förbarma dig över oss, och fräls de arma själarna i skärselden.

10. Jesus blir avklädd

✠. Vi tillber dig, Herre Jesus Kristus, och prisar dig.

℟. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

»När de hade korsfäst honom delade de upp hans kläder genom att kasta lott om dem« (Matt 27:35). Jesus levde fattig och dog fattigare än de fattigaste. I sin dödsstund fick han inte ens behålla kläderna på kroppen. Kan vi kalla oss hans lärjungar, vi som så krampaktigt håller fast vid allt det som vi, med eller mot vår vilja, måste lämna ifrån oss? »Tomhänta kom vi till världen, tomhänta skall vi gå ur den. Har vi mat och kläder, skall detta vara nog för oss« (1 Tim 6:7-8).

Låt oss bedja.

Gode Frälsare Jesus Kristus, ingen av oss är värdig att kallas din lärjunge. Men vi vill åtminstone göra oss fria från ägandets tyranni och bli mera villiga att avstå från det vi inte behöver. Stärk vår goda vilja, gör oss mera generösa, och låt oss åtminstone för vår längtans skull få kallas dina.

✠. Korsfäste Herre Jesus Kristus

℟. förbarma dig över oss, och fräls de arma själarna i skärselden.

11. Jesus korsfästes

✠. Vi tillber dig, Herre Jesus Kristus, och prisar dig.

℟. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

»När de kom till den plats som kallas Skallen, korsfäste de honom och förbrytarna, den ene till höger och den andre till vänster« (Luk 23:32). Jesus har nu intagit den nedersta platsen. Han är totalt utlämnad och utblottad, helt i sina bödlars våld, helt förenad med alla hjälplösa, övergivna och förnedrade människor. Han är Immanuel, Gud med oss, mitt i vår syndiga och tragiska mänsklighet. Mitt i den, för att rädda den. »När jag blir upphöjd från jorden, skall jag dra alla till mig« (Joh 12:32).

Låt oss bedja.

Korsfäste Herre och Konung, du är i denna stund mänsklighetens enda hopp. Du är övergiven, för att vara hos oss

för alltid. Låt oss med Maria och Johannes stå kvar hos dig, tätt intill korset, för att där hämta hopp för oss själva och för världen.

✠. Korsfäste Herre Jesus Kristus

℟. förbarma dig över oss, och fräls de arma själarna i skärselden.

12. Jesus dör på korset

✠. Vi tillber dig, Herre Jesus Kristus, och prisar dig.

℟. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

»Och Jesus ropade med hög röst: 'Fader, i dina händer lämnar jag min ande'« (Luk 23:46). »Det är fullbordat« (Joh 19:30). Han som är livet dör för att vi skall leva. Han som är arvinge till allt ger upp allt för att vi skall få alla hans rikedomar. Han lämnar sin ande i Faderns händer för att vi skall uppfyllas av hans Ande. Genom korset kom glädjen till hela världen, genom döden kom livet.

Låt oss bedja.

Herre Jesus Kristus, vi tillber dig i detta stora mysterium, vår tros hemlighet och vårt livs mittpunkt. Den som tror på dig skall inte dö utan har evigt liv. Vi tackar dig, vår Frälsare, av hela vårt hjärta, du Guds Lamm som tar bort världens synd, och vi ber om nåden att vara trogna din stora kärlek intill slutet.

✠. Korsfäste Herre Jesus Kristus

℟. förbarma dig över oss, och fräls de arma själarna i skärselden.

13. Jesus tas ned från korset

✠. Vi tillber dig, Herre Jesus Kristus, och prisar dig.

℟. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

Herrens lidande är slut. Josef från Arimataia och Nikodemus tog ner Jesus från korset. Maria håller hans misshandlade kropp i sitt sköte. De sveper den i linne. Den som de älskade högst är död. Det är nu natt, trons mörka natt.

Låt oss bedja. Herre Jesus Kristus, vi vill hålla oss till dig också när vi ingenting förstår. Till vem skulle vi annars gå? I himlen och på jorden finns ingen annan än du som kan lindra vår brännande saknad av tröst och svar på våra frågor. Vi vill vara dina vänner, som med Maria följer dig till slutet, när alla ord och känslor är döda.

✠. Korsfäste Herre Jesus Kristus

℟. förbarma dig över oss, och fräls de arma själarna i skärselden.

14. Gravläggningen

✠. Vi tillber dig, Herre Jesus Kristus, och prisar dig.

℟. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

»Intill platsen där Jesus hade blivit korsfäst låg en trädgård, och i den fanns det en ny grav där ännu ingen hade blivit lagd. Där lade de Jesus« (Joh 19:41-42). Han delar gravens öde med oss. Vetekornet faller i jorden och dör. »Det som sås är förgängligt men uppstår oförgängligt. Det som sås är föraktat men uppstår i härlighet. Det som sås är svagt men uppstår fullt av kraft« (1 Kor 15:42-43).

Låt oss bedja.

Herre Jesus Kristus, du vägvisare till livet, låt oss aldrig sörja döden som om vi inte hade något hopp. Åt dig anförtror vi våra döda. Lär oss att med förtröstan och lugn se fram mot vår egen död i tron på din seger. Låt oss vid varje grav kunna se fram mot uppståndelsens morgon.

✠. Korsfäste Herre Jesus Kristus

R. förbarma dig över oss, och fräls de arma själarna i skärselden.

℣. Helige Herre Gud, helige starke Gud, helige Odödlige

R. förbarma dig över oss.

Slutbön

Herre, vår Gud,

i Jesu, vår broders, brutna kropp

ser vi vem du är för denna värld.

I det brutna Brödet tar vi emot ditt löfte

att han är förlåtelsen för våra synder.

Vi ber dig:

– eftersom han har fullbordat allt –

ta upp oss i din frid, vilka vi än är,

och sänd din Ande över oss,

så att vi, öppna och mottagliga,

kan komma till dig och be till dig med dessa ord:

Vår Fader ...

Välsignelsen

℣. Gud välsigne oss och bevara oss för allt ont och före oss till det eviga livet.

R. Amen.

[229]

En annan korsvägsandakt

Denna korsvägsandakt, författad av kardinal Miloslav Vlk, hölls av påven Johannes Paulus II på Colosseum Långfredagens kväll 1992. Den avviker något från den traditionella korsvägen genom att börja redan i Getsemane och endast omfatta mysterier som nämns i evangelierna.

Inledning

I Faderns och Sonens ✠ och den helige Andes namn. Amen.

I evangeliet om Jesu passionshistoria inbjuder oss Gud att ta del av sin Sons lidandesväg, så att vi tillsammans med honom kan nå fram till påskens glädje.

När vi i kväll går korsvägen vill vi inte nöja oss med att vara åskådare: vi vill vara följeslagare på vägen. Varje person i passionshistorien är en spegel och en påminnelse för oss, som tvingar oss att tänka efter hur vårt eget förhållande är till Gud. Men framför allt möter vi här Jesus, smärtornas man, som inbjuder oss att förena våra egna lidanden och hela mänsklighetens med hans. Vi ser här Kristi kärlek och dess rikedom. Vi ser frukterna av hans offer på korset: den helige Andes gåva, som förenar alla människor till en enhet och förnyar världsalltet.

Låt oss bedja.

En paus för tyst bön.

Fader, upplys oss, dina barn, med ljuset från din Son, så att vi genom att vandra korsets väg kan avgöra oss helt för dig och leva vår egen smärtas mysterium i förening med din Son, som korsfästes och uppstod för oss och för vår frälsnings skull. Han som lever och råder i evighet. Amen.

Vid den inledande dialogen (»Vi tillber dig...«) faller ledaren på knä vid respektive korsvägsstation. Efter Herrens bön sjunger man lämpligen en vers av en passionspsalm i psalmboken.

1. Jesus i Getsemane

℣. Vi tillber dig, Kristus, och välsignar dig.

R. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

Ur Markus evangelium

Jfr 14:32–36

Så kom de till ett ställe som heter Getsemane. Jesus tog med sig Petrus, Jakob och Johannes och sade till dem: »Min själ är bedrövad ända till döds. Stanna här och vaka.« Han gick litet längre bort, föll ned på marken och bad: »Abba! Fader! För dig är allt möjligt. Ta denna bägare från mig. Men inte som jag vill, utan som du vill.«

Abba! Fader! Ord av överlåtelse och tillförsikt, som uppenbarar det bråddjupa av kärlek där Jesus lever som Son till Fadern. Han kan anförtro allt åt sin Fader, sin rädsla, sina behov, sin längtan. För Fadern är allt möjligt. Men Jesus tvingar sig inte på sin Fader. »Min mat – så hade han sagt en dag – är att göra hans vilja som har sänt mig« (Joh 4:34).

Han upprepar det nu, överväldigad av yttersta ångest. Det bästa är alltid det som Fadern vill. Jesus är nu utblottad, han äger inte ens sig själv, han är helt och hållet en gåva, ett svar utan förbehåll på Faderns bråddjupa kärlek.

Här ligger också nyckeln till vårt öde som människor: att leva som barn, helt överlämnade till Fadern i fullkomligt förtroende. Så skulle vi låta Sonen leva i oss och styra alla våra handlingar, så att vi i världen blir försynens händer, redskap för fred och enhet.

Vår Fader ...

2. Jesus blir förrådd av Judas och arresteras

℣. Vi tillber dig, Kristus, och välsignar dig.

R. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

Ur Markus evangelium

Mark 14:43, 45–46

Medan Jesus talade kom Judas och med honom en folkhop med svärd och påkar, utsänd från överstepräster och de skrifflärda och de äldste. Han gick fram till Jesus. »Rabbi«, sade han och kysste honom. Då grep de Jesus och höll fast honom.

En folkhop med svärd och påkar. De kommer som en påminnelse om otaliga scener i historien när människan har gått ut för att angripa människan. Förrädarens kyss: symbol för lögnen, som alltid fördärvar förhållandet mellan människa och människa. Så går det med friheten, när den inte öppnar sig för gåvan. Så går det med människan, när hon förblir fånge i sig själv. Och ändå hade Jesus alltifrån början betraktat Judas med oändlig kärlek. Han hade själv valt ut honom med en kärlek utan beräkning.

Judas, vilken tragisk gestalt! Han förstår inte Guds plan att frälsa människan. Den är en stötesten för honom. Han är instängd i sig själv, arrogant, säker på sina egna uträkningar, han perverterar friheten och går därför miste om den, för alltid.

Men Jesu frihet, hur annorlunda är den inte! Av kärlek till Fadern och människorna överlämnar han sig. Han tar inte till svärdet. Han ljuger inte. Han ger sig. Och genom att ge sig, överlämna sig, besegrar han ondskan och befriar människan, för alltid.

Vår Fader ...

3. Jesus blir dömd av Stora rådet

℣. Vi tillber dig, Kristus, och välsignar dig.

R. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

Ur Markus evangelium

Mark 14:55, 60–62, 64

Överstepräster och Stora rådet försökte att få fram vittnesmål mot Jesus för att kunna döma honom till döden, men de lyckades inte. Översteprästen frågade Jesus: »Är du Messias, den Välsignades son?« Jesus svarade: »Det är jag!« Alla fann att han förtjänade döden.

Överstepräster och Stora rådet: en dyster bild av människor som lever instängda i sina egna åsikter, fångar i sin politik och sina system. En obarmhärtig avbild av alla de människor som inte kan se hur Gud uppenbarar sig, därför att de är fastkedjade i sin egen säkerhet. En våldsam bild av alla dem som saknar förmåga att inse och tjäna Sanningen, därför att de klamrar sig fast vid makten.

Jesus hade sagt: »Ingen kan tjäna två herrar« (Matt 6:24). Här riktas en utmaning mot människan i alla tider: att gå ut ur sig själv, att släppa sina beräkningar och sin säkerhet, att öppna sig villkorlöst för Sanningen, som ensam kan befria.

Den som gör sig en avgud av sina egna vanor och institutioner upplever Sanningen som ett hot och kan inte ta emot den, utan offerar den. Människor och folk: öppna dörrarna för Kristus! Öppna sinnen för Sanningen som räddar! Öppna era hjärtan för Sanningen som är kärlek!

Vår Fader ...

4. Jesus förnekas av Petrus

℣. Vi tillber dig, Kristus, och välsignar dig.

℞. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

Ur Lukas evangelium

Luk 22:59–62

En timme senare var det en av översteprästens tjänare som försäkrade: »Visst var den där också med honom, och han är ju från Galileen.« Men Petrus sade: »Jag förstår inte vad du menar.« Då vände sig Herren om och såg på Petrus, och Petrus kom ihåg detta som Herren hade sagt till honom: »Innan tuppen gal i natt har du förnekat mig tre gånger.« Och han gick ut och grät bittert.

Det räcker inte att ha lärt känna Jesus och ha hört livets ord från honom: det räcker inte att ha tagit emot ofattbara löften och ha bevittnat storslagna underverk. Det räcker inte ens att man har sett Jesus förklarad på berget för att förbli trogen och bli räddad.

Efter att ha blivit upphöjd till den högsta tänkbara värdighet faller Petrus ömkligt. Han som hade förklarat sig beredd att gå i döden för Jesus! När han gråter bittert, känner han hur säkerheten försvinner. Men Petrus faller inte ner i ett tomrum. Han blir återfödd ur Guds kärleks och barmhärtighets bråddjup: »Herre, du vet allt, du vet att jag älskar dig!« (Joh 21:17). Han blir skapad på nytt av honom som utvalde det som är svagt i världen (jfr 1 Kor 1:27). Han blir ledare för det nya gudsfolket. Med ett hjärta som blivit fritt kommer han en gång att följa Herren ända till slutet, ända till offret av sitt eget liv.

Vår Fader ...

5. Jesus blir dömd av Pilatus

℣. Vi tillber dig, Kristus, och välsignar dig.

℞. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

Ur Lukas evangelium

Luk 23:13, 20–25

Rådsmedlemmarna och folket ropade: »Korsfäst, korsfäst honom!« För tredje gången sade Pilatus: »Vad har han gjort för ont? Jag kan inte finna honom skyldig till något som förtjänar döden. Jag skall ge honom en läxa, sedan släpper jag honom.« Men de skrek hela tiden och krävde att han skulle korsfästas. Deras ropande gjorde verkan, och Pilatus beslöt att låta dem få vad de krävde. Han frigav Barabbas, mannen som satt i fängelse för upplopp och mord, men Jesus utlämnade han, så att de fick göra som de ville.

Pilatus: ännu en människa som blivit slav under falska värderingar. Han är satt som garant för rätt och rättvisa och han ville inte utlämna Jesus, men han svaga vilja smulas sönder

under trycket från böbeln. Hans hjärta har ännu inte funnit fäste i honom som ensam kan rädda. Han vacklar mellan plikten att fria den Oskyldige och lusten att rädda sig själv. Till slut tar rädslan övertaget, hänsynen till den allmänna meningen. Hans egen uträkning, den politiska kompromissen, segrar.

De hade kunnat mötas, de var ju så nära varandra: Pilatus, politikern, och Jesus, Sanningen. Men Guds erbjudande förkvävs av törnena, rädslan för världen, rikedomens lockelser (jfr Matt 13:22).

Det krävs stor inre frihet för att kunna möta Jesus, för att upptäcka hans kärlek och besvara den. Frihet från mänskliga band och ingrodda vanor, frihet från kompromisser, frihet från sig själv!

Vår Fader ...

6. Jesus pryglas och krönes med törnen

℣. Vi tillber dig, Kristus, och välsignar dig.

℞. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

Ur Markus evangelium

Mark 15:17–19

Soldaterna klädde honom i en purpurröd mantel och vred ihop en krans av törne och satte den på honom. Sedan hälsade de honom: »Leve judarnas konung!« De slog honom i huvudet med en käpp och spottade på honom.

Förnedrad, hånad, slagen: Människosonen börjar vandringen på smärtans väg. Nu går Jesajas profetia i uppfyllelse: »En smärtornas man ... det var våra sjukdomar han bar, våra plågor han led« (Jes 53:3–4).

Jesus, smärtornas man, tar på sig hela mänsklighetens smärta. Han är förrådd med de förrådda, förföljd med de förföljda, sviken, förnekad, jagad, torterad, utväxlad mot en mördare, dömd till döden, förvandlad till förbannelse, behandlad som synd, identifierad med alla för att kunna rädda alla. Det finns ingen smärta som han inte har gjort till sin. För vår skull. För att bära den tillsammans med oss.

Jesus, smärtornas man, du vill vara nära oss, också i den grymmaste smärta. I din måttlösa kärlek har du velat förena dig med varje människa i varje ögonblick. Låt oss då känna igen ditt ansikte i varje människa som lider. Lär oss att ta emot dig, när du kommer oss till mötes för att tillsammans med oss fullborda ditt lidande.

Vår Fader ...

7. Jesus tar korset på sig

℣. Vi tillber dig, Kristus, och välsignar dig.

℞. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

Ur Markus evangelium

Mark 15:20

Och när de hade hånat honom, tog de av honom den röda manteln och satte på honom hans egna kläder och förde ut honom för att korsfästa honom.

Korsvägen går motströms. Vi vill fly svårigheter, faror, smärtor. Jesus tar dem på sig av kärlek till Fadern, av kärlek till oss: »Fader, ske inte min vilja, utan din« (Luk 22:42). Han valde fritt. Han överlämnade sig helt i Faderns händer. Korsvägen är Guds Vishets väg. Hur olika väljer inte Gud och människor! Gud sänder sin Son till världen. Därmed har han valt smärtans väg åt honom. Han har utmanat människan, som föredrar att ställa sig bredvid vägen som betraktare. Han vill befria oss från vårt jags trånga gränser. Ur smärta och misslyckande växer hans frihet. Ur lidandets natt växer hans gåva, den förbehållslösa gåvan av sig själv, där människan finner liv i överflöd: »Den som vill rädda sitt liv skall mista det, men den som mister sitt liv skall

rädda det» (Luk 17:32).

Korsvägen är kärlekens väg. En ny livsstil, ett nytt sätt att söka räddningen, framgången, lyckan. Ett nytt sätt att radikalt lösa mänsklighetens stora problem.

Vår Fader ...

8. Simon från Kyrene hjälper Jesus att bära korset

✠. Vi tillber dig, Kristus, och välsignar dig.

✠. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

Ur Lukas evangelium

Luk 23:26

När de förde bort honom, hejdade de en man från Kyrene som hette Simon och som var på väg in från landet och lät honom ta korset på sig och bära det efter Jesus.

Kristi kors, våra egna kors. Utan Kristi kors skulle det lidande som miljontals människor bär sakna mening. Men genom Kristi kors blir varje lidande en inbjudan till förening med honom. Varje smärta blir ett tillfälle att säga: »Se här är jag, Herre, jag har valt dig, jag vill följa dig.«

Simon från Kyrene och Jesus. På vägen till Huvudsalleplatsen bär de samma kors. En härskara av martyrer har gjort detsamma, inte av tvång utan i full frihet. Vilket mysterium! Jesus delar sitt kors med oss. Hur kan vi då låta bli att varje dag omfamna vårt kors i våra smärtor och i tyngden av våra dagliga förpliktelser. Så kan vi säga med Paulus: »Vad som ännu fattas i Kristi lidanden, det lider jag i mitt eget kött för hans kropp, som är kyrkan« (Kol 1:24).

Jesus, du har inte sparat något för egen del. Du delar allt med oss, och du upphöjer oss till samma värdighet, du låter oss medverka i ditt frälsningsverk. Hjälp var och en av oss att bära ditt kors genom att bära sin nästas kors.

Vår Fader ...

9. Jesus möter Jerusalems kvinnor

✠. Vi tillber dig, Kristus, och välsignar dig.

✠. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

Ur Lukas evangelium

Luk 23:27-28

En stor folkmassa följde med, och kvinnor som sörjde och klagade över honom. Jesus vände sig om och sade till dem: »Jerusalems döttrar, gråt inte över mig, gråt över er själva och era barn.«

Här ser vi än en gång Jesu fullkomliga frihet. På vägen till avrättningsplatsen möter han Jerusalems döttrar, som beklagar honom. »Gråt inte över mig, gråt över er själva och era barn.« Jesus tänker inte på sig själv, han är inte instängd i ditt eget personliga drama. Han gråter över det som väntar hans folk.

Jesus, för att vi skulle ha liv har du gett ditt eget liv. Vilken utblottelse, vilket bråddjup av kärlek! Jesus, befria våra hjärtan från egoismen, från arrogansen, från självtillräckligheten. Öppna alla, enskilda människor och hela folk, för kärleken och solidariteten med sina syskon. Bered dem att möta dig och Fadern och den helige Ande. Ge oss ett hjärta som liknar ditt hjärta, ett hjärta som inte stänger någon ute.

Vår Fader ...

10. Jesus korsfästes

✠. Vi tillber dig, Kristus, och välsignar dig.

✠. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

Ur Markus evangelium

Mark 15:24

De korsfäste honom, och de delade hans kläder mellan sig genom att kasta lott om dem.

Han som är både Gud och människa är nu döende. Soldaterna delar hans kläder och kastar lott om vem som skall ta livklädnaden. Logiken är: det gäller att ta för sig. Som om ett plagg vore viktigare än en levande människas värdighet. Mot den ödsliga bakgrunden av grym mänsklig egoism bryter ljuset fram av Guds kärlek, kärleken som ger allt: kläderna och alla materiella gåvor, friheten och alla andliga gåvor. Jesus behåller inget för egen del. På korset är hans famn vidöppen för att ta emot, hans händer är öppna för att ge. Kroppen är fastspikad vid korset, anden är fastspikad vid Faderns vilja. Allt frambär han för vår skull, för att försona oss med Gud. Människan tar för sig och delar upp. Gud ger och förenar himmel och jord.

Jesus, bara din kärlek kan bota vår girighet, bara din nåd kan utrota impulsen i våra hjärtan att ta för sig, att lägga beslag på, denna onda anda som som delar människor och folk.

Herre, förnya på denna vår jord den goda anda som vill ge och dela med sig. Låt vår tid bli en ny början, där solidariteten kan blomma upp mellan människorna i en kärlekens civilisation.

Vår Fader ...

11. Jesus lovar sitt rike till den botfärdige rövaren

✠. Vi tillber dig, Kristus, och välsignar dig.

✠. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

Ur Lukas evangelium

Luk 23:39-40, 42

Den ene av förbrytarna som hängde där smädade honom. Men den andre tillrättavisade honom: »Är du inte ens rädd för Gud?« Och han sade: »Jesus, tänk på mig, när du kommer med ditt rike.«

Jesus ger varje människa anledning till hopp, i vilka omständigheter hon än lever. Hans gränslösa kärlek lovar frälsningen till var och en. Men hur svårt kan det inte vara att tro på Guds löfte, när det uppenbarar sig vapenlöst: korsfäst mellan två förbrytare! Hur svårt är det inte att ta emot hans kärlek. Vem av oss har inte, som den obotfärdige rövaren, velat stänga in sig hårdnackat i sin egen synd? Vem har inte i motgångens stund reagerat med instinktiv vägran att öppna sig för Gud?

Salig är du, du gode rövare! Du har alls inget att skryta med när du träffas av Jesu kärlek och plötsligt känner igen Gud, som vill rädda varje människa. Som publiken i templet har du ingenting att komma med inför Jesus utom ditt hjärta, ditt ångerfulla hjärta och en ödmjuk bön om vänskap: »Jesus, tänk på mig när du kommer med ditt rike« (Luk 23:42).

Guds kärleks under: den som öppnar sig för gåvan, får den genast: »I dag skall du vara med mig i paradiset« (Luk 23:43).

Jesus, ge oss modet att kasta vårt förflutna i din barmhärthighets famn! Lär oss att bli enkla, befria oss från ideologiernas och de tyngande tankevanornas tvång. Och led oss alla in i ditt rike, den oförskyllda kärlekens rike.

Vår Fader ...

12. Jesus på korset, hans mor och hans lärjunge

✠. Vi tillber dig, Kristus, och välsignar dig.

✠. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

Ur Johannes evangelium

Joh 19:26-27

När Jesus såg sin mor och bredvid henne den lärjunge som han älskade, sade han till sin mor: »Kvinna, där är din son.« Sedan sade han till lärjungen: »Där är din mor«. Från den stunden hade hon sitt hem hos lärjungen.

»Stunden har kommit« (Joh 12:23). Stunden för den nya skapelsen. Stunden när kyrkan skall födas under svåra födslovåndor. Johannes anförts åt Maria, Maria överlämnas åt Johannes. Dessa två är de första i det nya folk som föds vid Kristi kors. De står för alltid under det nya budet: »Ni skall älska varandra, som jag har älskat er. Ingen har större kärlek än den som ger sitt liv för sina vänner« (Joh 15:12-13).

Maria och Johannes: kyrkans första begynnelse. Men till vilket pris! Efter att ha överlämnat allt, överlämnar Jesus också sin mor. Från den stunden är Jesus på korset helt ensam. Också hans mor är ensam, berövad sin son. Men Jesus vill att hans plats skall intas av en av oss. Än en gång uttalar Maria sitt »ja«. Än en gång blir hon mor: mor inte bara till Jesus, utan till hela hans kropp, moder till kyrkan. Också vi anförts åt Maria, också åt oss anförts Maria. Som Johannes skall vi ta henne hem till oss. I hennes närhet skall vi lära oss ett nytt tänkesätt, ett nytt handlingsätt: att tjäna och att älska.

Vår Fader ...

13. Jesus dör på korset

℣. Vi tillber dig, Kristus, och välsignar dig.

℞. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

Ur Markus evangelium

Mark 15:43,36-37

Och vid nionde timmen ropade Jesus med hög röst: »Min Gud, min Gud, varför har du övergett mig?« En av dem som stod intill sprang bort och fyllde en svamp med surt vin och gav honom att dricka. Med ett högt rop slutade Jesus att andas.

Jesus, jorden har avvisat dig. Nu har den upphöjt dig på korset, som om den ville återlämna dig till himlen. Du, den tillbakavisade och fördrivne, vädjar för vår skull: »Fader, förlåt dem, det vet inte vad de gör« (Luk 23:34). Den enda tillflykten är Fadern. Men det oerhörda, det ofattbara är att också himlen verkar stängd. Fadern tiger. En avgrund öppnar sig. Ur den stiger det ångestfyllda ropet: »Min Gud, min Gud, varför har du övergett mig?« (Mark 15:34).

Ett rop av ångest. Nej, ett rop av kärlek, ett rop som en barnaföderskas skri (jfr Joh 16:21). Jesus har gjort människohjärtats uttorkade öken till sin. Ur historiens djupa hjulspår ropar det på Guds nåd, ofta utan att veta det.

Jesus, i prövningens djupa mörker har du erfart Gud som långt borta. Men i en yttersta akt av kärlek överlämnade du dig ändå i hans händer: »Fader, i dina händer lämnar jag min ande!« (Luk 23:46). När du slutade att andas blev din överlåtelse en gåva till oss: den helige Andes gåva som får oss att ropa i Guds barns frihet: »Abba, Fader!« (Rom 8:15).

Vår Fader ...

14. Jesus tas ner från korset och läggs i graven

℣. Vi tillber dig, Kristus, och välsignar dig.

℞. Ty genom ditt heliga kors har du återlöst världen.

Ur Markus evangelium

Mark 15:46

Josef från Arimataia köpte linnetyg, tog ner honom och svepte honom i tyget. Han lade honom i en grav som var uthuggen i klippan.

Graven: slutet på varje mänsklig förhoppning. En livlös kropp är allt som återstår av Jesus i världens ögon. Hur trånga är inte mänskliga perspektiv! Hur oändligt mycket större är inte Guds horisont. Jesu grav är platsen för uppståndelsen. Hans kropp, vetekornet, har fallit i jorden för att ge rik skörd (jfr Joh 12:24). Jesus, död på korset i yttersta ensamhet, du har uppstått som »den förstfödde bland många bröder« (Rom 8:29).

Du har framburit dig som ett offer för vår skull, du har gjort oss till din kropp, kyrkan (jfr Kol 1:18). Din dödliga kropp blev lagd i jorden. Din uppståndna kropp är den första början till »nya himlar och en ny jord« (jfr Jes 65:17; Upp 21:1).

Din grav: ett heligt sigill på din väg. Ett sigill på den sanna kärleken. Bara den som är beredd att älska intill döden kan bli bärare av liv. Ett liv som inte sviker. Ett liv som besegrar döden.

Vår Fader ...

Välsignelse

℣. Herren vare med er.

℞. Och med din ande.

℣. Må barmhärtighetens Fader, som genom Kristi lidande har gett er ett exempel att följa, skänka er kraft att tjäna Gud och människor, och så få del av hans ousägliga välsignelse.

℞. Amen.

℣. Må Kristus, som skänkt er löftet om seger över döden, genom sin död ge er liv, och liv i överflöd.

℞. Amen.

℣. Och må han, vars föredöme ni vill följa i jordelivets prövningar, en gång ge er en glädjeric uppståndelse.

℞. Amen.

℣. Välsigne er Gud allsmäktig, Fadern ✠ och Sonen och den helige Ande.

℞. Amen.

Stabat Mater

Sekvens före evangeliet i mäss den 15 september, jungfru Marie Smärtor.

[230]

Stabat Mater dolorosa
iuxta Crucem lacrimosa,
dum pendébat Fílius.

Cuius ánimam geméntem,
contristátam et doléntem
pertransivit gládius.

O quam tristis et afflicta
fuit illa benedicta
Mater Unigéniti!

Quæ mærébat, et dolébat,
pia Mater, dum vidébat
Nati poenas íncliti.

Quis est homo, qui non fleret
Matrem Christi si vidéret
in tanto supplicio?

Quis non posset contristári,
Christi Matrem contemplári
dolentem cum Filio?

Pro peccátis suæ gentis
vidit lesum in torméntis
et flagéllis súbditum.

Vidit suum dulcem Natum
moriéndo desolátum,
dum emísit spíritum.

Eia, Mater, fons amóris,
e sentire vim dolóris
fac, ut tecum lúgeam.

Fac, ut árdeat cor meum
in amándo Christum Deum,
ut sibi compláceam.

Sancta Mater, istud agas,
Crucifigi fige plagas
cordi meo válíde.

Tui Nati vulneráti,
tam dignáti pro me pati,
poenas mecum divide.

Fac me tecum pie flere,
Crucifixo condolére,
donec ego vixero.

Iuxta Crucem tecum stare
et me tecum sociáre
in planctu desidero.

Virgo virginum praeclára,
mihi iam non sis amára:
fac me tecum plângere.

Fac, ut portem Christi mortem,
passiónis fac consórtem,
et plâgas recólere.

Fac me plagis vulnerári,
fac me Cruce inebriári
et cruóre Filii.

Flammis ne urar succénsus,
per te, virgo, sim defénsus
in die iudícii.

Christe, cum sit hinc exire,
da per Matrem me veníre
ad palmam victóriæ.

Quando corpus moriétur,
fac, ut ánimæ donétur
paradisi gloria.

Modern stod med krossat hjärta
vid det kors, där gränslös smärta
Sonens led för syndig värld.

Gruvlig ångest henne brände,
och hon modershjärtat kände
genomborrat av ett svärd.

Huru sorgsen, hur bedrövad,
övergiven, tröst berövad,
var Guds moder i sin nöd!

Vem kan fatta vad hon lidit,
huru hennes hjärta svidit
under Sonens bittra död?

Kan du stå vid hennes sida
utan att med henne lida
under folkets spe och hån?

Kan du tårlös se den smärta,
vilken sargar moderns hjärta,
lidande med älskad Son?

För oss fallna människor plågad,
smärtans kalk, till brädden råga
hon nu Sonen tömma ser.

Och hon hör emellan ropen
av den grymma pöbelhopen,
huru han till Fadern ber.

Jesu moder, kärleks källa,
då jag ser dig tårar falla,
vill jag gråta ock med dig.

Dina kval må mig förtära!
Honom älska, honom ära,

o Maria, lär du mig.

Helga moder, lär mig känna
Jesu kval, att de må bränna
djupt sig in uti min själ.

Han i smärta har sig vridit,
han för mig har döden lidit.
Låt mig i hans kval få del.

Moder, låt med dig mig gråta,
ty att Gud mig må förlåta,
syndens straff din Son nu bär.

Låt vid korset mig få dröja.
Ödmjukt där jag knä vill böja
vid din sida, moder kär.

Helga jungfru, ärorika,
skulle mina krafter svika,
hjälp mig du att härda ut.

Dina kval må mig förtära,
ödmjukt vill jag korset bära,
tåligt intill livets slut.

Låt mig känna Jesu smärta,
kärlek brinne i mitt hjärta
för hans kors och för hans blod.

Var mig när i varje fara,
mig från evig död bevara,
helga moder, huld och god.

Låt mig korset trofast bliva,
det allena kan mig giva
hjälp uti min sista nöd:

så att, fri från stoftet, anden
svävar till de sälla landen,
där ej finnes någon död.

Korta böner för Fastetiden

Se xxx

[231]

Låt oss tacka Gud, vår himmelske Fader, som ger oss Fastetidens
gåva för att stärka vår kärlek och ingjuta sin Ande i våra hjärtan.
Låt oss innerligt be till honom:

℟. Herre, förbarma dig.

Låt oss i denna heliga tid dämpa de inre rösternas larm så att vi
kan höra varje ord som går ut ur din mun. ℟.

Lär oss avstå från allt överflöd för att hjälpa dem som lider brist.
℟.

Låt oss sträva efter kärleken, inte blott i stora ting, utan främst i
vardagens enkla uppgifter. ℟.

Lär oss att så bygga upp vårt jordiska samhälle att vi i allt främst
söker ditt rike och din rättfärdighet. ℟.

Lär oss söka din närvaro i nuet för att där börja det eviga livet.
Lär oss att vända oss bort från vart själviska jag och leva för
varandra. ℟.

Låt oss idag få göra något vackert till din ära. Låt oss idag finna
dig i vara bröder och systrar. ℟.

Bevara oss rena till kropp och själ, så att din helige Ande kan bo
i våra hjärtan. ℟.

Lär oss att villigt och värdigt ta emot livets ord och Kristi sanna
kropp, så att vårt liv blir en tacksägelse för trons och
sakramentets gåva. ℟.

Lär oss att akta på varje människas värdighet, som vunnits
genom Kristi blod. ℟.

Tillåt aldrig att vi kränker någons frihet eller samvete, som är dina gåvor till varje människa. R.

Låt dem som glidit in i synd och falsk säkerhet vända åter till livet i tro och bot. R.

Håll din hand över alla som skall födas till nytt liv i dopet, så att de blir levande lemmar i din kyrka. R.

Lys de unga på deras väg, så att de finner honom som är vågen, sanningen och livet. R.

Lär oss inse vilken värdighet vi mottagit i dopet, så att vi lever endast för honom, som har dött och uppstått för oss. R.

Lär oss att tukta vår lättja och tröghet, så att vi väcks till längtan efter dina gåvor och din glädje. R.

Fräls oss från allt ont, och bryt det ondas tjusning som lockar oss bort från dig. R.

Lär oss att älska våra ovänner och önska gott åt dem som motarbetar oss, så att vi blir lika din Son. R.

Lär oss att i livets motigheter förena oss med den Korsfäste, så att hans kraft fullkomnas i vår svaghet. R.

Fader, ge oss bödens och botens Ande, så att vi upptänds av kärlek till dig och till varandra. R.

Öppna våra ögon för skapelsens värde och skönhet och låt oss så förena den med oss i lovsång till dig. R.

Förlåt oss, Fader, förlåt oss, ty vi har förbisett Kristi närvaro i behövande och besvärliga människor. R.

Fader, du har fullkomnat lagen från Sinai genom Kristi kärleksbud: skriv den i våra hjärtan och bevara vår trohet mot ditt förbund. R.

Skänk ditt ljus åt forskare och konstnärer, så att de gör oss bättre beredda för ditt rike. R.

Uppsök och återför alla vilsna till din vänskap och gemenskap, så att de finner mål och mening med sitt liv. R.

Låt de döda gå över från död till liv och alltid förbli hos dig. R.

Låt oss bedja. Upplys oss, Herre, med ditt ansiktes ljus så att din bild i oss på nytt blir synlig, och skänk oss i denna heliga Fastetid rätt insikt i Kristi hemligheter. Genom samme Jesus Kristus, vår Herre.

Efrem Syrierns bön för Fastetiden

[232]

Herre och härskare över mitt liv! Ge mig inte lättjans, fåfångans, maktlystnadens eller de tomma ordens ande.

djup bugning

Utan ge mig, din tjänare, kyskhetens, ödmjukhetens, tålmodets och kärlekens Ande.

djup bugning

O Herre och konung! Låt mig se mina egna synder och inte döma min nästa. Ty du är välsignad i evigheternas evighet.

djup bugning

Amen.

djup bugning

I botens anda, xxx-xxx.

Kristi efterföljelse, xxx-xxx.

Den smärterika rosenkransen, xxx.

STILLA VECKAN

Palmsöndagen — Passionssöndagen

Idag börjar Stilla veckan, som också kallas den Heliga veckan eller den Stora veckan. Idag höll vår Konung sitt intåg i den heliga staden för att gå sitt frälsande lidande och sitt förhärlikande till mötes. Låt oss nu gå ut för att möta honom och tillsammans med honom gå upp till Jerusalem och där dricka smärtans och glädjens kalk. — Idag välsignas de kvistar som skall påminna om hur folkmassan hyllade Jesus med palmkvistar. När vi bär dem i kyrkan och tar dem med oss hem, då är de ett uttryck för vår offentliga bekännelse till Människosonen (jfr Luk 12:8). Vi kommer ihåg de entusiastiska Hosianna-ropen från folket. Kanske var det samma personer som några dagar senare skulle skrika »Korsfäst!« Vi hör i dagens evangelium — passionshistorien enligt Matteus, Markus eller Lukas — om hur Petrus, han som hade förklarat att han ville ge sitt liv för Jesus, i det kritiska ögonblicket tar avstånd från honom. Låt oss därför i full medvetenhet om vår egen svaghet be om trohetens nåd. »Vaka, och be att ni inte utsätts för prövning« (Mark 14:38).

Korta böner för Stilla veckan

Se xxx

[233]

Låt oss be till människornas Frälsare, till honom som gick upp till Jerusalem för att där genomgå sitt lidande och så gå in i sin härlighet. Låt oss ropa till honom och säga:

R. Herre, förbarma dig.

Hosianna, Davids son och evighetens Konung, hosianna, du dödens och dödsrikets besegrare. R.

Du som gick upp till Jerusalem för att lida mycket, bli dödad och på tredje dagen bli uppväckt till livet, led din kyrka till den eviga Påsken. R.

Du som gjort ditt kors till Livets träd, låt alla döpta bära frukt som består till det eviga livet. R.

Du som kom för att söka efter och rädda det som var förlorat, slut oss till ditt hjärta och bär oss hem till Fadern. R.

Du som på korset förlät den botfärdige rövaren, förlåt också oss våra många synder. R.

Du som upphöjdes på korset och genomborrades av soldatens lans, läk våra sår och stilla vår oro. R.

Du vår Herre och Mästare, som förnedrades för vår skull och visade lydnad ända in i döden, lär oss lydnad mot Faderns vilja. R.

Du, vårt Liv, som i din död krossade döden och dödsriket, låt oss dö med dig och uppväckas med dig i härligheten. R.

Du vår Konung, som blev hånad av människorna och trampad som en mask, lär oss att efterlikna din frälsande ödmjukhet. R.

Du vår hälsa, som gav ditt liv för dina älskade bröder och systrar, lär oss att älska varandra med den kärlek som är starkare än döden. R.

Du vår Frälsare, som räckte ut dina händer på korset för att dra hela världsalltet till dig, samla Guds förskingrade barn i din Faders rike. R.

Du som lät din moder vara dig nära vid din död och din begravning, låt oss komma närmare dig i våra lidanden. R.

Herre, du föll som vetekornet i jorden för att kunna bära frukt och ge oss nytt liv, låt oss dö från synden och leva för Gud. R.

Du vår Herde, som vilade i graven dold för världen, lär oss älska vårt fördolda liv med dig hos Gud. R.

Du den nye Adam, som steg ned i dödsriket för att befria dem som hållits fångna sedan världens början, låt alla som ligger i dödssyndens grav höra din röst och uppväckas till livet. R.

Kristus, den levande Gudens Son, som begravt oss med dig i dopet, res oss upp till det nya livet. R.

Herre Jesus, du som ur din öppnade sida lät blod och vatten strömma fram, öppna våra ögon för livets källor i sakramenten. R.

Herre, du som ville församla Jerusalems barn under dina vingar, lär oss förstå när räkenskapens tid är inne. R.

Överge inte oss som övergivit dig, utan omvänd oss, så skall vi omvända oss till dig. R.

Låt oss i boten ställa oss under korset och så bli vittnen till uppståndelsens härlighet. R.

Ställ oss under Marias moderliga beskydd, så att vi kan trösta andra med den tröst vi själva får av dig. R.

Låt oss uppfylla vad som ännu fattas i våra Kristuslidanden, så att ditt liv blir synligt i oss. R.

Kristus, det nya och eviga förbundets överstepräst, som på korsets altare frambar det fullkomliga offret till Fadern, lär oss att rätt fira åminnelsen av ditt lidande. R.

Du världens Herre, som omsluter allt och som omslöts av graven, bevara alla människor från evig död och ge dem odödlighetens krona. R.

Kristus, Herre över liv och död, som öppnade paradiset för rövaren, förena alla döda med din död, begravning och uppståndelse. R.

Låt oss bedja. Herre, se till denna din familj, för vilken vår Herre Jesus Kristus icke tvekade att överlämna sig i syndares händer och lida korsets död. Han som nu lever och råder från evighet till evighet.

DE HELIGA TRE PÅSKDAGARNA HERRENS DÖD, BEGRAVNING OCH UPPSTÅNDELSE

Tiden från Skärtorsdagens kväll till och med Påskdagens kväll, »de heliga tre påskdagarna«, *Triduum paschale*, är kyrkoårets höjdpunkt och brännpunkt. De firas till åminnelse av historiens viktigaste händelse, Jesu Kristi Påsk. När Guds folk skulle fira Påsk — ett ord som betyder »övergång« — och slakta påskalammet till minnet av hur Gud hade befriat Israels barn från fångenskapen i Egypten och låtit dem börja sitt långa återtåg till det utlovade landet, då började Jesus sin övergång från denna världen till Fadern (jfr Joh 13:1): han frambar sig själv som det sanna Påskalammet i fullkomlig lydnad mot Faderns vilja och gick så in i sin härlighet. Denna händelse är så oerhörd att den förvandlar historiens samlade ondska och lidande till en »lyckobringande skuld« (*felix culpa*, ur Påsknattens lovsång till påskljuset). Vi deltar själva i detta drama. Tillsammans med Jesus har vi övergått från döden till livet (jfr 1 Joh 3:14). I Påskan anar vi något av Guds mysterium: Gud är så mycket större än våra föreställningar som världsalltet är större än vår horisont.

Måste inte Messias lida detta för att gå in i sin härlighet?

Luk 24:26

Vi måste gå igenom många lidanden för att komma in i Guds rike.

Apg 14:22

Skärtorsdagens kväll

Vid sin sista måltid tillsammans med de tolv instiftar Jesus det nya förbundet i sitt blod (jfr Matt 26:28; jfr 2 Mos 24:8) med dess offermåltid och dess prästämbete. Det gamla förbundets förebilder ger nu vika för verkligheten själv. Samtidigt förtydligar han budet om nästankärleken: han utför en slavsyssla då han tvättar sina apostlars fötter. Så visar han vilken rangordning som skall gälla i det nya Gudsfolket. »Den störste bland er skall vara som den yngste, och den som är ledare skall vara som tjänaren« (Luk 22:26).

Denna kväll firas en enda, högtidlig mässa, i vilken alla församlingens präster koncelebrerar. Det är sed att den främste — påven,

biskopen, abboten, kyrkoherden — tvättar någras fötter. Under Gloria ringer klockorna för att sedan vara tysta till Gloria under Påsknatten. Efter mässan kläds altaret av, och tabernaklet står tomt. Det heliga Sakramentet förs i en enkel procession till ett sidoaltare. Där hålls tyst tillbedjan under några timmar till åminnelse av Jesu dödsångest i Getsemane. »Stanna här och vaka med mig« (Matt 26:38).

Ubi caritas — Där barmhärtighet och kärlek råder

[234]

Där barmhärtighet och kärlek råder, där är Gud.

Kristi kärlek har oss kallat till gemenskap.

Låt oss fröjdas och i honom ha vår glädje.

Låt oss frukta, låt oss älska Livets Herre

och i sanning visa kärlek mot varandra.

Där barmhärtighet och kärlek råder, där är Gud.

Vi i ett förbund har blivit sammanslutna.

Låt oss bedja att vårt hjärta måtte renas

från all splittring och all avund, från all tvedräkt

så att Jesus Kristus, Guds Son må bo ibland oss.

Där barmhärtighet och kärlek råder, där är Gud.

Med de saliga i himlen låt oss se dig

i din gudoms ljus och klarhet, Kristus, Herre,

i en fröjd som är oändlig och som varar

genom alla omätbara evigheter.

Där barmhärtighet och kärlek råder, där är Gud.

Jesu översteprästerliga förbön

[235]

Jesus lyfte blicken mot hißmlen och sade: »Fader, stunden har kommit. Förhärliga din son, så att Sonen kan förhärliga dig; du har gett honom makt över alla människor för att han skall ge evigt liv åt alla dem som du har gett honom. Och detta är det eviga livet: att de känner dig, den ende sanne Guden, och honom som du har sänt, Jesus Kristus. Jag har förhärligat dig här på jorden genom att fullborda det verk som du har gett mig att utföra. Förhärliga nu mig hos dig, fader, med den härlighet jag hade hos dig innan världen var till.

Jag har uppenbarat ditt namn för de människor som du tog från världen och gav åt mig. De var dina, och du gav dem åt mig, och de har bevarat ditt ord. Nu förstår de att allt som du har gett mig kommer från dig. Orden du gav mig har jag gett dem, och de har tagit emot dem och verkligen förstått att jag kommer från dig, och de har trott på att du har sänt mig.

Jag ber för dem. Jag ber inte för världen utan för dem som du har gett mig, eftersom de är dina. Allt mitt är ditt och allt ditt är mitt, och jag har förhärligats genom dem. Jag är inte längre kvar i världen, men de är kvar i världen och jag kommer till dig. Helige fader, bevara dem i ditt namn, det som du har gett mig, så att de blir ett, liksom vi är ett. Medan jag var hos dem bevarade jag dem i ditt namn, som du har gett mig. Och jag skyddade dem, och ingen av dem gick under utom undergångens man, ty skriften skulle uppfyllas. Nu kommer jag till dig, men detta säger jag medan jag är i världen, för att de skall få min glädje helt och fullt.

Jag har gett dem ditt ord, och världen har hatat dem därför att de inte tillhör världen, liksom inte heller jag tillhör världen. Jag ber inte att du skall ta dem ut ur världen utan att du skall bevara dem för det onda. De tillhör inte världen, liksom inte heller jag tillhör världen. Helga dem genom sanningen; ditt ord är sanning. Liksom du har sänt mig till världen, har jag sänt dem till världen, och för deras skull helgar jag mig till ett offer, för att

också de skall helgas genom sanningen.

Men inte bara för dem ber jag utan också för alla som genom deras ord tror på mig. Jag ber att de alla skall bli ett och att liksom du, fader, är i mig och jag i dig, också de skall vara i oss. Då skall världen tro på att du har sänt mig. Den härlighet som du har gett mig har jag gett dem för att de skall bli ett och för att liksom vi är ett, jag i dem och du i mig, de skall fullkomnas och bli ett. Då skall världen förstå att du har sänt mig och älskat dem så som du har älskat mig.

Fader, jag vill att de som du har gett mig skall vara med mig där jag är, för att de skall få se min härlighet, den som du har gett mig, eftersom du har älskat mig redan före världens skapelse. Rättfärdige fader, världen känner dig inte, men jag känner dig, och de har förstått att du har sänt mig. Jag har gjort ditt namn känt för dem och skall göra det känt, för att den kärlek som du har älskat mig med skall vara i dem, och jag i dem.«

Joh 17

Psalm på Skärtorsdagen

Psalm 116 A — Lovets offer

Och han tog en bägare, tackade Gud och gav åt dem, och de drack alla ur den. Han sade: »Detta är mitt blod, förbundsblodet som blir utgjutet för många.» (Mark 14:23–24).

[236]

Jag älskar Herren, †
ty han har hört min bön om förskoning. *
Han lyssnade till mig när jag ropade.
Dödens snaror omgav mig, †
dödsrikets fasor nådde mig, *
jag var i nöd och förtvivlan.
Jag åkallade Herren: *
Herre, rädda mitt liv!
Herren är nådig och rättfärdig, *
vår Gud är barmhärtig.
Herren bevarar de oskyldiga, *
jag var hjälplös, och han räddade.
Kom till ro, min själ, *
Herren har varit god mot mig.
Han räddade mig från döden, *
mitt öga från tårar, min fot från att snava.
Jag får vandra inför Herren *
i de levandes länder.
Jag trodde att jag skulle gå under, *
jag plågades svårt
och tänkte i min oro: *
Alla människor sviker.
Hur skall jag återgälda Herren *
alla hans välgärningar mot mig?
Jag lyfter räddningens bägare *
och åkallar Herren.
Jag vill infria mina löften till Herren *
inför hela hans folk.
De trognas liv *
är dyrbart i Herrens ögon.
Herre, jag är din tjänare, †
bara din tjänare, din tjänarinns son, *
du har lossat mina bojar.
Jag vill frambära tackoffer åt dig, *
jag vill åkalla Herren.
Jag vill infria mina löften till Herren *
inför hela hans folk
på förgårdarna till Herrens tempel, *
inne i Jerusalem.

Andakt till det heliga Sakramentet, xxx-xxx. Kommunionen, xxx-xxx.

Långfredagen — Herrens död

Stark som döden är kärleken (jfr Höga V 8:6). Ja, starkare än döden När människorna hade gått vilse i sitt mörker, i sitt hat och sin gudsfrånvändhet, när de oskyldigas blod ropade till Gud från jorden (jfr 1 Mos 4:10), då ingriper Gud på ett oväntat sätt. Inte med vrede och straff, utan genom att visa sin barmhärtighet och sin stora kärlek (jfr Ef 2:4). Jesus Kristus, Guds Son, tar själv på sig förbannelsen, han stiger längst ned i gudsfrånvarons helvete och drabbas av alla dess fasor (jfr Jes 53). I sin egen död bryter han dödens udd, i sin uppståndelse öppnar han vägen ut ur onskans slutna cirkel. »Så älskade Gud världen att han gav den sin ende son, för att de som tror på honom inte skall gå under utan ha evigt liv. Ty Gud sände inte sin son till världen för att döma världen utan för att världen skulle räddas genom honom. Den som tror på honom blir inte dömd, men den som inte tror är redan dömd, eftersom han inte har trott på Guds ende sons namn. Och detta är domen, att när ljuset kom in i världen, då älskade människorna mörkret mer än ljuset« (Joh 3:16–19). Gud respekterar människans frihet. Han tvingar ingen, han tvingar sig inte på någon. Genom sitt förhållningssätt till Guds kärlek som visat sig i Kristi kors avkunnar varje människa en dom över sig själv. Den som ställer sig intill korset inser sanningen om sig själv. Sanningen kan tystas ned, förnekas eller ignoreras, men den förlorar ingenting av sin giltighet.

Idag avstår kyrkan från att fira mässan. I stället hålls en eftermiddagsgudstjänst till åminnelse av Herrens lidande och död, Den har tre delar: en ordgudstjänst (vars tyngdpunkter är passionshistorien enligt Johannes och de »stora förbönera« för kyrkan och världen), hyllningen av korset samt communionen med de hostior som konsekrerats på Skärtorsdagen. Långfredagen är faste- och abstinensdag. »Det kommer en tid när brudgummen tas ifrån dem, och när den dagen är inne kommer de att fasta« (Mark 2:20).

Guds lidande Tjänare

[237]

Se, min tjänare skall ha framgång.
Som en späd planta växte han upp inför oss,
som ett rotskott ur torr mark.
Han hade inget ståtligt yttre
som drog våra blickar till sig,
inget utseende som tilltalade oss.
Han var föraktad och övergiven av alla,
en plågad man, van vid sjukdom,
en som man vänder sig bort ifrån.
Han var föraktad, utan värde i våra ögon.
Men det var våra sjukdomar han bar,
våra plågor han led,
när vi trodde att han blev straffad,
slagen av Gud, förnedrad.
Han blev pinad för våra brott,
sargad för våra synder,
han tuktades för att vi skulle helas,
hans sår gav oss bot.
Vi gick alla vilse som får,
var och en tog sin egen väg,
men Herren lät vår skuld drabba honom.
Han fann sig i lidandet,
han öppnade inte sin mun.
Han var som lammet som leds till slakt
eller tackan som är tyst när hon klipps,
han öppnade inte sin mun.
Han blev fängslad och dömd och fördes bort,
men vem ägnade hans öde en tanke?
Han blev utestängd från de levandes land,
straffad för sitt folks brott.
Han fick sin grav bland de gudlösa,
fick vila bland ogärningsmän,
fastän han aldrig hade gjort något orätt,
aldrig tagit en lögn i sin mun.

Men Herren tog sig an den han sargat,
botade den som gjort sig till ett skuldoffer.
Han skall få ättlingar och ett långt liv,
och Herrens vilja skall förverkligas genom honom.
När hans elände är över skall han se ljuset
och bli mättad av insikt.
Min tjänare, den rättfärdige,
ger rättfärdighet åt många
och bär deras skuld.
Jag skall ge honom hans andel bland de stora,
låta honom dela byte med de mäktiga,
för att han var beredd att dö
och blev räknad som syndare,
när han bar de mångas skuld
och bad för syndarna.

Jes 53

Psalms på Långfredagen

Psalms 22 – Den rättfärdiges lidande

Och vid nionde timmen ropade Jesus med böj röst: »Eloi, Eloi, lema sabachtani?» (Mark 15:34).

[238]

Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig? *
Jag ropar förtvivlat, men du är långt borta.
Min Gud, jag ropar om dagen, men du svarar inte, *
jag ropar om natten men finner ingen ro.
På dig förtröstade våra fäder, *
de litade på dig, och du kom dem till hjälp.
Men jag är en mask, inte en människa, *
hånad och föraktad av envar.
Alla som ser mig gör narr av mig, *
de hånlar och skakar på huvudet:
»Han har överlämnat sig åt Herren, †
nu får Herren gripa in och rädda honom *
– han är ju älskad av Herren.«
Jag rinner bort likt vatten som slås ut, *
benen lossnar i min kropp,
mitt hjärta är som vax, *
det smälter i mitt bröst.
Min mun är torr som en lerskärva, †
tungan klibbar vid gommen. *
Du lägger mig i gravens mull.
Hundar samlas runt mig, *
jag omringas av en hord av våldsmän.
Händer och fötter är skrunpnade, *
jag kan räkna varje ben i min kropp.
De står där och stirrar på mig, †
de delar mina plagg emellan sig, *
de kastar lott om mina kläder.
Men du, Herre, dröj inte långt borta, *
du min styrka, skynda till min hjälp!
Då skall jag sjunga ditt lov för mina bröder, *
i tempelskaran skall jag prisa dig.
Ni som fruktar Herren, prisa honom, †
ära honom, Jakobs ätt, *
bäva för honom, Israels folk!
Ty han föraktade inte den svage *
och vände inte ryggen åt hans nöd,
han dolde inte sitt ansikte *
utan hörde hans rop om hjälp.
Du är källan till min lovsång *
i den stora tempelskaran.
Inför dem som fruktar Herren *
får jag frambära de offer jag lovat.
De betryckta får äta och bli mätta, †

de som sökt sig till Herren får prisa honom. *
Hela jorden skall minnas vad som skett
och vända om till Herren, *
alla folk och stammar skall tillbe inför honom.
Men jag lever för Herren, *
och mina barn skall tjäna honom.
De skall vittna för nya släktled om Herren, †
förkunna hans rättfärdighet för ofödda släkten, *
ty han grep in.

Ps 22:2-3, 5, 7-9, 15-20, 23-27a, 28, 30b-32

Improprierna: Kristus förebrår sitt folk

Om ändå mitt folk ville höra mig, om Israel ville följa min väg! (Ps 81:14).

[239]

Mitt folk, mitt folk, vad har jag gjort mot dig,
och varmed har jag bedrövat dig? Svara mig!
Jag förde dig ut ur Egyptens land,
och du har berett ett kors åt din Frälsare.
Hágios ho theós.
Helige Herre Gud.
Hágios ischyrós.
Helige starke Gud.
Hágios athánatos, eléison himás.
Helige odödlige, förbarma dig över oss.
Jag förde dig genom öknen i fyrtio år
och mättade dig med manna.
Jag förde dig in i det bördiga landet,
och du har berett ett kors åt din Frälsare.
Hágios ho theós.
Helige Herre Gud.
Hágios ischyrós.
Helige starke Gud.
Hágios athánatos, eléison himás.
Helige odödlige, förbarma dig över oss.
Vad mera borde jag ha gjort för dig
och gjorde det icke?
Jag planterade dig som den skönaste vingård,
och du har blivit mig alltför bitter.
Med ättika ville du släcka min törst,
och med spjutet har du stuckit upp din Frälsares sida.
Hágios ho theós.
Helige Herre Gud.
Hágios ischyrós.
Helige starke Gud.
Hágios athánatos, eléison himás.
Helige odödlige, förbarma dig över oss.
För din skull gisslade jag Egypten och alla dess förstfödda,
och du har överlämnat mig åt gisselslag.
Mitt folk, mitt folk, vad har jag gjort mot dig,
och varmed har jag bedrövat dig? Svara mig!
Jag förde dig ut ur Egypten och lät farao sjunka i Röda havet,
och du har givit mig i översteprästernas händer.
Mitt folk, mitt folk, vad har jag gjort mot dig,
och varmed har jag bedrövat dig? Svara mig!
Jag öppnade havet framför dig,
och du har med spjutet öppnat min sida.
Mitt folk, mitt folk, vad har jag gjort mot dig,
och varmed har jag bedrövat dig? Svara mig!
Jag gick före dig såsom en molnstod,
och du har fört mig in i Pilatus palats.
Mitt folk, mitt folk, vad har jag gjort mot dig,
och varmed har jag bedrövat dig? Svara mig!
Jag gav dig manna att äta i öknen,
och du har med slag och gissel bragt mig att falla.
Mitt folk, mitt folk, vad har jag gjort mot dig,

och varmed har jag bedrövat dig? Svara mig!
 Jag gav dig frälsningens vatten att dricka ur klippan,
 och du har givit mig galla och ättika.
 Mitt folk, mitt folk, vad har jag gjort mot dig,
 och varmed har jag bedrövat dig? Svara mig!
 För din skull slog jag kananeernas kungar,
 och du har med röret slagit mitt huvud.
 Mitt folk, mitt folk, vad har jag gjort mot dig,
 och varmed har jag bedrövat dig? Svara mig!
 Jag gav dig konungaspira,
 och du har krönt mitt huvud med törnekrona.
 Mitt folk, mitt folk, vad har jag gjort mot dig,
 och varmed har jag bedrövat dig? Svara mig!
 Jag upphöjde dig med min väldiga kraft,
 och du har upphängt mig på korset.
 Mitt folk, mitt folk, vad har jag gjort mot dig,
 och varmed har jag bedrövat dig? Svara mig!

Crux fidelis — Höga kors

[240]

Höga kors, du enda ädla bland de träd som vuxit här.
 Fast du ej bär blad och blommor, intet träd din like är.
 Ljuva stam med ljuva grenar, som den ljuva bördan bär.

Sjung, min tunga! Sjung den hårda, höga, ärofyllda strid
 som på korset Herren kämpat till triumf och evig frid,
 stark som lejonet i öknen och som offerlammet blid!

All den dom som genom fallet över världen kommen var
 och från det förbjudna trädet låg på syndigt släkte kvar
 ville han på trädet sona, på det kors som honom bar.

Honom plågar spö och gissel, spott och hån och övermod;
 törnets krans och korsets spikar pressar fram hans dyra blod
 för att världen skall bli renad i den helga, djupa flod.

Kristi kors! Blott du är värdigt att dig hela världen ser.
 Du för Israel och folken är det rätta Guds banér,
 och den dig i tron har skådat dom och död ej rädes mer.

Jesu sju ord på korset

Det tröstar mig i mitt elände att ditt löfte skänker liv (Ps 119:50)

[241]

Fader, förlåt dem, de vet inte vad de gör.

Luk 23:34

Sannerligen, redan idag skall du vara med mig i paradiset.

Luk 23:43

Kvinna, där är din son. — Där är din mor.

Joh 19:26f

Min Gud, min Gud, varför har du övergett mig?

Mark 15:34

Jag är törstig.

Joh 19:28

Det är fullbordat.

Joh 19:30

Fader, i dina händer lämnar jag min ande.

Luk 23:46

Det heliga ansiktet

Dig, o Herre, söker jag. Dölj inte ditt ansikte för mig (Ps 27:8b–9a).

[242]

Se, gode och mildaste Jesus, inför ditt ansikte faller Jag på knä.
 Jag ber och bönfaller dig med brinnande andakt att du ville
 inpräglade i mitt hjärta en levande känsla av tro, hopp och kärlek,
 sann ånger över mina synder och en fast besluten vilja att göra
 bot och bättring, när jag nu med djup innerlighet och smärta i
 mitt inre betänker och betraktar dina fem sår. Jag ser för mina
 ögon det som redan profeten David sade om dig, gode Jesus:
 »Mina händer och fötter har de genomborrat, jag kan räkna alla
 mina ben«.

[243]

Din rena bild, du Gode, vördar vi och bönfaller om förlåtelse
 för våra synder, Kristus vår Gud.

Av fri vilja lät du korsfästa din kropp
 för att befria din avbild från ofriheten under fienden.

I tacksamhet ropar vi till dig:

Allt har du fyllt med glädje,

du vår återlösare,

när du kom för att rädda världen.

[244]

Se ansiktet! Se hur allt förvandlas!

Det finns i den blå himlen och i Dachaus gyttja.

Jag skymtar det i historiens hjulspår.

Regnet strömmar nerför kinderna. I grönskan.

Det finns kvar när allt annat har förflyktigats.

Hos den bedrövade, den stumme, den spetälske.

I det fjärran berget. I det unga gräset.

Bland orörliga masker en levande blick.

Det finns även i ödemarken. I larmande städer.

I en hop skrämnda människor som flyr åt alla håll.

Det finns i stormen och i källan av kristall.

Bland fruktträden som skummar av ljus.

Jag kan inte längre vända mig bort.

I stundens galler och i evighetens stjärnbild.

På negrernas mur. I Veronikas grova duk.

Jag ser det misshandlat, förödmjukat, utplånat.

En skugga i gruset. Även jag trampar på den.

Det finns i fågeldun. I ett barns lykta.

Det åldras inte. O stränghet! O mildhet!

Ansiktet i mörkret, eldslågan i mörkret.

Inför dess blick finns jag till.

Påskafton

Påskafton är en dag av tystnad och väntan på Guds ingripande. Den är
 hoppets dag.

Altaret är avklätt, tabernaklet tomt. Endast tidebönera firas.

Jag lägger mig ner i frid och sover.

Du, Herre, låter mig bo i trygghet.

Ps 4:9

Ni har dött, och ni lever med Kristus i det fördolda hos Gud.

Kol 3:3

[245]

Vår herde har lämnat oss,

källan med det levande vattnet,

han vid vars bortgång solen förmörkades.

Den som höll Adam fången blev tillfångatagen

när Frälsaren krossade dödens portar och lås.

Dödsrikets murar störtade samman,

djävulens makt blev bruten
när Frälsaren krossade dödens portar och lås.

Psalm på Påskafton

Psalm 16:8–10 — Den rättfärdiges förhoppning
Gud löste honom ur dödens vända och lät honom uppstå (Apg 2:24).

[246]

Jag har alltid haft Herren för mina ögon,
han står vid min sida för att jag inte skall vackla.
Därför fröjdar sig mitt hjärta och jublar min tunga,
ja, än mer: min kropp skall få vila med förtröstan.
Ty du skall inte lämna min själ i dödsriket
eller låta din helige möta förgängelsen.
Du har visat mig livets vägar.
Du skall uppfylla mig med glädje
när jag får se ditt ansikte.

Apg 2:25–28

[247]

Allsmäktige Gud, låt oss vara så förenade med din Son i hans
död och begravning att vi kan stå upp med honom till det nya
livet. Genom samme Jesus Kristus, vår Herre.

Påskvakan — Herrens uppståndelse

I nattens mörker och tystnad sker den hemlighet som endast Gud ser.
Jesus övergår från fasorna och döden till sin härlighet. I dopet är vi
förenade med honom. Hans uppståndelse är källan till den hemliga
glädje som ingen och inget kan ta ifrån oss (jfr Joh 16:22). Lidandets och
dödens ofrånkomliga natt är en Guds barmhärtiga modersfamn. Med
Jesus kan vi säga till ondskans makter: Ni har tänkt ont mot mig, men
Gud har tänkt det till godo (jfr 1 Mos 50:20).

Påskvakan är kyrkoårets mest meningsladdade gudstjänst. Den har
fyra huvuddelar: välsignelsen av och lovsången till påskljuset,
ordgudstjänsten med bibelläsningar om hur Gud räddar sitt folk i gamla
och nya förbundet, doplöftenas förnyelse och, om möjligt, dop, samt
eukaristin. Här och var är det sed att efter gudstjänsten välsigna
påskmaten (se xxx) och samlas till en agapemåltid. Gud, alltings
Skapare, har i Kristi uppståndelse visat att han bestämt människan till
evig glädje och gemenskap.

Var inte rädd. Jag är den förste och den siste och den som lever.
Jag var död, och se, jag lever i evigheters evighet, och jag har
nycklarna till döden och dödsriket.

Upp 1:17–18

Det var den natt då Herren vakade för att föra dem ut ur
Egypten. Den natten är Herrens, den natten skall alla israeliter
vaka, släkte efter släkte.

2 Mos 12:42

Fadern har räddat oss ur mörkrets välde och fört oss in i sin
älskade sons rike.

Kol 1:13

Exsultet — Påskbudskapet

[248]

Höj jubelrop, ni alla himmelens änglar!
Sjung lovsång, ni alla Herrens tjänare!
Förkunna Konungens seger,
ni frälsningens basuner!

Jubla av glädje, du jord,
över honom som träder fram i ära!
I glansen av den evige Konungens härlighet
må hela världen förnimma
att mörkret har skingrats.

Nu glädje sig även vår moder kyrkan,
smyckad av det eviga ljusets strålar.
Och må denna boning fyllas
av de trognas glädje och jubel.

℣. (Herren vare med er.
℞. Och med din ande.)
℣. Upplyft era hjärtan.
℞. Vi har upplyft dem till Herren.
℣. Låt oss tacka och lova Herren, vår Gud.
℞. Det är tillbörligt och rätt.

Ja, sannerligen är det tillbörligt och rätt
att vi av allt vårt hjärta och all vår själ
lovsjunger den osynlige, evige Fadern
och hans enfödde Son, Jesus Kristus, vår Herre,
som för oss har betalat Adams skuld
och med sitt blod berett förlåtelse för våra synder.

Detta är påskens högtid,
då det sanna Lammet slaktas,
med vars blod de troendes dörrposter helgas.

Denna natt förde du våra fäder, Israels barn,
ut ur Egypten
och lät dem gå torrskodda genom Röda havet.

Denna natt skingrar mörkret som syndarna vandrar i,
och eldstoden lyser dem på vägen.
Denna natt skiljer alla dem som tror på Kristus
från världens onda gärningar,
befriar oss ur syndens mörker,
för oss in i nådens rike
och förenar oss med alla heliga.

Denna natt bröt Kristus sönder dödens bojar
och steg upp ur dödsriket som segrare.

Förgäves vore vi födda,
om inte Frälsaren hade fött oss till det nya livet.

O, hur underbar är icke din omsorg om oss,
o, hur ofattbar är icke din kärlek:
för att friköpa tjänaren utgav du Sonen!

O, hur nödvändig var icke Adams synd,
som Kristi död har överskylt!

O, du saliga skuld,
som förtjänade en sådan Frälsare!

O, du heliga natt,
som ensam vet tiden och stunden
då Kristus uppstod från de döda!

Detta är den natt om vilken det står skrivet:
»Natten skall lysa såsom dagen,
ja, mörkret skall vara såsom ljuset.«

Denna heliga natt fördriver all ondska
och avtvår alla synder,
den återupprättar dem som fallit
och skänker de bedrövade glädje.

Den driver hatet på flykten
och skapar fred och endräkt,
den lägger jordens alla folk under Kristi välde.

I denna nådens natt ber vi dig, helige Fader:
ta emot det lovets offer
som din kyrka frambär genom sina tjänare
i detta (vax)ljus som helgas till din ära.

O, du saliga natt,
då jord och himmel möts,
då Gud och människa förenas!

Vi ber dig, Herre:
må denna låga lysa med oförminskad glans
och förjaga nattens mörker.
Ta emot den som ett välluktande offer,
och låt den förena sina strålar med himmelens stjärnor.
Må den klara Morgonstjärnan få skåda dess låga,
den morgonstjärna som aldrig går ned,
din Son, vår Herre Jesus Kristus,
han som har återvänt från döden till livet
och upplyser hela världen med sitt milda sken
och som lever och råder från evighet till evighet.
Amen.

Påsknattens *Halleluja*

Halleluja, halleluja, halleluja.

Sjunges tre gånger, varje gång på en högre ton, först av präst eller kantor,
sedan av alla.

Påsktroparion

[249]

Kristus är uppstånden från de döda,
med döden förtrampade han döden,
och åt dem som är i gravarna gav han liv.

Påskdagen

Påskdagen är kyrkoårets förnämsta söndag och festernas fest.

Påsksekvensen

[Sjunges före evangeliet i Påskdagens mässa.]

[250]

Lovets offer alla trogna
ger åt det Lamm som offrats.

Kristus som själv var skuldlös
gav sitt liv för oss alla,
återlöst oss från våra synder.

Död och liv gick i närkamp.
Allt i häpnad höll andan.
I sin död förintade Gud döden.

Krist är uppstånden, fri från nöd och vänden.
Så må all sorg nu fara.
Krist vår tröst vill vara. Kyrieleis.

Vad såg du, Maria,
när du kommit till graven?
— Jag såg den plats där han lades.
Men han var ej där, han hade uppstått.

Hans huvudduk såg jag
och bindlarna som låg där.
Guds ängel sade: »Han lever,
han väntar på er i Galileen.«

Krist är uppstånden, fri från nöd och vänden.
Så må all sorg nu fara.
Krist vår tröst vill vara. Kyrieleis.

Om han låg i graven kvar,
all världen då förgången var.
Då han är uppstånden visst,
lovar vi vår Herre Krist. Kyrieleis

Han har uppstått. Han oss leder
från döden till livet,
och hans är makten, äran och riket.

Halleluja, halleluja, halleluja.
Så må all sorg nu fara.
Krist vår tröst vill vara. Kyrieleis.

PÅSKTIDEN

Påsktiden räknas från Påskvakan till Pingstdagens afton. Under hela denna tid brinner påskljuset i gudstjänsterna. Liksom Fastetidens fyrtio dagar betecknade jordelivet med dess kamp och möda, så är Påsktidens femtio dagar en symbol för himlens salighet. Påsktiden är sakramentens tid framför andra. I Påskvakan förnyar vi våra doplöften om trohet mot honom som har dött och uppstått för oss. I fornkyrkan ägde normalt alla dop rum under påsknatten. Det är kyrkans bud att vi kring Påsk tar emot den uppståndne Herren i kommunionen. Det är kyrkans önskan att vi tar emot Jesu frid i botens sakrament, som instiftades på Påskdagens kväll och blev den uppståndnes första gåva till sin kyrka. Den som bär på allvarlig synd är förpliktad att bikta sig.

Tacksägelse för sakramentens nåd

[251]

Herre Jesus Kristus, jag tackar dig
som genom dopet har gjort mig till medlem i din kyrka.
Gör mig till en levande lem i din kropp!
Du är Vinstocken, vi är grenarna.
Låt mig bära frukt!

Herre Jesus Kristus, jag tackar dig för förlåtelsens nåd,
för botens och försoningens sakrament, där du ger mig frid
och låter mig börja ständigt på nytt
i förnyad kärlek till mina medmänniskor.

Herre Jesus Kristus, jag tackar dig
för din kropps och ditt blods sakrament
där du gör oss alla till ett med dig
och fyller oss med ditt eget livs rikedomar
för att vi skall fylla vår uppgift i världen,
i gemenskap med dig och med alla människor av god vilja.

Herre Jesus Kristus, jag tackar dig för den helige Andes gåva,
för kärleken, glädjen och friden,
för helgonens föredöme och gemenskap,
för din kyrkas gemenskap, där vi samlas till ett,
och för mångfalden av gåvor som blommar i kyrkan
till hjälp och till tröst för oss alla.

Herre Jesus Kristus, gör mig trogen.
Du ger mig levande vatten ur nådens brunnar.
Du ger mig en framtid och ett hopp.
Du ger mig löftet om evigt liv.
Herre Jesus Kristus, Jag tackar dig!

Andakt under Påsktiden

[252]

En kort tid var lärjungarna skilda från Jesus. Före sin död tröstade han dem: En kort tid, och ni ser mig inte längre, ännu en kort tid, och ni skall se mig igen. »Nu har också ni det svårt. Men jag skall komma tillbaka till er, och då skall ni glädjas, och ingen skall ta er glädje ifrån er« (Joh 16:16, 22). Hans död på korset betydde inte slutet. Hans död var början till det nya livet. Sedan

dess finns Påskens Herre mitt ibland oss alla dagar intill världens slut.

℣. Detta är dagen då Herren grep in.
℞. Låt oss jubla och vara glada!
℣. Tacka Herren, ty han är god,
℞. evigt varar hans nåd.
℣. Jag skall inte dö, jag skall leva
℞. och vittna om Herrens gärningar.

Låt oss bedja. Vi tackar dig, Herre Jesus Kristus, för att du har dött och uppstått för vår skull. Genom din död har du gjort dödens makt om intet, genom din uppståndelse har du återställt oss till livet. Föröka vår tro och öppna våra ögon, så att vi blir varse din härlighet mitt ibland oss. Du som lever och råder i evighet. Amen.

1. Saliga de som inte har sett men ändå tror

[253]

Jesus säger till Tomas: Räck hit ditt finger, här är mina händer. Räck ut din hand och stick den i min sida. Tvivla inte, utan tro! Tomas svarar: Min Herre och min Gud! Jesus säger till honom: Du tror, därför att du har sett mig. Saliga är de som inte har sett men ändå tror.

Tystnad

℣. Sjung till Herrens ära en ny sång; han har stått upp ur graven.
℞. Sjung till Herrens ära en ny sång; han har stått upp ur graven.
℣. Herren är mitt ljus och min räddning, vem skulle jag frukta?
℞. Herren är ett värn för mitt liv, vem skulle jag bäva för?
℣. »Sök Herren«, manar mitt hjärta.
℞. Dig, o Herre, söker jag. Dölj inte ditt ansikte för mig,
℣. Jag förtröstar på dig, Herre,
℞. Jag säger: Du är min Gud.
℣. Låt ditt ansikte lysa över mig.
℞. Hjälp din tjänare i din godhet!
℣. Jag sökte mig till Herren och han svarade mig,
℞. han befriade mig från all fruktan.
℣. Se mot honom och stråla av glädje.
℞. Sänk inte blicken i skam.
℣. Sjung till Herrens ära en ny sång: han har stått upp ur graven.
℞. Sjung till Herrens ära en ny sång: han har stått upp ur graven.

Att villa se Jesus och att möta honom, det är en naturlig önskan. Herren tillbakavisar inte Tomas. Han ser den uppriktiga viljan, han förstår hans längtan efter visshet och säkerhet, efter vila och trygghet. Men Jesus leder honom vidare med varsam hand. Först går han Tomas till mötes: Stick din hand i min sida. Sedan visar han den största gåvan: att tro på den uppståndne.

Tystnad

Folket frågar Jesus: Vad skall vi göra för att utföra Guds verk? Jesus svarar: Detta är Guds verk, att ni tror på honom som han har sänt.

℞. Herre, jag tror: hjälp mig i min otro.

Jesus säger till Marta: Jag är uppståndelsen och livet. Den som

tror på mig skall leva även om han dör, och den som lever och tror på mig skall aldrig någonsin dö. ℞.

På högtidens sista och största dag ställde sig Jesus och ropade: Om någon är törstig skall han komma till mig och dricka. Den som tror på mig, ur hans inre skall flyta strömmar av levande vatten. ℞.

Låt oss bedja. Herre Jesus Kristus, led oss från tvekan och tvivel till tro och trygghet, så att vi alltid bekänner dig som vår Herre och vår Gud. Dig tillhör äran och lovet i evighet. Amen.

2. Herren är mitt ibland oss

[254]

I Emmaus höll de två lärjungarna kvar Jesus och sade: Stanna hos oss. Det börjar bli kväll, och dagen är snart slut. Då följde han med in och stannade hos dem. När han sedan låg till bords med dem tog han brödet, läste tackbönen, bröt det och gav åt dem. Då öppnades deras ögon, och de kände igen honom, men han försvann ur deras åsyn. Och de sade till varandra: Brann inte våra hjärtan när han talade till oss på vägen och utlade skrifterna för oss?

Luk 24:29–32

Tystnad

℣. Sjung till Herrens ära, prisa hans namn,
ropa ut hans seger dag efter dag, halleluja.
℞. Sjung till Herrens ära, prisa hans namn,
ropa ut hans seger dag efter dag, halleluja.
℣. Kristus är uppstånden från de döda.
℞. Han går före de sina till Galileen.
℣. Sök Herren, medan han låter sig finnas.
℞. Åkalla honom, medan han är nära.
℣. Jag ligger nedtryckt i stoftet.
℞. Skänk mig liv, som du har sagt.
℣. Ditt ord är en lykta för min fot.
℞. Och ett ljus på min stig.
℣. Full av ljus och härlighet går du fram ifrån segerbytenas berg.
℞. Då när Gud stod upp till dom, för att frälsa alla ödmjuka på jorden.
℣. Sjung till Herrens ära, prisa hans namn,
ropa ut hans seger dag efter dag, halleluja.
℞. Sjung till Herrens ära, prisa hans namn,
ropa ut hans seger dag efter dag, halleluja.

De kände inte igen honom. Ändå var han hos dem. Han stannade hos dem också när de inte längre såg honom. Den Uppståndne lever i de människor som blivit träffade av hans ord. Han finns mitt ibland dem som samlas i hans namn. Därför kunde han försvinna för deras blick, här i Emmaus och på himmelsfärdsberget.

Stanna hos oss, Herre, ty dagen är snart slut.

℞. Var finns en Gud som är sitt folk så nära som vår Gud är nära oss?

Där två eller tre är samlade i mitt namn är jag mitt ibland dem. ℞.

De ord som jag har talat till er är ande och liv. ℞.

Den som äter mitt kött och dricker mitt blod förblir i mig och jag i honom. ℞.

Låt oss bedja. Herre Jesus Kristus, med tacksamhet bekänner vi:

du är mitt ibland oss. Dröj kvar hos oss med din nåd och kärlek, med din tröst och välsignelse. Dröj kvar hos oss vid livets afton. Var vårt ljus och vårt bröd på vägen till vårt hemland. Du som lever och råder i evighet. Amen.

3. Vi har stått upp tillsammans med honom

[255]

Vet ni då inte att alla som har döpts in i Kristus Jesus, också har blivit döpta in i hans död? Genom dopet har vi alltså dött och blivit begravda med honom för att också vi skall leva i ett nytt liv, så som Kristus uppväcktes från de döda genom Faderns härlighet. Ty har vi blivit ett med honom genom att dö som han, skall vi också bli förenade med honom genom att uppstå som han.

Rom 6:3-5

Tystnad

- ℣. Herren är min kraft och mitt värn,
han blev min räddning.
- ℞. Herren är min kraft och mitt värn,
han blev min räddning.
- ℣. Dödens snaror omgav mig, dödsrikets fador nådde mig.
℞. Jag var i nöd och förtvivlan.
- ℣. Jag åkallade Herren:
℞. Herre, rädda mitt liv!
- ℣. Kom till ro, min själ.
℞. Herren har varit god mot mig.
- ℣. Han räddade mig från döden.
℞. Mitt öga från tårar, min fot från att snava.
- ℣. Kom och se Guds gärningar.
℞. Hans väldiga verk bland människor.
- ℣. Du visar mig vägen till liv.
℞. Hos dig finns glädjens fullhet,
- ℣. Jag skall få vandra inför Herren.
℞. I de levandes land.
- ℣. Herren är min kraft och mitt värn,
han blev min räddning.
- ℞. Herren är min kraft och mitt värn,
han blev min räddning.

Kristus är uppstånden. Hans död och hans uppståndelse skedde för mycket länge sedan, men de tillhör inte det förgångna. Genom sin död har Kristus övervunnit döden och vunnit livet, för sig och för oss. Han lever och kan inte mera dö. Han är oss nära i alla tider, också just nu. Han är närvarande som den Korsfäste och den Uppståndne. Död och uppståndelse hör oskiljaktigt ihop. Den som vill leva måste dö. Att dö i Kristus är att leva för evigt.

Tystnad

- ℣. Vi tror att om vi dör med Kristus, så skall vi också leva med honom.
- ℞. Ty vi är förenade med honom i död och uppståndelse.
- ℣. Gud har uppväckt oss tillsammans med Kristus.
℞. I honom har vi uppstått till det nya livet.
- ℣. Om någon är i Kristus har det skett en ny skapelse.
℞. Det gamla är förbi, något nytt har kommit.

Låt oss bedja. Herre Jesus Kristus, låt oss erfara kraften i din uppståndelse och gemenskapen med dina lidanden. Din död

skall prägla oss, så att vi når fram till uppståndelsen från de döda. Ty du lever och råder i evighet. Amen.

4. Det nya livet

[256]

Om ni har uppstått tillsammans med Kristus, sträva då efter det som finns där uppe där Kristus sitter på Guds högra sida. Tänk på det som finns där uppe, inte på det som är på jorden. Ty ni har dött, och ni lever med Kristus i det fördolda hos Gud. Men när Kristus träder fram, han som är ert liv, då skall också ni träda fram i härlighet tillsammans med honom.

Kol 3:1-4

- ℣. Prisa Herren, min själ! Jag vill prisa honom så länge jag lever,
halleluja.
- ℞. Prisa Herren, min själ! Jag vill prisa honom så länge jag lever,
halleluja.
- ℣. Jag vill lovsjunga dig, Herre, ty du drog mig upp ur djupet.
℞. Du lät inte mina fiender triumfera.
- ℣. Herre, min Gud, jag ropade till dig.
℞. Och du gjorde mig frisk.
- ℣. Du vände min dödsklan i dans, du tog av mig sorgens dräkt.
℞. Och klädde mig i glädje.
- ℣. Jag skall inte dö, jag skall leva.
℞. Och vittna om Herrens gärningar.
- ℣. Hårt har Herren tuktat mig,
℞. Men han gav mig inte i dödens våld.
- ℣. Prisa Herren, min själ! Jag vill prisa honom så länge jag lever,
halleluja.
- ℞. Prisa Herren, min själ! Jag vill prisa honom så länge jag lever,
halleluja.

Tystnad

- ℣. När vi döptes in Kristus Jesus, blev vi också döpta in i hans död. Med Kristus har vi dött från synden.
℞. Med Kristus lever vi för Gud.
- ℣. En gång var vi mörker.
℞. Men i Herren har vi nu blivit ljus.
- ℣. Vi vill leva i kärlek som Guds älskade barn.
℞. Så som Kristus har älskat oss.
- ℣. Vi vill frambära oss själva.
℞. Som ett levande och heligt offer som behagar Gud.
- ℣. Vi vill vara glada i hoppet, tåliga i lidandet.
℞. Och uthålliga i bönen.
- ℣. Vi vill inte låta oss besegras av det onda.
℞. Men besegra det onda med det goda.

Låt oss bedja. Herre Jesus Kristus, hjälp oss att lägga av den gamla människan med hennes vanor. Väck till liv den nåd du givit oss i dopet. Låt oss mer och mer bli det vi är: en ny skapelse och lemmar i din kropp. Ty du är den förste och den siste, den som lever från evighet till evighet. Amen.

Korta böner under Påsktiden

Se xxx

[257]

Låt oss bedja till Kristus, livets Herre, som uppväcktes av Gud

och som skall uppväcka oss; låt oss ropa till honom:

℞. Herre, förbarma dig.

Herre, du som vandrade lidandets och korsets väg, låt oss i lidandet och döden aldrig skiljas från dig utan genom dem nå fram till uppståndelsen. ℞.

Faderns Son, vår Mästare och broder, du har gjort oss till kungar och präster åt vår Gud: lär oss att med glädje frambära lovets offer. ℞.

Kristus, du som har krossat dödsrikets portar, låt oss denna dag segra över synden. ℞.

Du som gjorde dödens makt om intet, låt oss idag leva i det nya livets ljus. ℞.

Du som gav de döda liv, skänk det eviga livet åt alla som vi möter idag. ℞.

Du som visade dig för kvinnorna vid graven, gör oss alla till vittnen om din uppståndelse. ℞.

Du som visade dig för apostlarna och blåste in din Ande i dem, förnya din skapande Ande i oss. ℞.

Du som lovade att vara oss nära alla dagar intill tidens slut, stanna kvar hos oss, idag och alltid. ℞.

Du som förhärligas av änglar och tillbeds av människor, mottag i denna Påsktid vår tillbedjan i ande och sanning. ℞.

Du som ensam kan förnya och försona människorna, hjälp vår värld att undgå självförvållad förintelse. ℞.

Du som gav apostlarna den frid som världen inte kan ge, skänk din frid åt oss och alla människor på jorden. ℞.

Du som måste lida mycket för att gå in i din härlighet, vänd de sörjandes tårar i glädje. ℞.

Du som övergick från dödens mörker till härlighetens ljus, låt oss idag övergå från syndens leda till helgelsens ständigt nya glädje. ℞.

Du som vill att vi skall ha vårt hjärtas skatt i himlen, där du sitter på Faderns högra sida, bevara oss från det ondas lockelse. ℞.

Du som låter oss leva vårt liv med dig i det fördolda hos Gud, låt oss i vårt dagliga liv förebåda en ny himmel och en ny jord. ℞.

Du som öppnade evighetens portar, låt vårt arbete idag bära frukt i ditt eviga rike. ℞.

Du som uppgav din ande på korset för att kunna utgjuta Anden över kyrkan, upptänd i oss din kärleks heliga eld. ℞.

Du som är vårt sanna Påskalam, rensa ut onskans och fördärvets surdeg i oss, så att vi kan hålla påskmåltid med renhetens och sanningens osyrade bröd. ℞.

Du klara Morgonstjärna, som gör allting nytt, segra över all småkurenhet och avund i oss så att vi befrias från oss själva. ℞.

Du gode Herde som gav ditt liv för oss, lär oss att främst tänka på de andras bästa. ℞.

Du som givit oss ett föredöme, rena och stärk med din Ande allt arbete på att göra denna värld mer mänsklig och beboelig. ℞.

Du som sträckte ut dina händer för att frambära ett rent offer till Fadern, gör oss idag till en välbehaglig offergåva. ℞.

Du vår Herre och Herde, som stillar vår längtan, mätta oss idag med ditt ord och ditt bröd. ℞.

Du som aldrig sviker oss, lär oss att känna igen din röst tvärs igenom världens tomma löften. ℞.

Du som själv är den glädje som ingen kan ta ifrån oss, lär oss att inte fästa oss vid någonting mindre än dig. ℞.

Du som lovade att dra alla till dig, tillåt inte att någon av oss skiljs från din kropp. ℞.

Du som gått före oss genom ångesten till härligheten, låt alla vara vågar leda dit du är. ℞.

Du som upphöjt vår mänskliga kropp till härligheten på Guds högra sida, skänk oss åter vår ursprungliga och fulla värdighet. ℞.

Du som visade dig för dina lärjungar, stärk idag vår bräckliga tro. ℞.

Du som sitter på Faderns högra sida, sänd oss Faderns utlovade gåva så att vi kläds med kraft från höjden. ℞.

Du som skall döma var och en efter hans gärningar, låt oss aldrig döma eller förakta någon enda av våra medmänniskor. ℞.

Du som är Guds kraft och vishet, ge oss vishetens Ande så att vi gör allt till Guds ära. ℞.

Du som gav Petrus uppdraget att vara en herde för fåren, skänk vår påve N. kärlek och vishet. ℞.

Du som lät lärjungarnas nät fyllas till bristningsgränsen, sänd nya arbetare att fullfölja apostlarnas uppdrag. ℞.

Du som gör allting nytt, låt oss, ju mer vi väntar på ditt Rike, med desto större kraft gestalta denna värld. ℞.

Du som vid Pingsten övervann världens babyloniska förbistring, samla i din kyrka alla jordens folk och språk. ℞.

Du vars kropp bröts ned för att på tredje dagen få liv igen, visa dina sår i förklaringens glans för de sjuka och döende. ℞.

Du Herre över levande och döda, härska över allting till dess du lagt döden under dina fötter. ℞.

Låt oss bedja. Allsmäktige Gud, låt oss med förstånd, vilja och känsla fira denna glädjetid till den Uppståndnes ära, så att vår tro och insikt visar sig i handling. Genom samme Jesus Kristus, din Son, vår Herre.

Psalm i Påsktiden

Psalm 118 — Jubelsång om frälsningen

Jesus är stenen som ratades av er husbyggare men blev till en hörnsten (jfr Apg 4:11).

[258]

Tacka Herren, ty han är god, *
evigt varar hans nåd.

Jag ropade till Herren i mitt trångmål. *
Herren svarade, han förde mig ut i frihet.

Herren är med mig — jag har ingenting att frukta: *
vad kan människor göra mig?

Det är bättre att ty sig till Herren *
än att lita på människors hjälp.

Det är bättre att ty sig till Herren *
än att lita på mäktiga män.

De trängde mig hårt, jag var nära att falla, *
men Herren kom mig till hjälp.

Herren är min kraft och mitt värn, *
han blev min räddning.

Hör, hur segerropen skallar, †
jubel stiger från de trognas läger: *

Herrens hand har visat sin kraft.
Herrens hand är höjd till seger, *

Herrens hand har visat sin kraft.
Jag skall inte dö, jag skall leva *

och vittna om Herrens gärningar.
Hårt har Herren tuktat mig, *

men han gav mig inte i dödens våld.
Öppna för mig rättfärdighetens portar! *

Jag vill gå in och tacka Herren.

Här är Herrens port, *
 här får hans trogna gå in.
 Jag tackar dig för att du hörde min bön *
 och blev min räddning.
 Stenen som husbyggarna ratade *
 har blivit en hörnsten.
 Detta är Herrens eget verk, *
 det står för våra ögon som ett under.
 Detta är dagen då Herren grep in. *
 Låt oss jubla och vara glada!
 Välsignad den som kommer *
 i Herrens namn!
 Du är min Gud, jag vill tacka dig. *
 Min Gud, jag vill höja ditt lov.
 Tacka Herren, ty han är god, *
 evigt varar hans nåd.

Ps 118:1, 5-6, 8-9, 13-24, 26a, 28-29

Via Lucis – Uppståndelseandakt

[259]

Denna text är ej färdig.

KRISTI HIMMELSFÄRDS DAG

Kristus vår Herre har dragit sig undan våra blickar. »Det är för ert bästa som jag lämnar er« (Joh 16:7). Genom sin Ande är han närvarande i sin kyrka och genom den i världen. Han, som blivit verklig människa och korsfäst, har återvänt till sin härlighet, och därigenom har vår mänskliga natur med ande och kropp dragits in i Treenighetens inre liv. Kristus är nu vår präst och förebedjare, den upphöjde *Kyrios*, Herren. Till honom ropar vi *Kyrie eleison*, Herre, förbarma dig.

Gud som är rik på barmhärtighet har älskat oss med så stor kärlek att fast vi var döda genom våra överträdelser har han gjort oss levande tillsammans med Kristus – av nåd är ni frälsta – och uppväckt oss med honom och gett oss en plats i himlen genom Kristus Jesus.

Ef 2:4-6

Gud har upphöjt honom över allt annat och gett honom det namn som står över alla andra namn, för att alla knän skall böjas för Jesu namn, i himlen, på jorden och under jorden, och alla tungor bekänna att Jesus Kristus är Herre, Gud Fadern till ära.

Fil 2:9-11

Psalm på Kristi Himmelsfärdsdag

Psalm 24 – Herrens ankomst till sitt tempel

Om jag nu går bort och bereder plats för er, så skall jag komma tillbaka och hämta er till mig (Joh 14:3).

[260]

Jorden är Herrens med allt den rymmer, *
 världen och alla som bor i den.
 Det är han som har lagt dess grund i havet *
 och fäst den över de strömmande vattnen.
 Vem får gå upp till Herrens berg, *
 vem får gå in i hans tempel?
 Den som har skuldlösa händer och rent hjärta, †
 som inte håller sig till falska gudar *
 och aldrig har svurit falskt.
 Han får välsignelse av Herren *

och riklig lön av Gud, sin räddare.
 Här är det släkte som sökt sig till Herren, *
 som träder fram inför ditt ansikte,
 du Jakobs Gud.
 Portar, öppna er vida! †
 Höj er, uråldriga dörrar! *
 Låt ärans konung draga in!
 Vem är då ärans konung? †
 Det är Herren, den väldige hjälten, *
 Herren, väldig i strid.
 Portar, öppna er vida! †
 Höj er, uråldriga dörrar! *
 Låt ärans konung draga in!
 Vem är han, ärans konung? †
 Det är Herren Sebaot, *
 han är ärans konung.

Pingstnovenan

Under de nio dagarna mellan Kristi Himmelsfärd och Pingst brukar man hålla särskilda böner om den helige Ande. Förebilden till denna sed är apostlarnas och Jesu moders uthålliga bön i Jerusalem i väntan på Anden, Faderns utlovade gåva (jfr Apg 1:4-14). En sådan novena eller niodagarsbön är också en lämplig förberedelse när man skall ta emot bekräftelsens sakrament. Bibelläsningen inleds med Bön före bibelläsning (xxx-xxx) och utmynnar i en valfri bön till den helige Ande (xxx-xxx eller xxx-xxx).

Första dagen (fredag)

Apg 1:1-14 Vänta på det som Fadern har utlovat
 Joh 14:15-26 En Hjälpare som skall vara hos er för alltid

Andra dagen (lördag)

Apg 8:14-17 De lade händerna på dem, och de fick helig Ande
 Mark 1:9-11 Anden kom ner över Jesus

Tredje dagen (söndag)

Apg 10:34-44 Den helige Ande föll över alla som hörde Petrus ord
 Luk 4:16-22 Herrens Ande är över mig

Fjärde dagen (måndag)

Rom 5:1-8 Guds kärlek har ingjutits i våra hjärtan genom Anden
 Joh 7:37-40 Ur hans inre skall flyta strömmar av levande vatten

Femte dagen (tisdag)

Rom 8:14-17 Anden som ger söners rätt
 Luk 10:21-24 Jag prisar dig, fader, för att du har uppenbarat detta för dem som har ett barns sinne

Sjätte dagen (onsdag)

Rom 8:26-27 Anden väddar för oss med rop utan ord
 Joh 16:5-7 Det är för ert bästa som jag lämnar er

Sjunde dagen (torsdag)

1 Kor 12:4-13 En och samme Ande fördelar sina gåvor
 Joh 14:23-26 Hjälparen skall påminna er om allt

Åttonde dagen (fredag)

Gal 5:22-26 Andens frukter
 Joh 16:12-13 Sanningens Ande skall leda er fram till hela sanningen

Nionde dagen (lördag)

Ef 4:30-5:2 Guds Andes kännetecken

Joh 20:19–23 Han andades på dem och sade: Ta emot helig Ande

Kyrkoböner om den helige Ande

[261]

Kom vår bön till mötes i din milda kärlek, Gud,
och lys med Andens nåd i hjärtats mörker,
så att vi värdigt kan förvalta dina gåvor
och älska dig med alla krafter som du givit oss.
Genom vår Herre ...

[262]

Gud, du läser vårt innersta,
du ser vår minsta önskan och vet vad ingen annan vet:
rena våra avsikter i den helige Andes eld
så att vi utan förbehåll kan älska dig
och prisa dig av hela vårt hjärta.
Genom vår Herre ...

[263]

Bränn oss med din Andes glöd, o Gud,
och rena hjärta och njurar,
så att vi, fria från varje orent begär,
kan tjäna och behaga dig.
Genom vår Herre ...

[264]

Herre, sänd Tröstaren att lysa upp vårt mörker
och enligt Jesu stora löfte leda oss
till hela sanningen.
Genom samme vår Herre ...

[265]

Må Andens kraft, o Herre, bli en verklighet i våra liv,
så att vi vill det du vill
och undgår allt som skiljer oss från dig. Genom vår
Herre ...

[266]

Gud, du låter Pingstens Ande lysa i våra hjärtan:
skänk oss genom honom visshet om vår väg
och glädje i all oro.
Genom vår Herre ...

[267]

Kom, Herre Jesus, gör vårt samvete rent
och bered våra hjärtan och kroppar
till värdiga boningar åt dig.
Du som lever och råder från evighet till evighet.
Amen.

PINGSTDAGEN

Utan den helige Ande är Gud långt borta, stannar Kristus i det förflutna,
är evangeliet död bokstav, är kyrkan bara en organisation, auktoriteten
dominans, missionen propaganda, liturgin en besvärjelse, kristet

handlande en slavmoral.

Men i den helige Ande har kosmos uppstått och jämrar sig i Rikets
födslovåndor, är den uppståndne Kristus närvarande, är evangeliet en
kraft till liv, återspeglar kyrkan Treenighetens liv, är auktoriteten en
tjänst som befriar, är missionen en Pingst, är liturgin både åminnelse och
föregripande, är det mänskliga handlandet gudomliggjort.

Pingst är från början ett grekiskt ord som betyder »den femtionde
dagen«. De femtio dagarna mellan Påsk och Pingst har firats som en
enda festdag. Påsken fulländas och beseglas på Pingstdagen. Andens
utgjutande är ett verk av den upphöjde Herren Kristus, som förblir oss
nära alla dagar intill tidens slut. I kyrkan samlar och förenar han alla
Guds skingrade barn (jfr Joh 11:52).

Pingstsekvensen

Pingstsekvensen sjungs före evangeliet i mässan på Pingstdagen.

[268]

Veni, Sancte Spiritus
et emitte cáelitus
lucis tuæ rádiu.

Veni, pater páuperum,
veni, dator múnerum,
veni, lumen córdium.

Consolátor óptime,
dulcis hospes ánimæ,
dulce refrigériu.

In labóre réquies,
in æstu tempéries,
in fletu soláciu.

O lux beatíssima,
reple cordis intima
tuorum fidéliu.

Sine tuo numme
nihil est in hómine,
nihil est innoxium.

Lava quod est sórdidum,
riga quod est áridum,
sana quod est sauciu.

Flecte quod est rígídum,
fove quod est frígídum,
rege quod est dévium.

Da tuis fidélibus
in te confidéntibus
sacrum septenáriu.

Da virtútis méritum,
da salútis éxitum,
da perénne gáudiu.
Amen.
Alleluia.

Kom, Guds egen andedräkt,
kom, du rena, varma fläkt
av Guds rikes ljuvlighet.

Kom och fyll vår fattigdom,
kom med all din rikedom,
kom och lys vår vilsenhet.

Gjut ditt mod i rädda bröst,
bo i oss och var vår tröst,
bli vår värme, bli vårt stöd,
vilan när vår nöd blir lång,
frihet mitt i livets tvång,

svalka mitt i smärtans glöd.

Ande, salighetens ljus,
gläd vårt hjärta med ditt rus,
bli dess tysta jubelskri.

Utan dig är allting dött,
åldrat, kraftlöst, tomt och trött
under tidens tyranni.

Tvätta rent det fläckade,
våt med dagg det torkade,
läk vår oros djupa sår.

Väck till liv det domnade,
värm ur död det stelnade,
samla dem som vilse går.

Kom med enhet, kom med frid,
gör vår tid till hoppets tid,
andas i vår längtans bön.

Gör oss visa av ditt råd,
gör oss goda av din nåd,
ge oss härlighetens lön.

Amen.
Halleluja.

Andakt till den helige Ande

[269]

Allsmäktige Gud, vår Herres Jesu Kristi Fader, din kyrka lever i och av den helige Ande, son, utgår från dig. Vi ber dig att mer fylla oss med Andens kraft. Ge oss vishetens och förståndets Ande, rådets, kunskapens och starkhetens Ande, barnskapets och gudsfruktans Ande. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

1. Starkhetens Ande

[270]

Jesus säger: Johannes döpte med vatten, men ni skall bli döpta med helig Ande. Ni skall få kraft när den heliga Anden kommer över er, och ni skall vittna om mig ända till jordens yttersta gräns.

Apg 1:5, 8

Starkhetens Ande är verksam i världen. Han gjorde de rädda apostlarna till modiga vittnen om Herrens uppståndelse. Han har gett otaliga människor mod att följa Herren och bekänna honom, ibland ända in i en våldsam död. Vi ber om starkhetens Ande och hans kraft att övervinna missmod och rädsla att bekänna Kristus vår Herre i en likgiltig eller fientlig värld.

Tystnad

℣. Kom, starkhetens Ande, och ge oss mod att bekänna vår Herre Jesus Kristus.

℞. Kom, helige Ande, och hjälp oss i vår svaghet.

℣. Kom, starkhetens Ande, ty vi har ofta svikit Herren och inte gjort det goda som vi borde göra. ℞.

℣. Kom, starkhetens Ande, ty vi har ofta tvivlat på vår Herres stora löften. ℞.

2. Sanningens Ande

[271]

Jesus säger: När han kommer, sanningens Ande, skall han vägleda er med hela sanningen. Han skall inte tala av sig själv utan förkunna vad han hör och låta er veta vad som kommer att ske. Han skall förhärliga mig, ty av mig skall han ta emot det han låter er veta.

Joh 16:13-14

Människans egen ande kan inte fatta hela Guds sanning. Den tar miste gång på gång om den inte får hjälp. Ständigt på nytt behöver kyrkan och var och en av oss den helige Andes upplysning, så att vi kan gå vidare på sanningens väg.

Tystnad

℣. Jesu budskap kommer till oss i mänskliga ord. Utan Andens hjälp kan vi inte helt förstå dem. Därför ber vi om sanningens Ande.

℞. Kom, helige Ande, och led oss in i sanningen.

℣. Människligheten är splittrad, kristenheten är splittrad och människorna är ovissa om sin väg. Därför ber vi om sanningens Ande. ℞.

℣. Ständigt faller människor offer för falska läror som lovar att förklara tillvarons gåtor och ge livet ett innehåll. Därför ber vi om sanningens Ande. ℞.

3. Hjälparen i bönen

[272]

Anden stöder oss i vår svaghet. Vi vet ju inte hur vår bön egentligen bör vara, men Anden vädjar för oss med rop utan ord, och han som utforskar våra hjärtan vet vad Anden menar, eftersom Anden vädjar för de heliga så som Gud vill.

Rom 8:26-27

Kristi Ande lever i kyrkans bön, ja han lever i alla människors djupaste längtan. Av oss själva vet vi inte vad Gud är eller vad vi skall säga när vi talar med honom. Men Anden talar ordlöst i oss. I Anden vågar vi säga: Du vår Fader i himlen!

Tystnad

℣. Du har gett oss psalmer, hymner och andlig sång, ja en hel skatt av böner. Ändå vet vi ofta inte hur vi skall bedja. Därför ropar vi om Andens hjälp.

℞. Kom, helige Ande, lär oss att be.

℣. Många har aldrig fått lära sig att bedja, andra har givit upp. Därför ropar vi om Andens hjälp. ℞.

℣. Ofta är vi stumma när vi borde brista ut i lovsång till Gud för hans underbara gåvor i skapelsen och återlösningen. ℞.

4. Tröstaren

[273]

Jesus säger: Jag skall be Fadern, och han skall ge er en annan hjälpare, som skall vara hos er för alltid: sanningens Ande. Världen kan inte ta emot den, eftersom världen inte ser den och inte känner den. Men ni känner den, eftersom den är kvar hos er och kommer att vara i er. Jag skall inte lämna er ensamma, jag skall komma till er. Den dagen skall ni förstå att jag är i min Fader och ni i mig och jag i er.

Joh 14:16-18, 20

Den som är ensam och övergiven söker tröst. Vi kan inte se Jesus eller Fadern. Ofta känner vi oss övergivna. Anden som bor i oss

tröstar oss. Han påminner oss om att Jesus och Fadern är hos oss.

Tystnad

℣. Där barmhärtighet och kärlek finnes, där är Gud. I kärleken erfar vi Guds närhet. I kärleken visar sig Gud. Därför ber vi om tröstens Ande.

℟. Kom, helige Ande, och bo i våra hjärtan.

℣. Jesus är där två eller tre samlas i hans namn. Anden upphäver avståndet i tid och rum, Anden förenar människa med människa. Anden förenar de levande med de döda i de heligas gemenskap. Därför ber vi om tröstens Ande. ℟.

℣. Vi vet att Anden som uppväckte Jesus också skall uppväcka våra dödliga kroppar. Vi skall få se Gud sådan han är. Detta löfte fyller oss med stor glädje. ℟.

5. Frihetens Ande

[274]

Aposteln säger: När tiden var inne sände Gud sin son, född av en kvinna och född att stå under lagen, för att han skulle friköpa dem som står under lagen och vi få söners rätt. Och eftersom ni är söner, har Gud sänt sin sons Ande in i vårt hjärta, och den ropar: »Abba! Fader!« Alltså är du inte längre slav, utan son. — Där Herrens Ande är, där är frihet.

Gal 4:4–7a; 2 Kor 3:17

Guds Son har gjort oss fria. I öknen klagade Guds folk mot Mose, som hade befriat dem ur fångenskapen i Egypten. Friheten var för betungande.

Också vi, som är det nya Gudsfolket, känner frestelsen att ge upp vår dyrt förvärvade frihet och underkasta oss nya former av ofrihet. Men Anden påminner oss om att vi är Guds fria barn.

Tystnad

℣. Vi är Guds barn när vi gör hans vilja, inte av nödvång eller fruktan, utan därför att vi älskar honom. Därför ber vi om frihetens Ande.

℟. Kom, helige Ande, och gör oss till fria människor.

℣. All frihet kan missbrukas och leda till ny ofrihet. Men den sanna friheten känns igen på den sanna glädjen, som är dess frukt. Därför ber vi om frihetens Ande. ℟.

℣. Andens frukter är kärlek, glädje, frid, tålmod, vänlighet, godhet, trofasthet, saktmod och självbehärskning. Därför ber vi om frihetens Ande. ℟.

6. Helighetens Ande

[275]

På högtidens sista och största dag ställde sig Jesus och ropade: »Om någon är törstig skall han komma till mig och dricka. Den som tror på mig, ur hans inre skall flyta strömmar av levande vatten, som skriften säger. » Detta sade han om Anden, som de som trodde på honom skulle få.

Joh 7:37–39a

Helighet är inte bara att man bär Guds liv inom sig. Detta liv måste också bli synligt och gripbart för andra. Den helige Ande har fört en stor skara, som ingen kan räkna, till sådan helighet. Så gör han också idag.

Tystnad

℣. I dopet och bekräftelsen har vi mottagit den helige Ande.

Han vill prägla alla våra handlingar. Han vill gripa hela vår person. Därför ber vi om helighetens Ande.

℟. Kom, helige Ande, och uppfyll de troendes hjärtan.

℣. Ingen människa är någon annan lik. Varje människa är unik och har fått sin egen, oersättliga gåva och uppgift. Anden är en brokig mångfald av gåvor för var och en. Därför ber vi om helighetens Ande. ℟.

℣. Anden verkar inte bara i den enskilde. Han driver kyrkan och församlingen att göra gott och leva heligt. Därför ber vi om helighetens Ande. ℟.

7. Kärlekens Ande

[276]

Aposteln säger: Vi har frid med Gud genom vår Herre Jesus Kristus. Han har gett oss tillträde till den nåd som vi nu lever i, och vi är stolta över hoppet att få del av Guds härlighet. Guds kärlek har ingjutits i våra hjärtan genom att han har gett oss den heliga Anden.

Rom 5:1–2, 5

Kärleken är ingen egenskap hos Gud, kärleken är Guds innersta väsen. Den helige Ande är kärleken mellan Fadern och Sonen. I detta kärleksförhållande är kyrkan och var och en av oss inbegripen.

Tystnad

℣. Kärlek är att älska Gud av hela hjärtat och av alla krafter. Därför ber vi om kärlekens Ande.

℟. Kom, helige Ande, och upptänd i oss din kärleks eld.

℣. Kärlek är att älska nästan så som Jesus har älskat oss. ℟.

℣. Kärlek är att förbli i Jesu gemenskap, som är kyrkan, där hans härlighet bor. ℟.

8. Slutbön och välsignelse

[277]

Den helige Ande driver oss att ropa: »Abba! Fader!« Låt oss därför be den bön som Herren Kristus själv har lärt oss: Vår Fader ...

℣. Han, som utgöt sin Ande över sina lärjungar, välsigne er [oss].

℟. Amen.

℣. Han skänke er [oss] den helige Andes glädje och hans gåvors rikedom.

℟. Amen.

℣. Andens eld rene er [oss], hans sanning lede er [oss], hans kraft före er [oss] från tro till skådande.

℟. Amen.

℣. Och Gud treenig, Fadern, ✠ Sonen och den helige Ande, välsigne er [oss] och tage sin boning i er [oss].

℟. Amen.

Böner till den helige Ande, xxx–xxx. Den ärorika rosenkransen, xxx.

HELIGA TREFALDIGHETS DAG SÖNDAG EFTER PINGST

Gud är en. Denna enhet är inte statisk, den är Tre-enighet, en oupplöslig enhet mellan tre Personer. Deras förhållande till varandra är en ständig

dynamisk rörelse: Fadern skänker Sonen, Sonen skänker sig till Fadern, deras ömsesidiga kärlek är den helige Ande. I denna rörelse, i denna den djupaste av alla hemligheter, är vi genom sakramenten indragna. Guds väsen är att ge: han ger existens och liv, han gör människan till sin avbild, till en person, för att människan i sin tur skall ge sig själv till honom. Den heliga Treenigheten är världssalltets medelpunkt, lika nära allting i tid och rum. När vi har vår egen medelpunkt i Gud, som uppehåller allt, då är vi förenade med allt och alla, genom alla tider.

Tacksägelse till den treenige Guden

[278]

- ℣. Kom, låt oss falla ned och tillbe, knäböja inför Herren, vår skapare.
℞. Kom, låt oss falla ned och tillbe, knäböja inför Herren, vår skapare.
- ℣. Jag vill tacka dig av hela mitt hjärta, inför änglarna sjunga ditt lov. ℞.
- ℣. Herre, allt du har skapat skall tacka dig, dina trogna skall lovsjunga dig. De skall tala om ditt rikets ära och förkunna din väldiga kraft. ℞.
- ℣. Allsmäktige Gud, ursprung, till allt gott: allt vad vi är och har kommer från dig. Ta nu emot oss själva och vår tacksägelse till dig. Ge oss glada hjärtan, så att vi alltid med hela vår kraft kan tjäna dig. Genom Jesus Kristus, vår Herre, i den helige Ande.
℞. Amen.

Tacksägelse för skapelsen

[279]

Gud såg att allt som han hade gjort var mycket gott. Det blev kväll och det blev morgon. Det var den sjätte dagen. Så fullbordades himlen och jorden och allt vad där finns. Den sjunde dagen hade Gud fullbordat sitt verk, och han vilade på den sjunde dagen efter allt han hade gjort.

1 Mos 1:31 – 2:2

Låt oss tacka Herren, honom som ensam gör underbara ting, honom som har skapat världen i dess mångfald, honom som har sammanfogat atomerna efter deras ordningar, honom som sade »Ljus, bli till«, och ljuset blev till.

℞. Vilket djup av rikedom, vishet och kunskap hos Gud.

Låt oss tacka Herren, ur vars tanke hela universum med dess rikedom har utgått, ty han sade, och det vart, han bjöd, och det stod där, han uttalade sitt ord, och allt blev till för att i sinom tid ta form och nå sin fullbordan. ℞.

Låt oss tacka världssalltets Gud, som skapat tid och rum, materia och ande, ljus och liv, celler och gener, växter och djur, allting i sin ordning. Hur mångfaldiga är icke dina verk, o Herre! Med vishet har du gjort dem alla. ℞.

Himlen är Herrens himmel, och jorden har han givit åt människan, som han skapat till sin avbild: till man och kvinna skapade han henne, av stoft från jorden skapade han henne och blåste in sin Ande och gjorde henne till en levande varelse. Han gjorde henne nästan till en gud, med ära och härlighet krönte han henne. Han satte henne till herre över sina händers verk. ℞.

Tystnad

Vi ber dig, Herre, om tacksamma hjärtan, så att vi inser din allmakt, godhet och kärlek.

℞. Dig tillhör äran i evighet. Amen.

Vi ber dig, Herre, om glada hjärtan, så att vi inte tröttnar på att tacka dig och tala om din nåd och barmhärtighet. ℞.

Vi ber dig, Herre, om villiga hjärtan, så att vi alltid är beredda att tjäna dig och ta ansvar för din skapelse. ℞.

Vi ber dig, Herre, om ödmjuka hjärtan, så att vi förvaltar jorden som ett lån från dig, ty den är din med allt vad den rymmer. ℞.

Ty du är den ende Guden, Fadern och Sonen och den helige Ande. Av dig och genom dig och med dig som mål är allting till. ℞.

Låt oss bedja. Vi tackar dig, helige Herre, barmhärtige Fader, allsmäktige evige Gud, för att du låter din sol gå upp över onda och goda och låter ditt regn falla över rättfärdiga och orättfärdiga, att du styrker vårt hjärta med bröd från jorden, att du ger oss glädjens vin och smörjer oss med kraftens olja. Led oss i din försyn till allt större enhet med dig, med varandra och med hela skapelsen, rädda oss undan förgängelsen och skänk oss dina barns fullkomliga frihet, genom Jesus Kristus, i den helige Ande. Amen.

Tacksägelse för återlösningen

[280]

Välsignad är vår Herre Jesu Kristi Gud och Fader som har skänkt oss all den andliga välsignelse som genom Kristus finns i himlen, liksom han före världens skapelse har utvalt oss i honom till att stå heliga och fläckfria inför sig i kärlek. Han har förutbestämt oss till att få söners rätt genom Jesus Kristus och förenas med honom. — Han har yppat sin viljas hemlighet för oss: att sammanfatta allting i Kristus, allt i himlen och på jorden.

Ef 1:3–5, 9a, 10b

Tystnad

℣. Vi tackar dig, Fader, för livet och kunskapen som du uppenbarat för oss genom Jesus, din Son.
℞. Dig tillhör äran i evighet. Amen.

℣. Vi tackar dig, Fader, för att du har yppat dina djupaste hemligheter för oss genom Jesus, din Son.
℞. Dig tillhör äran i evighet. Amen.

℣. Vi tackar dig, Fader, för att du vill rädda alla människor och ge dem insikt om sanningen genom Jesus, din Son.
℞. Dig tillhör äran i evighet. Amen.

℣. Vi tackar dig, Herre Jesus Kristus, för att du har älskat oss och gett ditt liv för oss och gjort oss till en välbehaglig offergåva till Fadern.
℞. Lovad vare Jesus Kristus i evighet. Amen.

℣. Du kom till oss människor för att vi skulle ha liv, och liv i överflöd.
℞. Lovad vare Jesus Kristus i evighet. Amen.

℣. När du har lagt alla dina fiender och döden själv under dina fötter, då skall du lägga allt under Fadern, så att Gud blir allt, överallt.
℞. Lovad vare Jesus Kristus i evighet. Amen.

℣. Vi har fått en Ande som ger söners rätt så att vi kan ropa: »Abba! Fader!«
℞. Kom, helige Ande, och upptänd i oss din kärleks eld.

℣. Kom, helige Ande, kärlekens band mellan Fadern och Sonen, barnaskapets band mellan Fadern och oss, enhetens band mellan Sonen och hans bröder och systrar.
℞. Kom, helige Ande, och upptänd i oss din kärleks eld.

℣. Kom, helige Ande, som andas i vår andedräkt och talar

- ordlöst med Fadern ur djupen av vart innersta.
 R. Kom, helige Ande, och upptänd i oss din kärleks eld.
 V. Kom, helige Ande, Sonens kännemärke intryckt i vår själ, du som ger oss del av Guds natur och räddar oss undan förgängelsen.
 R. Kom, helige Ande, och upptänd i oss din kärleks eld.
 V. Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande.
 R. nu och alltid, och i evigheters evighet. Amen.

Välsignelse

- V. Vår Herres Jesu Kristi nåd, ✠ Guds kärlek och den helige Andes gemenskap vare med er [oss] alla.
 R. Amen.

Litania till den heliga Treenigheten

[281]

Herre, förbarma dig över oss. *Herre, förbarma dig över oss.*
 Kristus, förbarma dig över oss. *Kristus, förbarma dig över oss.*
 Herre, förbarma dig över oss. *Herre, förbarma dig över oss.*
 Kristus, hör oss. *Kristus, hör oss.*
 Kristus, bönhör oss. *Kristus, bönhör oss.*
 Gud Fader i himlen: *förbarma dig över oss.*
 Gud Son, världens Frälsare
 Gud helige Ande
 Heliga Treenighet, en enda Gud
 Evige Fader, himlens och jordens Skapare
 Faderns enfödde Son, kärleksfulle Frälsare
 Helige Ande, livgivare och tröstare
 Helige Gud
 Helige starke Gud
 Helige odödlige Gud
 Gud, av vilken, i vilken och genom vilken allt är till
 Gud, i vilken vi lever, rör oss och är till
 Gud, som är från evighet till evighet
 Gud, som uppfyller allt och mättar allt levande med nåd

Herre, vår Herre, treenige Gud: *prisad vare du.*
 För dina underbara gärningar
 För Sonens ankomst bland oss människor
 För Andens utgjutande över oss
 För ditt ljus över våra liv, över det förgångna, nuet och framtiden
 För din trohet mot dina löften i det gamla och nya förbundet
 För ljuset som ger alla människor ljus
 För gemenskapen mellan dem som bekänner ditt namn
 För kärleken som uppenbarats i korset
 För kärleken som genom Anden utgjutits i våra hjärtan
 För att du drar in oss i din gudoms liv och kärlek
 För att du samlar oss i tillbedjan här och nu
 För den glädje du ger åt dem som tjänar dig
 För den heder du bevisar dem som upptagits till dina barn
 För den kraft du ger dem som tjänar sin nästa

Att vi i ande och sanning må tillbedja dig: *vi ber dig, bönhör oss.*
 Att vi dagligen må tacka dig för alla goda gåvor
 Att vi alltid och överallt må ära ditt namn och hålla dina bud
 Att vi må älska dig över allting
 Att vi må bli saliga i ditt eviga liv
 Att vi med änglar och helgon i evighet får tillbedja dig
 Guds Lamm, som borttager världens synder: *förskona oss, o Herre.*
 Guds Lamm, som borttager världens synder: *bönhör oss, o Herre.*
 Guds Lamm, som borttager världens synder: *förbarma dig över oss, o Herre.*

- V. Välsignat vare Herrens namn.
 R. Från nu och till evig tid.
 V. Låt oss bedja. Treenige Gud, vi tackar dig för kunskapen om

ditt mysterium och för nåden att tillbedja dig i ande och sanning: ge oss kraft att bekänna den sanna tron och led oss genom detta livet till evig gemenskap med dig. Du som lever och råder, Fader, Son och helig Ande, från evighet till evighet.
 R. Amen.

Gör oss till levande människor

[282]

Vi lovsjunger dig, Gud, du som fanns före världen, du som är outforskbar, utsäglig, ofattbar för varje skapad varelse.
 Vi lovsjunger dig som gjort dig känd genom den enfödde Sonen!
 Vi lovsjunger dig, osynlige Fader.
 Du är livets källa,
 Ljusets källa,
 all nåds och sannings källa.
 Vi ber dig:
 gör oss till levande människor!
 Ge oss ljusets Ande, så att vi känner dig, den Sanne och den du har sänt, Jesus Kristus!
 Ge oss den helige Ande,
 så att vi kan uttala dina utsägliga hemligheter!
 Låt Herren Jesus Kristus tala i oss
 och den helige Ande lovsjunga dig genom oss,
 Du är över alla makter, väldigheter och alla namn inte bara nu utan genom alla tidsåldrar.

Psalm i Trefaldighetstiden

Psalm 33 — Lovsång till Herren, som råder över allt i sin försyn
Herrens allmakt och nåd Genom Ordet har allt blivit till (Joh 1:3).

[283]

Genom Herrens ord blev himlen till *
 och rymdens här på hans befallning.
 Må hela jorden bäva inför Herren, *
 alla som bor där frukta honom.
 Han talade och allt blev till, *
 han befallde och det skedde.
 Men Herrens plan står fast för evigt, *
 hans avsikter från släkte till släkte.
 Lyckligt det folk som har Herren till Gud, *
 det folk han valt till sin egendom!
 Från himlen blickar Herren ned *
 och ser på alla människor.
 Från sin tronsal betraktar han *
 alla dem som bor på jorden,
 han som ensam gett dem liv och tanke *
 och som följer alla deras gärningar.
 Men Herren vakar över dem som fruktar honom, *
 över dem som hoppas på hans nåd,
 han räddar dem från döden *
 och håller dem vid liv i hungertid.
 Vi sätter vårt hopp till Herren, *
 han är vår hjälp och vår sköld.
 I honom har våra hjärtan sin glädje, *
 vi förtrostar på hans heliga namn.
 Herre, låt din nåd vila över oss, *
 ty vi hoppas på dig.

Ps 33:6, 8-9, 11-15, 18-22

KRISTI KROPPS OCH BLODS HÖGTID ANDRA SÖNDAG EFTER PINGST

Guds människoblivande avslutades inte med Jesu jordeliv. Det fortsätter i hans kyrka. Gripbarast är denna verklighet i Jesu kropps och blods sakrament. Jesus säger själv: »Om ni inte äter Människosonens kött och dricker hans blod, äger ni inte livet« (Joh 6:53). Dessa ord var så anstötliga att många lärjungar lämnade honom. Kyrkan gör ingenting för att släta över denna anstötlighet. Det är hennes erfarenhet att Jesu kroppsliga närvaro i sakramentet är ett livsvillkor för henne. Med Petrus svarar hon: »Herre, till vem skulle vi gå? Du har det eviga livets ord, och vi tror och förstår att du är Guds helige« (Joh 6:68–69).

Välsignelsens bågare som vi välsignar, ger den oss inte gemenskap med Kristi blod? Brödet som vi bryter, ger det oss inte gemenskap med Kristi kropp? Eftersom brödet är ett enda, är vi — fast många — en enda kropp, för alla får vi del av ett och samma bröd.

1 Kor 10:16–17

Andakt till Jesus Kristus i det heliga Sakramentet

1. Inledning

[284]

- ℣. Lovad vare Jesus Kristus
℞. i altarets heliga Sakrament.
- ℣. Herre Jesus Kristus, vi hälsar dig, du som är oss nära i det heliga Sakramentet.
- ℞. Du är livets Bröd, som har kommit ner från himlen.
- ℣. Vi hälsar dig, Herre Jesus Kristus, du som är Immanuel, Gud med oss, i det heliga Sakramentet, källa till den kärlek som förenar allt, till den frid som helar allt, källa till det eviga livet. ℞.
- ℣. Vi hälsar dig, du Herrens sanna kropp, som offrades för oss på korsets altare. ℞.
- ℣. Vi hälsar dig, du Herrens dyra blod, som utgöts för oss och för alla och gjorde oss till kungar och präster åt vår Gud. ℞.
- ℣. Herre Jesus, vi hälsar dig, medlare mellan Gud och människa, mötesplats mellan Gud och människa, den punkt där jord och himmel möts. ℞.

2. Korsoffret, livets källa

[285]

En av soldaterna stack sin lans i Jesu sida, och det kom ut blod och vatten. Den som såg det har vittnat om det för att också ni skall tro.

Joh 19:34–35

- ℣. Herre Jesus, du har utblottat dig när du kom som människa för att bli vår tjänare. Du har kommit för att göra Faderns vilja och bli vår broder.
- ℞. Lovad vare du för ditt heliga människoblivande.
- ℣. Du tog på dig onskans börda, lidandet och döden, för att rädda oss och visa vägen. I dina sår är vi helade.
- ℞. Lovad vare du för ditt frälsande lidande.
- ℣. Din död blev början till det eviga livet. Du är dörren till Fadern, ingen kommer till Fadern utom genom dig.
- ℞. Lovad vare du för din död som skänker liv.
- ℣. Genom din död på korset lät du kyrkan födas och sakramentens källa bryta fram ur din öppnade sida.
- ℞. Lovad vare du för din överflödande kärlek.

- ℣. I detta heliga Sakrament förblir ditt offer ständigt närvarande mitt ibland oss.
- ℞. Lovad vare du i altarets heliga Sakrament.
- ℣. I detta heliga Sakrament överlåter vi oss och hela vårt liv i Faderns händer. Vi blir förenade till ett med dig och med varandra,
- ℞. Lovad vare du för det nya förbundets offer.
- ℣. I brödets gestalt är du vår mat, som mättar vår hunger, i vinets gestalt är du vår dryck, som släcker vår törst.
- ℞. Lovad vare du som ger mat åt dem som fruktar dig.
- ℣. Låt oss bedja. Herre Jesus Kristus, sann Gud och sann människa, genom din död har du förvandlat förbannelsens kors till livets träd, vars frukt gör människan lik Gud. Ge oss alltid detta bröd, så att vi aldrig någonsin hungrar. Ty du lever och råder från evighet till evighet. Amen.

3. Helig gemenskap

[286]

Jesus säger: Bli kvar i mig, så blir jag kvar i er. Liksom grenen inte kan bära frukt av sig själv, om den inte sitter kvar i vinstocken, kan inte heller ni göra det, om ni inte är kvar i mig. Jag är vinstocken, ni är grenarna. Om någon är kvar i mig och jag i honom, bär han rik frukt; utan mig kan ni ingenting göra.

Joh 15:4–5

- ℣. Vi får alla del i detta enda bröd. Därför är vi alla en enda kropp.
- ℞. Herre Jesus, du är vinstocken, vi är grenarna.
- ℣. Gud har gjort oss som var döda genom synden till levande människor med Kristus. ℞.
- ℣. Han är vår frid. Han river ned murarna. Han enar och helar det splittrade. ℞.
- ℣. Ingen är längre främling, ingen är fiende, ingen är utlänning, alla är vi »de heliga« och Guds familj. ℞.
- ℣. Här är inte man eller kvinna, här är inte hög eller låg, här är inte svart eller vit. Alla är vi ett i Kristus genom den helige Ande. ℞.
- ℣. Som detta bröd blev ett av många korn och detta vin blev ett av många druvor, så må han i sitt heliga Sakrament församla kyrkan till ett från jordens alla hörn. ℞.

- ℣. Låt oss bedja. Herre Jesus Kristus, du är det enda brödet, vi är din enda kropp. Din kropp bröts ned för att alla människor i dig skulle bli ett enda heligt tempel åt Gud. Det enda brödet brytes för att ge kyrkan, och genom henne hela världen, enhetens och fridens gåva. Låt oss aldrig skiljas från din kropp utan bli människor som försonar och enar Guds skingrade barn på jorden. Ty du lever och råder i evighet.
- ℞. Amen.

4. Livets bröd

[287]

Elia gick en dagsled ut i öknen, och efter vandringen satte han sig under en ginstbuske och önskade sig döden. »Det är nog«, sade han, »ta mitt liv, Herre, jag är inte bättre än mina fäder.« Han lade sig ner och somnade där under ginstbusken. Då kom en ängel och rörde vid honom och sade: »Stig upp och ät!« När Elia såg upp fick han se en glödkaka och ett krus med vatten vid huvudgården; han åt och drack och lade sig att sova igen. Herrens ängel kom en andra gång och rörde vid honom. »Stig upp och ät«, sade han, »annars orkar du inte hela vägen.« Elia

steg upp och åt och drack, och måltiden gav honom kraft att gå i fyrtio dagar och fyrtio nätter, ända till Guds berg Horeb.

1 Kung 19:4-8

℣. Vår färdkost på vägen är Jesus Kristus. Han stärker oss med livets Bröd.

℟. Herre, ge oss alltid det Brödet!

℣. Han är den gode herden. Han leder sina får till rika betesmarker och till den klara och aldrig sinande källan.

℟. Herre, led oss alltid på din väg!

℣. Han är det sanna Påskalammet, som slaktats för oss, Guds rena Lamm, som borttager världens synder,

℟. Herre, Guds Lamm, som borttager världens synder, ge oss din frid!

℣. Han är det sanna Brödet, som kommer ner från himlen. Den som äter det Brödet, han skall aldrig någonsin dö.

℟. Herre, ge oss alltid det Brödet!

℣. Den som äter hans kött och dricker hans blod skall uppstå på den yttersta dagen.

℟. Herre, ge oss alltid det Brödet!

℣. Den som äter hans kött förblir i honom och lever genom honom.

℟. Herre, ge oss alltid det Brödet!

℣. Den som äter hans Bröd blir styrkt och kan vandra genom tiden ända fram till Guds heliga berg, de saligas boning.

℟. Herre, ge oss alltid det Brödet!

℣. Den som äter hans Bröd skall aldrig någonsin hungra.

℟. Herre, ge oss alltid det Brödet!

℣. Låt oss bedja. Herre Jesus Kristus, ge oss mod och kraft vid ditt bord, så att vi aldrig blir trötta eller uppgivna i din tjänst. Stärk vår kärlek till dig och till varandra. Låt alla finna vägen till ditt bord, där du räcker oss ditt heliga Bröd, som är du själv. Låt oss styrkta av det Brödet nå fram dit, där du med Fadern och den helige Ande lever och råder i evighet.

℟. Amen.

5. Eukaristin, en försmak av himlens härlighet

[288]

Tänk på hela den väg som Herren, din Gud, har låtit dig vandra under dessa fyrtio år i öknen, för att tukta dig och sätta dig på prov, för att utröna om du är beredd att hålla hans bud eller inte. Han tuktrade dig med hunger och lät dig äta manna, något som varken du själv eller dina fäder kände till. Han ville lära dig att människan inte lever bara av bröd utan av alla ord som utgår från Herren. Besinna att Herren, din Gud, fostrar dig som en man fostrar sin son. Du skall hålla Herrens, din Guds, bud, så att du vandrar hans vägar och fruktar honom. När Herren, din Gud, för dig in i ett rikt land med bäckar, källor och vattenådror som springer fram ur berg och dalar — ett land där du inte skall behöva äta torftigt eller lida brist på någonting — där skall du äta dig mätt.

5 Mos 8:2-3, 5-7, 9a, 10a

℣. O heliga gästabud, där Kristus är födan, där minnet av hans lidande begås, där själen fylls med nåd och en borgen lämnas på vår kommande härlighet, halleluja.

℟. Jesus, livets Bröd, ge oss ditt eviga liv!

℣. Du osynlige värd vid vår måltid, låt ingen stänga sig ute från den stora festmåltiden i himlen. ℟.

℣. Du kroppens och själens läkare, hela vår brustenhets, du som har gett oss odödlighetens läkemedel. ℟.

℣. Du som står vid dörren och klappar, kom in till oss och är med oss. ℟.

Jesus har tagit bröd och vin, förgängliga ting från vår värld, den värld vi lever i, som vi älskar men som ofta blir en börda för oss. Dessa förgängliga ting, bröd och vin, förvandlar han till sin uppståndna kropp och sitt blod. Han drar dem in i sitt eviga liv. Bara hans uppståndelse kan förvandla världen och våra liv. Fulla av hopp kan vi säga: med detta bröd och vin har redan en liten del av denna gamla värld börjat förvandlas till den nya värld där Gud skall bli »allt, överallt«. I denna måltid börjar evigheten.

Tystnad

℣. Sänd ut din Ande, Herre Gud, och förnya vår jord.

℟. Sänd ut din Ande, Herre Gud, och förnya vår jord.

℣. Lova Herren, min själ!

℟. Mäktig är du, Herre, min Gud,

℣. Föda frambringas ur jorden

℟. och vin, som gör människan glad.

℣. Alla sätter sitt hopp till dig

℟. du skall ge dem föda i rätt tid.

℣. Du ger dem, och de tar emot,

℟. du öppnar din hand, och de äter sig mätta.

℣. Du sänder din ande, då skapas liv.

℟. Du gör jorden ny.

℣. Sänd ut din Ande, Herre Gud, och förnya vår jord.

℟. Sänd ut din Ande, Herre Gud, och förnya vår jord.

℣. Låt oss bedja. Herre Jesus Kristus, våra ögon ser ett bröd, men vår tro bekänner: du är här. Liksom detta bröd skall också vi förvandlas. Som detta bröd brytes och förtäres måste vi brytas ned och dö för att med dig kunna uppstå i förhärliad gestalt. Låt oss då, Herre, för evigt få njuta den förening med din gudom som föregripes här i tiden när vi tar emot din kropp och ditt blod. Du som lever och råder, från evighet till evighet.

℟. Amen.

Litania till Jesus i det heliga Sakramentet

[289]

Herre, förbarma dig. *Herre, förbarma dig.*

Kristus, förbarma dig. *Kristus, förbarma dig.*

Herre, förbarma dig. *Herre, förbarma dig.*

Kristus, hör oss. *Kristus, hör oss.*

Kristus, bönhör oss. *Kristus, bönhör oss.*

Gud, Fader i himlen: *förbarma dig över oss.*

Gud Son, världens Frälsare

Gud Helige Ande

Heliga Treenighet, en ende Gud

Jesus, i altarets Sakrament närvarande som Gud och människa

Jesus, du levande Bröd som kommit ned från himlen

Jesus, du bröd som innehåller all ljuvlighet

Jesus, vår fördolde Gud och Frälsare

Jesus, det nya förbundets präst och offergåva

Jesus, vårt lovprisningsoffer till Fadern

Jesus, försoningsoffer för levande och döda

Jesus, du lydiga Guds Lamm

Jesus, du änglarnas bröd

Jesus, du källa till all nåd

Jesus, du själens kraft och glädje

Jesus, du tröst för de bedrövade

Jesus, du tillflykt för syndarna

Jesus, du styrka för de svaga

Jesus, du läkedom för de sjuka
Jesus, du vederkvickelse för de döende
Jesus, du bröd för vår vandring
Jesus, du underpant på vår uppståndelse
Jesus, du vår salighet

Genom ditt heliga människoblivande: *fräls oss, o Herre.*
Genom ditt bittra lidande
Genom din längtan att få fira denna Påsk med oss
Genom din ödmjukhet när du tvättade lärjungarnas fötter
Genom din kärlek intill slutet
Genom din kropp som offrats för oss
Genom ditt blod som utgjutits för oss
Genom din död, som vi förkunnar
Genom din uppståndelse och himmelsfärd, som vi bekänner
Genom din återkomst i härlighet

Vi arma syndare: *vi beder dig, bönhör oss.*
Tänd i oss en helig längtan efter din måltid
Bevara och öka vår vörndnad för din närvaro
Ge oss en uppriktig kärlek till varandra när vi förenas vid ditt bord
Låt ingen av oss förråda dig
Lär oss att alltmör älska dig
Drag oss alla till dig och gör oss till ett
Gör oss orubbliga i tron
Gör oss rena från all synd
Bevara oss från ovärdigt bruk av ditt Sakrament
Var oss nära i vår dödsstund
Låt oss få dö i din kärlek
Låt oss få uppstå med dig på den yttersta dagen
Guds Son
Guds Lamm, som borttager världens synder: *förskona oss, o Herre.*
Guds Lamm, som borttager världens synder: *bönhör oss, o Herre.*
Guds Lamm, som borttager världens synder: *förbarma dig över oss, o Herre.*

℣. Du har givit oss bröd från himlen.

℞. Som innehåller all ljuvlighet.

Gud, du ger oss det sanna brödet från himlen. Låt oss genom denna andliga föda leva i dig av ditt liv så att vi på den sista dagen uppstår i en förhärligad kropp tillsammans med honom, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Ave verum

[290]

Ave, verum corpus natum
ex Maria vírgine,
vere passum, immolátum
in cruce pro hómine,
cuius latus perforátum
fluxit aqua et ságuine.

Esto nobis prægustátum
mortis in exámine,
o Iesu dulcis, o Iesu pie,
o Iesu fili Maríæ.

Var hälsad, du sanna kropp
som jungfrun bar och födde på vår jord,
som för oss blev plågad, sargad,
offrad sist på korsets bord,
ur vars sida blod och vatten
flöt från genomborrat bröst.

Var för oss en himmelsk försmak,
var i dödens stund vår tröst!
O gode Jesus, o kärleksrike
o Jesus, född av Maria.

Adoro te — Herre, dig jag tillber

[291]

Adóro te devóte, latens Déitas,
qui sub his figúris vere látitas:
tibi se cor meum totum súbicít,
quia te contéplans totum déficít.

Visus, gustus, tactus in te fállitur;
sed solus auditus tute créditur.
Credo quicquid dixit Dei Fílius:
nihil Veritátis verbo verius.

In cruce latébat sola Déitas;
sed hic latet simul et humánitas.
Ambo tamen credens atque cónfítens
peto quod petívit latro páenitens.

Plagas, sicut Thomas, non intúeor;
meum tamen Deum te confiteor.
Fac me tibi semper magis crédere,
in te spem habére, te diligere.

O memoriále mortis Dómini,
Panis veram vitam præstans hómini,
præsta meæ menti de te vivere,
et te semper illi dulce sápere.

Pie pelicáne, Iesu Dómine,
me immúndum munda tuo ságuine,
cuius una stilla salvum fácere
totum mundum posset omni scélere.

Iesu, quem velátum nunc aspício,
quando fiet illud quod tam cúpio ut,
te reveláta cernens fácie,
visu sim beátus tuæ glóriæ? Amen.

Herre, dig jag tillber fast fördold du är.
Under tecknens slöja är du verkligt här.
Helt jag vill mig viga här och nu åt dig,
som i tro jag skådar. Allting tillhör dig.

Känsel, smak och ögon intet här förmår.
Men min tro bekänner det jag ej förstår.
Vad jag sagt, det tror jag helt och fullt och visst
ty ditt ord är sanning, Herre Jesus Krist.

Korset dolde för oss din gudomlighet.
Här är du ej synlig i din mänsklighet.
Ändå ser min tro dig såsom Gud och man,
och jag ber med samma bön som rövaren.

Utan att som Tomas röra dina sår
tror jag: du är nära fast jag ej förstår.
Gör min kärlek större, stärk mig i min tro,
lär mig hoppas mera på ditt löftesord.

Helga minnesmåltid! När med vin och bröd
jag här firar minnet av hans offerdöd
får jag se och smaka Herrens ljuvlighet.
Må mitt liv bli helgat av hans helighet.

Med en moders ömhet, Herre Jesus god,
renar du mitt hjärta i ditt eget blod.
Hela världens ondska kunde avtvädd bli
av en enda droppe, och var själ bli fri.

Jesus, som jag skådar fast fördold du är.
Hör min längtans böner som jag frambär här.
Låt mig en gång se dig i din härlighet
och dig saligt smaka i all evighet. Amen.

Tantum ergo

Tantum ergo sacramentum
veneremur cernui,
et antiquum documentum
novo cedat ritui;
præstet fides supplementum
sensuum defæctui.

Genitóri Genitóque
laus et iubilatio,
salus, honor, virtus quoque
sit et benedictio;
procedénti ab utróque
compar sit laudátio. Amen.

Stor är denna nådegåva,
heligt detta sakrament.
Låt oss tillbe, ty det gamla
viker för ett nytt förbund.
Och där våra sinnen sviker
låt oss be om större tro.

Pris ske Fadern, pris ske Sonen!
Lovat vare Herrens namn!
Låt oss jubla, tacka, prisa
för de gåvor som han ger
och för Anden, som av bägge
framgår i all evighet. Amen.

℣. Du har givit oss bröd från himlen.
℞. Som innehåller all ljuvlighet.

℣. Låt oss bedja.
Jesus Kristus, vår Herre och Gud, i detta underbara
sakrament har du lämnat oss en åminnelse av ditt lidande.
Låt oss med sådan vördnad fira din kropps och ditt blods
mysterier, att vi ständigt får erfara din återlösnings frukter i
vårt liv. Du som med Fadern och den helige Ande lever och
råder från evighet till evighet.
℞. Amen.

℣. Panem de coelo præstitisti eis
℞. Omne delectamentum in se habentem.

℣. Oremus. Deus qui nobis Sacramento mirabili, passionis tuæ
memoriam reliquisti; tribue, quæsumus, ita nos Corporis et
Sanguinis tui sacra mysteria venerari, ut redemptionis tuæ fructum
in nobis iugiter sentiamus. Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum.

SAKRAMENTAL ANDAKT OCH VÄLSIGNELSE

Utställandet av det heliga Sakramentet syftar till att framhålla Jesu
underbara närvaro bland sina troende. Vi inbjuds till den hjärtats
förening med honom som får sin höjdpunkt i kommunionen.

Man måste se till att expositionens samband med mässan klart
framgår. Allt skall undvikas som på minsta sätt kunde fördunkla Kristi
egna intentioner. Han har instiftat sitt Sakrament för att vara närvarande
bland oss som föda, läkedom och tröst.

Expositionen

Om man använder monstrans, skall fyra eller sex ljus vara tända på
altaret, och rökelse skall användas. Om man endast använder ciborium,
räcker det med två ljus, och rökelse kan användas.

Det är inte tillåtet att exponera Sakramentet utan bibelläsning, böner
och sånger enbart för att ge den sakramental välsignelsen.

Ordinarie ledare av denna gudstjänst är en präst eller en diakon. I
brist på präst och diakon kan en person med uppdraget som kom-
munionutdelare leda gudstjänsten. Denne har då rätt att öppna tabe-
rnakeldörrarna, eventuellt placera ciboriet på altaret eller att placera den

stora hostian i monstransen. Däremot kan en kommunionutdelare inte
utdela den sakramental välsignelsen. Präst och diakon skall vara klädd
i alba (eller röklin och talar) och stola. Skall sakramental välsignelse
utdelas, skall präst och diakon klä sig i korkåpa och velum. Om man
bara använder ciborium, använder man också endast velum.

Gudstjänsten kan börja med en psalm, under vilken celebranten går
för altaret. Om Sakramentet inte förvaras vid det altare där expositionen
skall ske, bär celebranten det (iklädd velum) från tabernaklet och åtföljd
av ministranter eller några ur församlingen, med tända ljus.

Ciboriet eller monstransen placeras på altaret, som skall vara täckt
av en altarduk. Om expositionen sker under längre tid och monstrans
används, kan man uppföra en »tron« ovanför altaret. Den får dock inte
vara alltför högt eller avlägset belägen. Efter expositionen incenserar
celebranten Sakramentet, om man använder monstrans. Därefter kan han
tillfälligt avlägsna sig, om tillbedjan skall pågå en längre tid.

Om expositionen är högtidligare eller långvarigare, skall man
konsekra den hostia som skall användas i den mässa som omedelbart
föregår. Efter kommunionen placeras den då i monstransen, som ställs
på altaret. Mässan avslutas då med bönen efter kommunionen och utan
slutvälsignelse, etc. Innan prästen går till sakristian ställer han lämpligen
monstransen på »tronen« och incenserar Sakramentet.

Tillbedjan

Under expositionen skall man följa en ordning bestående av böner,
sånger och bibelläsningar med syftet att församlingens uppmärksamhet
inriktas på bön till Herren Kristus.

För att ge näring åt innerlig inre bön bör man välja läsningar ur
Skriften som tillsammans med en homilia eller korta maningar kan bidra
till en större förståelse för eukaristins mysterium. Församlingen svarar
lämpligen på Guds ord genom en psalm. Det är också bra om stunder av
helig tystnad läggs in på lämpliga ställen.

Om det heliga Sakramentet är utställt för tillbedjan under längre tid
kan man också förrätta en del av tidegården inför det, i synnerhet då
dess viktigaste tideböner. Genom tidegården utsträcks ju den lovpris-
ning och tacksägelse, som frambäres till Gud i och med eukaristin, till
dygnets alla tider, och en enträgen bön riktas till Kristus och genom
honom till Fadern på hela världens vägnar.

Den sakramental välsignelsen

Den sakramental välsignelsen får utdelas endast av en präst eller en
diakon.

Mot slutet av andakten går prästen eller diakonen till altaret, gör
genuflex och faller därefter på knä. Man sjunger en eukaristisk psalm.
Celebranten incenserar under tiden Sakramentet (om man använder
monstrans). Därefter reser han sig och sjunger eller läser »Du har givit
dem bröd från himlen«. Församlingen svarar »Som innehåller all
ljuvlighet«. Man iakttar en stunds tystnad. Därefter läser eller sjunger
han någon lämplig bön.

Efter bönen tar prästen eller diakonen på sig velum, gör genuflex, tar
monstransen (eller ciboriet) och gör med den/det korstecknet över
församlingen, utan att säga något.

Repositionen

Efter andakten återställer prästen eller diakonen som förrättat
välsignelsen (eller en annan präst eller diakon) Sakramentet till
tabernaklet och gör genuflex. Under tiden kan församlingen läsa eller
sjunga någon form av acklamation. Celebranten återvänder till
sakristian.

Om gudstjänstledaren inte är präst eller diakon utelämnas den
sakramental välsignelsen. Sakramentet placeras åter i tabernaklet, och
andakten avslutas med en lämplig psalm.

[293]

Inledning

Under det att det allraheligaste Sakramentet bärs fram till altaret sjungs
O Salutaris hostia eller annan lämplig hymn. Celebranten incenserar
Sakramentet.

Efter hymnen läses följande psalm.

Psalm 95 — Uppmaning till lovsång

Uppmuntra varandra varje dag, så länge man kan säga »i dag« (Heb
3:13)

R. Kom, låt oss tillbe Herren, ty han är vår Gud.

Kom, låt oss jubla till Herrens ära *

och hylla vår klippa, vår räddning!

Låt oss träda fram inför honom och tacka, *

hylla honom med sång och spel! R.

Ty en stor Gud är Herren, *

en stor konung över alla gudar.

I hans hand är jordens djup, *

och bergens toppar är hans.

Hans är havet, som han har gjort, *

och fasta landet, som hans händer format. R.

Kom, låt oss falla ned och tillbe, *

knäböja inför Herren, vår skapare,

ty han är vår Gud *

och vi hans folk, fåren i hans hjord. R.

Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande, *

nu och alltid och i evigheters evighet. Amen. R.

Ps 95:1–7

Bibelläsning

Efter psalmen läser celebranten en eller flera läsningar ur den Heliga Skrift, exempelvis:

Välsignad är vår herre Jesu Kristi Gud och fader, barmhärtighetens fader och all trösts Gud. Han tröstar oss i alla våra svårigheter, så att vi med den tröst vi själva får av Gud kan trösta var och en som har det svårt.

2 Kor 1:3–4

Vid den tiden sade Jesus: »Kom till mig, alla ni som är tyngda av bördor; jag skall skänka er vila. Ta på er mitt ok och lär av mig, som har ett milt och ödmjukt hjärta, så skall ni finna vila för er själ. Mitt ok är skonsamt och min börda är lätt.«

Matt 11:25a, 28–30

Jag har blivit korsfäst med Kristus, men jag lever, fast inte längre jag själv, det är Kristus som lever i mig. Så långt jag ännu lever här i världen, lever jag i tron på Guds son, som har älskat mig och offrat sig för mig.

Gal 2:19b–20

Vem kan skilja oss från Kristi kärlek? Nöd eller ångest, förföljelse eller svält, nakenhet, fara eller svärd? Det står ju skrivet: *För din skull lider vi dödens kval dagen lång, vi har räknats till slaktfåren*. Nej, över allt detta triumferar vi genom honom som har visat oss sin kärlek.

Rom 8:35–37

Även andra bibeltexter kan läsas. Celebranten kan hålla en kort homilia. Efter homilian hålls en stunds tyst tillbedjan.

Hyllingsbön

Celebranten läser följande bön:

℣. Låt oss tillbe Kristus

i Altarets allraheligaste sakrament.

R. Kom, låt oss tillbe honom.

Stor är Herren, vår Gud. Genom honom är jordens grundvalar lagda, genom honom är himlarna skapade. Han är den evige Faderns avbild och hans härlighets återsken. Han är begynnelsen och änden, den som är och som var och som skall komma. Honom tillhör äran och härligheten i evigheters evighet. R.

Sedan han friköpt oss med sitt heliga blod, steg han upp till himlen och satte sig på Faderns högra sida, medlare mellan Gud och människor. R.

Han har frälst oss från mörkrets välde och kallat oss till sitt

underbara ljus. R.

Han lämnade ett minne av sina under, han som är nådig och barmhärtig. Han ger föda åt dem som älskar honom. R.

Aftonen före sitt lidande välsignade han bröd och vin då han sade: »Detta är min kropp som blir utgiven för er, detta är mitt blod som blir utgjutet för er och för de många till syndernas förlåtelse«. R.

Vi tillber dig, o kärleksfulle Frälsare. I djupaste ödmjukhet faller vi ned inför dig och tillber dig under brödets och vinets gestalt. Med alla dina troende lovar och prisar och tackar vi dig för all den kärlek som du visat oss genom instiftelsen av Altarets allraheligaste sakrament. Hur omätlig är inte din kärlek! Du avstod från allt och antog en tjänares gestalt då du blev en av oss. Du tog på dig den mänskliga svagheten och visade vägen till Fadern. Du förkunnade frälsning för de fattiga, frihet för de fångna och glädje för de bedrövade. Du gjorde dig ödmjuk och var lydig ända till döden, döden på ett kors. Du ville efterlämna åt oss ett evigt minne av din kärlek. Därför gav du oss denna underbara gåva, medan dina fiender planerade att döda dig. Du vill för alltid bo hos oss för att dra våra hjärtan till dig och uppfylla dem med din nåd och välsignelse. Hör från ditt altare våra böner och var vår hjälp i all nöd, var vår tillflykt i alla faror, var vår tröst i alla bekymmer.

Efter en stunds tyst tillbedjan incenserar celebranten Sakramentet medan man sjunger *Tantum Ergo* eller annan lämplig hymn.

Efter hymnen sjunger eller läser celebranten:

℣. Du har givit dem bröd från himlen.

R. Som innehåller all ljuvlighet

eller (under påsktiden):

℣. Du har givit dem bröd från himlen, halleluja.

R.. Som innehåller all ljuvlighet, halleluja.

Därefter sjunger eller läser celebranten följande bön:

℣. Låt oss bedja.

Jesu Kristus, vår Herre och Gud, i detta underbara sakrament har du lämnat oss en åminnelse av ditt lidande.

Låt oss med sådan vördnad fira din kropps och ditt blods mysterier, att vi ständigt får erfara din återlösnings frukter i vårt liv. Du som med Fadern och den helige Ande lever och råder från evighet till evighet.

R. Amen.

Välsignelsen

Efter bönen tar prästen eller diakonen på sig venum, gör genuflex, tar monstransen (eller ciboriet) och gör med den/det korstecknet över församlingen, utan att säga något. Församlingen böjer sig i tillbedjan och mottar den sakramentala välsignelsen. Efter välsignelsen läses följande lovprisning:

Den gudomliga lovprisningen

℣. Prisad vare Jesu Kristus i Altarets allraheligaste sakrament. Och prisad vare Gud Fader i honom och Gud den helige Ande, en enda Herre, tre personer i ett enda gudomligt väsen, en enda Gud, välsignad i evighet.

R. Amen.

℣. Herre, jag tror på dig, ty du är den eviga sanningen.

R. Föröka min tro.

℣. Herre, jag hoppas på dig, ty du är den oändliga godheten.

R. Styrk mitt hopp.

℣. Herre, jag älskar dig, ty du är min Gud och mitt allt.

R. Bevara mig i din kärlek i livet och i döden.

℣. Herre, mild och ödmjuk av hjärtat.

R. Dana våra hjärtan efter ditt hjärta.

℣. Lovad vare Jesus Kristus i altarets allraheligaste Sakrament.
℞. Nu och i all evighet. Amen.

Välsignad vare Gud.
Välsignad vare hans heliga namn.
Välsignad vare Jesus Kristus, sann Gud och sann människa.
Välsignad vare Jesu namn.
Välsignad vare hans heliga hjärta.
Välsignad vare hans dyrbara blod.
Välsignad vare Jesus i altarets allraheligaste Sakrament.
Välsignad vare den helige Ande, Tröstaren.
Välsignad vare Guds Moder, den heliga Jungfru Maria.
Välsignad vare hennes heliga och obefläckade avlelse.
Välsignad vare hennes ärorika upptagande till himlen.
Välsignad vare Marias namn, Jungfru och Moder.
Välsignad vare den helige Josef, hennes kyske brudgum.
Välsignad vare Gud i sina änglar och helgon.

Repositionen

Efter andakten återställer prästen eller diakonen som förrättat välsignelsen (eller en annan präst eller diakon) Sakramentet till tabernaklet och gör genuflex. Under tiden kan församlingen läsa eller sjunga någon form av acklamation. Celebranten återvänder till sakristian.

JESU HJÄRTAS DAG TREDJE FREDAG EFTER PINGST

Hjärtat är i bibeln symbolen för människan som person på det djupaste planet, djupare än förnuft, känsla och viljeakter: platsen för vår längtan. Gud har skapat vårt hjärta oroligt av längtan efter honom. I Jesus visar Gud sitt hjärta som från evighet längtar efter oss (jfr Jer 31:3). I Jesu öppnade hjärta, sårat av kärlek till oss, har vägen till Fadern öppnats. Genom Jesus talar vi med Gud »hjärta till hjärta«.

En av soldaterna stack upp sidan på honom med sin lans, och då kom det ut blod och vatten.

Joh 19:34

Över Davids hus och över Jerusalems invånare skall jag utgjuta en nådens och bönens Ande, så att de ser upp till mig, och ser vem de har stungit.

Sak 12:10

Andakt till Jesu hjärta

[294]

I

Herre Jesus Kristus, vi tillber och prisar dig, du som är närvarande mitt ibland oss [i altarets heliga Sakrament]. När ditt hjärta genomborrades av soldatens lans, då öppnades Guds hjärta. Då uppenbarades Guds eviga plan att rädda den vilsegångna människan. Då föddes kyrkan ur den nye Adams sida. Då började frälsningens källor att flöda av nåd för alla årtusenden. I din död och uppståndelse visar du oss vem Gud är. Ditt hjärta är sinnebilden för Guds kärlek som omfattar allt. Vi prisar och lovar dig med himlens härskaror och med dina heliga i alla tider.

℣. Om Herrens nåd vill jag alltid sjunga,
℞. för alla tider göra din trofasthet känd.
℣. Jesu hjärta, sårat av kärlek till oss.
℞. Tänd din kärleks eld i våra hjärtan.

[295]

Herre Jesus Kristus, vi tackar dig för att vi fått erfara din kärlek. Vi tackar dig för ditt ord, som talar till vårt hjärta. Vi tackar dig för att du har älskat de dina ända till det yttersta. Vi tackar dig för din död som öppnat vägen till vår Fader i himlen. Vi tackar dig för ditt öppnade hjärta, källan till vårt eviga liv. Vi tackar dig för den eld du tänt i världen. Vi tackar dig för din kärleks glöd, som är starkare än döden.

℣. Med evig kärlek har du älskat oss.
℞. Låt din nåd förbli över oss.
℣. Jesu hjärta, sårat av kärlek till oss.
℞. Tänd din kärleks eld i våra hjärtan.

II

[296]

Herre Jesus Kristus, steg för steg har Gud visat vem han är. Han lät världen gå vilse för att själv komma och rädda den. Han inneslöt allt under synden för att själv förbarma sig över allting. Han älskade oss när vi var längst borta från honom. I dig visar han sin ofattbara enhet av det vi uppfattar som motsatser: i din förnedring visar han sin härlighet. I din frivilliga vanmakt visar han sin kärleks allmakt. I din oskyldiga död visar han sin omutliga rättvisa. I din mildhet visar han sin helighets förtärande eld, i din stränghet sin oändliga barmhärtighet.

℣. Ingen har någonsin sett Gud.
℞. Den ende Sonen, själv Gud, har förklarat honom för oss.
℣. Jesu hjärta, sårat av kärlek till oss.
℞. Tänd din kärleks eld i våra hjärtan.

[297]

Herre Jesus Kristus, du är här för att söka upp de vilsegångna. I dig är Guds hjärta synligt. Du tar dig an alla föraktade och illafarna. Du ger ditt bröd åt de hungriga, du skänker de utblottade glädje och nytt hopp, du kallar till dig de nedtyngda och oroliga och ger dem vila. Med särskild kärlek tar du emot syndarna, som känner sin ovärdighet inför dig, den helige, men du avvisar de självgoda, de självtillräckliga och självrättfärdiga. Du gör de sista till de första. De hungriga mättar du, men de rika får gå bort med tomma händer.

℣. Mitt hjärta gläder sig i Herren.
℞. Ty han upprättar den ringe ur stoftet.
℣. Jesu hjärta, sårat av kärlek till oss.
℞. Tänd din kärleks eld i våra hjärtan.

III

[298]

Herre Jesus Kristus, när du kommer till de dina, tar de dina inte emot dig. När din stund är inne är människorna oförstående och likgiltiga. Dina närmaste sviker dig. Ensam och övergiven måste du gå in i den bittra döden. Du sträcker ut dina händer mot vår dövhets och blindhet. Vi överger dig, vi glömmer vårt dop och dess förpliktelse, vi förnekar ditt kors inför människorna, vi vänder dig ryggen när vi stänger vårt hjärta för dina bröder och systrar. Visa oss att ditt ok är skonsamt och din börda lätt, blås in din levande kärleks Ande i våra kalla hjärtan, tänd din glöd i oss, öppna våra ögon.

℣. De har bevisat mig ont för gott.
℞. Och hat för min kärlek.
℣. Jesu hjärta, sårat av kärlek till oss.
℞. Tänd din kärleks eld i våra hjärtan.

IV

[299]

Herre Jesus Kristus, du ensam är den vän som aldrig sviker. Vi måste själva känna på övergivenhet och ångest. Också vårt hjärta såras, också vi blir övergivna, också vi måste känna ensamhetens bitterhet. Ofta måste vi vara utan förståelse, ofta möter vi likgiltighet och kyla. Ensamma måste vi gå de avgörande stegen. Ensamma måste vi möta döden. I allt detta har du gått före oss. Bara du förstår oss helt. Lär oss av ditt milda och ödmjuka hjärta. Lär oss att finna vårt liv genom att mista det. Lär oss att glömma oss själva och vända oss till de andra. Låt oss finna vila vid ditt hjärta. Låt oss, när vår stund är inne och vi skall övergå från världen till Fadern, få höra dina ord: »Kom, låt oss gå härifrån.«

℣. Jag är betryckt och fattig.

℞. Mitt hjärta är genomborrat i mitt bröst.

℣. Jesu hjärta, sårat av kärlek till oss.

℞. Tänd din kärleks eld i våra hjärtan.

℣. Låt oss bedja. Allsmäktige Gud, vi tillber din kärlek och tar emot dess överflödande rikedom i din Sons öppnade hjärta. Öppna också våra hjärtan för dina ingivelser och våra medmänniskors behov. Genom samme Jesus Kristus, vår Herre.

℞. Amen.

Litania till Jesu hjärta

[300]

Herre, förbarma dig. *Herre, förbarma dig.*

Kristus, förbarma dig. *Kristus, förbarma dig.*

Herre, förbarma dig. *Herre, förbarma dig.*

Kristus, hör oss. *Kristus, hör oss.*

Kristus, bönhör oss. *Kristus, bönhör oss.*

Gud Fader i himlen: *förbarma dig över oss.*

Gud Son, världens Frälsare

Gud helige Ande

Heliga Treenighet, en ende Gud

Jesu hjärta, Guds Sons tillbedjansvärda hjärta

Jesu hjärta, danat i jungfru Marias sköte av den helige Ande

Jesu hjärta, förenat till ett med Guds eviga Ord

Jesu hjärta, Guds oändliga helighets hjärta

Jesu hjärta, Guds heliga tempel

Jesu hjärta, den Allrahögstes tabernakel

Jesu hjärta, Guds hus och himlens port

Jesu hjärta, kärlekens glödande härd

Jesu hjärta, rättfärdighetens och kärlekens ursprung

Jesu hjärta, överflödande av godhet och kärlek

Jesu hjärta, du väldiga djup av alla dygder

Jesu hjärta, värdigt att mottaga allt lov

Jesu hjärta, alla hjärtans konung och medelpunkt

Jesu hjärta, som rymmer all vishet och kunskap

Jesu hjärta, där gudomens hela fullhet bor

Jesu hjärta, i vilket Fadern har sitt välbehag

Jesu hjärta, vars fullhet kommer oss alla till del

Jesu hjärta, målet för skapelsens längtan från begynnelsen

Jesu hjärta, tåligt och fullt av medlidande

Jesu hjärta, rikt för alla som åkallar dig

Jesu hjärta, källa till liv och helighet

Jesu hjärta, försoningsoffer för våra synder

Jesu hjärta, mättat med smälek

Jesu hjärta, sargat för våra missgärningars skull

Jesu hjärta, lydigt intill döden

Jesu hjärta, genomborrat av soldatens lans

Jesu hjärta, källa till all tröst

Jesu hjärta, vårt liv och vår uppståndelse

Jesu hjärta, vår frid och vår försoning

Jesu hjärta, räddningen för dem som hoppas på dig

Jesu hjärta, hoppet för dem som dör i dig

Jesu hjärta, alla heligas sällhet

Guds Lamm, som borttager världens synder: *förskona oss, o Herre.*

Guds Lamm, som borttager världens synder: *bönhör oss, o Herre.*

Guds Lamm, som borttager världens synder: *förbarma dig över oss, o Herre.*

℣. Jesus, mild och ödmjuk av hjärtat.

℞. Dana våra hjärtan efter ditt hjärta.

℣. Låt oss bedja. Allsmäktige, evige Gud, i Jesu hjärta, sårat av vår synd, skänker du din kärleks och barmhärtighets överflöd. Vänd vårt hjärta helt till honom i uppriktig bot för vår och hela världens skuld. Genom honom, Jesus Kristus, vår Herre.

℞. Amen

[301]

I ditt tillbedjansvärda hjärta faller jag mina tårar,
i ditt hjärta lägger jag ner min ångest,
åt ditt blödande hjärta anförtror jag all min bitterhet.
Jesus, helga allt detta genom denna heliga förening.

[302]

Bön till Jesu hjärta i altarets allraheligaste Sakrament

Jesu hjärta i altarets allraheligaste Sakrament,

ljuve följeslagare i vår landsflykt, jag tillber dig.

Jesu hjärta i altarets Sakrament,

ensamma och förödmjukade hjärta,

övergivna och glömda hjärta,

föraktade och skändade hjärta,

hjärta ringaktat av människor,

hjärta som söker våra hjärtans kärlek,

hjärta som vill bli älskat,

hjärta tålmodigt i väntan på oss,

hjärta ivrigt att höra oss,

hjärta längtande efter våra böner,

hjärta, källa till ständigt nya nådegåvor,

hjärta svept i tystnad, längtande att tala till själarna,

hjärta, ljuva tillflykt för det fördolda livet,

hjärta som lär ut hemligheterna i föreningen med Gud,

hjärta i honom som sover, dock alltid vakande,

Jesu hjärta i altarets Sakrament, förbarma dig över oss.

Jesus, offergåva, jag vill trösta dig.

Jag förenar mig med dig och frambär mig som gåva.

Jag förintar mig i din närvaro.

Jag vill glömma mig själv för att tänka på dig.

Jag vill glömmas och föraktas av kärlek till dig.

Och aldrig bli förstådd eller älskad utom av dig.

Jag vill bli tyst för att höra dig.

Jag vill ge upp mig själv och gå förlorad i dig.

Låt mig få släcka din törst, törsten efter min helgelse och frälsning,

så att jag blir renad och kan skänka dig en ren och äkta kärlek.

Jag vill inte längre missbruka ditt tålmod.

Ta mig i besittning, jag ger mig till dig.

Jag frambär alla mina handlingar, mitt förstånd för att upplysas

av dig, mitt hjärta för att ledas av dig, min vilja för att stärkas,

min själ och kropp för att näras, mitt elände för att lindras.

Min Jesus, din kropp och ditt blod är liv för min själ:

må det inte längre vara jag som lever utan du allena som lever i mig. Amen.

KRISTI FÖRKLARINGS DAG 6 AUGUSTI

Kristi förklarings dag är något av en påsk mitt i sommaren, en sammanfattning av trons innersta hemligheter. Förklaringsundret är en avgörande händelse i evangeliet. Jesus är på väg mot sitt lidande. Hans lärjungar, som har svårt att fatta lidandets mening, får en kort stund se vad det skall leda fram till: uppståndelsen, den förvandlade tillvaro som Gud vill föra oss till. Det är alltid svårt att fatta att nederlag kan föda nya möjligheter och att en enda lidande människa skulle vara nyckeln till all mening. Därför betygas, med adress till lärjungarna och till oss: »Detta är min älskade son. Lyssna till honom« (Mark 9:7).

Mässans bibelläsningar: Dan 7:9–10, 13–14; Ps 97:1–2, 5–6, 9; 2 Pet 1:16–19
[A] Matt 17:1–9 [B] Mark 9:2–10 [C] Luk 9:28b–36.

Min Herre och min Gud

[303]

Förklaringsens Kristus,
du är närvarande i materiens mitt,
strålande centrum av ljus,
i vilket mångfaldens otaliga linjer
löper samman.
Makt,
järnhård som världens lag
och ändå mjuk som livet.
Du vars panna är av snö och vars ögon av eld,
du vars fötter skimrar ljusare än smältande guld,
du vars händer omspanner stjärnorna —
du är början och slutet,
den levande, den döde, den uppståndne.
Du som är ofantlig i rikedom
omfattar varje smak, varje kraft, varje tillstånd —
hela mitt väsende ropar efter dig med en längtan
stor som universum:
Du är sannerligen min Herre och min Gud!

Psalm på Kristi Förklarings dag

Psalm 84 — Längtan till Herrens tempel

Ni bör låta ordet lysa för er som en lykta i dunklet, tills dagen gryr och morgonstjärnan går upp i era hjärtan (2 Pet 1:19).

[304]

Ljuvlig är din boning, *
Herre Sebaot!
Jag förtärdes av längtan till Herrens förgårdar. *
Nu jublar min själ och min kropp mot den levande Guden.
Lyckliga de som bor i ditt hus *
och alltid kan sjunga ditt lov.
Lyckliga de som har sin styrka i dig, *
de som gärna drar upp till templet.
När de går genom Bakaträdens dal,
blir den en flödande källa, *
höstregnet fyller den med välsignelse.
De går genom port efter port, *
tills de möter Gud på Sion.
Herre Gud Sebaot, hör min bön, *
lyssna, du Jakobs Gud!
Ge akt på vår sköld, o Gud, *
se i nåd till din smorde!
En dag på dina förgårdar är bättre *
än tusen dagar där hemma.
Jag står hellre vid tröskeln i min Guds hus *

än jag bor i de gudlösas tält.
Herren Gud är sol och sköld. *

Herren ger nåd och ära,
dem som lever ostraffligt *
vägrar han ingenting gott.
Herre Sebaot, *
lycklig den som förtröstar på dig.

Ps 84:2–3, 5–13

Det heliga korsets upphöjelse — 14 september

Se bönerna för Stilla veckan och Påsktiden, xxx–xxx.
Mässans bibelläsningar: 4 Mos 21:4–9; Ps 78:1–2, 34–38; Fil 2:6–11; Joh 3:13–17.

ALLA HELGONS DAG 1 NOVEMBER

Allhelgonadagen kallas »Pingstens skördefest«. Vi som ännu är på väg gläder oss med alla dem som redan kommit hem. Vi tror på de heligas gemenskap, en levande samhörighet bortom döden. Herren säger ju: »Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig skall leva även om han dör, och den som lever och tror på mig skall aldrig någonsin dö« (Joh 11:25–26). Gemenskapen med helgonen tar sig först och främst uttryck i att vi samfällt med dem sjunger Guds lov och pris (mässans prefation), vidare i att vi i deras liv hämtar inspiration och mod, slutligen i att vi ber dessa Guds och våra vänner om förbön. Kyrkan har högtidligt kanoniserat några människor, i vilka Guds liv varit särskilt klart framträdande, d.v. s. förklarat att de nått fram till den fulla saligheten. Deras förbön anropas i liturgin, och de ihågkommes på sina minnesdagar. Men Alla helgons dag påminner om alla människor, kanoniserade eller ej, som nått fullkomningen av Andens gåvor hos Gud.

Mässans bibelläsningar: Upp 7:2–4, 9–14; Ps 24:1–4b, 5–6; 1 Joh 3:1–3; Matt 5:1–12a.

När vi nu är omgivna av en sådan sky av vittnen, låt oss då, även vi, befria oss från allt som tynger, all synd som ansätter oss, och hålla ut i det lopp vi har framför oss. Låt oss ha blicken fäst vid Jesus, trons upphovsman och fullkomnare. För att vinna en glädje som väntade honom uthärdade han korset utan att bry sig om skammen och sitter nu på högra sidan om Guds tron.

Heb 12:1–2

Allhelgonalitanian

[305]

I

Herre, förbarma dig. *Herre, förbarma dig.*
Kristus, förbarma dig. *Kristus, förbarma dig.*
Herre, förbarma dig. *Herre, förbarma dig.*

eller:

Gud Fader i himlen: *förbarma dig över oss*
Gud Son, världens Frälsare:
Gud, helige Ande:
Heliga Treenighet, en ende Gud:

II

Heliga Maria: *bed för oss*
Heliga Guds moder
Heliga jungfru över alla jungfrur
Heliga Mikael, Gabriel och Rafael
Alla heliga änglar
Helige Abraham
Helige Mose
Helige Elia

Helige Josef
Helige Johannes döparen
Alla heliga patriarker och profeter

Heliga Petrus och Paulus
Helige Andreas
Heliga Johannes och Jakob
Helige Thomas
Helige Matteus
Alla heliga apostlar
Helige Lukas
Helige Markus
Helige Barnabas
Heliga Maria från Mågdala
Alla Herrens heliga lärjungar

Helige Stefanus
Helige Ignatios av Antiokia
Helige Polykarpos
Helige Iustinius
Helige Laurentius
Helige Cyprianus
Helige Bonifatius
Helige Thomas Becket
Heliga John Fisher och Thomas More
Helige Paul Miki
Heliga Isak Jogues och Johannes de Brébeuf
Helige Petrus Chanel
Helige Karl Lwanga
Helige Erik
Heliga Agnes
Heliga Maria Goretti
Alla heliga martyrer

Heliga Leo och Gregorius
Helige Ambrosius
Helige Hieronymus
Helige Augustinus
Helige Athanasios
Heliga Basilios och Gregorios av Nazianz
Helige Johannes Krysostomos
Helige Martin
Helige Patrik
Heliga Kyrillos och Metódios
Helige Karl Borromeo
Helige Frans av Sales
Helige Pius den tionde
Heliga Katarina av Siena
Heliga Teresa av Avila

Helige Antonius
Helige Benedictus
Helige Bernhard
Heliga Franciskus och Dominikus
Helige Thomas av Aquino
Helige Ignatius av Loyola
Helige Franciskus Xavier
Helige Vincent de Paul
Helige Johannes Maria Vianney
Helige Johannes Bosco
Heliga Rosa av Lima
Heliga Birgitta

Helige Ludvig
Heliga Monika
Heliga Elisabeth av Ungern
Alla Guds heliga

III

Var oss nådig: *fräls oss, milde Herre Gud*
Från allt vad ont är

Från all vad synd är
Från djävulens försåt och list
Från vrede, hat och allt ont uppsåt
Från den eviga döden
Genom ditt människoblivande
Genom din födelse
Genom ditt dop och din heliga fasta
Genom ditt kors och ditt lidande
Genom din död och din begravning
Genom din heliga uppståndelse
Genom ditt förhärligande och din himmelsfärd
Genom den helige Andes utgjutande
Genom din återkomst i härlighet

eller:

Kristus, den levande Gudens Son: *förbarma dig över oss*
Du som kommit till denna världen
Du som hängde på korset
Du som tagit på dig döden för vår skull
Du som låg i graven
Du som uppstod från de döda
Du som uppfor till himlen
Du som sände den helige Ande till apostlarna
Du som sitter på Faderns högra sida
Du som skall komma för att döma levande och döda

IV

Att du ville förbarma dig: *vi ber dig, bönhör oss.*
Att du ville leda oss fram till sann omvändelse
Att du ville styrka och bevara oss i din heliga tjänst
Att du ville skänka alla våra välgörare det eviga livets lön
Att du ville föröka och bevara markens gröda

eller:

Att du ville förlåta oss: *vi ber dig, bönhör oss.*
Att du ville väcka vår längtan efter de himmelska tingen
Att du ville skona oss själva, våra medmänniskor,
 närstående och välgörare vid den eviga domen
Att du ville ge alla som avlidit i tron på dig den eviga vilan
Att du ville bevara världen från farsoter, svält och krigets gissel
Att du ville skänka alla folk fred och verklig endräkt
Att du ville styra och bevara din heliga kyrka
Att du ville bevara den apostoliske överherden och alla kyrkans
tjänare i den sanna tron på dig
Att du ville skänka alla som tror på Kristus en synlig enhet
Att du ville föra alla människor till evangeliets ljus

V

Kristus, hör oss. *Kristus, hör oss.*
Kristus, bönhör oss. *Kristus, bönhör oss.*

eller:

Guds Lamm, som borttager världens synder, *förbarma dig över oss.*
Guds Lamm, som borttager världens synder, *förbarma dig över oss.*
Guds Lamm, som borttager världens synder, *förbarma dig över oss.*

Låt oss bedja. Gud, vår tillflykt och starkhet, uppfyll din kyrkas
önskan som du själv har ingivit henne, och låt trons bön
förvandlas till erfaren verklighet. Genom Jesus Kristus, vår
Herre.

eller:

Gud, du ser hur vår egen kraft kommer till korta: upprätta oss

genom dina helgons föredöme, så att vi åter kan älska dig över allt annat. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

På Påsknatten, vid kyrkliga vigningar och kyrkoinvigningar sjunges en kortare form av Allhelgonalitanian.

[306]

Gud, du är alla helgons krona och källa till all helighet. I dina heliga har du låtit dina gåvors brokiga mångfald bli synlig. Vi prisar dina underbara gärningar med dem. Du visar oss i helgonen människans höga bestämmelse, att växa till full mognad i Kristus, att låta Kristusbilden framträda klart. Låt oss genom dem komma närmare vårt mål. Du sporrar oss genom dem att skynda vidare på vägen till den heliga staden, där de väntar på oss. Låt dem visa riktningen. Vi prisar dig för att du redan nu i Kristi offermåltid förenar oss med dina vänner i alla tider och låter oss få en försmak av din stora himmelska festmåltid.

Psalm på Allhelgonadagen

Psalm 15 — Vem är värdig i Herrens ögon?

Ni har kommit till Sions berg och den levande Gudens stad (Heb 12:22)

[307]

Herre, vem får gästa ditt tält? *

Vem får bo på ditt heliga berg?

Den som lever oförvitligt och gör det rätta *
och är sann i tal och tanke.

Den som inte går med förtal,
inte vållar sin nästa skada *
och inte smädar sin granne.

Den som föraktar den förkastlige †
men ärar dem som fruktar Herren. *
Den som håller sin ed fast det står honom dyrt.

Den som inte ger lån mot ränta †
och inte kan mutas att fälla en oskyldig. *
Den som handlar så står alltid trygg.

ALLA SJÄLARS DAG 2 NOVEMBER

Årstiden påminner om skapelsens obeständighet och Guds evighet. Människan måste obönhörligen ge upp allt som inte är evigt. Hennes tillgångar, hennes välbefinnande och liv är inga absoluta värden. Det enda som till sist gäller är Guds kärlek till oss och i oss. Allt i oss som inte består i den absoluta kärlekens eldprov måste förintas. Men »kärleken upphör aldrig« (1 Kor 13:8). Vi som lever i tiden och de som gått ur tiden är med kärlekens band förenade i de heligas gemenskap. Gud vill genom den bedjande kyrkan i himlen och på jorden förmedla frukterna av Kristi seger över döden. Därför ber vi för de avlidna (jfr 2 Mack 12:43–46) och stärker så den gemenskapen. Ljusbågarna på gravarna är symboler för samhörigheten bortom graven och tecken på att vår mänskliga strävan skall renas i Påskens mysterium och fullkomnas i Guds eviga Rike.

Mässans bibelläsningar: [A] Klag 3:17–26; Ps 23; Rom 8:14–23; Joh 6:37–40 [B] Job 19:1, 23–27; Ps 116:5–6, 10–11, 15, 16ac; el. Ps 42:3, 5bc; Ps 43:3–4; Fil 3:20–21; Joh 5:24–29 [C] 2 Mack 12:43–45; Ps 103:8, 10, 13–18a; 2 Kor 4:14 – 5:1; Joh 11:32–45.

Bön för de döende

[308]

℣. Kom, låt oss tillbe Gud, Herren över liv och död.

℞. Kom, låt oss tillbe Gud, Herren över liv och död.

℣. Låt oss träda fram inför honom i gemenskap med alla dem som före oss kallats från denna världen.

℞. Kom, låt oss tillbe Gud, Herren över liv och död.

℣. Gud är nära oss. Låt oss tänka på döden: endast en vindfläkt skiljer tid och evighet.

℞. Kom, låt oss tillbe Gud, Herren över liv och död.

Aposteln Paulus säger: Ni behöver inte sörja som de andra, de som inte har något hopp. — Men också vi känner sorgen bränna. Vi är människor, vi känner smärtan. Vi värjer oss mot lidandet och döden. Dödens natt är mörk för oss alla. Också Jesus ängslades när hans stund var inne. Korset vilar tungt på de döende i sjukhusen, på slagfälten, i katastroferna, i ensamheten. Aldrig tystnar frågan: Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig?

℣. Ur djupen ropar jag till dig, Herre.

℞. Herre, hör mitt rop.

När vägen går till Golgota säger vi som Petrus: Gud skall bevara oss, det får inte ske! Vi räknar inte med olyckan, vi säger: Ofattbart! Alltför tidigt! Varför just jag? — När kommer vår egen stund? Kristus vet. Mänskligt att döma rycktes han bort i sina bästa år, utan att ha fått fullborda sitt verk.

℣. Människans dagar är som gräset: hon spirar som blomman på marken.

℞. Så sveper vinden fram, och den är borta, platsen där den stod är tom.

Rakels otröstliga gråt tystnar inte. Det kommer alltid att finnas mödrar, fäder, barn och vänner som måste gråta över sina närmastes död. Med Marta säger de: Herre, om du hade varit här, hade min broder inte dött. — Människors deltagande kan trösta, men till sist gäller bara Kristi tröst. Han säger: Din broder kommer att uppstå.

℣. Herre, du är uppståndelsen och livet.

℞. Den som tror på dig skall leva även om han dör.

Ingen kan följa oss i döden, inte ens den vi älskar mest. Bara Kristus kan göra det. Utan honom vore vi ensamma i mörkret. Men han har gått före oss och vet vägen. Lever vi, så lever vi med Kristus, dör vi, så dör vi med Kristus. Han är med oss i dödsångesten. Han hjälper oss att säga vårt ja till Faderns vilja.

℣. Skall jag inte dricka den bägere som Fadern har räckt mig?

℞. – Fader, låt din vilja ske, inte min.

Tystnad

Herre Jesus Kristus, du bad när du gick i döden. Du helgade lidandet och döden med din bön. Därför ber vi dig:

Hjälp de döende att överlämna sig helt åt Fadern.

℞. Herre, förbarma dig.

Låt dem vara med dig i paradiset. ℞.

Var deras färdkost ända till vägens slut. ℞.

Stärk vår gemenskap bortom graven genom din seger över döden. ℞.

℣. Låt oss bedja. Herre, var nära dem som älskar dig, var nära de döende, och följ dem genom ångest och mörker till ditt eviga ljus. Du som lever och råder från evighet till evighet.

℞. Amen.

℣. Herre, ge dem den eviga vilan.

R. Och låt det eviga ljuset lysa för dem.

Bön för de döda

[309]

Det eviga livet är ett mysterium, som bara kan antydast i bilder. Vad inget öga sett och inget öra hört och vad ingen människa har anat, det har Gud berett åt dem som älskar honom. Gud har inte skapat oss för döden. Han är de levandes Gud, och för honom lever allt. Kristus har berett ett hem för oss hos Fadern. Till alla dem som inte sluter sig för hans kärlek säger han: Kom, ni som har fått min Faders välsignelse, och överta det rike som har väntat er sedan världens skapelse.

℣. Vi tackar dig, Fader, som har räddat oss ur mörkets välde.
R. Och fört oss in i sin älskade Sons rike.

Detta är den stund då syndaren vänder hem till sin barmhärtige Fader. Från första början har Gud sagt: jag skall inte lämna dig eller överge dig. Trots vår bortvändhet väntar han på oss, han söker oss och för oss tillbaka.

℣. Vad är en människa att du tänker på henne, en dödlig att du tar dig an honom?
R. Med ära och härlighet krönte du honom.

De orena kan inte skåda Gud. Därför renar han dem som vänder sig till honom, han ersätter det som fattas dem. Därför skall vi inte sörja våra döda, som om vi hade förlorat dem för alltid. När vi går bort i Kristi namn skall döden rädda oss och förena oss.

Tystnad

Vi tackar dig, evige Fader. Du låter oss motta dina välgärningar genom människor som du sänder i vår väg. Många av dem har du nu hämtat hem till dig. Herre, ge dem den eviga vilan.

R. Och låt det eviga ljuset lysa för dem.

Vi tackar dig för vår gemenskap med dem och för allt gott som du genom dem har skänkt oss. Döden har ryckt dem undan våra blickar, men vi gläder oss i hoppet om att de lever i dig och därför är oss närmare än förut. Herre, ge dem den eviga vilan. R.

Ge våra föräldrar, syskon, släktingar, medarbetare, vänner och välgörare det eviga livet i dig och löna dem för allt det goda de har gjort mot oss. Herre, ge dem den eviga vilan. R.

Herre, tänk på alla avlidna i vår församling. Tillsammans med oss har de mottagit Kristi kropp och blod vid samma altare. Låt inte döden bryta utan stärka denna vår gemenskap. Herre, ge dem den eviga vilan. R.

Hör vår bön för de präster som på Kristi uppdrag har verkat bland oss. Låt dem få vila sig från sitt arbete, och låt deras gärningar följa efter dem. Herre, ge dem den eviga vilan. R.

Skänk trons lön åt de trogna, och förbarma dig över alla dem som ännu är långt från frälsningen. Herre, ge dem den eviga vilan. R.

Förbarma dig över alla offer för krig, katastrofer och oväntad död, och ge dem den frid som världen inte kan ge. Herre, ge dem den eviga vilan. R.

Förbarma dig över alla människor, över dem som du skapat till din avbild och återlöst genom din älskade Sons blod, och samla dina barn från jordens alla hörn till ditt eviga rike. Herre, ge dem den eviga vilan. R.

Ty av dig och genom dig och med dig som mål är allting till. Din är härligheten i evighet.
A. Amen.

Requiem æternam

[310]

Réquiem æternam dona eis, Domine,
et lux perpétua lúceat eis.
Requiescant in pace. Amen.

Herre, ge dem den eviga vilan,
och låt det eviga ljuset lysa för dem.
Må de vila i frid. Amen.

Psalm på Alla själars dag — De profundis

Psalm 130 — Bön ur djupen om förlåtelse och förlossning
Han skall frälsa sitt folk från deras synder (Matt 1:21)

[311]

Ur djupen ropar jag till dig, Herre.
Herre, hör mitt rop, *
lyssna när jag bönfaller dig!
Om du lade synder på minnet, *
Herre, vem kunde då bestå?
Men hos dig finns förlåtelse, *
och därför fruktar man dig.
Jag väntar på Herren, jag längtar, *
jag hoppas få höra hans ord.
Jag längtar efter Herren
mer än väktarna efter morgonen, *
än väktarna efter morgonen.
Hoppas på Herren, Israel, †
ty hos Herren finns nåd, *
och makten att befria.
Han skall befria Israel *
från alla synder.

Böner vid en dödsbädd, xxx-xxx.
Jordfästning, xxx.

KRISTUS KONUNGENS DAG KYRKOÅRETS SISTA SÖNDAG

I Kristus är allt i himlen och på jorden sammanfattat (jfr Ef 1:10). I honom har världens mening blivit synlig och dess mål blivit möjligt att nå. Han har hämtat människorna tillbaka till Gud. När denna rörelse en gång är avslutad, då blir Kristi kungavälde uppenbart för alla (jfr 1 Kor 15:28).

Gud har räddat oss ur mörkets välde och fört oss in i sin älskade Sons rike. I honom skapades allt i himlen och på jorden, synligt och osynligt, troner och herravälden, härskare och makter; allt är skapat genom honom och till honom. Han finns före allting, och allting hålls samman i honom.

Kol 1:13,16-17

Christus vincit — Kristus segrar

Christus vincit, Christus regnat,
Christus, Christus imperat.

Kristus segrar, Kristus råder,
Kristus är Konungen.

[312]

Témpora bona véniant,

pax Christi véniat,
regnum Christi véniat.

Christus vincit ...
Misericórdia
et auxilium nostrum,
fortitúdo et victória nostra
lux, via et vita nostra.

Christus vincit ...

Ipsi soli imperium,
laus et iubilatio
per infinita saecula
saeculorum.
Amen.

Må goda tider komma,
må Kristi fred komma,
må Kristi rike komma.

Kristus segrar ...

Vår hjälp och vår barmhärtighet,
vår seger och vår styrka,
vårt ljus, vår väg och vårt liv.

Kristus segrar ...

Honom ensam tillhör riket,
honom ensam lov och pris
i evigheters evighet.
Amen.

Korta böner till Kristus Konungen

Se xxx

[313]

Låt oss prisa vår Herre Jesus Kristus, världsalltets Konung, och ropa till honom:

R. Herre, förbarma dig.

Herre Jesus Kristus, du som från begynnelsen är hos Gud, låt oss finna vila med dig hos Gud. R.

Du Faderns eviga Ord, uttalat i evighetens tystnad, tala till oss idag. R.

Du utstrålning av Guds härlighet och avbild av hans väsen, låt oss se spåren av din härlighet i skapelsen. R.

Du som är Gud av Gud och Ljus av Ljus, du som blivit sann människa och vår broder, ge oss del av din gudomliga natur. R.

Du Guds Son och den förstfödde av allt skapat, samla Guds skingrade barn över hela jorden. R.

Du vår Konung och Herde, led ditt folk till det eviga livets källor. R.

Du gode Herde, som gav ditt liv för fåren, sök upp de vilsna och för dem tillbaka till din enda hjord. R.

Du vår Frälsare, som blivit konung över heta världsalltet, låt allt bli förnyat i dig. R.

Du som kom till världen för att vittna för sanningen, låt oss alla erkänna ditt milda herradöme. R.

Du vår förebild, visa oss i allt den väg som är din. R.

Du som kom i tjänarens gestalt, visa oss kärlekens allmakt. R.

Du segrare över Satan och synden, påminn oss om dopets förpliktelse. R.

Du segrare över ondskan, rädda oss från likgiltighet inför andras lidande. R.

Du segrare över död och grav, gör oss till förmedlare av hopp

och livsmod. R.

Du fredens Konung, befria oss från krigets gissel och tala frid till folken. R.

Du milde och ödmjuka Konung, fräls oss från frestelsen till våld. R.

Du rättvisans och rättens Konung, lär de mäktiga på jorden att sörja för allas bästa. R.

Du som sitter på Faderns högra sida, låt folken se din härlighet. R.

Du som skall komma för att döma levande och döda, fräls oss från att döma eller förakta någon enda människa. R.

Du som är arvinge till allt, samla mänskligheten och allt gott den frambragt och gör allt till en offergåva åt Fadern. R.

Du som är Vägen till Fadern, lär oss att gestalta världen och fullkomna vår strävan i Påskens mysterium. R.

Du som är Sanningen, fräls oss från tomma ord och falska läror. R.

Du som är Livet, visa dig som vårt livs mening och mål. R.

Du som sammanfattar och försonar allt i himmel och på jord, lägg alla makter under dina fötter och överlämna ditt rike åt Fadern. R.

Du förstfödde från de döda, förinta död och dödsrike. R.

Du historiens slutpunkt och mål, låt alla människans villovägar leda hem till barmhärtighetens Fader. R.

Låt oss bedja. Allsmäktige, evige Gud, du har givit all makt i himmel och på jord åt din älskade Son: låt hela skapelsen i honom befrias från förgängelsens band för att kunna tjäna och förhålla dig i Guds barn fullkomliga frihet. Genom samme Jesus Kristus, vår Herre.

Da pacem

[314]

Da pacem, Domine, in diebus nostris,
quia non est alius qui pugnet pro nobis
nisi tu, Deus noster.

Giv frid, o Herre, frid i våra dagar,
ty ingen finns här på jorden som kan strida för oss
utom du Gud, vår Herre.

Te Deum, xxx.

Jesus Kristus är densamme i går, idag och i evighet.

Heb 13:8

Förböner

Inget blint öde, ingen obönhörlig mekanik råder över människans värld. Gud har satt människan i världen som sin medarbetare (jfr 1 Kor 3:9) med ett stort mått av frihet under ansvar. Han har slutit ett förbund med människan. Han vill inte styra världen »utan vårt hörande«. Han vill »påverkas« av fria människor som själva låter sig påverkas av honom. Detta är bedjarens privilegium. Det finns otaliga påtagliga exempel på förbönens makt. Ibland får vi se dess verkan, ibland inte. Herren säger oss att en ihärdig och osjälvisk bön i tro alltid blir hörd (jfr Matt 7:7–11). Hur bönen verkar, vet vi inte, men ett är säkert: den förvandlar oss själva till att börja med. Därför är det viktigt att vi ber för våra ovänner, för dem som vållar oss smärta och sorg (jfr Matt 5:44).

Förbönens grundval heter förtroende. I fullkomlig förlitan på vår himmelske Faders godhet skall vi vänta på det svar han vill ge, och han vill inte att någon enda människa skall gå förlorad (jfr 2 Pet 3:9). Under den tid som är vår skall vi hålla ut i vaken bön och troget utföra den

uppgift som vi fått ansvar för. Då tar Gud ansvar för allt det som vi inte kan påverka (jfr Mark 13:34–37). Att hålla sig vaken och väntande inför Kristi ankomst, det är bedjarens plikt mot världen (jfr Luk 18:1–8).

Sannerligen, jag säger er: vad ni ber Fadern om i mitt namn, det skall han ge er.

Joh 16:23

Tro att ni skall få allt det ni ber om i er bön, då blir det så.

Mark 11:24

Be, så skall ni få. Sök, så skall ni finna. Bulta, så skall dörren öppnas.

Matt 7:7

KORTA FÖRBÖNER

[315]

Låt ditt rike komma!

Matt 6:10

Låt din vilja ske på jorden!

Matt 6:10

Herre, hjälp oss, vi går under!

Matt 8:25

Guds Lamm, som borttager världens synder, förbarma dig över oss.

Fader, låt allt samverka till det bästa.

Herre, tänk på dina löften!

FÖR KYRKAN OCH ENHETEN

[316]

Rädda ditt folk och välsigna din egendom. Var deras herde, bär dem för evigt.

Ps 28:9

[317]

Samla din kyrka

Vi tackar dig, var Fader,
för din tjänare Davids heliga vinstock,
som du uppenbarat för oss genom Jesus, din Tjänare.
Dig tillhör äran i evighet!

Vi tackar dig, vår Fader, för livet och kunskapen
som du uppenbarat för oss genom Jesus, din Tjänare.
Dig tillhör äran i evighet!

Som detta brutna bröd var kringspriott uppe på bergen
men samlades och blev till ett,
så må också din kyrka samlas från jordens ändar till ditt rike.
Ty din är härligheten och makten
genom Jesus Kristus i evighet.

Vi tackar dig, helige Fader, för ditt heliga Namn,
som du har gjort ett tabernakel åt i våra hjärtan,
och för kunskapen och tron och odödligheten,
som du uppenbarat för oss genom Jesus, din Tjänare.
Dig tillhör äran i evighet.

Du, allsmäktige Herre, har skapat allt för ditt Namns skull:
mat och dryck har du givit människorna att njuta av,
för att de skall tacka dig.
Men åt oss har du givit andlig mat och dryck
och evigt liv genom din Tjänare.

Framför allt tackar vi dig för att du är mäktig.

Dig tillhör äran i evighet.

Tänk, Herre, på din kyrka,

rädda henne från allt ont och fullkomna henne i din kärlek.

Helga din kyrka och samla henne till det rike som väntar henne.

Ty din är makten och härligheten i evighet.

Låt nåden komma och denna värld förgås!

Hosianna Davids Gud!

Om någon är helig må han komma.

Om någon inte är det må han omvända sig.

Marana tha: kom, Herre!

Amen.

Kyrka på väg

[318]

Barmhärtige Fader, vi ber dig för hela din heliga kyrka.

Fyll henne med din sanning och frid.

Avtvå det som fläckar hennes skönhet.

Bevara henne från misstag.

Res henne upp när hon brister i tro.

Skänk henne det som ännu fattas henne.

Ge henne mod och styrka att gå din väg framåt.

Rädda henne undan splittring.

Församla henne från alla folk under himlen,

du mäktige Herde för din hjord.

Hör vår bön för vår Herres och Frälsares Jesu Kristi skull.

För påven

[319]

Herre, vi tror och bekänner med fullkomlig tillförsikt
att din kyrka kommer att bestå intill tidens slut,
så som du har lovat.

Därför är vi inte oroliga och ängsliga för din kyrkas fortbestånd
och välfärd.

Vi vet inte vad som bäst gagnar henne.

Vi lägger framtiden i dina händer och fruktar ingenting,
hur oroande allting än må tyckas.

Bara en sak ber vi dig om:

ge din tjänare och ställföreträdare, vår påve N.,
sann klokhet och kraft.

Ge honom nådens tröst i detta livet

och odödlighetens krona i det kommande.

En annan bön för påven

[320]

Fader, du har utvalt din tjänare N. till Petri efterträdare som
herde för din hjord. Låt honom styrka sina bröder och låt hela
kyrkan bli ett i kärlekens gemenskap kring honom, så att världen
kan tro på Jesus Kristus, allas Herde och vårdare, som lever och
råder i evighet.

För kyrkan i Sverige

[321]

Fader i himlen, i gemenskapen kring vår biskop N. finns den
ena, heliga, katolska och apostoliska kyrkan med alla hennes
gåvor. Ge oss din helige Ande, så att vi lever av Ordet och

sakramenten och växer i kärlek och enhet. Gör oss till sanna vittnen för Jesu uppståndelse. Genom samme Jesus Kristus, vår Herre.

För biskopen

[322]

Herre Jesus Kristus, du är din kyrkas Herde och huvud. Stärk vår biskop N. med kraften av din välsignelse, så att han sporrar oss genom sin iver, blir ett föredöme genom sitt liv, bär oss genom sin kärlek, stärker oss genom sitt tålmod, uppmuntrar oss genom den helige Andes glädje, välsignar oss genom sina böner, visar vägen för oss genom sin undervisning och så renar oss till ett heligt folk som tillber Gud i ande och sanning. Ty du lever och råder från evighet till evighet.

För den egna församlingen

[323]

Herre Jesus Kristus, du är kyrkans huvud, du är också vår församlings huvud. Fyll oss med ömsesidig kärlek och aktning. Ge oss nåden att i det rätta ögonblicket säga det rätta ordet och räcka en hjälpande hand. Skydda de svaga, upplys de tvivlande, stärk de missmodiga, led de vacklande, väck de sovande, visa dig för de sökande, värm de kalla och de ljumma. Hjälp oss att ge åt var och en vad han eller hon bäst behöver, så att vi bär varandras bördor och så uppfyller din lag.

Före söndagsmässan

[324]

Tack, Herre, för din kyrka. Ge henne Andens gåvor, liv, styrka och sanning. Tänd vår kärlek till henne och fyll oss med längtan efter ditt rikes kommande. Vi ber dig för vår helige fader, påven N., för vår biskop N., för vår församling och dess kyrkoherde N. och för alla som står i dess tjänst. Välsigna alla som är här och alla som inte är här. Låt dem känna din närvaro i sina liv. Tala till oss idag, ge oss ett ord att leva på, väck vår hunger efter livets Ord och livets Bröd. Dig vill vi prisa och förkunna i evighet.

Före andra församlingssammankomster

[325]

Kom, helige Ande, kom i vår mitt, var oss nära. Lär oss vad vi skall göra, råd oss vart vi skall gå, visa oss vad vi skall uträtta, så att vi med din hjälp kan göra vår himmelske Faders vilja.

För prästerna

[326]

Fader, du gjorde din Son till evig överstepräst i det nya förbundet. Gör dem, som han har utvalt till ordets och sakramentens tjänare, trogna i sitt kall, intill den dag han återkommer i härlighet. Genom samme Jesus Kristus, vår Herre.

För diakonerna

[327]

Fader, du sände din Son för att han skulle vara allas tjänare. Stärk hängivenhetens Ande i våra diakoner, så att de i allt tjänar din kyrkas gemenskap och bevarar trons mysterium i rena samveten. Genom samme Jesus Kristus, vår Herre.

För ordensfolket

[328]

Fader, du inger och fullbordar varje god avsikt. Led ditt folk på dess väg och håll din hand över dem som lämnat allt för att följa Kristus i renhet, fattigdom och lydnad. De har vigt sina liv åt dig och din kyrka. Låt allt de är och allt de gör bli ett värtaligt vittnesbörd om Kristus, Genom samme Jesus Kristus, vår Herre.

För lekmännen

[329]

Herre, du har skänkt oss ditt evangelium som ett ljus på var väg. Sänd din Sons Ande över dem av oss som lever mitt i världen och dess angelägenheter, så att ditt rike växer genom det vi gör och det vi är. Genom samme Jesus Kristus, vår Herre.

För de kristnas enhet

[330]

Gud, vår Fader, för samman alla kristna i lovsång till dig. Låt dem vara uppriktiga i sin strävan efter förnyelse och försoning. Gör oss alla till ett i tron och i kärleken medan vi går på Kristi väg till himlens härlighet. Genom samme Jesus Kristus, vår Herre.

[331]

Herre Jesus Kristus, du ber för oss och säger: jag ber att de alla skall bli ett och att liksom du, Fader, är i mig och jag i dig, också de skall vara i oss. — Därför ber vi dig för de kristnas enhet. Bryt ner murarna som skiljer oss. Stärk allt som enar oss och övervinn allt som söndrar oss. Låt oss söka och finna en väg till varandra. Gå vid vår sida mot den dag då vi gemensamt med alla dina trogna får prisa och förhärliga dig i evighet.

För kyrkan under förföljelse

[332]

Fader, i din hemlighetsfulla försyn låter du kyrkan dela Kristi lidanden. Ge alla som lider förföljelse för Guds rikes skull Kristi tålmod och kärlek, och gör dem till sanna och trogna vittnen om hans uppståndelse och härlighet. Låt dem glädja sig i gemenskapen med hans offer för världen, och ge dem den fasta tillförsikten att deras namn är skrivna i livets bok. Ge dem kraften att bära Kristi kors intill slutet och nåden att aldrig förneka honom som lever och råder från evighet till evighet.

För kallelser till kyrkans tjänst

[333]

Jesus, du gode Herde, du kallade apostlarna och gjorde dem till människofiskare. Kalla också idag många män att följa dig och tjäna dig. Du lever ju för att alltid vara oss nära. Ditt offer blir närvarande på våra altaren för att alla människor skall få del av din återlösning. Låt alla som du kallar lyssna till din röst och lämna allt. Öppna deras ögon för hela världen, låt dem höra alla dessa stumma böner om sanningens ljus och den äkta kärlekens värme. Låt dem trohet mot sin kallelse bygga upp din kyrka, din mystiska kropp på jorden, och så fullfölja din sändning. Gör dem till jordens salt och världens ljus.

Herre, kalla många kvinnor att helhjärtat följa dig, tvingade av din kärlek. Väck en längtan i deras hjärtan efter att leva fullkomligt i evangeliets anda och att hängivet viga sitt liv åt kyrkan. Gör dem öppna för alla människor som behöver deras hjälpande hand och deras förstående kärlek.

Vi har olika gåvor

[334]

Fader i himlen, vi är dina barn och du älskar oss alla. Hjälp oss inse att vi har olika gåvor, men att vi alla behövs i ditt rike. Lär oss att glädjas över gåvornas mångfald och ge oss mod i uppgiften att trots alla olikheter bli ett hjärta och en själ. Herre, ditt budskap till oss, ditt evangelium, är så stort och rikt att vi bara kan fatta en del av det. Du vet hur svårt det är när vi är så olika, uppfattar förändringar så olika, uppfattar kyrkans budskap så olika, ser så olika på kyrkans uppgifter. Herre, lär oss lyssna till varandra med ärlig vilja att förstå och att se mångfalden inte som en brist utan som en rikedom, att se andra meningar inte som misstag utan som frågor till oss. Var med oss, Gud, välsigna vår gemenskap, stärk vår enhet och lär oss att osjälviskt älska varandra, för Jesu Kristi skull.

Litania för kyrkans enhet

[335]

Att du ville ge alla troende en sann iver i din tjänst: *ber vi dig, o Herre.*

Att du ville stärka tron hos dem som bor långt borta från kyrka och sakrament

Att du ville ge dem kraft att hålla ut i trofasthet

Att du ville väcka många i din kyrka till att genom kärlek och förståelse vittna om Kristus

Att du ville lära oss sann offervilja

Att du ville låta evangeliets ljus lysa för alla folk

Att du ville lära oss den vördnad och aktning som är förutsättning för vår återförening i tron

Att du ville lära oss att se våra egna fel och inte döma andras

Att du ville lära oss att bekänna tron inte med övermodig stolthet utan med ödmjuk tacksamhet

Att du ville lära oss korsets vishet, så att vi inte blir modfälda i motgången

Att du ville lära oss att på allvar räkna med det osynligas verklighet och kraft

Att du ville förbli hos din kyrka i motgångar och svårigheter och bevara henne från yttre och inre faror

Att du ville bevara oss för splittringens synd, för förtal, trångsynthet och partiskhet

Att du ville ena oss alla i uppriktig kärlek

℣. Se hur gott och ljuvligt det är

℞. när bröder bor endräktigt tillsammans.

Låt oss bedja. O Gud, som bygger din eviga härlighets boning

med utvalda, levande stenar: se till ditt folk som församlats i bön och bygg upp oss till ett andligt hus som kan behaga dig. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

[336]

Herre vår Gud, se till din kyrka, som din enfödde Son har återlöst med sitt blod; bevara henne från all skada och allt ont, rena och luttra henne i din kärlek, så att hon i tacksam glädje får sjunga ditt lov, genom samme Jesus Kristus, vår Herre.

[337]

Herre vår Gud, som befriade din enfödde Son ur dödsrikets våld och lät honom framgå som livets furste: se i nåd till din kyrka, när hon angripes av mörkrets makter, skydda henne från alla faror med frälsningens sköld och låt henne framstå i uppståndelsens klarhet, genom samme Jesus Kristus, vår Herre.

FÖR MISSIONEN OCH VÄRLDEN

Jag har fått all makt i himlen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar: döpa dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er.

Matt 28:18–20

[338]

Sanningens Gud, Fader, Son och helig Ande, hör vår bön för dem som ännu inte känner dig, så att ditt namn blir prisat från solens uppgång ända till dess nedgång. Ge mod och tillförsikt åt dina tjänare i evangeliets tjänst. Ge ny styrka åt vacklande tro, skydda den tro som ännu är svag. Förnya vår apostoliska hängivenhet. Gör oss till vittnen för din godhet, fulla av kärlek, styrka och tro, till ditt förhållande och världens frälsning.

[339]

I

Herre, du har befallt oss att vara vittnen för dig intill jordens yttersta gräns. Vi ber dig: väck bland oss män och kvinnor till villighet att tjäna dig varhelst du vill. Sänd dina budbärare till alla jordens länder och kalla också inhemska missionärer överallt i världen, så att hela din kyrka vaknar till nytt liv och evangeliets rikedom blir fullt synlig.

Vi ber dig för de många miljonerna i öst och väst, i norr och söder som inte känner dig. Lämna din kyrka ingen ro förrän alla folk på jorden kan höra det glada budskapet om dig.

II

Allsmäktige, evige Gud,
du sände ditt Ord till människornas räddning
och gav apostlarna uppdraget att förkunna evangeliet
för hela skapelsen.

Vi ber dig: sänd ut nya skaror för att göra ditt namn känt,
välsigna dem du har sänt ut och ge dem vishet och mod
att med respekt för varje folks kultur och egenart
frimodigt och med stark tro och kärlek
uppenbara ditt hjärtas kärlek till människorna,
ty du är en Fader för alla, nu och i evighet.

III

O Gud, du bär hela världen i din famn
och allt gott i folkens och människornas hjärtan
kommer från dig.
Vi ber dig för alla dem som står utanför din kyrka
men som ändå ärar dig i sin bön och sitt liv,
följer sitt samvetes röst och gör det som är gott.
För dem fram till sanningens fullhet,
uppenbara dig för dem i din älskade Son Jesus Kristus,
och låt deras andliga rikedomar, heliga traditioner
och samlade vishet komma din kyrka till godo,
så att vi med en mun och ett hjärta kan prisa ditt heliga namn.

Påven Clemens bön

[340]

Allsmäktige, vi ber dig: var vår hjälp och vår försvarare.
Fräls de förtryckta,
förbarma dig över de små,
res de fallna,
visa dig för de behövande,
bota de sjuka,
samla de förskingrade i ditt folk,
ge mat åt de hungrande
ge frihet åt de fångna,
res upp de svaga,
trösta de klenmodiga.
Må alla folk förstå att du ensam är Gud,
att Jesus Kristus är din Tjänare
och att vi är ditt folk och får i din hjord.
I dina verk har du visat världens eviga ordning.
Du, Herre, har skapat jorden,
du förblir trofast genom alla släkten,
rättvis i dina domar,
underbar i makt och härlighet,
vis i skapelsen,
förutseende när du uppehåller den,
god i de synliga gåvorna,
trogen mot dem som hoppas på dig,
barmhärtig och medlidande.
Förlåt vår synd och orättfärdighet,
våra fall och försummelser.
Tillräkna inte dina tjänare och tjänarinnor alla deras fel
utan rena oss i din rena sanning.
Led våra steg,
ge oss hjärtats helighet,
så att vi gör det som är rätt och välbehagligt inför dig och vår
överhet.
Ge fred och endräkt åt oss och alla människor på jorden,
som du gjorde mot våra fäder när de bad till dig i tro och
redlighet,
i lydnad mot din allmakt och din helighet.
Du ensam har makt att göra verklighet av dessa ting
och att ge oss ännu större ting.
Vi tackar dig genom vår överstepräst och våra själars herde,
Jesus Kristus.
Genom honom är äran och härligheten din,
nu, från släkte till släkte och från evighet till evighet.
Amen.

Bön för framtiden

[341]

Barmhärtige Fader, vi tackar dig för den kärlek som du har
bevisat oss människor. Du är en helig Gud, du vill att vi skall
vara heliga. Du är en rättvis Gud, du vill att vi skall vara
rättfärdiga. Du har hämtat upp människan ur hennes eländes
botten och du vill att vi skall vara goda som du. Men vi är ofta
blinda för våra medmänniskors behov, vi är hårda och
avundsamma, vi stänger oss för hoppet. Sänd oss försoningens
Ande. Vi har syndat, förlåt oss. Ta emot oss som förlorade söner,
återkomna från ett främmande land. Ge oss tillbaka vår
högtidsdräkt, sätt din ring på vår hand och dina skor på våra
fötter, och för oss i kärlek in till den fest du förberett åt oss.

O Gud, som når utöver tidens och rummets gränser, vi
frambär vårt tack till dig genom Jesus Kristus, vår Herre. Det var
din vilja att han skulle bli framtid och hopp för denna vår värld,
som söker sin fulländning. Genom Förbundet i hans blod har
världens historia fått en mening. Människans absoluta framtid
är du, o Gud. I Jesus har du sagt ditt slutgiltiga ord.

I honom har vår framtid redan börjat, den framtid som vi
hoppas på. Han är den nya mänsklighetens första broder. Sänd
oss din helige Ande så att vi kan leva den nya skapelsen när vi
gör vår dagliga insats i familj, yrkesliv, samhälle och politik.
Sänd oss starkhetens Ande så att vi vågar ge oss i kast med
världens problem utan uppgivenhet, tillsammans med alla
människor av god vilja. Vi ser gamla världar rasa, världar som
vi trodde var orubbliga. Låt oss i historiens smärtsamma
omvälvningar se födslovärkarna till någonting nytt. Du
människornas Fader, ge oss hunger efter rättvisa och kärlek,
efter fred och frihet. Sänd ut din Ande, förnya vår jord. Låt
aldrig hoppet dö bland dem som kämpar och dör för en bättre
värld, även om framgången låter vänta på sig. Fader, du har inte
kallat oss till framgång utan till trohet mot Kristi bud. Du
handlar med oss enligt din egen hemlighetsfulla plan. Låt varje
gemenskap av människor som tror på dig bli ett levande frö till
gemenskap utan gränser. Gör oss till Kristi trogna vittnen. Må
din helige Ande bli vårt ljus så att vi förstår, vår glädje så att vi
kan tjäna, vår eld så att vi kan älska, vårt tålamod så att vi kan
hoppas.

Må din helige Ande förverkliga din kyrkas och din
mänsklighets enhet. Gör oss uppmärksamma på Andens verk i
världen och i historien. Låt oss upptäcka honom i tro och
tillbedjan, men också i mänsklighetens sanna framsteg. Lär oss
att allt som människor uträttat under Andens ingivelse här på
jorden är en förberedelse för nya himlar och en ny jord. Herre,
rena all vår strävan så att den nya människan efter Kristi sinne
träder fram i oss.

Gode Fader, varje dag bär vi fram bröd och vin till dig på
våra altaren och ber: ge åt alla människor ditt dagliga bröd. Sänd
din Ande över altarets bröd och vin, så att det förvandlas till Jesu
Kristi kropp och blod och vi genom dessa gåvor förvandlas till
nya människor i vilka din bild kan bli synlig.

Ja, kom Herre Jesus. Amen.

I allas namn

[342]

Herre, vår Gud,
i allas namn som lever på jorden,
tillsammans med Jesus Kristus, din Son, och i hans Ande
ställer vi fram inför dig hela vår värld,
alla länder på jorden, alla raser och folk, fattiga och rika.

Vi ber dig för våra barn och efterkommande,
för alla som skall födas efter oss:
att vi inte ger dem stenar i stället för bröd,
inte lämnar till dem krig utan frihet, fred och lycka.

Vi ber dig för dem som nu lever,
för dem som tillsammans med oss bor i denna stad,

för våra familjemedlemmar,
för våra grannar och bekanta, för våra vänner.
Vi försöker också att be, Gud, för sådana som vi undviker,
för alla som vi har svårt att förstå,
för dem som vi inte kan älska, för våra fiender.

Men framför allt tackar vi dig för dem som vi älskar
och som gör denna värld meningsfull för oss,
för dem som är oss närmast,
så nära som vår egen kropp,
våra hustrur, våra män, våra barn
och för alla som är oss givna och anförtrödda.
Vi nämner för dig, Herre Gud, deras namn
som står våra hjärtan nära: ...
dem som har bätt om vår förbön: ...
de sjuka och plågade: ...
[Vi nämner för dig ... som ligger för döden,
styrk hans(hennes) tro i dessa timmar.]
Vi nämner för dig ... som är död.
Vi ber dig om vila och frid för honom (henne)
och om den eviga glädjen inför ditt ansikte.

Vi ber dig för oss själva, o Gud; välsigna oss dag för dag,
gör oss nya när vi blir gamla,
öppna oss igen när vi sluter oss för dig och för vår nästa.
Hör våra böner, för Jesu Kristi skull. Amen.

Den stora böneföljden

[343]

I frid låt oss be till Herren.
Om våra själsars och alla människors frid och frälsning
ber vi dig, o Herre.

R. Herre, förbarma dig.

För kyrkan och hennes tjänare, om gemenskap mellan alla
människor av god vilja, om hela skapelsens frid, ber vi dig, o
Herre. R.

För alla plågade och betungade, för alla sjuka, lytta och gamla
ber vi dig, o Herre. R.

För alla ensamma och vilsegångna, för alla som inte söker Gud,
ber vi dig, o Herre. R.

För alla förtvivlade och kärlekslösa, för alla fåfänga och
avundsamma, för alla hatiska människor, ber vi dig, o Herre. R.

För våra fiender och vedersakare och för alla våra vänner,
välgörare och kära, ber vi dig, o Herre. R.

För alla döende, vilkas stund nu är inne, ber vi dig, o Herre. R.

För alla dem som saknar någon som i kärlek tänker på dem, för
alla dem som människor förskjutit, ber vi dig, o Herre. R.

För alla dem vi själva gjort bedrövade, ber vi dig, o Herre. R.

För alla dem som försyndar sig mot skapelsen, mot materien och
mot ordningen, för alla våldsmän, mördare och härskare som är
utan barmhärtighet mot de värnlösa, ber vi dig, o Herre. R.

För alla dem som skändar kärlek, renhet och trofasthet, ber vi
dig, o Herre. R.

För alla dem som missbrukar ställning eller makt, för alla som
bygger egen vinning på nästans lidande och nöd, ber vi dig, o
Herre. R.

För alla dem som låter oskyldiga lida, ber vi dig, o Herre. R.

För alla dem som genom olyckor, våldsdåd, krig, förföljelser,
förtryck och slaveri måste lida döden, ber vi dig, o Herre. R.

För alla föräldrar och barn som bevisar varandra för litet kärlek,
ber vi dig, o Herre. R.

För dem som blir mycket ärade, ber vi dig, o Herre. R.

För alla dem som fallit offer för svagheter och laster, för dem
som är trålar under lidelser eller begärelser, ber vi dig, o Herre.
R.

I vår egen syndfullhet och själviskhet, ber vi dig, o Herre. R.

Att vi må bli befriade från sorg, nöd och ångest, ber vi dig, o
Herre. R.

Att Skaparen till sin ära måtte nyskapa oss till sin avbild, ber vi
dig, o Herre. R.

I gemenskap med vår saliga moder, den alltid rena jungfrun
Maria, de heliga N. och N. samt alla helgon ber vi varandra om
tillgift och överlämnar oss själva och hela vårt liv åt Kristus, vår
Gud:

Åt dig, o Herre. Amen.

Herre, kom ihåg ditt folk

[344]

Kom ihåg, Herre, hela ditt folk, de som är här närvarande och de
frånvarande. Förbarma dig över oss i din stora barmhärtighet
och ge oss dina goda gåvor. Bevara familjerna i frid och endräkt.
Låt barnen få en god uppfostran, de unga en lycklig uppväxt, de
gamla kraft på sin ålderdom. Trösta de sörjande, samla de
åtskilda, återför de vilsegångna till din heliga kyrkas gemenskap.
Befria dem som plågas i sin själ, var med de resande, försvara de
svaga, beskydda de föräldralösa, befria de fångna, bota de sjuka.

Tänk, Herre, på dem som står inför domstolar, dem som
berövats sin frihet, dem som är i landsflykt och dem som måste
tjäna hårda herrar. Tänk på de bekymrade, på dem som är i nöd
och svårighet och alla dem som anropar din stora barmhärtighet.
Tänk på dem som älskar oss men också på dem som hatar oss,
och tänk på alla dem som har bätt oss, ovärdiga, om förbön.

Tänk på hela ditt folk, Herre vår Gud, och utgjut din nåds
rikedomar över var och en, så att alla får vad de behöver till sin
frälsning.

Tänk också, Herre, på dem som vi här inte har nämnt därför
att vi inte känner dem, har glömt dem eller därför att de är för
många. Kom du ihåg dem, Herre, du som känner var och en vid
namn alltifrån moderlivet.

Ty du, Herre, är de hjälplösa hjälpare, de förtvivlades hopp,
räddningen för dem som svävar i fara, de sjukas läkare och den
trygga hamnen för varje pilgrim.

Gör ett slut på de kristnas splittring. Hejda dem som vill krig.
Förjaga genom din Andes kraft förvillelse och otro.

Tag emot oss i ditt rike, gör oss till Ljusets barn och dagens
barn. Ge oss din frid och kärlek, Herre vår Gud, ty du har givit
oss allt.

För vårt land

[345]

Herre Gud, du styr världsalltet med vishet och kärlek. Hör våra
böner för Sveriges land och folk. Gör oss alla till redbara
människor och ge ditt ljus åt dem som styr oss, så att rättvisa och
samförstånd kan blomstra och vår fred och frihet bevaras.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.

För de styrande

[346]

Allsmäktige, evige Gud, ur din hand utgår människans rättigheter och kallelse: se i nåd till dem som styr oss, så att de i lydnad för din lag strävar efter den rättvisa som ensam kan trygga folkens fred och framsteg. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

[347]

Herre, alla herrars Herre, det är din vilja att människorna lever i fred med varandra. Visa de styrande en väg, så att de kan lösa spänningar och förhindra krig. Vi bönfaller dig om en rättfärdig lösning av de konflikter som skiljer öst och väst, nord och syd, färgade och vita, fattiga och rika. Tillåt inte att vi själva bidrar till människors hat och fiendskap. Hjälp oss att hålla fred med varandra, du som genom Jesus Kristus har försonat oss med dig.

Vårt ansvar för världen

[348]

Du världens Herre, ge oss en klar blick för tidens tecken och förmåga att bedöma politikens händelser och allt det nya i vår värld. Fräls oss från bedrägliga förhoppningar och förlamande uppgivenhet. Ge oss mod och beredvillighet att göra vår insats i samhällslivet. Visa oss du hur vi kan ta ansvar för vårt land och bidra till att gestalta det enligt din vilja.

För markens gröda

[349]

Gud vår Fader, markens gröda är en gåva ur din hand och en frukt av människors arbete. Låt det vi skördar ge näring för vår kropp, men också ökad tacksamhet och glädje så att vi brukar dina rikedomar för allas bästa. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

För industriarbetet

[350]

Fader, du kallar män och kvinnor att genom sitt arbete dag för dag ta del i ditt skapelseverk. Låt oss i varje människa se vår broder, så att vi i Andens kraft strävar efter att gestalta en rättvis värld där var och en kan finna ett arbete som motsvarar hans mänskliga värdighet och gudomliga kallelse. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

För de hemlösa

[351]

Förbarma dig, o Gud, över alla dem som av krig, svält eller förföljelse har ryckts bort från hem, släkt och vänner. Ge var och en som hjälper dem uthållighet, mod, möjligheter och din välsignelse. Se också i nåd till dem som skilts åt på grund av skadad kärlek. Tag särskild vård om de barn som fallit offer för de vuxnas kärlekslöshet — barn i krig, i flyktingläger, skilmässobarn. Kärleksrike Fader, låt din kärlek övervinna människors svaghet och synd och hela alla sargade hjärtan. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

För flyktingar

[352]

Herre, ingen människa är en främling för dig och ingen som är övergiven av människor är glömd av dig. Vi ber dig: tag vård om alla dem som har tvingats lämna sitt land och skiljas från sina kära. Var nära alla dem som måste söka sitt uppehålle i främmande land, utlämnade åt okända människors godtycke. Låt dem få möta godhet och vänlighet, ge dem nya vänner och nytt hopp. Ge oss öppna och förstående hjärtan och nåden att få hjälpa för din skull, du som själv blev ett landsflyktigt barn, på flykt undan mördares hand. Låt fredliga tider komma, låt rättvisan komma, låt ditt Rike komma, så att människor kan leva som syskon genom Jesus Kristus, vår Herre.

För fångar

[353]

Barmhärtighetens Fader, du ensam vet vad som ligger dolt i varje människas innersta: du ensam kan döma om vars och ens skuld och förlåta den skyldige. Hör vår bön för dem som sitter i fängelse, ge dem tålamod och hopp i lidandet och visa dem en väg till ett meningsfullt liv. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

För freden och rättvisan

[354]

Kärleksrike Fader, du som älskar freden och som är dess upphov, att känna dig är att leva, att tjäna dig är att segra. Till dig står allt vårt hopp, och därför ber vi dig: befria oss från våldets män, bevara oss från all ofärd och låt fred råda, genom Jesus Kristus, vår Herre.

[355]

Gud, vår Fader, de som verkar för freden skall kallas dina söner. Hjälp oss att utan uppgivenhet arbeta för den rättvisa som ensam kan trygga en sann och varaktig fred. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

[356]

Allsmäktige, evige Gud, gör din nåd verksam i våra hjärtan, så att vi känner ansvar för alla de olyckliga människor som lever i fattigdom och elände ett liv under mänsklig värdighet. Väck hos alla dem, som kallar dig sin Fader, hunger och törst efter rättvisa, fred och broderlig kärlek i tanke och handling. Ge oss, o Herre, fred i våra dagar, fred i vårt inre, fred i våra familjer,

fred i vårt land,
fred mellan folken.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.

För handikappade

[357]

Fader, du som älskar oss, hör vår bön för alla dem som ohjälpligt blir efter i livets hetsjakt, de blindade, de rörelsehindrade, de lemlästade och svaga. Vi ber dig för dem som är utslitna av sjukdom, för de döende, för alla olyckliga barn. Lär oss alla att gå lidandets hemlighetsfulla väg i Kristi och helgonens fotspår. Lär oss att ge åt dig den offergåva som änglarna inte kan frambära, ett hjärta som förtröstar på dig också i mörkret. Om detta ber vi dig genom honom som lade vår svaghet på sig, Jesus Kristus, vår Frälsare.

För alla sjuka

[358]

Herre Jesus, när du gick omkring på jorden bar man fram sjuka till dig och du botade dem. Idag ber vi dig att välsigna alla sjuka, svaga och plågade människor:

de blindade som inte ser solljuset, allt det vackra i världen, sina vänners ansikten, de döva som inte hör musiken och rösterna, de sängbundna som ligger hjälplösa när andra går ut och in, välsigna dem alla.

De som förlorat förståndets ljus, de som inte orkar med livet, de som oroar sig för allt, välsigna dem alla.

De som måste leva med ett handikapp, de lama, de lemlästade, de som inte kan arbeta eller njuta av livet, välsigna dem alla.

Låt oss som har hälsan aldrig undvika de svaga eller betrakta de handikappade som ett besvär, utan låt oss göra och ge allt vi kan för att hjälpa dem och lätta livets börda för dem.

För jordens framtid

[359]

Herre, inför dig vill vi tala om vår ängslan för vad som skall övergå världen.

Vi har sett det giftiga molnet över storstäderna, döda fiskar i förpestade vatten och fåglar drabbade av fördärv som människan utsatt.

Vi har sett överbefolkningens tecken som bådär ännu mera svårt på jorden.

Vi ber om vishet och mod att vittna om dig och göra något åt tillståndet i världen.

Vi ber dig för de kristna som i sin splittring förnekar dig och mänskligheten,

för stormakterna som fruktar varandra mer än jordens undergång,

för vårt eget folk som hjälper de fattiga folken bara med smulor från sitt rika bord.

Vi tänker inför dig på länder långt borta och länder i denna del av världen

där din mänsklighet förnekas.

Vi tänker på de stråk av nöd och övergivenhet som går fram i vårt eget samhälle

och som vi gärna glömmar.

Du som blev som en av oss och på korset sammanfattade all nöd och ångest,

låt världen se också detta tecken, din korsfästa mänsklighets tecken,
och bli varse att alla människor hör samman och är beroende av varandra,
såsom de är beroende av dig.
Sänd hjälpare. Sänd oss, och visa oss vägen.

Förenta Nationernas bön

[360]

Herre, vår jord är bara ett stoftkorn i världsalltet. Det är vår uppgift att göra den till en planet där ingen skall behöva plågas av krig, hunger eller fruktan eller vara utestängd från andra i meningslöst främlingskap för sin härstamnings, hudfärgs eller världsåskådnings skull. Ge oss mod och förutseende att ta itu med detta redan nu, så att våra barn och barnbarn en gång med stolthet kan bära namnet människa.

FÖR ENSKILDA

För våra kära

[361]

Herre, min Gud, åt dig anförtror jag alla mina kära, dem som jag här nämner vid namn ...

För dem alla ber jag en och samma bön, den som rövaren bad på korset:

Tänk på dem, Herre.

Ja, tänk på dem och välsigna dem, trösta dem, fräls dem.

Tänk på dem i deras frestelser, i deras svårigheter,

i deras önskingar. Memento, Domine.

Tänk på dem och tänk på mig, i synnerhet i vår dödsstund.

Amen.

Äkta makars bön

[362]

Vi har sagt Ja till varandra för alltid, Herre: ja i lycka och olycka, ja i lust och nöd, ja i hälsa och sjukdom, ja i framgång och misslyckande. Min man – min fru – kommer att vara hos mig om jag blir sjuk. Min man – min fru – kommer att trösta mig om jag blir olycklig. Kärleken vet ju inte av någon rädsla, den vågar säga ja för alltid. Tack, Herre, för denna kärlek som lever i oss. Tack för att du är hos oss i äktenskapets sakrament.

Man och kvinna

[363]

Gud, vi ber dig

för alla som går äktenskapet till mötes,

för alla förlovade,

för dem som väntar på en bostad.

Gud, vi ber dig för alla som blivit ensamma mot sin vilja,

för alla som älskar utan gensvar,

för dem som plågas av kroppslig ofullkomlighet.

Vi ber också för dem som avstått från äktenskap för att tjäna dig.

Herre, ge dem alla din kraft!

Vi ber för alla dem som en gång givit varandra sitt ja,

att de i nöd och lust blir trogna av hjärtat.

Vi ber också för alla dem som har det svårt med varandra,

för dem som blivit besvikna eller främmande för varandra

att de i ödmjukhet försöker mötas på nytt
och fördrar varandra med klokhet och tålmod.
Gud, ge dem kraft att börja på nytt för varje dag.

Gud, vi ber för dem
som inte orkat hålla fast vid varandra,
för dem vilkas äktenskap strandat,
och för deras barn.
Gud, låt dem inte bli slutna och hårda
mot sina medmänniskor.
Låt prövningarna ge dem mognad
att förstå och hjälpa andra.
Vi ber också för varje människa
vars livskamrat drabbats av olyckshändelse
eller långvarig sjukdom
och för var och en som mist sin älskade genom döden.
Var deras tröst och kraft, o Gud.

För vårt barn

[364]

Helige Fader, vi tackar dig av hela vårt hjärta för det barn som du har givit oss. Det är unikt, med en egen kallelse och en egen livsväg. Det är en person som på sitt eget sätt återspeglar dig, skapad till din avbild och likhet. Ge oss, o Gud, respekt för denna person vars innersta du ensam känner. Hjälp oss att fostra honom(henne) i kärlek och frihet och att ge honom (henne) allt stöd vi kan på den väg som är hans (hennes). Lär oss att alltid främst se till det goda och att hjälpa vårt barn att utveckla och stärka det.

Kärleksrike Fader, åt dig anförtror vi vårt barn. Beskydda och bevara det på alla hans (hennes) vägar. Vi förmår så litet och försummar så mycket. Vi förtröstar på dig och litar på att du skall leda allt till det bästa. Vi ber dig varken om rikedom eller framgång för vårt barn, men vi ber dig att göra honom (henne) till en god människa och att vi tillsammans en gång får lova och prisa dig med alla helgon.

Heliga Maria, Guds moder, heliga N., och N. bed för vårt barn. Heliga Guds änglar, beskydda det. Amen.

Se i övrigt *I livets skiften*, xxx–xxx.

ALLMÄN KYRKOBÖN

Den allmänna förbönen (allmän kyrkobön, oratio fidelium) i mässan är hela församlingens bön för aktuella angelägenheter. Den kan innehålla spontant formulerade böneämnen men bör vara väl förberedd. Den skall vara en verklig förbön, alltså en bön för andra och inte i första hand för oss själva. Inledning och avslutning läses av celebranten, medan de mellanliggande bönerna för kyrkan, världen, församlingen, enskilda och de avlidna framföres av diakonen, lektorn, eller någon ur församlingen.

Den eukaristiska bönen innehåller alltid förböner i allmänna ordalag. Därför bör den allmänna kyrkobönen helst anknyta till aktuella behov och händelser, gärna i ljuset av dagens liturgiska tema. Följande förslag är tänkt som en hjälp för den som ansvarar för bönen utformning.

Inledning

[365]

Låt oss be till Gud, vår Fader, som vill alla människors räddning och välgång, och låt oss med förtröstan bära fram våra böner för honom.

Förbönerna

- ℣. Välsigna kyrkans biskopar (som är samlade till synod) och låt din helige Ande vägleda dem; därom ber vi dig, Herre.
℟. Herre, hör vår bön.
- ℣. Ge fred åt hela världen och välsigna dem som arbetar för fred i ... Hjälp dem som drabbats av katastrofen i ... och ge oss givmilda hjärtan som kan lindra deras lidanden; därom ber vi dig, Herre.
℟. Herre, hör vår bön.
- ℣. För vår församling, i synnerhet för våra sjuka, ensamma och bekymrade, och för de barn som snart skall gå till sin första kommunion ... ber vi dig, o Herre.
℟. Herre, hör vår bön.
- ℣. För dem som måste kämpa med konflikter i familjen och på arbetsplatsen, att du visar dem en väg till försoning, ber vi dig, o Herre.
℟. Herre, hör vår bön.
- ℣. För N., som bett om vår förbön, och för N., som nu ligger på sitt yttersta: ge dem din kraft och kom dem till mötes, ber vi dig, o Herre.
℟. Herre, hör vår bön.
- ℣. För vår avlidna, särskild för N. Ge dem den eviga glädjen inför ditt ansikte, ber vi dig, o Herre.
℟. Herre, hör vår bön.

Avslutning

Vi tackar dig, o Gud, du människornas vän, som ensam är god och trofast, för att du hör vår bön och hjälper oss när vi kastar våra bekymmer på dig. Din är äran i evighet.

För det egna livet

I BOTENS ANDA

Fira Påsk varje dag

En verklig kristen ser varje dag som en Herrens dag. För honom är det därför alltid söndag. Och eftersom han ständigt förbereder sig för att inga i det eviga livet och avstår från jordiska njutningar firar han en ständig bönevaka. Och eftersom han betänker att Kristus, vårt påskalamm, har blivit slaktat, så går det inte en dag utan att han firar påsk. Påsk betyder ju övergång. I alla sina tankar, ord och gärningar går han från det nuvarande livets omsorger till Guds eviga nu och skyndar sig mot hemlandet.

Och eftersom han i sanning kan säga: Vi har uppstått med Kristus, och: Gud har satt oss i himlen med Kristus, så befinner han sig i en ständig pingst, i synnerhet när han med apostlarna går till nattvardssalen och håller ut i bön för att bereda sig på den mäktiga Andens vind, som kommer från himlen och som med makt sopar bort all mänsklig ondska.

Origenes

Förbarma dig

[366]

Miserere mei Deus, secundum magnam misericordiam tuam,
förbarma dig över mig, Herre,
inte med människornas småaktiga barmhärtighet
utan med din stora, obegripliga barmhärtighet
som är större än all skuld.
Bøj dig till mig, Herre,
med din stora barmhärtighet
i vilken du så har älskat världen
att du utgav din ende Son.
Finns det någon större nåd?
Har någon kärlek någonsin gått längre?
Vem kan då förtvivla,

i stället för att hoppas och förtrösta?
Gud blev människa, och för oss människor blev han spikad vid korset.
Förbarma dig över oss, Herre, efter din stora barmhärtighet i vilken du utgav din Son och genom honom försonade världens synd och utplånade den. I hans kors har du givit hela världen ljus och frälsning. Av barmhärtighet har du förnyat och återupprättat allt som finns i himlen och på jorden.
Herre, gör mig ren i hans blod!
Uppres mig i hans förnedring!
Förnya mig i hans uppståndelse!
Var mig nådig, o Herre, inte efter din lilla barmhärtighet, den som ser liten ut, när du befriar människorna från kroppens lidanden.
Ty stor är din barmhärtighet, när du förlåter synder och genom din nåd lyfter människor upp över jorden.
Var mig nådig, Herre, efter din stora barmhärtighet, omvänd mitt hjärta till dig, så att jag ångrar mina missgärningar och begråter dem. Gör mig rättfärdig och återlös mig genom din nåd!

Bön om ett rent liv

[367]

Allsmäktige Herre, alla osynliga och synliga väsens Gud, du som bor i höjden och ser ned till det ringa, du som rannsakar hjärtan och njurar och uppenbarar våra hemligaste tankar, du eviga ljus utan början, hos vilken ingen förändring äger rum och ingen växling mellan ljus och mörker, odödlige Konung, tag emot våra böner, som vi i denna stund frambär med orena läppar, i förtröstan på din stora barmhärtighet. Förlåt oss våra överträdelser, allt vad vi syndat medvetet eller omedvetet, i gärning, ord och tanke och rena oss från allt som fläckar vår själ. Och ge oss nåden att få vandra genom hela detta livets natt med vaksamt hjärta och nyktert sinne i väntan på din ende Sons, vår Herres och Frälsares Jesu Kristi klara uppenbarelse, då han som är allas domare skall komma i härlighet för att ge åt var och en efter hans gärningar. Må han då inte finna oss tröga och sovande utan vakna och uppstigna, beredda till gärning, redo att gå in i hans glädje och i hans härlighets bröllopssal, där gästernas jublande röster aldrig tystnar, där vi med ousäglig glädje skall få skåda ditt ansiktes underbara godhet. Ty du är det sanna ljuset som upplyser och helgar allt och dig lovsjunger allt skapat i evigheternas evighet. Amen.

Bön om Guds nåd

[368]

Om jag inte är i nådens tillstånd så ber jag att Gud ger mig sin nåd, och om jag har den, så ber jag att Gud bevarar mig i nåden. Ty hellre vill jag dö än stå utanför Guds nåd.

Miserere, xxx.
De profundis, xxx.

KOMMUNIONEN

Normalt är det under den heliga mässan som vi tar emot kommunionen. Mässan är uppbyggd så att dess böner och texter utgör en förberedelse på mötet med Herren i sakramentet. Men ju mer förberedda vi är, desto mer frukt bär den nåd som Herren ger oss. Därför är det en god sak att samla sig i bön redan före mässan, helst dagen innan, i synnerhet om det var länge sedan man senast gick till kommunionen. — Man bör avstå från att äta och dricka omedelbart före kommunionen, enligt urgammal kristen sed.

En värdig boning

[369]

Herre, helige Ande,
rena mitt hjärta och mitt samvete,
så att vår Herre Jesus Kristus när han kommer i mig finner en värdig boning.

Bön före kommunionen

[370]

Allsmäktige Herre, jag är icke värdig att du träder in under mitt tak, men av kärlek till människorna vill du bo i mig och därför vågar jag stiga fram. Du befäller, och jag öppnar dörren som du har skapat, och du stiger in i mig sådan du är med din kärlek till människorna. Du stiger in och upplyser mitt förmörkade sinne. Jag tror att du skall göra detta, ty du drev inte bort synderskan som med tårar kom till dig, inte heller förkastade du den botfärdige tullindrivaren eller stötte bort rövaren som bekände ditt rike, inte heller lämnade du den omvända förföljaren där han var, utan i dina vänners skara upptog du alla dem som med vilja till bättring kom till dig, du den ende välsignade, nu och alltid och i all evighet. Amen.

Kom du mitt ljus

[371]

Kom du mitt ljus, och upplys mitt mörker, kom du mitt liv och lös mig ur döden, kom du min läkare och hela mina sår, kom du flamma av gudomlig kärlek, bränn upp mina synders törnen och rena mitt hjärta med din kärleks eld. Kom, du min Konung, intag din tron i mitt hjärta och härska över mig, ty du ensam är min Herre och min Konung.

Kristus livets bröd

[372]

O Kristus, du livets bröd som har kommit ned från himlen för att ge världen liv, kom också till mig med din gåva av liv och oförgänglighet.

Kom, rena mig från min synd,
så att jag med glad tillit och fritt samvete kan tillbedja dig.
Kom och helga mig, var mitt beskydd, förbli hos mig.
Låt mig en gång komma dit där du är och se dig ansikte mot ansikte.

Längtan efter Gud

[373]

Som hjorten längtar till bäckens vatten, *
så längtar jag till dig, o Gud.
Jag törstar efter Gud, *
efter den levande Guden.
När får jag komma, *
när får jag träda fram inför Gud?
Varför är du tyngd av sorg, min själ,
och full av oro? *
Sätt ditt hopp till Gud!
Jag skall åter få tacka honom, *
min räddare och min Gud.

Ps 42:2-3, 12

Efter kommunionen

[374]

Herre Jesus Kristus, bröd från himlen som mättar oss,
hjälp oss att ge vidare av det som du ger oss,
bröd åt de hungrande, tröst åt de bedrövade,
mod åt de försagda, kärlek till alla.
Låt din godhet och din frid
strömma genom oss ut till världen.
Lär oss att tjäna den mänsklighet som du har tjänat
till dess vi alla blir församlade till ett i dig.

Vi har sett det sanna ljuset

[375]

Vi har sett det sanna ljuset,
vi har fått ta emot Anden från ovan,
vi har funnit den sanna tron och har tillbett
den odelade Treenigheten, som har frälst oss.

Må vår mun vara uppfylld av ditt lov, o Herre, så att vi
sjunger din härlighet, ty du har funnit oss värdiga att få del av
dina heliga, gudomliga, odödliga och livgivande mysterier.
Bevara oss i din helighet så att vi hela denna dag handlar med
rättfärdighet. Halleluja, halleluja, halleluja.

Låt oss stå upprätt, vi som har fått del av Kristi utsägliga
hemligheter, av de gudomliga, heliga, obefläckade, odödliga,
himmelska och livgivande mysterierna, och låt oss värdigt tacka
Herren.

För att denna dag må bli fullkomlig, helig, fridfull och utan
synd, låt oss anförtro oss själva, varandra och hela vårt liv åt
Kristus, vår Gud.

Ty du är vår helighet och vi lovprisar dig, Fader, Son och
helig Ande, nu och alltid och i all evighet. Amen.

Kristi ande, helga mig

[376]

Kristi ande, helga mig.
Kristi kropp, fräls mig.

Kristi blod, upptänd mig.
Vattnet ur Kristi sida, rena mig.
Kristi lidande, styrk mig.
O gode Jesus, bönhör mig.
I dina sår du gömme mig.
Från dig må intet skilja mig.
För den onde fienden beskydda mig.
Uti min dödsstund kalla mig,
och låt mig komma hem till dig,
att jag må lova och prisa dig
med dina helgon evinnerligt. Amen.

Allt och Intet

[377]

Allt och Intet, genomla
mig med utsäglig vila,
känslorenad, bildbefriad
kunskap över allt förnuft,
som när vin och vatten blandas.
Som det syre lungan andas
andas jag ditt väsens rena,
höga, morgonklara luft.

Som en flöjt vid dina läppar
ljuder jag, och liksom kläppar
sätta klockors malm i dallring
för din ande skälver jag.
Som när elden genomglöder
smidesjärnet, pånyttföder
du mig, genomlyst av strålar
från en hemlig, stilla dag.

Hängivelse

[378]

Din är jag, skapad till dig,
Herre, vad vill du med mig?
Ge mig rikedom eller fattigdom,
ge mig tröst eller bedrövelse,
ge mig glädje eller sorg.
Eviga liv, klaraste sol,
helt vill jag tillhöra dig
– gör vad du vill med mig.

[379]

Jag ikläder mig Herrens kärlek.
Hans lemmar är med honom;
jag beror av dem, och han älskar mig.
Jag skulle inte ha förstått att älska Herren,
om han inte ständigt älskade mig.

Vem kan känna igen kärleken,
utom den som är älskad?

Jag har min älskade kär, min själ älskar honom,
och där hans vila är, där är också jag.
Jag skall inte vara någon främling,
ty det finns ingen missunnsamhet
hos den högste och barmhärtige Herren.

Jag har blivit ett med honom,
ty älskaren har funnit den älskade.
Eftersom jag älskar honom som är Sonen,
skall jag själv bli son.

Den som är förenad med den odödlige,
skall i sanning bli odödlig.

Den som har sin glädje i honom som är Livet,
skall själv bli levande.

[380]

Vita hostia, odelbara bröd åt alla givet,
uppväck för varje dag en allt djupare hunger,
var en färdkost i den inre natten!
Livets ord, direkt på nakna tungor skrivet,
bliv en ändlös koral som änglarna sjunger,
förvandla tystnaden till fostervatten!

Mystiska sol, nedstig till dem som irrar
i själens katakomber, visa firmamentets mönster,
låt manna gnistra på mörkrets slätter!
Osynlige gäst, för de bedrövade som stirrar
i händernas mur må du öppna det fönster
som åt evighetens milda azur vetter!

Eukaristin är vårt dagliga bröd. Dess inre kraft är enheten: vi införlivas
i hans kropp, blir hans lemmar och är det vi tar emot.

Augustinus

Vi som firar Herrens dödslidandes mysterium måste efterlikna det vi
gör. Kristus kan bli en sann offergåva för oss till Fadern bara om vi själva
gör oss till en offergåva.

Gregorius den Store

»Stå upp och åt! Annars blir vägen för lång för dig«. Dessa ord till Elia
gäller också oss. Styrkta av detta bröd kan vi gå hela den väg som ligger
framför oss och orkar fortsätta också när den leder dit vi inte vill.

Den andliga kommunionen

Andlig kommunion kallas den medvetna längtan efter Jesus i
altarets sakrament när man inte har tillfälle att ta emot
kommunionen. Den andliga kommunionen är ett sätt att bevara
och stärka gemenskapen med Frälsaren under alla livets
förhållanden.

[381]

Herre Jesus Kristus, närvarande bland oss i altarets heliga
sakrament, jag tror på dig, jag hoppas på dig, jag älskar dig. Låt
inget någonsin skilja mig från dig, låt allt leda till större
gemenskap med dig. Låt min längtan efter dig bli synlig i min
kärlek till dem jag möter idag, och låt mig snart få ta emot dig
vid ditt altare.

Se också Skärtorsdagen, xxx-xxx.
Kristi kropps och blods högtid, xxx-xxx.

Psalm vid kommunionen

Psalm 23 — Den gode Herden
Lammet skall vara deras herde och leda dem fram till livets vattenkällor
(Upp 7:17)

[382]

Herren är min herde, *
ingenting skall fattas mig.
Han för mig i vall på gröna ängar, *

han låter mig vila vid lugna vatten.
Han ger mig ny kraft,
och leder mig på rätta vägar, *
sitt namn till ära.
Inte ens i den mörkaste dal *
fruktar jag något ont,
ty du är med mig, *
din käpp och din stav gör mig trygg.
Du dukar ett bord för mig *
i mina fienders åsyn,
du smörjer mitt huvud med olja *
och fyller min bägare till brädden.
Din godhet och nåd skall följa mig *
varje dag i mitt liv,
och Herrens hus skall vara mitt hem *
så länge jag lever.

I LIVETS SKIFTEN

Herren skall bevara dig, i livets alla skiften, nu och för evigt.

Ps 121:8

I din hand ligger mina dagar, rädda mig.

Ps 31:16a

I skolan

[383]

Fader i himlen, tack för att du låter mig upptäcka hur underbart
allting hänger ihop i den värld som du har skapat. Du har gett
mig mitt liv och min kropp, en tid att leva i och en plats att leva
på och föräldrar, syskon och vänner och lärare att leva med. Du
vill att jag skall göra något av det här enda livet som är mitt. Bara
jag kan göra det. Bara jag kan leva mitt liv. Så länge jag lever
måste jag välja, ta ställning, säga ja och nej. Jag är inte bara en
viljelös kugge i det stora maskineriet. Jag vill ta ansvar för mig
själv och inte bara flyta med i tidens ström. Jag vill se livet i
vitögat och inte fly undan verkligheten. Du vet att det kunde
vara lättare, men det är ju det här livet som är mitt. Men hur
skall jag veta vad som är bäst för mig om inte du visar mig?
Fader, jag vill leva varje sekund nära dig, för jag vet att du vill
någoting med just mitt liv.

[384]

Herre, vår Gud och Fader, tack för att du ser mig. Du följer varje
steg jag tar. Du vet varje ord jag tänker innan jag hinner säga det.
Jag tackar dig för att det är du som har bestämt min väg, och
inte slumpen, inte stjärnorna, inget blint och kallt öde, utan bara
du, som älskar mig. Jag tar emot varje dag från dig. Jag tackar
dig för det som är skönt och det som gör ont därför att jag vet att
du vill mitt bästa.

Om någon att älska

[385]

Herre, jag längtar efter någon som förstår mig, någon som jag
kan säga allt till. Jag längtar efter någon som kan älska mig utan
beräkning.
Låt mig finna någon som inte leker med min kärlek. Låt mig
finna någon som vill ha mitt hjärta och inte bara min kropp. Låt
mig finna någon som jag kan leva för och som kan leva för mig,
så att våra liv blir rikare och inte ännu tommare än förut. Hjälp
mig, Herre, att bli en älskande människa som gör livet ljusare för

andra. Hjälp mig, Herre, att finna en kärlek som i sin kraft och trohet liknar din.

Förälskelse

[386]

Tack, Herre, för det underbara som har hänt. Jag visste Inte vilka krafter som slumrade i mig. Jag hade glömt att livet kunde vara så ljuvligt. Jag tackar dig, Herre, för att du har skapat något så underbart som den jag älskar. Nu anar jag något av din överdådiga fantasi och skaparkraft. Du har ju skapat oss människor till fest och gemenskap, ja till evig fest och gemenskap. Nu ber jag dig, Herre, om en sak: om varsamhet med kärleken, om vördnad för den. Din gåva är den, låt oss bruka den som du vill.

Förlovning

[387]

Fader, jag tackar dig för min älskade, som du har fört i min väg. Jag tackar dig för att du har fört oss samman så som du från begynnelsen förde människorna samman i paradiset. Jag tackar dig för glädje som du ger oss och för livets underbara gåva — mer än någonsin förstår jag nu hur stor den gåvan är.

Hjälp mig nu att vårda de rikedomar som du har lagt ner i mitt hjärta. Lär mig att älska osjälviskt, gör min kärlek ren och stark. Ge oss båda vishet och klarsyn så att vi tillsammans kan bygga upp något som håller för livet. Hjälp oss att förstå att det är en uppgift som du ger oss. Nu börjar en vandring mot ett gemensamt mål. Vi är redo att dela den inte bara i lust utan också i nöd. Hjälp oss att bära förändringar och besvikelser, hjälp oss att tro att du är med i motgång som i lycka.

Må ditt namn i allt bli ärat. Prisad och lovad vare du, livets Givare.

Bröllop

[388]

Fader, det är du som har kallat oss att bilda denna familj. Ge oss nåden att alltid leva i din kärlek, så att vårt hem blir vår glädje och andras tröst. Kom ihåg oss idag: låt vår kärlek bli helt osjälvisk, en gåva som Kristi gåva till sin kyrka. Ge oss många år tillsammans och låt oss mogna inför ditt ansikte genom att dag för dag söka din vilja, lägga fram våra planer för dig, be om din hjälp, till dig frambära vår glädje och vår oro, ta emot de barn du vill ge oss och vara verkliga föregångare för dem på vägen till dig.

Gud, du är Kärleken, vi tackar dig för vår kärlek. I ditt namn vågar vi nu börja vår vandring.

Bön om ett barn

[389]

Fader, du har frambragt allting och du ger människor den stora gåvan att bli upphov till nytt liv. Låt oss få del i ditt skapande och livgivande verk, den makt som du ensam förfogar över, och låt oss få ett barn. Vålsigna vår kärlek så att en ny röst kan prisa dig, ett nytt hjärta älska dig, ett nytt liv bli ett vittne om dig.

I väntan på ett barn

[390]

Fader, vi tackar dig för din utesägliga gåva: du har på detta underbara sätt låtit oss bli dina medarbetare i skapelsen. Tack för att vi tillsammans får uppleva denna tid av väntan. Nu ber vi dig: beskydda det späda liv som nu tar gestalt. Det som nu händer är ett underverk och vi anar din närhet. Låt allt gå väl, låt vårt barn komma till världen utan skada och i dopet födas fram till det nya livet.

Heliga Maria, Guds moder, vi anförtror vårt barn i din kärleksfulla omtanke.

Efter ett barns födelse

[391]

Fader, vi tackar dig av allt hjärta för det barn du givit oss. Vi helgar det åt dig. Låt oss komma ihåg att det bara är ett lån som du har anförtrött oss och inte något som vi förfogar över. Du låter oss vara de första vittnena om din kärlek, låt oss inte missbruka det förtroendet. Du ger oss det stora uppdraget att fostra det till medborgare i den mänskliga familjen och i ditt rike: mer än någonsin behöver vi vishetens gåva från dig. Vi överlämnar vårt barn i ditt kärleksfulla beskydd.

Heliga Maria, Guds moder, vi anförtror vårt barn i din kärleksfulla omtanke.

Vid dopet

[392]

Fader, i dopet gör du vårt barn till medlem av ditt prästerliga folk och låter honom (henne) likna Kristus vår Herre. Gör hans (hennes) liv till en offergåva som behagar dig, så att han (hon) alltid förblir en levande lem i din familj på jorden och helgonens medarvinge till himlen. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

Vid första kommunionen

[393]

Fader, du gav oss Kristus till vår broder och vårt barn har redan börjat älska honom. Därför hoppas vi att det alltid skall ha del av de heligas gemenskap vid hans bord. Hjälp oss alla att tacksamt ta emot den heliga kommunionen, som är hans närvaros mysterium mitt ibland oss, och finna glädje i att älska dig och alla de dina. Amen.

Vid bekräftelsen

[394]

Fader, uppfyll ditt löfte och ge N. din helige Andes gåva. Hjälp honom (henne) att inför världen vittna om Jesus Kristus och hans seger, han som lever och råder i evighet. Amen.

För ett skolbarn

[395]

Jesus vår Herre, du satt i templet och lyssnade på lärarna och

ställde frågor till dem. Åt dig anförtror vi N. när han (hon) är i skolan. Fyll honom (henne) med vishetens ande så att han (hon) lär sig allt som behövs för detta livet och det kommande. Var honom (henne) nära i allt han (hon) företar sig. Gör honom (henne) uthållig och stark, ansvarsfull och målmedveten. Du som är vägen, sanningen och livet, låt honom (henne) inte ledas vilse av några falska lärar. Må han (hon) som du en gång, Herre Jesus, tillväxa i ålder och visdom och behaga Gud och människor.

För barnens framtid

[396]

Herre, låt våra barn förstå vilken väg som är deras. Uppehåll dem med din styrka och låt dem inte nöja sig med enkla mål utan nå den mognad du har bestämt för dem. Upplys oss föräldrar, så att vi kan hjälpa dem att känna igen sin kallelse och hängivet följa den. Låt oss inte ställa hinder i vägen för din inre ledning.

Förälderns bön

[397]

Tack, Fader, för att du anförtrött det dyrbaraste som finns, en människa, i min vård. Ingen uppgift kan vara viktigare än min, därför behöver jag mer än någonsin din hjälp. Gör mig först och främst till en god förebild för mitt barn i dess utveckling. Låt mig vara det stöd som just N. behöver. Öppna mina ögon för mitt barns verkliga behov och låt mig lära känna det allt bättre, så att jag kan hjälpa det att upptäcka sina möjligheter. Lär mig att aldrig behandla mitt barn som ett medel för egna syften och önskedrömmar, utan ge mig respekt och vördnad för dess egenart, så att jag aldrig förringar, föraktar, kränker eller hånar det. Gör mig öm och fast, omtänksam och känslig. Låt mig göra allt jag kan för mitt barn, låt mig inse vad jag inte kan göra för det. Ge mig din vishet varje dag som mitt barn och jag skall vandra tillsammans på vägen till dig.

Bön före resa

[398]

Herren, den allsmäktige och barmhärtige, lede våra fötter in på fredens väg. Hans helige ängel ledsage oss på vägen, så att vi återvänder välbehållna i frid och glädje.

[399]

Herre, du uppfyller varje ort med din närvaro. Jag ber dig att vara med mig på denna resa och lär mig att se dig överallt. Låt mig få vara till glädje för dem jag möter och bära vittne om ett kristet liv. Bevara mig till kropp och själ och låt mig komma lyckligt hem igen. För mig sist till det eviga hemlandet där jag för alltid får skåda dig, min Herre och min Gud.

[400]

Gode Fader, beskydda oss på resan som ligger framför oss. Var med oss överallt, var du vår svalka i hettan, vårt skydd i faran, vår kraft i tröttheten, vår mod i motgång och motigheter, vårt mål och vår säkra hamn. Tänk på alla dem som har ansvar för vår säkerhet. Sänd vänliga och villiga hjälpare i vår väg, och hjälp oss att själva vara vänliga och uppmärksamma på andras

behov. Öppna våra ögon för din skönhet, öppna dem för de människor vi möter, så att vi i dem får vänner i de eviga boningarna. Led oss lyckligt hem igen så att vi får lova och prisa ditt namn, genom Jesus Kristus, vår Herre.

Psalm vid resa

Psalm 121 — Herren, sitt folks beskyddare

Må er ande, själ och kropp bevaras hela och oskadda (1 Thess 5:23)

[401]

Jag ser upp emot bergen: *
varifrån skall jag få hjälp?
Hjälpen kommer från Herren, *
som har gjort himmel och jord.
Han låter inte din fot slinta, *
han vakar ständigt över dina steg.
Han sover aldrig, han vakar ständigt, *
han som beskyddar Israel.
Herren bevarar dig, †
i hans skugga får du vandra, *
han går vid din sida.
Solen skall inte skada dig om dagen, *
inte månen om natten.
Herren bevarar dig från allt ont, *
från allt som hotar ditt liv.
Herren skall bevara dig, †
i livets alla skiften, *
nu och för evigt.

Bilistens bön, xxx.

Arbetet

[402]

Herre, gode Fader i himlen. Du har kallat mig till din medarbetare. Med mitt dagliga arbete skall jag gestalta min del av din stora värld. Tack för ditt förtroende, tack för de talanger och möjligheter som du gett mig. Låt mig nu få tjäna dig varje dag med hängivet arbete, med hjälpsamhet, förståelse och uppmuntran. Låt mig på min arbetsplats få vara någon till hjälp med gott humör, uppmärksam blick och förlösande ord, så att missförstånd röjs ur vägen, misstron övervinns, samförståndet bevaras. Låt mig så lämna mitt bidrag till en bättre värld. Gör mitt liv till en lovsång som får sin fulländning i dig.

Fritiden

[403]

Herre, du har kallat oss till glädje. Enbart arbetet kan inte göra oss till fullmogna människor. Ge oss därför sinne för glädjen i livet, för fest och lek, för skämt och samvaro, för kultur och konst, för gemenskapen med människor vi älskar, som behöver oss, som väntar på vår närhet.

Herre, du har kallat oss till glädje: fullkomna vår glädje i dig.

Inför ett viktigt avgörande

Varje gång jag måste ta ställning till en ny situation i mitt liv eller fatta beslut som får viktiga konsekvenser för mig själv eller dem jag har

ansvar för, skall jag ta mig tid att öppna mig för Guds ledning. Hur kan jag veta vad som är Guds vilja för mig? Den helige Ignatius av Loyola ger detta råd:

Kännetecknet på ett riktigt val är ökad andlig glädje och ökat lugn, även om den väg jag valt är den svårare. Kännetecknet på ett oriktigt val är ökad inre oro, ovisshet och trötthet, även om den väg jag valt är den lättare.

Böner till den helige Ande: xxx-xxx.

Ensam

[404]

Min Herre och Gud, det har blivit så att jag måste leva ensam. Ibland känns visserligen friheten skön, men ofta är jag beklämd över ensamheten och frågar mig varför jag lever. Låt mig då känna att jag har en egen plats och uppgift i livet med just mina gåvor och tillgångar, med just min svaghet och otillräcklighet, med just min egenart, som är din vilja och ditt verk.

Visa mig därför att min ensamhet inte är detsamma som övergivenhet. Eftersom jag är obunden kan jag göra mycket. Eftersom jag är ensam kan jag betyda något för många. Eftersom min kärlek inte är bunden kan jag rikta den mot många. Därför kan jag leva ett liv med mening. Hjälp mig att säga ja till din kallelse.

I sjukdom

Jesus, mästare, förbarma dig över mig!

Luk 17:13

Herre, jag är inte värd att du går in under mitt tak. Men säg bara ett ord, så blir din tjänare frisk.

Matt 8:8

[405]

»Om du vill, kan du göra mig frisk.« I min sjukdom ropar jag så till dig. Du botade ju de sjuka, du tog våra sjukdomar på dig och bar våra smärtor. Genom dina sår är vi botade. Jag ber inte: gör mig genast frisk. Jag ber bara: ge mig kraften att bära mitt kors tillsammans med dig. Lär mig att be din bön i Getsemane: Inte som jag vill, utan som du vill. Ge mig ditt tålamod. Lär mig hoppas på din godhet och din makt. Låt mig helt lita till din kärlek och gå med dig genom kors och lidande till påskens glädje och uppståndelsens härlighet.

[406]

Himmelske Fader, det vill inte lyckas för mig när jag försöker inse att den här tiden är en gåva till mig. Jag har gott om tid att tänka på dig och att fråga mig vad du vill göra med mig. Visa mig nu hur jag skulle kunna ändra mina vanor och tänkesätt till det bättre, hur jag skulle kunna bli en mera tålmodig och kärleksfull människa. Fyll mitt hjärtas oro med din ro. Kom till mig med din frid. Ge mig nytt hopp och låt min hoppfullhet bli till hjälp för mina närmaste.

I svår sjukdom

[407]

Fader, det är inte lätt att säga: Ske din vilja. Mitt mod och mina krafter är slut. Smärtan är outhärdlig.

Allt som har varit mitt liv verkar nu så långt borta: människorna omkring mig, arbetet, mina glädjeämnen, det som fyllde min vardag.

Men fast jag är modlös vill jag ändå försöka att säga ja till det som jag inte kan komma ifrån: smärtan, min egen svaghet, min egen hjälplöshet. För Jesu Kristi skull vill jag försöka bära allt detta, så gott jag kan.

Låt inte mina lidanden ha varit förgäves. Kanske kan de hjälpa dem som arbetar och kämpar för din sak. Ske din vilja. Jesus visade på korset att lidandet inte är meningslöst. Tack för att jag har fått veta detta och inte måste leva utan hopp. Fader, välsigna mig. Välsigna alla som vårdar och hjälper mig. Välsigna alla som lider. Och om du vill, så gör mig frisk igen.

När man blir gammal

Lär oss hur få våra dagar är, då vinner vårt hjärta vishet.

Ps 90:12

Stanna hos oss. Det börjar bli kväll, och dagen är snart slut.

Luk 24:29

Ja, jag kommer snart. — Amen, kom, Herre Jesus!

Upp 22:20

[408]

Gud, du är Herre över liv och död. Hjälp mig att på rätt sätt använda den tid som jag har kvar på jorden. Lär mig att ta emot allt ut din hand och gör mig tacksam för alla gåvor du ger. Låt mig inte fästa mig alltför mycket vid jordiska ting utan gör mig beredd att kunna lämna allt den dag du kallar mig. Gör mig viss om att jag inte behöver vara rädd när du tar hand om mig. Herre, sänd ditt ljus över min väg, nu och under de dagar som kommer. Dig vara tack i evighet. Amen.

[409]

Herre du har givit mig ett långt liv på jorden. Nu känner jag mig ofta trött och ensam. Hjälp mig att kunna överlämna allt åt dig — det förflutna, det nuvarande och den tid som kommer. Du har räknat alla mina dagar. När min vandring på jorden har nått sitt slut, tag då emot mig i ditt eviga rike.

[410]

Gud, jag ber att du ger mig tålamod så att jag kan utan att klaga bära de provningar som du lägger på mig. Hjälp mig att inte vara bitter över oförrätter och misslyckanden i det förgångna. Lär mig att kunna ta emot allt ur din hand och befria mig från onödig oro och ängslan för framtiden. När mina krafter sviktar och jag inte orkar mer, låt då någon god människa komma till min hjälp och ge mig förmåga att kunna ta emot hjälpen med ett tacksamt sinne. Du vet vad som är bäst för mig. Tack för allt du ger mig och har givit under hela mitt liv på jorden. Din är äran, nu och alltid. Amen.

[411]

Herre, jag håller på att bli gammal. Det är så mycket som har förändrats i samhället och i världen under min livstid och allt går så svindlande fort. Ge mig ett öppet sinne för allt detta nya. Låt mig ännu vara till hjälp och glädje för någon. Ibland blir jag trött och modlös. Bevara mig då från bitterhet och klagan och kom till mig med mod och tröst. När jag känner mig onödig och onyttig,

hjälp mig då att ha min vilja i dig och vara viss om att du har en mening med allt som sker. Hjälp mig att vara trygg under ditt beskydd. Dig vara tack i evighet. Amen.

I dödens närhet

Fader, i dina händer lämnar jag min ande.

Luk 23:46

Jesus, tänk på mig när du kommer med ditt rike.

Luk 23:42

Heliga Maria, Guds moder, bed för oss syndare, nu och i vår dödsstund.

[412]

Herre, jag vet att du älskar mig och att min död vilar i dina händer lika väl som mitt liv har gjort det. Jag vill tro att allt som nu skall ske är inneslutet i din kärlek. Det som du vill är det bästa för mig.

Hjälp mig att förstå din vilja och att foga mig i den. Håll min tros lampa brinnande varje timme, om du snart skulle kalla på mig. Låt mig dö försonad med dig, med människorna och med mig själv. Låt mig dö i hoppet om att du kan vända allt till det bästa. — Herre, ske din vilja.

[413]

Allsmäktige Gud, aldrig kan någon utforska dina beslut eller spåra dina vägar. Du har skapat mig och nu vill du ta mig hem till dig. Allt som jag är och har lägger jag nu i dina händer. Ge mig i stället din förlåtande kärlek. Hjälp mig att förlåta alla. Tag nu mitt liv och förvandla det. Låt mig som det ensamma vetekornet falla i jorden och dö för att kunna stå upp till ett nytt liv i din eviga härlighet.

Böner vid en dödsbädd, xxx-xxx.

I SVÅRA STUNDER

Gud låter inte sina barns glädje grumlas utom för att ge dem något större och mer varaktigt. Smärtan, motgången och lidandet har sin nödvändiga plats i hans plan. Med lidandets hammarslag måste stenarna i Guds bygge formas och tuktas för att passa varandra och helheten (hymn på kyrkoinviigningsfesten). Också här är Jesus vår förebild. Han kände trötthet och besvikelse, han grät i sorg och svettades i ångest, han blev övergiven, förnekad och sviken, orättvist skymfad och hånad, torterad och dödad. Och lärjungen är inte bättre än sin mästare. Vi är lemmar i hans kropp, som är kyrkan. Det lidande som vi bär i förening med honom är ett lidande till frälsning. Med honom får vi frambära vår plåga som ett offer till Fadern, för andra. Det dagliga mässoffrets bröd och vin är tecken på att vi med honom bär fram våra liv åt Gud, för att världen skall ha liv.

Skulle jag inte dricka den bägare som Fadern har räckt mig?

Joh 18:11

På min nödsdag åkallar jag dig, ty du skall svara mig.

Ps86:7

I nödens stund ropar jag till dig, och du svarar mig.

Matt 8:25

[414]

Fader, du känner till våra svårigheter och behov bättre än vi

själva. Styrk vår tillit och vår tro, ty allt är möjligt för den som tror. Genom din kärlek kan vi komma igenom också detta. Låt oss få känna oss inneslutna i din kärlek. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

[415]

Herre Gud, en stor olycka har drabbat mig. Min sorg vill trycka mig till marken. Jag ser ingen utväg. Gud, var barmhärtig mot mig och hjälp mig! Ge mig din kraft att bära det du sänder. Låt inte rädslan övermäktiga mig. Tag i din faderskärlek hand om de mina. Barmhärtighetens Gud, förlåt allt som jag syndat mot dig och människorna. Jag litar till din nåd och överlämnar mig helt i din hand. Gör med mig som du vill och som det är bäst för mig. Vare sig Jag lever eller dör är jag hos dig och du är hos mig, min Gud. Herre, jag väntar på din räddning och ditt rike.

[416]

Du tog bort allt gott ur mitt liv,
jag glömde vad lycka var.

Jag tänkte: Nu orkar jag inte mer,
jag hoppas inte längre på Herren.

Tanken på min nöd och hemlöshet
är malört och gift.

Den lämnar mig inte,
och jag är betryckt.

Detta går mig till sinnes,
därför vändas jag.

Men Herrens nåd tar inte slut,
hans barmhärtighet upphör aldrig.

Varje morgon är den ny —
stor är din trofasthet.

Min andel är Herren, det vet jag,
därför hoppas jag på honom.

Herren är god mot den som kommer till honom,
mot den som sätter sin lit till honom.

Det är gott att hoppas i stillhet
på hjälp från Herren.

Klag 3:17-26

[417]

Herre, Jag vet inte hur jag skall kunna uthärda. Men du vet det. Gör sådant som nu verkar omöjligt möjligt för mig genom din nåd. Jag orkar lida bara litet, bara det som fort går över. När motgången varar blir jag slagen till marken. Herre, säg till min själ att allt kan få en mening. Du som är min Frälsare och saliggörare, bevisa mig din nåd och hjälp mig igenom detta, för ditt namns skull.

[418]

Gud, du är min Gud,
jag förtröstar på dig, du skall bistå mig!
Du är min tillflykt och Jag skall inte frukta något,
ty du är inte bara hos mig,
du är i mig och jag i dig.

Om villighet att lida

[419]

Herre, allsmäktige Gud,
din älskade och välsignade Tjänares Jesu Kristi Fader,
genom vilken vi har kommit till kunskap om dig,
du änglarnas och krafternas, du hela skapelsens
och alla rättfärdigas Gud,
som har givit liv åt alla,
jag prisar dig för att du har låtit mig få leva
till denna dag och denna stund
och för att du låtit mig få gemenskap med dina martyrer
och låter mig få dricka ur Kristi kalk
till uppståndelse och evigt liv för kropp och själ
i den helige Andes oförgänglighet.
Låt mig i dag få nåd inför ditt ansikte
och tag emot mig som ett välbehagligt offer,
du som har berett mig och som uppfyller dina löften,
du trofaste och sanne Gud.
Därför lovar och prisar jag dig
och ärar dig genom vår evige och himmelske överstepräst,
Jesus Kristus, din älskade Tjänare.
Genom honom skall allting prisa dig
med den helige Ande, nu och i evighet. Amen.

Fast natten råder

[420]

Jag vet en brunn som flödar, en vattenåder,
fast natten råder.

En evig källa har i lönnedom runnit;
jag vet så väl var den sitt läger funnit,
fast natten råder.

Dess uppkomst vet jag ej ty den har ingen,
men vet: all uppkomst är den själv för tingen,
fast natten råder.

Vet att i skönhet har den ej sin like,
att därur dricker jord och himmelrike,
fast natten råder.

Jag vet att det i flödet utan botten
har ingen vadat mot en strand och nått den,
fast natten råder.

Dess glans kan intet skymma och förställa;
jag vet: allt ljus har där sin ursprungskälla,
fast natten råder.

Vet att så rikt är svallet att det räckte
för himmel, helvete och mänskosläkte,
fast natten råder.

Jag vet att strömmen som blir född av brunnen
okuvlig och allsmäktig är befunnen,
fast natten råder.

Ett tredje vatten, fött av ström och källa,
ser jag från dessa lika mäktigt välla,
fast natten råder.

Ett evigt källsprång är i lönnedom givet
oss i det livets bröd som ger oss livet,
fast natten råder.

Här bjuds de varelser som världen rymmer
att mätta sig med vattnet, fast det skymmer,
ty natten råder.

Den dolda brunnen som min längtan målar,
i detta livets bröd den för mig strålar,
fast natten råder.

I äktenskapets svåra stunder

[421]

Fader i himlen, aldrig trodde jag att vi kunde göra varandra så illa. Mer och mer förstår jag hur svårt det är att älska och hur svaga vi är. Hjälp oss att förlåta varandra. Låt oss inse var vi började glida ifrån varandra. Låt oss alltid på nytt hitta en väg till varandra igen.

Låt inte vår kärlek gå under utan mogna.

Hjälp oss, Herre!

[422]

Herre, vår Gud, du har fört oss samman för att vara varandra till hjälp och glädje. Du ser hur vi misslyckats du vet att vi inte själva ser någon utväg. Låt oss nu inte gripas av vanmakt utan se denna vändpunkt i våra liv som ett tillfälle till växt och mognad. Låt oss båda i första hand försöka förstå den andra parten. Ge oss goda vänner som kan hjälpa oss med sina råd. Hindra oss från att ytterligare skada varandra. Hjälp oss att ta vårt ansvar och att inte vara rädda för korset. Lös våra knutar, ge oss på nytt mod, hopp och glädje.

Heliga Maria, Guds moder, du milda och goda moder, bed för oss.

Bön i ångest

[423]

Barmhärtige och trofaste Frälsare! Du har själv varit i ångest, och du är nu i den himmelska glädjen. Se i medlidande till dina återlösta, när de är i ångest, och uppehåll dem, så att de inte sjunker ned i modlöshet. Du som under din ångest i Getsemane tog emot styrka av ett skapat väsen, då en ängel från himlen visade sig, värdes från din härlighets tron genom Hugsvalaren, den helige Ande, sända dina trogna den vederkvickelse som är ännu mäktigare än den styrka som du fick av ängeln i Getsemane. Så skall dina trogna under ångesten hoppas på dig och efter ångestens slut med ännu större frimodighet än förut förtrösta på dig i all nöd. Så skall de ock en gång, genom dig befriade från all ångest, tacka dig i härligheten för nöden, som ökat härligheten för dem, och evigt lovsjunga dig för vederkvickelsen, som lämnat dem en försmak av den himmelska glädjen hos dig. Amen.

I depression

[424]

Välsignat vare ditt namn i evighet, o Gud, som har låtit denna prövning och bedrövelse komma över mig. Jag kan inte fly ifrån den och måste därför fly till dig för att be dig att hjälpa mig och vända allt till gott igen. Herre, nu är jag i nöd, jag har det svårt och är djupt betryckt. Kärleksrike Fader, vad skall jag säga till dig? Min själ är fylld av ångest, rädda mig undan denna stund. — Nej, det är ju för den jag har kommit (Joh 12:27). Ty jag var djupt förnedrad och du gjorde mig fri. Herre, jag ber dig, gör mig fri. Ty jag är svag och kan ingenting göra utan dig och vet inte vart jag skall gå. Ge mig tålmod, Herre, även denna gång. Hjälp mig, du min Gud, så har jag ingenting att frukta, hur betryckt jag än är.

Herre, ske din vilja. Ty visserligen har jag förtjänat att bli prövad och tyngd, och därför måste jag härda ut med tålmod

till dess att stormen är över och det blir stilla. Men din allsmåktiga hand förmår att rädda mig ur prövningen och att lindra min plåga så att jag inte går under. Så har du förr gjort mot mig, barmhärtige Gud. Ty det som är svårt för mig, är lätt för din starks hand.

Vid en närståendes död

[425]

Herre, N. är död. Jag har ännu inte fattat det. Jag får aldrig mer möta hans blick, aldrig mer ta hans hand, han är död, han är inte här.

Jesus, du är uppståndelsen och livet. Den som tror på dig, skall leva även om han dör. Låt vår älskade vakna hos dig, Herre. Ge honom det liv som aldrig rinner bort, det liv som vi längtar efter. Hur skulle vår längtan kunna bedra oss?

Nej, Herre, du själv har givit löftet. För hans skull, som nu är död, vill jag påminna dig om ditt eget ord: Den som tror på mig, skall leva.

Om vishet i en svår tid

[426]

Gud, skänk mig
jämnmot att foga mig i det jag inte rör över,
mod att ändra på det som står i min makt att ändra på
och vishet att skilja det ena från det andra.

Gud ensam räcker

[427]

Inget får skaka dig,
inget förskräcka.
Allting skall klarna,

Gud är densamme.
Vänta och vaka,
allt skall du vinna.

Den som har Gud kan
ingenting sakna.
Gud ensam räcker.

Nada te turbe,
nada te espante,
todo se pasa,

Dios no se muda,
la paciencia
todo lo alcanza;

quien a Dios tiene
nada le falta:
sólo Dios basta.

[428]

Varför gör jag mig bekymmer?
Det är inte min sak att tänka på mig.
Min sak är att tänka på Gud
och Guds sak att tänka på mig.

Mitt hemligaste sår

[429]

Och du ser mitt hemligaste sår, det skrik jag är och efter vad; jag ber dig inte läka det — men låt det blöda genom dig och för dig, så att min ängslan, min tvekan, min rädsla, min plåga, alltsammans som är mitt trevande sätt att leva, min tomhet, bara är du som lever genom mig.

Jag tror — hjälp mig i min otro

[430]

Min Gud, hjälp mig att tro. Världen tycks oss ibland vara ett ohyggligt ting, ändlöst, blint, brutalt. Jag kan inte blunda för det, så som djuret eller ett barn kan göra. Det förbjuder mig min mänskliga värdighet. Hjälp mig att inte falla för frestelsen att förbanna världen eller dess skapare. Hjälp mig att älska världen, därför att jag ser dig dold i den. Ja, sannerligen, det ändlösa och mörka tinget, gåtorna, stormen — du finns där också, du som har sagt i en annan storm: Lugn, det är jag, var inte rädda. Allt det som förskräcker oss i våra liv, allt det som förskräckte dig själv i Getsemane, det är i grunden ingenting annat än höljet kring ett och samma sakrament, din kropps heliga sakrament. Hjälp oss bara att tro desto fastare JU mer hotande och ogenomskinlig verkligheten ter sig för oss. Ty tron ger oss visshet om det vi inte kan se.

KALLELSEN

»Få människor anar vad Gud kunde göra av dem om de utan förbehåll ville överlämna sig åt nådens ledning, om de tog avstånd från sig själva och helt överlämnade sig åt den gudomlige mästaren så att han kunde forma deras själar mellan sina händer«
Ignatius av Loyola

[431]

Herre, gör oss värdiga att i hela världen
tjäna våra medmänniskor
som lever i fattigdom, hunger och i dödens närhet.
Ge dem det dagliga brödet genom våra händer,
och frid och glädje genom vår förstående kärlek.

Bön om flera kallelser till kyrkans tjänst

[432]

Herre, tack för dem som tjänar i din kyrka. Låt dem alltmer fyllas med din Ande, med kraft, med kärlek, med vishet och med frimodighet. Men skörden är stor och arbetarna är få. Herre, sänd arbetare till din skörd. Sänd män och kvinnor som är villiga att med all kraft gå in i ditt verk. Uppväck människor som med glädje tar emot din Andes gåvor, människor som med trons frimodighet och övertygelse går in i bönen, människor som är redskap för din helande kraft, människor som inte drar sig för att på olika sätt tjäna andra så som du gjorde det, människor som med vishet talar dina ord. Herre, gör oss alla till en levande kyrka som i ord och handling vittnar om dig.

Se även xxx.

Till skapelsens Herre

[433]

O Herre, hjälp oss att utforska skapelsens hemligheter,
 cellernas valv och vintergatornas hieroglyfer,
 bevara oss från svindel vid denna branta kunskap,
 från högmod vid utvecklingens krön,
 så att världen blir alltmer genomskinlig och vi kommer allt
 närmare dig,
 förlåt oss vår lyxforskning, alla våra tekniska bländverk,
 förlåt oss vår mångalenskap, kapploppet mot dödens planet,
 må vi först överbrygga våra inbördes avstånd,
 låt televisionen visa oss att fyra miljarder människor är vår nästa,
 uppenbara de delar av din Sons ansikte som alltjämt ligger i
 skugga,
 låt elektroniken bilda nya pulsar i mänsklighetens lekamen,
 liksom jorden är vår gemensamma arvedel
 må kunskapen om den tillhöra alla människor,
 likaså teknikens frukter,
 hjälp oss att bli dina medskapare,
 lär oss att så livsfrön i öknar och tundror,
 lär oss att förvandla jorden och inte utplundra den,
 föröka skördarna, inte förgifta dem,
 låt upptäckterna tjäna befrielse och broderskap,
 inte främlingskap och förtryck,
 och eftersom tiden är kort, nästan ute, tänd en explosion av
 kärlek,
 så att din Ande verkar allt i alla!

Kristi efterföljelse, xxx-xxx
 Vårt ansvar för världen, xxx
 Äkta makars bön, xxx
 Förälderns bön, xxx
 Arbetet, xxx

De heligas gemenskap

»Intill dess Herren kommer vandrar en del av hans lärjungar på jorden,
 andra som lämnat detta jordeliv renas, och åter andra är förhålligade
 och skådar klart den treenige Guden; alla har vi dock gemenskap i en
 och samma kärlek till Gud och till nästan och sjunger samma lovsång till
 Guds ära. Ty alla, som tillhör Kristus och har hans Ande, växer samman
 till en enda Kyrka och är förbundna med varandra i honom« (*Lumen
 gentium*, 49). — I trosbekännelsen säger vi: »Jag tror på den heliga
 katolska kyrkan, de heligas samfund. »Vår tro på de heligas samfund
 kommer till uttryck i varje mässa, där vi ber med och för varandra,
 levande och döda. Den kommer också till uttryck på många andra sätt,
 i synnerhet när vi under årets lopp firar de heligas minne.

MARIA GUDS MODER

Jesu moder är bild och begynnelse för Kyrkan, som skall fullkomnas i
 den himmelska tidsåldern, och hon lyser fram som ett tecken på säkert
 hopp och förtröstan för Guds folk på vandring (*Lumen gentium*, 68).

Litania till Guds moder — den lauretanska litanian

[434]

Lauretanska litanian

Herre, förbarma dig. *Herre, förbarma dig.*
 Kristus, förbarma dig. *Kristus, förbarma dig.*
 Herre, förbarma dig. *Herre, förbarma dig.*
 Kristus, hör oss. *Kristus, hör oss.*
 Kristus, bönhör oss. *Kristus, bönhör oss.*
 Gud, Fader i himlen: *förbarma dig över oss.*
 Gud Son, världens frälsare
 Gud, helige Ande
 Heliga Treininghet, en enda Gud

Heliga Maria: bed för oss
 Heliga Guds moder
 Heliga jungfru över alla jungfrur
 Kristi moder
 Kyrkans moder
 Den gudomliga nådens moder
 Du rena moder
 Du kyska moder
 Du okränkta moder
 Du moder utan fläck
 Du högt älskade moder
 Du underbara moder
 Du det goda rådets moder
 Du moder till vår skapare
 Du moder till vår frälsare
 Du visa jungfru
 Du vördnadsvärda jungfru
 Du högtlovade jungfru
 Du mäktiga jungfru
 Du milda jungfru
 Du trogna jungfru
 Rättfärdighetens spegel
 Vishetens säte
 Orsak till vår glädje
 Du Andens kalk
 Du dyrbara kalk
 Du hängivenhetens kalk
 Du hemlighetsfulla ros
 Du Davids torn
 Du elfenbenstorn
 Du gyllene hus
 Du förbundets ark
 Du himlens port
 Du morgonstjärna
 Du de sjukas hälsa
 Du syndarnas tillflykt
 Du de bedrövades tröst
 Du de kristnas hjälp
 Änglarnas drottning
 Patriarkernas drottning
 Profeternas drottning
 Apostlarnas drottning
 Martyrernas drottning
 Bekännarnas drottning
 Jungfrurnas drottning
 Alla de heligas drottning
 Du drottning avlad utan arvsyndens fläck
 Du drottning upptagen i himlen
 Du drottning av den heliga rosenkransen
 Du familjens drottning
 Du fredens drottning

Guds lamm, som borttager världens synder: *förskona oss, o Herre.*
 Guds lamm, som borttager världens synder: *bönhör oss, o Herre.*
 Guds lamm, som borttager världen synder: *förbarma dig över oss,*
o Herre.

℣. Bed för oss, heliga Guds moder,
 ℞. att vi blir värdiga Kristi löften.

Låt oss bedja.
 Herre, skänk oss, dina tjänare, hälsa till kropp och själ, och låt
 oss på Guds moders förbön bli befriade från denna tidens sorger
 och få njuta den eviga glädjen. Genom Jesus Kristus, vår Herre.
 Amen.

[435]

En annan litania till jungfru Maria

Herre, förbarma dig. *Herre, förbarma dig.*
Kristus, förbarma dig. *Kristus, förbarma dig.*
Herre, förbarma dig. *Herre, förbarma dig.*

Heliga Maria *bed för oss*
Heliga Guds moder
Heliga Jungfru över alla jungfrur

Du Faderns utvalda dotter
Du Moder till Kristus Konungen
Du den helige Andes ära

Jungfru, Dotter Sion
Jungfru, fattig och ödmjuk
Jungfru, saktmodig och mild

Du Herrens tjänarinna
Du Herrens moder
Du Återlösarens förbundna

Du som är full av nåd
Du som är skönhetens källa
Du som är dygdernas spegel

Du frälsningens yppersta frukt
Du Kristi fullkomliga lärjunge
Du renaste bild av Kyrkan

Du den nya Kvinnan
Du Kvinna med solen som mantel
Du Kvinna krönt med stjärnor

Du goda härskarinna
Du milda härskarinna
Du vår härskarinna

Du Israels glädje
Du Kyrkans främsta smycke
Du människosläktets prydnad

Du nådens förmedlerska
Du fromhetens tjänarinna
Du Guds folks hjälparinna

Kärlekens drottning
Barmhärtighetens drottning
Fredens drottning

Änglarnas drottning
Patriarkernas drottning
Profeternas drottning
Apostlarnas drottning
Martyrernas drottning
Bekännarnas drottning
Jungfrurnas drottning
Alla helgons drottning
Du drottning avlad utan arvsyndens fläck
Du drottning upptagen till himlen

Du världens drottning
Du himlens drottning
Du världsalltets drottning

Guds Lamm, som borttager världens synder: förskona oss, o Herre
Guds Lamm, som borttager världens synder: bönhör oss, o Herre
Guds Lamm, som borttager världens synder: förbarma dig över oss, o Herre.

℣. Bed för oss, heliga Guds moder,
℞. att vi blir värdiga Kristi löften.

Barmhärtige Gud, du gjorde den saliga Jungfrun till vår himmelska moder och drottning. Låt oss känna stödet av hennes förbön och vinna dina barns härlighet i himlen. Genom Jesus Kristus, vår Herre.
Amen.

MARIA-ANTIFONERNA

Maria-antifonerna hör med till tidegården, där de avslutar completoriet. De sjungs också vid många andra tillfällen, i synnerhet *Salve Regina*.

Alma Redemptoris [Advent till Kyndelsmässodagen]

[436]

Alma Redemptoris Mater, quæ pèrvia cæli
porta manes, et stella maris, succurre cadenti,
surgere qui curat, pópulo: tu quæ genuisti,
natúra miránte, tuum sanctum Genitórem,
Virgo prius ac postérius, Gabriélis ab ore
sumens illud Ave, peccatórum miserére.

Frälsarens moder, du ljuva, som är och städse förbliver
himmelens härliga port och havets strålande stjärna,
uppres de arma som fallit, från svaghet hjälp oss till seger!
Du som till skapelsens häpnad i tiden din Skapare födde,
renaste jungfru dock var och förblev, medan undret dig skedde,
såsom dig Gabriel sagt med sitt frälsningsbådande Ave.
Heliga jungfru och moder, o bed för oss syndare. Amen.

Ave Regina [Kyndelsmässodagen till Stilla veckan;
15 till 22 augusti]

[437]

Ave, Regina cælórum,
ave, Dómina angelórum,
salve, radix, salve, porta,
ex qua mundo lux est orta.
Gaude, Virgo gloriósa,
super omnes speciósa;
vale, o valde decóra,
et pro nobis Christum exóra.

Var hälsad, drottning underbara
över himlens änglahär.
Du, vår morgonrodnad klara,
världens ljus till jorden bär.
Var hälsad, moder, jungfrurs ära,
ibland törnen lilja skön.
Vi dig bedja, värdes bära
inför Kristus fram vår bön.

Regina cæli [Påsktiden]

[438]

Regína cæli, lætáre, allelúia,
quia quem meruisti portáre, alleluia,
resurréxit, sicut dixit, allelúia;
ora pro nobis Deum, allelúia.

Himmelens drottning, o gläd dig, halleluja,
ty han, som du fick föda till jorden, halleluja,
är uppstånden, efter Skriften, halleluja;
bed nu för oss till Herren, halleluja.

Salve Regina [Pingst till kyrkoårets slut]

[439]

Salve, Regina, mater misericórdiæ;
vita, dulcédo et spes nostra, salve.
Ad te clamámus, éxsules filii Evæ.
Ad te suspirámus, geméntes et flentes
in hac lacrimárum valle.
Eia ergo, advocáta nostra,
illos tuos misericórdes oculos
ad nos convérte.
Et Iesum, benedictum fructum ventris tui,
nobis post hoc exsilium osténde.
O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria.

Var hälsad du himmelens drottning, barmhärtighetens moder,
du vårt liv, vår salighet och vårt hopp.
Till dig ropar vi, Evas förvisade barn.
Till dig riktar vi vår sorg
då vi gråter och sörjer i denna tårarnas dal.
Vänd därför din blida åsyn till oss
du som för vår talan
Och när vår landsflykt når sitt slut
låt oss då skåda Jesus din välsignade livsfrukt.
O kära, o milda, o ljuva jungfru Maria.

Sub tuum præsidium [Tiden »under året«]

[440]

Sub tuum præsidium confúgimus,
sancta Dei Génatrix;
nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus;
sed a periculis cunctis libera nos semper,
Virgo gloriósa et benedicta.

Vår tillflykt och räddning, se vi skyndar till dig,
Moder till Gud, vår Frälsare.
Vi är otillräckliga och svaga, utsatta för lidanden och faror,
lämna oss aldrig i nöden utan hjälp oss alltid,
Jungfru, ärekrönt och evigt välsignad.

Memorare

[441]

Påminn dig, milda jungfru Maria, att det aldrig någonsin har
blivit hört, att någon som tagit sin tillflykt till dig och anropat
din förbön har blivit övergiven. Full av förtröstan kommer jag
därför, arma syndare, till dig, min moder, du jungfrunas
jungfru. Överge mig inte i min nöd, utan hör mig och hjälp mig,
du Ordets moder, Maria.

Hälsning till Guds moder

[442]

Var hälsad, Maria, Guds moder. Var hälsad, du ljusbärerska. Var
hälsad, Maria, jungfru, moder och tjänarinna, jungfru för hans
skull som föddes ur din jungfrulighet, moder för hans skull som
du bar i ditt sköte och diade vid ditt bröst, tjänarinna för hans
skull som antog en tjänares gestalt.

Var hälsad, Maria, vår jords klenod, du ständigt brinnande
lampa, du jungfrunas krona, du den rätta lärans spira, du
oförstörbara tempel, platsen där han, som hela världen inte kan
rymma, har tagit sin boning, moder och jungfru; var hälsad, som

i ditt heliga jungfrusköte inneslutit den omätliga och oändliga,
du genom vilken den Heliga Treenigheten tillbedes och
förhårligas, du som i dig burit Faderns enfödde Son, Guds eviga
Ord, du som utan att ha plöjt eller sått bar en skörd som aldrig
vissnar.

Var hälsad, Maria, Guds moder, om vilken profeterna siat,
genom vilken herdarna lovade Gud och med änglarna sjöng
sången om fred. Var hälsad, Maria, genom vilken den fallna
skapelsen upptas i himlen, genom vilken glädjens olja utgjuts
över världen. Var hälsad, Maria, du som prisas av änglarna och
äras av ärkeänglarna med himmelska hymners ljud.

Franciskus hälsning till den heliga jungfru Maria

[443]

Var hälsad, du härskarinna, heliga drottning, Guds heliga moder
Maria, du jungfru, som av den helige Fadern i himlen utvaldes
att bli hans kyrka, du som han invigde tillsammans med sin
helige, älskade Son och den helige Ande, Hjälparen, du som varit
och är full av nåd och allt gott.
Var hälsad, du hans palats.
Var hälsad, du hans tabernakel.
Var hälsad, du hans boning.
Var hälsad, du hans klädnad.
Var hälsad, du hans tjänarinna.
Var hälsad, du hans moder.
Och var hälsade, ni alla heliga dygder, ni som genom den helige
Andes nåd och upplysning ingjutes i de troendes hjärtan, så att
ni förvandlar de otrogna till gudstroende.

Ave maris stella

[444]

Stjärna över haven,
du Guds milda moder,
nu och alltid jungfru,
barn av himmelsljuset.
Med Guds Son i famnen

var för oss en moder.
Han är din och given
genom dig till alla.

En bland alla, utvald,
du som högst benådats,
bed för oss och gör oss
öppna mot Guds stillhet.

Lär vårt sinne lydnad,
ödmjukhet och renhet,
så att vi tillsammans
alltid gläds i Jesus.

Lov ske Gud vår Fader,
lovad vare Kristus
och den helge Ande.
Tre i en vi ärar.

Välsignad vare du

[445]

Välsignad är du, min dotter, av Gud den Högste mer än alla
kvinnor på jorden, och välsignad är Herren Gud, himlens och
jordens skapare, som ledde dig när du högg huvudet av våra
fienders hövding. Din förtröstan kommer för all framtid att

bevaras i människors hjärtan, så länge de kommer ihåg vad Gud förmår. Måtte Gud låta dig få evig ära av detta och skänka dig lycka för att du vågade livet när vårt folk var i nöd och värjde oss mot undergången; du har följt den rätta vägen inför vår Gud.

Jud 13:18-20

Akathistoshymnen

En Maria-hymn ur östkyrkans liturgi. Namnet anger att den sjunges stående. Denna hymn har enligt *Enchiridion indulgentiarum* försetts med avlat och kan användas istället för rosenkransen.

[446]

1

Kontakion

Härförerska och vårt försvar,
vår räddare ur fasorna,
jag, ditt folk, höjer segerhymner
till dig, Guds Moder, i tacksamhet.
Du som har oövervinnerlig makt,
fräls mig från alla faror som hotar,
så att jag kan ropa till dig:
»Gläd dig, jungfru och brud!«

Oikos (alfa)

Den främste av änglarna sändes från himlen
för att säga till Gudsmodern: »Gläd dig!«
Medan han talade okroppsliga ord,
såg han dig, Herre, ta kroppslig gestalt.
I förfäran stannade han och ropade detta till henne:

Gläd dig, i dig lyser glädjen fram,
gläd dig, i dig flyr förbannelsen bort.
Gläd dig, du ropar den fallne Adam tillbaka,
gläd dig, du befriar Eva från tårar.
Gläd dig, höjd, dit mänsklig tanke aldrig kan nå,
gläd dig, djup, ogenomträngligt för änglarnas blickar.
Gläd dig, du är Konungens tron,
gläd dig, du bär den som bär allt.
Gläd dig, stjärna som föregår solen,
gläd dig, sköte där Gud blev kött.
Gläd dig, i dig blir skapelsen ny,
gläd dig, i dig blir Skaparen barn.
Gläd dig, jungfru och brud!

2

Kontakion (beta)

Hon tänkte på sin kyskhet, den heliga,
och sade till Gabriel oförskräckt:
»Otroligt är vad du säger,
ja, ofattbart tycks det mig.
Du bådär ju att ett barn skall bli till utan manlig säd
när du ropar: Halleluja.«

Oikos (gamma)

Om det okända sökte jungfrun kunskap
och ropade till den tjänande ängeln:
»Hur kan en son bli född ur ett orört sköte?
Svara mig!«
I bävan svarade han och ropade så:

Gläd dig, du är invigd i ett utsägligt rådslut,
gläd dig, deras tro som frågar i tystnad.
Gläd dig, du första av Kristi under,
gläd dig, du huvudpunkt i hans läror.
Gläd dig, himmelsstege där Gud steg ned,
gläd dig, vår bro från jorden till himlen.

Gläd dig, under, ryktbart bland änglar,
gläd dig, undergång, sörjd av demoner.
Gläd dig, du födde ofattbart Ljuset,
gläd dig, du rörde inget för någon.
Gläd dig, du övergår de vises kunskap,
gläd dig, du lyser upp de trogna.
Gläd dig, jungfru och brud!

3

Kontakion (delta)

Den Högstes kraft överskuggade
den som inte haft någon man,
och hon blev havande.
Hennes fruktsamma liv blev en åker,
ljuvlig för alla som vill skörda frälsning
och som sjunger: Halleluja.

Oikos (epsilon)

Med den gudomliga gåvan i skötet
skyndade jungfrun till Elisabet,
och genast greps hennes barn av fröjd
när han hörde Marias hälsning.
Sprittande liksom sjungande ropade han till Guds Moder:

Gläd dig, ranka från ett aldrig vissnande skott,
gläd dig, rika förråd av frukt som aldrig förgår.
Gläd dig, du odlade den som odlar människor i kärlek,
gläd dig, du planterade den som planterar vårt liv.
Gläd dig, åker med riklig skörd av förbarmande,
gläd dig, bord som dignar av nåd.
Gläd dig, du låter en ljuvlig äng blomma upp,
gläd dig, du bereder en hamn för våra själar.
Gläd dig, rökelse, värdig det högsta,
gläd dig, försoning för hela världen.
Gläd dig, Guds välbehag till de dödliga,
gläd dig, de dödligas frimodighet inför Gud.
Gläd dig, jungfru och brud!

4

Kontakion (zeta)

Med en storm av tvivel i sinnet
stod den ärbare Josef förvirrad,
ty han visste att du var utan man
och trodde dig, klanderfria, om otrohet.
Men när han fick veta om dig
att du undfått av helig Ande,
sade han: Halleluja.

Oikos (eta)

Herdarna hörde hur änglarna lovsjöng
Kristi ankomst i köttet.
De skyndade som till en herde
och såg honom lik ett oskyldigt lamm i bet,
vilande invid Marias bröst.
De lovsjöng honom och sade:

Gläd dig, Lammets Moder och Herdens,
gläd dig, fålla för andliga får.
Gläd dig, försvar mot osynliga fiender,
gläd dig, du öppnar paradiset portar.
Gläd dig, de himmelska jublar med jorden,
gläd dig, de jordiska dansar med himlarna.
Gläd dig, apostlarnas mun som aldrig tystnar,
gläd dig, segrarnas oövervinnliga mod.
Gläd dig, du fasta stöd för tron,
gläd dig, nådens lysande kunskap.
Gläd dig, i dig blev dödsriket avklätt,
gläd dig, i dig blev vi klädda med ära.
Gläd dig, jungfru och brud!

Kontakion (theta)

De visa såg stjärnan som leddes av Gud
och följde dess sken.
De höll den liksom en lampa
och sökte med den en mäktig konung.
När de nådde den Ouppnåelige gladde de sig
och ropade till honom: Halleluja.

Oikos (fota)

Kaldéerna såg i Jungfruns händer
den som med sin hand skapade människosläktet.
De förstod att detta var Härskaren,
fastän dold i en tjänares skepnad.
De hyllade honom ivrigt med gåvor
och ropade till den Välsignade:

Gläd dig, moder till stjärnan som aldrig går ned,
gläd dig, den hemliga dagens ljus.
Gläd dig, du släckte villfarelsens ugn,
gläd dig, du upplyser Treenighetens invigda.
Gläd dig, du fördrev vår ovän sedan begynnelsen,
gläd dig, du frambragte Kristus, Herren som älskar oss.
Gläd dig, du frälste oss från barbarisk kult,
gläd dig, du räddade oss från orena gärningar.
Gläd dig, du gjorde ett slut på dyrkan av elden,
gläd dig, du släckte begärens brand.
Gläd dig, du leder de trogna till kyskhet,
gläd dig, du alla släktens fröjd.
Gläd dig, jungfru och brud!

Kontakion (kappa)

Med budskap om Gud
vände de visa åter till Babylon
och uppfyllde profetian om dig.
De förkunnade för alla att du är Kristus
och övergav Herodes lik en narr
som inte förstår att sjunga: Halleluja.

Oikos (lambda)

I Egypten tände du sanningens ljus
och förjagade lögnens mörker.
Dess avgudar kunde ej motstå din makt,
o Frälsare, utan föll.
De som befriats ur deras våld ropade till Guds Moder:
Gläd dig, du människornas upprättelse,
gläd dig, demonernas fall.
Gläd dig, du trampade ned lögnens villfarelse,
gläd dig, du gjorde avgudarnas list om intet.
Gläd dig, du hav som dränkte den andlige Farao,
gläd dig, du klippa som gav dryck åt de livstörstande.
Gläd dig, du eldstod som vägleder vandrarna i mörkret,
gläd dig, du världens beskydd som är vidare än molnskyn.
Gläd dig, du föda, det nya mannat,
gläd dig, du skänker ett heligt överflöd.
Gläd dig, du löftets land,
gläd dig, du flyter av honung och mjölk.
Gläd dig, jungfru och brud!

Kontakion (my)

När Symeon skulle lämna denna bedrägliga världen,
räcktes du åt honom som ett barn,
men han kände igen dig som fullkomlig Gud.
Därför häpnade han över din utsägliga vishet
och ropade: Halleluja.

Oikos (ny)

En ny skapelse lät oss Skaparen se
när han blev synlig för oss
som kommit till genom honom.
Han spirade upp ur ett obefruktat sköte
och bevarade det orört som det var
för att vi skulle skåda undret
och lovsjunga det när vi ropar:

Gläd dig, oförgänglighetens blomma,
gläd dig, återhållsamhetens krans.
Gläd dig, du låter uppståndelsens förebild lysa fram,
gläd dig, du synliggör änglarnas liv.
Gläd dig, du träd med sköna frukter som livnär de trogna,
gläd dig, lummiga träd som ger skydd åt många.
Gläd dig, du bar den som leder de vilsna rätt,
gläd dig, du födde den som befriar de fångna.
Gläd dig, du bevekar den rättfärdige domaren,
gläd dig, du försonar många som faller.
Gläd dig, frimodighetens klädnad för de nakna,
gläd dig, kärlek som besegrar allt begär.
Gläd dig, jungfru och brud!

Kontakion (xi)

När vi ser den sällsamma födelser,
drar vi bort från världen som främlingar
och riktar vårt sinne mot himlen.
Ty därför blev Gud, den Höge,
på jorden en ringa människa,
för att han skulle draga mot höjden
dem som ropar till honom: Halleluja.

Oikos (omikron)

Fastän han bodde här nere,
övergav han alls inte höjden,
han, det gränslösa Ordet.
Ty han steg ned på gudomligt vis
och förflyttade sig inte i rummet.
Han föddes av jungfrun som undfått av Gud
och som lyssnar till detta:

Gläd dig, du omsluter den som inte kan omslutas,
gläd dig, du dörr till det höga mysteriet.
Gläd dig, du rykte som väcker de otrognas tvivel,
gläd dig, du de trognas tveklösa stolthet.
Gläd dig, du heliga vagn för den som står över keruberna,
gläd dig, du ädlaste boning för den som står över seraferna.
Gläd dig, du förenar motsatser till ett,
gläd dig, du förenar jungfru och moder.
Gläd dig, genom dig blev överträdelsen upplöst,
gläd dig, genom dig öppnades paradiset.
Gläd dig, du nyckel till Kristi rike,
gläd dig, du hopp om det eviga goda.
Gläd dig, jungfru och brud!

Kontakion (pi)

Hela änglavärlden
stod högeligen förundrad
när de såg dig bli människa.
Gud, den Ouppnåelige,
såg de som människa ibland oss,
hur han förblir hos de sina
och hör från oss alla: Halleluja.

Oikos (rho)

Välljudande talare
ser vi stumma som fiskar
inför dig, Guds Moder.
De står svarslösa när man frågar

hur du födde men dock förblev jungfru.
Men vi förundras inför mysteriet
och ropar i tro:

Gläd dig, skrin för Guds vishet,
gläd dig, skattkammare för hans försyn.
Gläd dig, du avslöjade de visas okunskap,
gläd dig, du vederlade de konstfärdigas ovetenhet.
Gläd dig, de slagfärdiga stod som fånar,
gläd dig, mytdiktarna tynade bort.
Gläd dig, du rev sönder atenarnas tankeväv,
gläd dig, du upplyser många med kunskap.
Gläd dig, skepp för dem som vill frälsas,
gläd dig, hamn för dem som seglar i världen.
Gläd dig, jungfru och brud!

10

Kontakion (sigma)

När han ville rädda världen
som han hade ordnat i vishet,
då kom han till den som han själv hade lovat.
Han som är Gud och herde
kom till oss såsom människa.
För att kalla oss blev han oss lik
men hör oss som Gud: Halleluja.

Oikos (tau)

En borg för jungfrur är du,
Guds Moder och jungfru,
en borg för alla som flyr till dig.
Ty han som har skapat himmel och jord
utvalde dig, du obefläckade,
till att bo i ditt moderliv
och lärde oss alla att ropa till dig:

Gläd dig, renhetens pelare,
gläd dig, du frälsningens port.
Gläd dig, genom dig formas människor på nytt,
gläd dig, du förmedlar Guds godhet.
Gläd dig, du födde på nytt den som avlats i synd,
gläd dig, du gav förnuft åt dem som förlorat förnuftet.
Gläd dig, du gjorde slut på den som förstörde sinnena,
gläd dig, du födde den som utsår kyskhets.
Gläd dig, du brudgemak för en förening utan säd,
gläd dig, du förenar de trogna med Herren.
Gläd dig, du sköna vårdare av jungfrur,
gläd dig, du smyckar de heligas själar till bröllop.
Gläd dig, jungfru och brud!

11

Kontakion (epsilon)

Varje hymn blir förstummad
som söker fatta hur väldig
din rika barmhärtighet varit.
Om vi än frambar sånger,
talrika som öknens sandkorn,
helige Konung,
skulle vi aldrig fullgöra något,
värdigt vad du har skänkt oss
som ropar till dig: Halleluja.

Oikos (phi)

En lysande lampa
för dem som vandrar i mörkret,
så ser vi den heliga jungfrun.
Ty hon som tände det andliga ljuset
vägleder alla till gudskunskap
och upplyser sinnet med glansen.
Pris ske henne med detta rop:
Gläd dig, den andliga Solens stråle,

gläd dig, glans av ett ljus som aldrig förgår.
Gläd dig, du blixtnad som lyser upp själarna,
gläd dig, likt åskan förskräcker du fienderna.
Gläd dig, du frambringar en mångfald av ljus,
gläd dig, du låter en strömmande flod brusa fram.
Gläd dig, du dopets levande bild,
gläd dig, du borttager syndens smuts.
Gläd dig, du bad som gör samvetet rent,
gläd dig, du kärlek där glädjedryck blandas.
Gläd dig, du doft av den Smordes vällukt,
gläd dig, det mystiska gästbudets liv.
Gläd dig, jungfru och brud!

12

Kontakion (chi)

När han som friköper alla människor
ville efterskänka de forna skulderna,
kom han av egen vilja
till dem som dragit sig undan hans nåd.
När han river sönder skuldebrevet
hör han från alla: Halleluja.

Oikos (psi)

När vi lovsjunger den som du födde,
prisar vi dig, Guds Moder,
som det besjälade templet.
Ty i ditt moderliv tog han boning,
Herren som håller allt i sin hand.
Han helgade dig, han upphöjde dig
och lärde oss alla att ropa till dig:

Gläd dig, Guds och Ordets förbundstält,
gläd dig, du större helgedom.
Gläd dig, du ark, förgylld av Anden,
gläd dig, du livets outtömliga skatt.
Gläd dig, du fromma konungars kostbara krona,
gläd dig, du vördade prästers höga berömmelse.
Gläd dig, du kyrkans orubbliga torn,
gläd dig, du rikets ointagliga fäste.
Gläd dig, genom dig höjs segertecknen,
gläd dig, genom dig faller fiender ner.
Gläd dig, du helar min kropp,
gläd dig, du räddar min själ.
Gläd dig, jungfru och brud!

13

Kontakion (omega)

O Moder, värdig all lovsång,
som födde det allraheligaste heliga Ordet,
tag nu emot vad vi frambär
och rädda oss från allt ont.
Befria från den kommande domen
dem som samfällt ropar till dig: Halleluja.

MARIAS ÅR

1 januari — Maria Guds moder

Mässans bibelläsningar: 4 Mos 6:22-27; Ps 67:2-3, 5-6, 8; Gal 4:4-7; Luk 2:16-21.

[447]

Gud, vår Fader, du som genom den saliga jungfrun Maria har skänkt oss Frälsaren, livets upphovsman, låt oss också under detta nya år få leva burna av hennes förbön. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

2 februari — Kyndelsmässodagen

Se ovan xxx

Mässan bibelläsningar: Mal 3:1–4; Ps 24:7–10; Heb 2:14–18; Luk 2:22–40 (Luk 2:22–32).

[448]

Allsmäktige, evige Gud, din Son blev en av oss och denna dag framburen i templet. Låt oss här förenas med honom, så att vi kan träda fram heliga och fläckfria inför dig. Genom honom, Jesus Kristus, vår Herre.

25 mars — Marie Bebådelsedag

Sveriges speciella Mariadag, som firas av de flesta kristna i vårt land. Den var allmän helgdag fram till 1953. I det romerska missalet kallas den »Herrens bebådelse«.

Mässans bibelläsningar: Jes 7:10–14; Ps 40:7–11; Heb 10:4–10; Luk 1:26–38.

[449]

Himmelske Fader, du lät ditt eviga Ord bli en människa av kött och blod i den heliga jungfrun Maria. Låt oss, som vet och bekänner att han är Gud men blev en av oss, bli alltmer lika honom i den härlighet han delar med dig. Genom honom, Jesus Kristus, vår Herre.

Angelus, xxx.
Akáthistoshymnen, xxx.

Maj — Mariamånaden

Att fira maj månad som Marias särskilda månad är en folklig sed i kyrkan. Den firas med s.k. majandakter med bibelläsningar, sånger och böner, i hemmet eller i församlingen. Marias bild får en hedersplats och smyckas med vårens första blommor.

31 maj — Jungfru Marias besök

Mässans bibelläsningar: Sef 3:14–18 (eller Rom 12:9–16); Jes 12:2–3, 4bcd, 5–6; Luk 1:39–56.

[450]

Allsmäktige, evige Gud, du ingav den saliga Jungfrun, som bar din Son inom sig, att söka upp Elisabet. Öppna oss för vad din Ande säger, så att vi tillsammans med Maria prisar och upphöjer din storhet. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

15 augusti — Jungfru Marias upptagning i himmelen

Maria är en bild av kyrkan: i henne har Kristi frälsningsverk fullbordats, hon är med Kristus och av honom helt fri från syndens och dödens grepp. Löftet om samma frälsning gäller oss alla. På medeltiden var denna dag, »Dyra Vårfrudag«, Sveriges nationaldag.

Mässans bibelläsningar: Upp 11:19a; 12:1–6a, 10ab; Ps 45:10–12, 16; 1 Kor 15:20–27a; Luk 1:39–56.

[451]

Himmelske Fader, du vände blicken till din ringa tjänarinna och fyllde henne med nåd, så att hon, utvald framför alla andra kvinnor, fick föda din ende Son till världen. Hör hennes bön på denna dag då du krönte henne med större härlighet än någon annan skapad varelse. Rädda också oss genom denna ofattbara hemlighet, och upphöj oss till din högra sida. Genom din Son,

Jesus Kristus, vår Herre.

8 september — Jungfru Marias födelse, »Morsmäsas«

Mässans bibelläsningar: Mik 5:2–4 (eller: Rom 8:28–30); Ps 13:6; Matt 1:1–16, 18–23 (Matt 1:18–23).

[452]

Välsigna, Herre, dina tjänare, och skänk oss fredens gåva när vi firar den saliga Jungfruns födelse, då räddningen för hela världen dagades. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

Oktober — rosenkransmånaden

Den 8 oktober firas i Sverige rosenkransfesten, och oktober månad bär namnet rosenkransmånaden. I många församlingar hålls då särskilda rosenkransandakter, särskilt med tanke på freden på jorden.

Rosenkransen, xxx–xxx.

8 december — Jungfru Marias utkorelse och fullkomliga renhet

I Maria har Kristi frälsningsverk burit sin rikaste frukt. På henne tillämpas Höga Visans ord: »Allt hos dig är skönt, min älskade, hos dig finns ingen brist.« (4:7). Från sin tillblivelses första stund har hon bevarats ren (»full av nåd«, Luk 1:28).

Mässans bibelläsningar: 1 Mos 3:9–15, 20; Ps 98:1–4; Ef 1:3–6, 11–12; Luk 1:26–38.

[453]

Fader, från första ögonblicket beredde du den saliga Jungfrun till en värdig boning åt din Son. Därför ber vi dig att du, som med tanke på att Kristus skulle dö för alla människor, bevarade henne ren från varje fläck, ville helga också oss, så att vi på hennes förbön när vårt mål hos dig. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

Adventsbon till Maria, xxx.

HELGONENS ÅR

Till stöd för vår tro har vi »en sky av vittnen« (Heb 12:1). Somliga av dem har vi mött. Många av dem har helgonförklarats, för att deras djupa tro och heliga liv skall framstå som ett föredöme för hela kyrkan. Några av dessa blir årligen ihågkomna i liturgin i ett stift eller en orden, i vissa fall inom hela kyrkan.

Helgondagarna har olika rang: sollemnitas, festum eller memoria. Här upptas endast de helgon som firas med särskild högtidlighet inom hela vårt stift (högtid eller fest). Den fullständiga helgonkalendern för Stockholms stift finns i slutet av denna bönbok.

25 januari — Paulus omvändelse

Mässans bibelläsningar: Apg 22:3–16 (eller: Apg 9:1–22); Ps 117; Mark 16:15–18.

[454]

Barmhärtige Gud, du undervisar hela världen genom aposteln Paulus livsöde och lära. Låt oss, som firar nådens under med honom, ta honom till vårt föredöme och inför människor av alla slag bli vittnen om din sanning. Genom din Son, Jesus Kristus,

vår Herre.

3 februari — Ansgar, Nordens apostel

Ansgar var benediktinmunk från Corvey och kom med kung Harald till Jylland och därefter till Birka (år 829). Han dog den 3 februari 865 som ärkebiskop av Hamburg-Bremen.

Mässans bibelläsningar: Jes 42:5–10; Ps 96:1–6, 9–10; Matt 4:13–17.

[455]

Herre, helige Fader, du sände din tjänare Ansgar till Norden med ljuset som upplyser alla folk. Hör hans bön för oss, som lever av den tro som han förkunnade, och låt oss alltid vandra i din sannings ljus. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

Herre, om det behagar dig att göra ett under, så gör mig av nåd till en god människa.

Ansgar

14 februari — Kyrillos och Methodios, Europas skyddspatroner

Två bröder från Thessalonike som på 800-talet förde evangelium till de slaviska folken i Bulgarien, Mähren och Kroatien. De skapade ett slaviskt skriftspråk och en slavisk liturgi. Kyrillos dog i Rom 15 februari 869, Methodios dog 6 april 885. Deras rang av Europas skyddspatroner understryker Östeuropas plats i den europeiska gemenskapen.

Mässans bibelläsningar: Apg 13:46–49; Ps 117; Luk 10:1–9.

[456]

Herre, vår Gud, du som genom bröderna Kyrillos och Methodios skänkte trons ljus åt de slaviska folken, upplys vårt sinne, så att vi fattar tron med både hjärta och förstånd och enas till ett folk som dyrkar dig i den sanna läran och den rätta lovprisningen. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

22 februari — Petrus biskopsstol

Alltsedan de tidigaste århundradena har kyrkan högtidlighållit den dag på vilken aposteln Petrus blev Roms förste biskop.

Mässans bibelläsningar: 1 Pet 5:1–4; Ps 23; Matt 16:13–19.

[457]

Allsmäktige Gud, du som grundat din kyrka på den apostoliska beaktelsens klippa, låt oss aldrig rubbas i vår tro utan ha vårt fäste där genom alla tidens stormar. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

19 mars — Josef, jungfru Marias brudgum

Josef fick det höga uppdraget att fostra Jesusbarnet. Av allt att döma dog han tidigt, och traditionen framställer Jesus och Maria vakande vid hans dödsbädd. Därför har han blivit de döendes skyddshelgon. På grund av sin ställning i Guds frälsningsplan är han också hela kyrkans särskilda skyddspatron.

Mässans bibelläsningar: 2 Sam 7:4–5a, 12–14a, 16; Ps 89:2–5, 27, 29; Rom 4:13, 16–18, 22; Matt 1:16, 18–21, 24a (eller: Luk 2:41–51).

[458]

Allsmäktige, evige Gud, under den helige Josefs trogna vård lät du frälsningens mysterier ta sin början på vår jord. Hör hans bön och hjälp din kyrka att alltid troget tjäna detta verk, till dess det

en gång fullbordas. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

25 april — Markus, evangelist

Mässans bibelläsningar: 1 Pet 5:5b–14; Ps 89:2–3, 6–7, 16–17; Mark 16:15–20.

[459]

Himmelske Fader, du gav den helige Markus nåden och äran att förmedla glädjebudet om din Son. Låt oss bli trogna lärjungar som följer i Kristi spår i allt. Genom honom, Jesus Kristus, vår Herre.

3 maj — Filippus och Jakob, apostlar

Mässans bibelläsningar: 1 Kor 15:1–8; Ps 19:2–5; Joh 14:6–14.

[460]

Herre, vår Gud, återigen får vi glädjas åt apostlarna Filippus och Jakobs högtidsdag. Ge oss då på deras förbön gemenskap med Kristi lidande och seger och en gång glädjen att se dig ansikte mot ansikte. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

Bön på apostladagar, xxx.

14 maj — Mattias, apostel

Mässans bibelläsningar: Apg 1:15–17, 20–26; Ps 113:1–8; Joh 15:9–17.

[461]

Evige Gud, du som upptog den helige Mattias i apostlarnas kollegium, låt din kärlek komma oss till del i överflöd, så att vi räknas till dina utvalda. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

Bön på apostladagar, xxx.

18 maj — Erik, konung och martyr

Traditionen uppger att kung Erik Jedvardsson bevistade mässan i Uppsala på Kristi Himmelsfärdsdag 1160 när bud kom att en fiendehär närmade sig. Kungen ville inte lämna kyrkan före gudstjänstens slut, och när han kom ut blev han genast anfallen och dödad. Han framställs som mönstret för en rättfärdig konung.

Mässans bibelläsningar: Upp 21:2, 22–27; Ps 101:1–2a, 3–4, 6–7; Luk 22:24–30.

[462]

Gud, du råder över himmel och jord, och du gav åt den helige Erik segerpalmen och ditt rikes härlighet. Låt oss genom hans förtjänst och förbön i varje motgång vinna korsets seger och en gång krönas med livets krona i himlen. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

24 juni — Johannes döparens födelse

Vanligtvis ihågkommes ett helgon på sin dödsdag, den himmelska födelsedagen, men eftersom Johannes döparen enligt evangeliet (Luk 1:41) nåddes av frälsningens glädje redan i sin moders liv firar kyrkan även hans födelse. Johannes står sist i raden av profeter som förebådat Frälsarens ankomst. Han fick glädjen att med egna ögon se honom som det gamla förbundet längtat efter.

Mässans bibelläsningar: Jes 49:1–6; Ps 139:1–3, 13–15; Apg 13:22–26; Luk 1:57–66, 80.

[463]

Allsmäktige Gud, du sände den helige Johannes döparen att gå före Herren Kristus och bereda ett folk åt honom. Skänk oss din Andes nåd och glädje, och styr våra fötter in på fredens och frälsningens väg. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

29 juni — Petrus och Paulus, apostlar

Båda dog martyrdöden under kejsar Nero, kanske år 64. Paulus blev som romersk medborgare avrättad med svärd, medan Petrus korsfästes, på egen begäran med huvudet nedåt, eftersom han ansåg sig ovärdig att dö på samma sätt som Mästaren.

Mässans bibelläsningar: Apg 12:1–11; Ps 34:2–9; 2 Tim 4:6–8, 17–18; Matt 16:13–19.

[464]

Herre, vår Gud, du som lät din kyrka och dess bekännelse ta form genom dina apostlar Petrus och Paulus, skänk oss tröst och styrka på deras förbön, och ge din kyrka också i vår tid vad hon behöver för att leda människor till evig frälsning. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

[465]

Helige Petrus, du hade en brinnande önskan att tjäna Herren Jesus, men i farans stund vågade du inte bekänna att du hörde till honom. Också jag vill så gärna vara en Jesu lärjunge fastän jag ofta är feg, svag och vacklande. Bed därför för mig, så att också jag får Guds kraft att till min sista stund bekänna Jesu namn.

[466]

Helige Paulus, du var en brinnande ande, vars hat mot Kristi lärjungar vändes i glödande kärlek, sedan den Uppståndne visat sig för dig. Bed för mig, så att all min kraft och hängivenhet får tjäna, inte mina själviska syften, utan det som Gud vill med mig.

3 juli — Tomas, apostel

Mässans bibelläsningar: Ef 2:19–22; Ps 117; Joh 20:24–29.

[467]

Allsmäktige Gud, ge oss glädje på den helige Tomas högtidsdag, ge oss stöd i hans förbön, så att vi tror och har liv i din Sons namn och bekänner honom som vår Herre och Gud, han som med dig, Fader, och den helige Ande lever och råder från evighet till evighet.

Bön på apostladagar, xxx.

11 juli — Benedikt av Nursia, abbot, Europas skyddspatron

»Det västerländska munkväsendets fader.« Uppfostrad i Rommen flydde materialismen där för eremitliv i Subiaco, innan han slöt sig till en klostergemenskap. Grundade det berömda klostret Monte Cassino i Italien och författade en klosterregel vars vishet inspirerat människor alltsedan dess. Död troligen år 547.

Mässans bibelläsningar: Ords 2:1–9; Ps 34:2–11; Matt 19:27–29.

[468]

Fader, helighetens källa, du gjorde den helige Benedikt till en läromästare som fostrat många till att tjäna dig i bot och bön. Lär oss att ingenting går före kärleken till dig, och låt oss vandra dina budords väg med villigt hjärta. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

25 juli — Jakob, apostel

Mässans bibelläsningar: 2 Kor 4:7–15; Ps 126; Matt 20:20–28.

[469]

Allsmäktige, evige Gud, först bland apostlarna fick den helige Jakob vittna om dig med sitt blod och så välsigna den unga kyrkan. Låt henne också nu bli stärkt av hans vittnesbörd och buren av hans förbön. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

Bön på apostladagar, xxx.

9 Augusti — Theresia Benedicta av Korset, (Edit Stein), Europas skyddspatron

Mässans bibelläsningar: Höga V 8:6–7; Ps 148:1–2, 11–14; Luk 9:23–26.

[470]

Gud, våra fäders Gud, du har lett den heliga martyren Theresia Benedicta (Edit) fram till bebyggelsen av din korsfäste Son och låtit henne följa honom efter ända in i döden. Låt alla människor genom hennes förbön bekänna Kristus som Frälsare och genom honom i evighet få skåda dig. Genom honom, Jesus Kristus, vår Herre.

10 augusti — Laurentius, diakon och martyr

Laurentius (Lars) var ärkediakon i Rom och led martyrdöden genom bränning på halstret år 258. Han var ansvarig för den romerska kyrkans ekonomi och karitativa verksamhet. Ställd inför kravet att lämna ut kyrkans rikedomar skall han ha hänvisat till de fattiga, kyrkans verkliga skatter.

Mässans bibelläsningar: 2 Kor 9:6–10; Ps 112:1–2, 5–9; Joh 12:24–26.

[471]

Helige Fader, med glödande kärlek tjänade den helige Laurentius din Son i trohet intill döden, och därför har du ärat honom. Lär oss att älska det han älskade och att handla som han lärde. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

24 augusti — Bartolomaios, apostel

Mässans bibelläsningar: Upp 21:9b–14; Ps 145:10–13b, 17–18; Joh 1:45–51.

[472]

Herre, ge oss något av den tro som tvingade den helige Bartolomaios att leva helt för din Son, och gör på apostolisk förbön din kyrka till frälsningens sakrament för alla folk. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

Bön på apostladagar, xxx.

21 september — Matteus, apostel och evangelist

Mässans bibelläsningar: Ef 4:1–7, 11–13; Ps 19:2–5; Matt 9:9–13.

[473]

Fader i himlen, din ousägliga barmhärtighet kallade syndaren Matteus att bli din helige apostel. Stärk oss med hans bön och föredöme, så att vi utan att tveka bryter upp när du kallar oss och håller fast vid dig i allt vad livet medför. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

Bön på apostladagar, xxx.

29 september — Mikael, Gabriel och Rafael, ärkeänglar

Bibeln lär att Gud har skapat okroppsliga varelser utrustade med tanke och vilja att tillsammans med oss människor ärva hans rike. De främsta av dessa väsen, ärkeänglarna, kallas Mikael, Gabriel och Rafael. Namnen är hebreiska och betyder »Vem är som Gud?«, »Guds kraft« resp. »Guds läkedom« — Skyddsänglarnas fest firas den 2 oktober.

Mässans bibelläsningar: Dan 7:9-10, 13-14 (eller: Upp 12:7-12a); Ps 138:1-5; Joh 1:47-51.

[474]

Himmelske Fader, i underbar visdom gör du både änglar och människor till dina tjänare. Hör vår bön, och låt oss här på jorden leva under änglarnas beskydd, så att vi en gång kan tillbe dig tillsammans med dem i himlen. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

7 oktober — Birgitta, ordensstiftarinna

Född omkring 1302 på Finsta gård i Uppland, gift med Ulf Gudmarsson till Ulvåsa i Östergötland, död i Rom 23 juli 1373, skrinlagd i Blåkyrkan i Vadstena. Hon grundade Vår Frälsares orden (birgittinorden). Helgonförklarad 7 oktober 1391.

Mässans bibelläsningar: Vish 7:7-14; Ps 25:4-5, 8-10, 14; 1 Kor 2:6-10; Luk 10:21-24.

[475]

Rosa rorans bonitatem,
stella stillans claritatem,
Birgitta, vas gratiæ.
Rora cæli pietatem,
stilla vitæ puritatem
in vallem miseræ.

Ros, med dagg av idel godhet,
stjärna, skimrande av klarhet,
o, Birgitta, nådens kär!l!
Skänk med daggen himlens kärlek,
några stänk av livets renhet
in i denna tårevärld.

[476]

Herre, vår Gud, då den heliga Birgitta betraktade din Sons lidande uppenbarade du för henne himmelska hemligheter. Låt oss, dina tjänare, i våra egna lidanden och smärtor se den Korsfästes härlighet uppenbaras. Genom honom, Jesus Kristus, vår Herre.

18 oktober — Lukas, evangelist

Mässans bibelläsningar: 2 Tim 4:9-17a; Ps 145:10-13b, 17-18; Luk 10:1-9.

[477]

Herre, vår Gud, du utvalde den helige Lukas för att röja din kärlek till de fattiga. Låt oss, som med stolthet bär det kristna

namnet, hålla ut i bön med *ett* hjärta och *en* själ, och låt alla folk se din frälsning. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

28 oktober — Simon och Judas, apostlar

Mässans bibelläsningar: Ef 2:19-22; Ps 19:2-5; Luk 6:12-19.

[478]

Evige Fader, genom apostlarna har vi lärt känna dig. Hör de heliga Simon och Judas, som ber för oss, och låt din kyrka växa med nya människor som kommer till tro. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

Bön på apostladagar, xxx.

1 november — Alla helgons dag

Mässans bibelläsningar: Upp 7:2-4, 9-14; Ps 24:1-4b, 5-6; 1 Joh 3:1-3; Matt 5:1-12a.

[479]

Allsmäktige, evige Gud, du låter oss i dag visa vår vördnad för alla dina helgon. Låt oss känna stödet från dessa förebedjare som ingen kan räkna, och visa oss för deras skull din gränslösa barmhärtighet. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

Se xxx-xxx.

30 november — Andreas, apostel

Mässans bibelläsningar: Rom 10:9-18; Ps 19:2-5; Matt 4:18-22.

[480]

Herre, vi tillber ditt höga majestät och ber att du lyssnar till den helige aposteln Andreas bön för oss i dag såväl som då, när han var den äldsta kyrkans lärare och herde. Genom din Son ...

Bön på apostladagar, xxx.

26 december — Stefanus, den förste martyren

Mässans bibelläsningar: Apg 6:8-10; 7:54-60; Ps 31:3c-4, 6, 8ab, 16b-17; Matt 10:17-22.

[481]

Herre, lär oss att efterlikna det vi vördar och älska våra ovänner, när vi nu firar honom som bad för sina fiender och förföljare till din Son Jesus Kristus, vår Herre.

27 december — Johannes, apostel och evangelist

Mässans bibelläsningar: 1 Joh 1:1-4; Ps 97:1-2, 5-6, 11-12; Joh 20:2-8.

[482]

Fader, du har avslöjat hemligheten om din ende Son genom den helige aposteln Johannes. Låt oss alltmer tränga in i kunskapen om det människoblivna Ordet med hjälp av detta djupa vittnesbörd. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

Bön på apostladagar, xxx.

28 december — De oskyldiga barnen i Betlehem

Mässans bibelläsningar: 1 Joh 1:5 – 2:2; Ps 124:2–5, 7–8; Matt 2:13–18.

[483]

Fader i himlen, i dag har de oskyldiga barnen fått prisa dig, inte med ord, men med sin död. Låt oss, som med vår mun bekänner dig som Skapare och Herre, aldrig förneka dig i våra handlingar. Genom Jesus Kristus, din Son.

Bön på apostladagar

[484]

O Gud, vi tackar dig, som genom dina heliga apostlar har låtit glädjens budskap gå ut över världen. Föröka vår tro och gör oss till dina vittnen, så att de troendes antal växer. Låt oss i dina apostlars efterföljd få tjäna och älska dig till vår sista stund. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

Bön på martyrdagar

[485]

Herre vår Gud, i förening med din Son Jesus Kristus har otaliga martyrer offrat sig för dig och inte så älskat sina liv att de drog sig undan döden. Ge oss samma mod så att vi kan stå fasta vad som än händer. Lär oss att frukta och lyda dig mer än människor och ge oss nåden att möta döden utan rädsla, i tron på vår korsfäste och förhärskade Herre, Jesus Kristus, som lever och råder från evighet till evighet.

Bön på andra helgondagar

[486]

O Gud, tiderna igenom har du i din kyrka uppväckt en stor skara vittnen. Vi tackar dig för deras föredöme, förbön och gemenskap. Skänk oss på deras bön tillväxt i tro och kärlek och gör oss trogna i din tjänst till livets slut. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

Till mitt skyddshelgon

[487]

Helige N., bed för mig. När du levde på jorden hade du svårigheter, lidanden och frestelser, som jag. Du fick också mycket nåd, i bönen, i sakramenten, i Guds ord, som jag. Jag vet att också jag är kallad till helighet, och därför ber jag: hjälp mig att bli medveten om de nådegåvor och den särskilda kallelse som Gud har givit åt just mig. Bed för mig att jag troget utför den uppgift som just jag har fått här i livet. Bed för mig att jag en gång med dig får vara i de utvaldas skara och evigt får prisa Gud tillsammans med alla hans heliga.

Litania till Nordens helgon

[488]

Gud Fader i himlen: *förbarma dig över oss*
Gud Son, världens Frälsare
Gud, helige Ande

Heliga Treenighet, en enda Gud

Heliga Maria: *bed för oss*
Heliga Guds moder
Heliga jungfru över alla jungfrur
Du Nordens drottning

Helige Ansgar, Nordens apostel
Helige Sigfrid
Helige Eskil
Helige David
Helige Staffan
Helige Henrik
Alla heliga förkunnare i Norden

Helige Olov
Helige Erik
Helige Knut
Helige Botvid
Alla Nordens heliga martyrer

Helige Brynolf
Helige Hemming
Helige Thorlak
Helige Jón
Alla Nordens heliga biskopar och bekännare

Heliga Ragnhild
Heliga Sunniva
Heliga Elin
Heliga Ingrid
Heliga Birgitta
Heliga Katarina
Alla Nordens heliga kvinnor

Guds Lamm, som borttager världens synder: *förbarma dig över oss, o Herre.*
Guds Lamm, som borttager världens synder: *förskona oss, o Herre.*
Guds Lamm, som borttager världens synder: *bönhör oss, o Herre.*

¶. Bed för oss, alla Nordens heliga män och kvinnor.
¶. Att vi blir värdiga Kristi löften.

Låt oss bedja. Vi tackar dig, kärleksrike Fader, för alla heliga män och kvinnor som verkat ibland oss, kända eller okända. Vi ber dig: utbred på deras förbön ditt rike, och låt en dag alla dem som bekänner ditt namn tillsammans få prisa dig med dina heliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

Bön för de avlidna, se xxx-xxx.

Sakramenten och andra heliga handlingar

Sakramenten

Gud är inte en abstrakt idé. I Jesus Kristus har han blivit synlig och påtaglig här i världen (1 Joh 1:1–3). Kristus är verkligen Gud- med-oss (jfr Matt 1:23). Och han lovade att vara med oss alla dagar intill tidens slut (jfr Matt 28:20). Platsen för hans närvaro är kyrkan, det folk som samlas i hans namn (jfr Matt 18:20). Kyrkans är därför ursakramentet, fortsättningen av Kristi människoblivande genom tiderna. Tätast och konkretast är hans närvaro i sakramenten, där han själv fortsätter att handla genom sin kyrka. I *dopet* inympar han oss i kyrkan, sin kropp, och låter oss delta i sin döds och uppståndelses mysterium. I mässans offermåltid (*eukaristin*) skänker han sig själv till oss under bröds och vins gestalter. I *försoningens* sakrament förlåter han våra synder. I *konfirmationen* ger han sin Andes gåva. I *ämbetsvigningen* insätter han nya ledare och herdar för sin kyrka. I *äktenskapet* välsignar han kärleken mellan man och kvinna. I *de sjukas smörjelse* ger han läkedom, kraft och förlåtelse.

Sakramenten är högtidsstunder i vårt liv. Tillsammans med våra trosfränder firar vi där det viktigaste i vårt liv: födelse, försoning,

samhörighet i de heligas gemenskap. I sakramenten blir vårt livs viktigaste dimension, den himmelska, synlig och påtaglig.

»I den jordiska liturgin får vi en försmak av den himmelska liturgi, som firas i den heliga staden Jerusalem, mot vilken vi som pilgrimer styr vår färd. Med hela den himmelska härskaran sjunger vi lovsången till Herrens ära, till dess han, som är vårt liv, blir uppenbarad och vi blir uppenbarade med honom i härlighet« (andra Vatikankonciliet liturgikonstitution, 8).

Sakramenten förutsätter tro men stärker också vår tro och är ett uttryck för den. Därför kallas de trons sakrament. Genom dem skänker Gud oss ständigt ny nåd, när vi tar emot dem i tro. Sakramenten är därför kraftkällorna för kyrkans verk i världen. Sedan vi i dopet blivit upptagna till Guds barn ger Kristus i de andra sakramenten kraft att »hålla alla de bud han gett oss« (Matt 28:20).

Andra heliga handlingar (sakramentalier)

Kyrkan utför genom sina tjänare också andra heliga handlingar, som inte direkt går tillbaka på Kristi egen instiftelse. Sådana handlingar kallas sakramentalier, d.v.s. sakramentsliknande handlingar. Deras syfte är att genom kyrkans bön helga alla livets dimensioner, att synliggöra Kristi välsignande närvaro i alla mänskliga sammanhang. Kyrkans välsignelsehandlingar har till syfte att helga den materiella verkligheten. Människan är fri att använda de skapade tingen i överensstämmelse eller i strid med Guds vilja. Hela vårt bruk av det materiella skall inriktas på att ära Gud och helga oss själva. »Välsignade« ting kan tjäna som synliga ord som väcker tron till liv och visar vägen till Gud.

DEN HELIGA MÄSSAN

I alla tider har människan vetat att hennes tillvaro är brusten. Hon lever i en underbart skapad värld och kan ana något om dess upphov. Men den värld hon själv skapar åt sig genom väldiga ansträngningar, framsteg och misslyckanden, tycks förlbi långt borta från detta upphov: en värld av mörker och ensamhet där människan blivit människans fiende, en värld som behöver frälsas och helas. För att blidka en okänd gud och lugna sitt oroliga samvete har hon genom offer av olika ting i sin omgivning sökt försäkra sig om högre maktens välvilja.

Påskens mysterium

De kristna vet genom uppenbarelsen att Gud, himlens och jordens skapare, själv har förekommit alla mänskliga försök att vinna hans vänskap. Vad skulle vi kunna erbjuda honom som inte redan är hans eget? Han vill inte ha något annat än oss själva. När tiden var inne gav han oss den gåva som han hållit i beredskap sedan alltings början: sin Son Jesus Kristus, som var Gud av evighet och blev människa, en av oss. I fullkomlig kärlek och hängivelse delade Kristus våra villkor och frambar på våra vägnar det offer som för alltid återställde vänskapen mellan Gud och oss. Han tog bort våra synder, som skilt oss från Gud och från varandra, han rev murarna, som våra själviska intressen byggt upp, han gjorde oss till Faderns barn och varandras bröder och systrar. Ja än mer, han drog in oss i den innersta gemenskapen mellan honom och Fadern. När Fadern uppväckte sin Son från de döda började Guds rike och det eviga livet här i vår värld och i vår historia. Jesus Kristus har gått före oss genom döden till det nya livet, och tvärs igenom vår värld och vår tid skall vi följa efter honom, genom döden till den eviga härligheten.

I mässan är detta »påskens mysterium«, han själv och allt han har gjort för oss, närvarande. Därför är mässan vårt kristna livs källa och höjdpunkt.

Ordets liturgi

Mässan har två huvuddelar, ordets liturgi och eukaristins liturgi. De är omramade av en inledning och en avslutning. Vi börjar mässan »i Faderns och Sonens och den helige Andes namn«, i medvetande om hans närvaro; vi bönfaller om hans barmhärtighet, lovsjunger och ber. I *ordets liturgi* är det Gud själv som talar till oss genom profeter och apostlar och genom Kristi egen röst i evangeliet. Han uppenbarar sin frälsningsplan för oss, väcker vår kärlek och ger oss vägledning för vårt liv. Vi själva svarar honom och säger på nytt ja till honom, under sång och bekännelse. Vi ber för kyrkans och alla människors behov.

Eukaristins liturgi

I *eukaristins liturgi* firar vi den handling som Kristus själv instiftade vid den sista måltiden med sina lärjungar. Till hans åminnelse firar vi

eukaristin, »tacksägelsen«. I vårt och hela kyrkans namn lovprisar prästen Fadern för alla hans välgärningar; hela församlingen gör genom acklamationerna (»Helig ...« , »Din död, Herre, förkunnar vi ...«, »Amen«) detta lovoffer till sitt. I Andens kraft och genom Kristi egna ord, som prästen uttalar, förvandlas våra gåvor, bröd och vin, till hans kropp och blod. Så blir vår tacksägelse oupplösligt förenad med Kristi offer av sitt eget liv. Genom sin lydnad intill döden blev han det nya förbundets evige präst. Korsoffret är närvarande i varje helig mässa. När vi firar hans offermåltid måste vi förena oss själva och hela vårt liv med hans liv. Liksom hans armar sträcktes ut på korset och uthärdade tyngden av all ondska i människornas värld, så frambär vi i mässan vår börda och brustenhets, vår smärta över att Gud ännu är utestängd från stora delar av den värld av vilka vi själva är en del. Då tar Gud emot oss och lyfter av oss våra bördor. Vi kommer med oss själva och allt det vi är — förmåga och oförmåga, glädje och lidande — och Gud drar in allt detta i sin gemenskap och för oss så, mitt i vårt jordiska liv, in i sitt rike och det eviga livet.

Genom Herrens bön och genom att i fridshälsningen uttrycka vår försoning med varandra förbereder vi oss för kommunionen. I den förenas hela vårt väsen med Kristus, och så förenas vi ständigt på nytt med honom och varandra till »en enda kropp«. Så kan vi återvända till vårt dagliga liv för att där leva i förnyad kärlek till Gud och medmänniskor. Så omfattas hela vår tillvaro av påskens mysterium, i väntan på den dag när Gud slutgiltigt för oss genom döden till livet.

Mässan firas under något varierande former och med olika grader av högtidlighet. Sången ger röst åt vår innersta längtan och hängivelse, uttrycker och förstärker vår gemenskap och förenar oss med änglarna som lovsjunger inför Guds tron. Yttre tecken — som ljus och rökelse — understryker det mysterium som ord inte räcker till för att uttrycka. Men även i den enklaste och torftigaste mässa är den förklarade Herren Jesus Kristus närvarande, bjuder oss till sitt bord och ger oss en försmak av den eviga härligheten. Så blir en del av denna värld redan här och nu förvandlad till den kommande härligheten i Kristus. Genom honom och med honom och i honom frambär vi oss själva i dessa heliga mysterier, Gud Fadern till ära och världen till frälsning.

[489]

INLEDNING

□ Ingångspsalm

□ Hälsningsord

- P. I Faderns och Sonens ✠ och den helige Andes namn.
F. Amen.

In nómine Patris, et Filii, ✠ et Spiritus Sancti.
Amen.

- P. Vår Herres Jesu Kristi nåd, Guds kärlek
och den helige Andes gemenskap
vare med er alla.
F. Och med din ande.

Grátia Dómini nostri Iesu Christi, et caritas Dei
et communicatio Sancti Spíritus sit cum ómnibus vobis.
Et cum spíritu tuo.

eller:

- P. Nåd och frid från Gud, vår Fader,
och Herren Jesus Kristus,
vare med er alla.
F. Och med din ande.

Grátia vobis et pax a Deo Patre nostro
et Dómino Iesu Christo.
Et cum spíritu tuo.

eller:

- P. Herren vare med er.
F. Och med din ande.

Dóminus vobíscum.
Et cum spíritu tuo.

En biskop säger i stället för »Herren vare med er«:

B. Frid vare med er.

F. Och med din ande.

Pax vobis.
Et cum spíritu tuo.

Prästen eller diakonen eller någon annan lämplig assistent kan med några få ord inleda dagens mässa.

□ Bön om förlåtelse

P. Låt oss besinna oss
och bekänna vår synd och skuld,
så att vi rätt kan fira de heliga mysterierna.

Fratres, agnoscámus peccáta nostra, ut apti simus ad sacra mystéria celebránda.

Efter en stunds tystnad för besinning följer botakten enligt något av nedanstående alternativ:

A. Jag bekänner inför Gud allsmäktig
och er alla
att jag har syndat
i tankar och ord,
gärningar och underlåtelse.

(Man slår sig för bröstet:)

Detta är min skuld, min stora skuld.
Därför ber jag den saliga jungfrun Maria,
Guds änglar och helgon och er alla
att be för mig till Herren, vår Gud.

P. Gud allsmäktig förlåte oss våra synder
i sin stora barmhärtighet
och före oss till det eviga livet.

F. Amen.

Confíteor Deo omnipoténti et vobis, fratres, quia peccávi nimis cogitatióne, verbo, ópere et omissiÓne: mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Mariám semper vírginem, omnes Angelos et Sanctos, et vos, fratres, oráre pro me ad Dóminum Deum nostrum.

Misereátur nostri omnípotens Deus et, dimíssis peccátis nostris, perdúcat nos ad vitam ætérnam.

P./L. Herre, förbarma dig. eller: Kyrie, eléison.

F. Herre, förbarma dig. Kyrie, eléison.

P./L. Kristus, förbarma dig. Christe, eléison.

F. Kristus, förbarma dig. Christe, eléison.

P./L. Herre, förbarma dig. Kyrie, eléison.

F. Herre, förbarma dig. Kyrie, eléison.

eller:

Prästen eller någon av assistenterna läser följande eller andra invokationer och församlingen svarar:

P./L. Du som blev sänd att hela och frälsa
dem som har ett förkrossat hjärta:

Herre, förbarma dig.

F. Herre, förbarma dig.

P./L. Du som kom för att uppsöka
och befria alla syndare:

Kristus, förbarma dig.

F. Kristus, förbarma dig.

P./L. Du som sitter på Faderns högra sida
och för vår talan inför honom:

Herre, förbarma dig.

F. Herre, förbarma dig.

P. Gud allsmäktig förlåte oss våra synder

i sin stora barmhärtighet
och före oss till det eviga livet.

F. Amen.

eller:

P. Var oss nådig, Herre.

F. Ty vi har syndat mot dig.

P. Herre, låt oss se din nåd.

F. Och ge oss din frälsning.

P. Gud allsmäktig förlåte oss våra synder
i sin stora barmhärtighet
och före oss till det eviga livet.

F. Amen.

Om Kyrie inte redan ingått i botakten, sjunges eller läses det som självständigt moment:

P./L. Herre, förbarma dig.

F. Herre, förbarma dig.

P./L. Kristus, förbarma dig.

F. Kristus, förbarma dig.

P./L. Herre, förbarma dig.

F. Herre, förbarma dig.

□ Lovsång

När så är föreskrivet sjunges eller läses lovsången. Den kan sjungas eller läsas växelvis.

Ära vare Gud i höjden
och frid på jorden åt människor
som har hans välbehag.

Vi lovar dig,
vi välsignar dig,
vi tillber dig,
vi prisar och ärar dig,
vi tackar dig för din stora härlighet.

Herre Gud, himmelske konung,
Gud Fader allsmäktig.

Herre, Guds enfödde Son, Jesus Kristus.

Herre Gud, Guds lamm, Faderns Son.

Du som borttager världens synder,
förbarma dig över oss.

Du som borttager världens synder,
tag emot vår bön.

Du som sitter på Faderns högra sida,
förbarma dig över oss.

Ty du allena är helig,
du allena Herre,
du allena den högste, Jesus Kristus,
med den helige Ande, i Guds Faderns härlighet.
Amen.

Glória in excélsis Deo
et in terra pax homínibus bonæ voluntátis.

Laudámus te,
benedícimus te,
adorámus te,
glorificámus te,
grátias ágimus tibi propter magnam glóriam tuam,
Dómine Deus, Rex cæléstis,
Deus Pater omnípotens.
Dómine Fili unigénite, Iesu Christe,
Dómine Deus, Agnus Dei, Filius Patris,
quí tollis peccáta mundi, miserére nobis;
quí tollis peccáta mundi, súscipe deprecatióem nostram.
Qui sedes ad dexteram Patris, miserére nobis.
Quóniam tu solus Sanctus, tu solus Dóminus,
tu solus Altíssimus, Iesu Christe,
cum Sancto Spíritu: in glória Dei Patris. Amen.

☐ Kollektbön

P. Låt oss bedja.

Efter en stunds tystnad lyfter prästen sina händer och ber dagens kollektbön.

F. Amen.

ORDETS LITURGI

En eller två läsningar läses före evangeliet, i regel av någon ur församlingen.

Första läsningen

Lektorn går till ambonen och läser dagens första läsning, som församlingen åhör sittande. Läsningen avslutas:

L. Så lyder Herrens ord.

F. Gud, vi tackar dig.

Responsoriepsalm

Kantorn sjunger eller läser dagens responsoriepsalm. Församlingen kan delta med ett omkväde.

Andra läsningen

Om en andra läsning förekommer, läses den enligt samma ordning som den första läsningen.

☐ Evangelium

Evangeliet föregås av Halleluja med åtföljande vers eller av annan sång.

P./D. Herren vare med er.

F. Och med din ande.

P./D. Det heliga evangeliet enligt N.

F. Ära vare dig, Herre.

Evangeliet avslutas med:

P./D. Så lyder det heliga evangeliet.

F. Lovad vare du, Kristus.

Predikan

På sön- och helgdagar hålles predikan. Man kan predika även i andra mässor.

☐ Trosbekännelse

När så är föreskrivet, läser alla trosbekännelsen. Vid orden »Och han har antagit kött ... och blivit människa« (*Et incarnatus est ... et homo factus est*) gör alla en djup bugning.

Jag tror på en enda Gud,
allsmäktig Fader,
skapare av himmel och jord,
av allt vad synligt och osynligt är.
Och på en enda Herre, Jesus Kristus,
Guds enfödde Son, född av Fadern före all tid,
Gud av Gud, ljus av ljus, sann Gud av sann Gud,
född och icke skapad, av samma väsen som Fadern,
på honom genom vilken allting är skapat;
som för oss människor och för vår frälsnings skull
har nedstigit från himmelen.
Och han har antagit kött genom den helige Ande
av jungfrun Maria och blivit människa.
Han har ock blivit korsfäst för oss
under Pontius Pilatus,
lidit och blivit begravnen.
På tredje dagen har han uppstått efter skrifterna
och uppstigit till himmelen.
Han sitter på Faderns högra sida
och skall igenkomma i härlighet

för att döma levande och döda,
och på hans rike skall icke vara någon ände.
Och på den helige Ande, Herren och Livgivaren,
som utgår av Fadern och Sonen,
som tillika med Fadern och Sonen
tillbedes och förhärlligas
och som har talat genom profeterna.
Och på en enda helig, katolsk och apostolisk kyrka.
Jag bekänner ett enda dop till syndernas förlåtelse
och förväntar de dödas uppståndelse
och den kommande världens liv.
Amen.

Credo in unum Deum,
Patrem omnipotentem, factorem cæli et terræ,
visibilium omnium et invisibilium.
Et in unum Dñm Iesum Christum,
Filiū Dei unigenitum,
et ex Patre natum ante omnia sæcula.
Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero,
genitum, non factum, consubstantialē Patri:
per quem omnia facta sunt.
Qui propter nos homines et propter nostram salutem
descendit de cælis.
Et incarnatus est de Spiritu Sancto
ex Mariā Virgine, et homo factus est.
Crucifixus etiam pro nobis sub Pōntio Pilāto,
passus et sepultus est,
et resurrexit tertia die, secundum Scripturas,
et ascendit in cælum, sedet ad dexteram Patris.
Et iterum venturus est cum glōria, iudicare vivos et mortuos,
cuius regni non erit finis.
Et in Spiritum Sanctum, Dñm, et vivificantem:
qui ex Patre Filioque procedit.
Qui cum Patre et Filio simul adoratur et conglorificatur:
qui locutus est per prophetas.
Et unam, sanctam, catholicam et apostolicam Ecclesiam.
Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum.
Et expecto resurrectionem mortuorum,
et vitam venturi sæculi. Amen.

☐ Kyrkans allmänna förbön

Därefter beds i regel kyrkans allmänna förbön. Vi ber för kyrkan, världen, dem som är i nöd och den egna församlingen. Formuleringarna varierar; jämför n. xxx.

EUKARISTINS LITURGI

Offergåvornas tillredelse

Under tillredelsepsalmen (eller musik) bär ministranterna fram corporalet, purificatoriet, kalken och mässboken till altaret. För att uttrycka församlingens aktiva deltagande kan offergåvorna frambäras av några ur församlingen. Kollekt kan upptagas och bäras fram. Om tillredelsepsalm (eller musik) inte förekommer, kan prästen dessa böner högt.

Stående vid altaret lyfter prästen patenen med brödet och ber tyst:

P. Välsignad är du, Herre, världssalltets Gud,
ty i din godhet ger du oss det bröd
som vi frambär till dig.
Av jordens frukt och människans arbete
bereder du åt oss Livets bröd.
F. Välsignad vare Gud i evighet.

Diakonen eller prästen fyller kalken med vin. Han blandar vinet med litet vatten, medan han tyst säger: »Som vattnet blandar sig med vinet, så må han som antog vår mänskliga natur förena oss med sig och ge oss del av sin gudomliga natur.«

P. Välsignad är du, Herre, världssalltets Gud,
ty i din godhet ger du oss det vin
som vi frambär till dig.
Av vinrankans frukt och människans arbete

bereder du åt oss Frälsningens kalk.
F. Välsignad vare Gud i evighet.

Böjd inför altaret ber prästen tyst: »Herre, inför ditt ansikte ber vi med ödmjukt sinne och förkrossat hjärta: Tag emot oss och låt det offer som vi frambär i dag bli dig till behag.« Prästen tvättar sina händer vid altarets sida, medan han tyst säger: »Två mig, Herre, från min missgärning, och rena mig från min synd.«

□ Bön över offergåvorna

Stående mitt för altaret och vänd mot församlingen säger prästen, medan han först breder ut och sedan för samman sina händer:

- P. Bed att mitt och ert offer
blir välbehagligt inför Gud Fader allsmäktig.
F. Må Herren taga emot offret ur dina händer
till sitt namns pris och ära,
till gagn för oss och för hela hans heliga kyrka.

Oráte, fratres: ut meum ac vestrum sacrificium
acceptabile fiat apud Deum Patrem omnipotentem.
Suscípiat Dóminus sacrificium de mánibus tuis
ad laudem et glóriam nóminis sui,
ad utilitátem quoque nostram totiúsque Ecclésiæ suæ sanctæ.

eller:

- P. Låt oss bedja att Gud tar emot
vårt och hela kyrkans offer.
F. Honom till ära och världen till frälsning.

Prästen lyfter händerna och ber dagens bön över offergåvorna. Den avslutas med församlingens »Amen«.

□ Den eukaristiska bönen

Med hänsyn till dagens karaktär väljs en av de fyra eukaristiska böner.
s. xxx, eller s. xxx, eller s. xxx, eller s. xxx. Det kan förekomma att prästen väljer en annan eukaristisk bön än dessa fyra.

- P. Herren vare med er.
F. Och med din ande.
P. Upplyft era hjärtan.
F. Vi har upplyft dem till Herren.
P. Låt oss tacka och lova Herren, vår Gud.
F. Det är tillbörligt och rätt.

Dóminus vobíscum.
Et cum spírítu tuo.
Sursum corda.
Habémus ad Dóminum.
Grátias agámus Dómino Deo nostro.
Dignum et iustum est.

Med lyfta händer sjunger eller läser prästen dagens prefation. Vid prefationens slut för han samman händerna och sjunger eller läser tillsammans med församlingen:

- A. Helig, helig, helig är Herren Gud Sebaot.
Himlarna och jorden är fulla av din härlighet.
Hosianna i höjden.
Välsignad vare han som kommer i Herrens namn.
Hosianna i höjden.

Sanctus, Sanctus, Sanctus Dóminus Deus Sábaoth.
Pleni sunt cæli et terra glória tua.
Hosánna in excélsis.
Benedíctus qui venit in nómine Dómini.
Hosánna in excélsis.

FÖRSTA EUKARISTISKA BÖNEN ELLER DEN ROMERSKA KANON

- P. Barmhärtige Fader,

vi bönfaller dig ödmjukt
genom din Son, vår Herre Jesus Kristus:
Tag emot
och välsigna ✠ dessa rena och heliga offergåvor.
Vi frambär dem för din heliga, katolska kyrka
och ber dig att samla, leda och bevara henne
i fred och enhet över hela vår jord.

Vi frambär dem för din tjänare, påven N.,
för vår biskop N.
och för alla som med dem vakar över
den sanna, katolska och apostoliska tron.

Kom ihåg, Herre,
dina tjänare och tjänarinnor N. och N.
och alla som är samlade kring detta altare.
Du känner deras tro och hängivenhet.
Vi frambär detta offer för dem,
och själva offrar de detta lovets offer
för sig och alla de sina,
för sin välgång här i tiden och sin eviga frälsning,
och infriar sina löften till dig,
du evige, sanne och levande Gud.

I gemenskap med hela kyrkan
kommer vi med vördnad ihåg
den saliga jungfrun Maria,
vår Guds och Herres Jesu Kristi moder.
Vi vördar även den helige Josef,
dina heliga apostlar och martyrer:
Petrus och Paulus, Andreas
(Jakob och Johannes,
Tomas, Jakob och Filippus,
Bartolomaïos och Matteus,
Simon och Taddaios,
Linus, Cletus, Clemens,
Sixtus, Cornelius, Cyprianus,
Laurentius och Chrysógonus,
Johannes och Paulus,
Kosmas och Damianus)
och alla dina helgon.
Se till deras liv och verk
och hör deras böner för oss,
så att vi alltid får leva under ditt beskydd.

Herre, se i nåd till den offergåva
som vi, dina tjänare, och hela din familj
frambär till dig.
Låt din frid råda över våra dagar
och rädda oss undan den eviga fördömsen,
så att vi en gång får räknas bland dina utvalda.

Vi ber dig, Gud:
Tag emot och välsigna denna gåva
och fullkomna den till en andlig offergåva,
dig till behag,
så att den för oss blir din älskade Sons,
vår Herres Jesu Kristi kropp och blod.

Aftonen före sitt lidande
tog han brödet i sina heliga händer,
såg upp mot himmelen
till dig, Gud, sin allsmäktige Fader,
prisade och tackade dig,
bröt det och gav åt sina lärjungar och sade:

Tag och ät härav alla.
Detta är min kropp,
som blir utgiven för er.

Likaså tog han efter måltiden
välsignelsens kalk i sina heliga händer,
prisade och tackade dig åter,

gav åt sina lärjungar och sade:

tag och drick härav alla.
Detta är mitt blods kalk,
det nya och eviga förbundets blod,
som blir utgjutet för er
och för de många
till syndernas förlåtelse.
Gör detta till min åminnelse.

Trons mysterium.

- F. Din död förkunnar vi, Herre,
och din uppståndelse bekänner vi,
till dess du återkommer i härlighet.

Mystérium fidei.

Mortem tuam annuntiámus, Dómine,
et tuam resurrectionem confitémur,
donec vénias.

eller:

Så ofta vi äter detta bröd
och dricker av kalken,
förkunnar vi Herrens död
till dess han kommer.

eller:

Fräls oss, Herre, världens Frälsare.
Genom din död och din uppståndelse
har du förlossat oss.

- P. Därför, Herre, firar vi, dina tjänare,
och ditt heliga folk
åminnelsen av Kristi, din Sons, vår Herres,
saliga lidande,
av hans uppståndelse från dödsriket
och hans ärorika himmelsfärd.
Åt dig, ärans och härlighetens Gud,
frambär vi av de gåvor du själv har givit
ett rent och heligt, ett fullkomligt offer,
det eviga livets bröd
och den oförgängliga frälsningens kalk.
Se i nåd till detta offer
och tag emot det i din godhet
så som du en gång tog emot
din rättfärdige tjänare Abels gåvor,
vår fader Abrahams offer
och din översteprästs Melki-Sédeks heliga offergåvor.

Vi bönfaller dig, allsmåttige Gud:
Sänd din ängel att bära fram detta offer
på ditt altare i himmelen inför din Gudoms härlighet,
och låt oss alla, som här vid detta altare
får del av din Sons heliga kropp och blod,
bli uppfyllda ✠ med all himmelsk nåd och välsignelse.

Herre, kom även ihåg
dina tjänare och tjänarinnor N. och N.,
som tecknade med trons insegel gått före oss
och nu insomnat i din frid.
Herre, led dem och alla som vilar i Kristus
in i ljusets och fridens boning,
där du vill vederkvicka oss alla.

Låt även oss, dina syndiga tjänare,
som hoppas på din stora barmhärtighet,
förenas med dina apostlar och martyrer,
med Johannes, Stefanos, Mattias och Barnabas
(Ignatius, Alexander, Marcellinus och Petrus,
Felicitas, Perpétua, Agátha och Lucía,
Agnes, Caecilia och Anastasia)

och alla dina helgon.

Upptag oss i deras gemenskap,
du som inte dömer efter förtjänst
utan förlåter i nåd.

Därom ber vi dig genom Kristus, vår Herre,
ty i honom skapar du nu och alltid dina gåvor;
du helgar och levandegör dem,
välsignar och skänker oss dem.

Genom honom och med honom och i honom
tillkommer dig, Gud Fader allsmåttig,
i den helige Andes enhet,
all ära och härlighet
från evighet till evighet.

- F. Amen.

Härefter följer Herrens bön s. xxxx.

ANDRA EUKARISTISKA BÖNEN

- P. Herren vare med er.
F. Och med din ande.
P. Upplyft era hjärtan.
F. Vi har upplyft dem till Herren.
P. Låt oss tacka och lova Herren, vår Gud.
F. Det är tillbörligt och rätt.
- P. Ja, sannerligen är det tillbörligt och rätt
att vi tackar och lovar dig alltid och överallt,
Herre, helige Fader,
genom din älskade Son, Jesus Kristus.
Ty han är ditt eviga Ord.
Genom honom har du skapat allt.
Han är vår Frälsare som du sände för att befria oss.
Han blev människa genom den helige Ande
och föddes av jungfrun Maria.
Under sitt lidande
sträckte han ut sina händer på korset
för att göra döden om intet
och uppståndelsen uppenbar.
Så fullgjorde han din vilja i allt
och förvärvade åt dig ett heligt folk.
Därför prisar och förkunnar vi din härlighet
tillsammans med alla änglar och helgon:
- A. Helig, helig, helig är Herren Gud Sebaot.
Himlarna och jorden är fulla av din härlighet.
Hosianna i höjden.
Välsignad vare han som kommer i Herrens namn.
Hosianna i höjden.
- P. Ja, Herre, du är i sanning helig
och all helighets källa.
Sänd därför din helige Ande
att helga dessa gåvor,
så att de för oss blir
vår Herres Jesu Kristi kropp ✠ och blod.
- I den natt då han blev förrådd
och av fri vilja gick sitt lidande till mötes
tog han brödet,
tackade dig och bröt det,
gav åt sina lärjungar och sade:
- Tag och ät härav alla.
Detta är min kropp,
som blir utgiven för er.
- Likaså tog han efter måltiden kalken,
tackade dig åter,
gav åt sina lärjungar och sade:

Tag och drick härav alla.
Detta är mitt blods kalk,
det nya och eviga förbundets blod,
som blir utgjutet för er
och för de många
till syndernas förlåtelse.
Gör detta till min åminnelse.

Trons mysterium.

- F. Din död förkunnar vi, Herre,
och din uppståndelse bekänner vi,
till dess du återkommer i härlighet.

Mystérium fidei.

Mortem tuam annuntiāmus, Dómine,
et tuam resurrectionem confitemur,
donec vénias.

eller:

Så ofta vi äter detta bröd
och dricker av kalken,
förkunnar vi Herrens död
till dess han kommer.

eller:

Fräls oss, Herre, världens Frälsare.
Genom din död och din uppståndelse
har du förlossat oss.

- P. Herre, i åminnelse
av din Sons död och uppståndelse
tackar vi dig och frambär åt dig
Livets bröd och Frälsningens kalk,
ty du har utvalt oss
att stå inför dig och tjäna dig.
Vi bönfaller dig ödmjukt och ber
att vi som får del av Kristi kropp och blod
må förenas till ett genom den helige Ande.

Herre, tänk i nåd på din kyrka i hela världen,
påven N., vår biskop N. och alla kyrkans tjänare,
och fullkomna oss alla i kärleken.

Kom även ihåg våra bröder och systrar
som insomnat i hoppet om uppståndelsen
och alla som gått hädan
inneslutna i din barmhärtighet.
Låt dem få träda fram inför ditt ansiktes ljus.

Förbarma dig över oss alla,
och låt oss få del i det eviga livet
med den saliga Jungfrun, Guds moder Maria,
dina apostlar och alla heliga
som tiderna igenom funnit nåd inför dig,
så att vi med dem kan lovsjunga och förhärliga dig
genom Jesus Kristus, din Son.

Genom honom och med honom och i honom
tillkommer dig, Gud Fader allsmäktig,
i den helige Andes enhet,
all ära och härlighet
från evighet till evighet.

- F. Amen.

Härefter följer Herrens bön s. xxx.

TREDJE EUKARISTISKA BÖNEN

- P. Ja, Herre, du är i sanning helig,
och med rätta förkunnar hela skapelsen ditt lov,

ty genom din Son, vår Herre Jesus Kristus,
och med den helige Andes kraft
ger du liv åt allt och helgar allt.
Genom alla tider samlar du åt dig ett folk,
för att från solens uppgång till dess nedgång
ett rent offer skall frambäras åt ditt Namn.

Därför bönfaller vi dig ödmjukt, Herre:
Helga genom din Ande de gåvor
som vi burit fram till ditt altare,
så att de blir din Sons,
vår Herres Jesu Kristi, kropp ✠ och blod,
ty på hans uppdrag firar vi detta mysterium.

I den natt då han blev förrådd
tog han brödet,
välsignade och tackade dig,
bröt det och gav åt sina lärjungar och sade:

Tag och ät härav alla.
Detta är min kropp,
som blir utgiven för er.

Likaså tog han efter måltiden kalken,
välsignade och tackade dig,
gav åt sina lärjungar och sade:

Tag och drick härav alla.
Detta är mitt blods kalk,
det nya och eviga förbundets blod,
som blir utgjutet för er
och för de många
till syndernas förlåtelse.
Gör detta till min åminnelse.

Trons mysterium.

- F. Din död förkunnar vi, Herre,
och din uppståndelse bekänner vi,
till dess du återkommer i härlighet.

Mystérium fidei.

Mortem tuam annuntiāmus, Dómine,
et tuam resurrectionem confitemur,
donec vénias.

eller:

Så ofta vi äter detta bröd
och dricker av kalken,
förkunnar vi Herrens död
till dess han kommer.

eller:

Fräls oss, Herre, världens Frälsare.
Genom din död och din uppståndelse
har du förlossat oss.

- P. Herre, i åminnelse
av din Sons lidande som frälser oss,
av hans uppståndelse från dödsriket
och hans ärorika himmelsfärd
och i väntan på hans återkomst i härlighet
tackar vi dig och frambär åt dig
detta levande och heliga offer.

Se i nåd till den gåva din kyrka frambär,
det offrade Lammet,
som enligt din vilja försonat oss med dig.
Låt oss som mättas med din Sons kropp och blod
bli uppfyllda av hans helige Ande
och så bli *en* kropp och *en* själ i Kristus.

Må han fullkomna oss till en evig offergåva åt dig,
så att vi en gång med dina utvalda

får ärva ditt rike,
med den saliga Jungfrun, Guds moder Maria,
dina apostlar och martyrer
(den helige/heliga N.)
och alla dina helgon,
som ständigt kommer oss till hjälp
med sin förbön inför dig.

Vi ber dig, Herre:

Låt det offer som vi frambär till vår försoning
skänka fred och välgång åt hela världen.

Bevara din kyrka i tron och kärleken
under hennes pilgrimsfärd på jorden.

Styrk dina tjänare:

påven N. och vår biskop N.,
alla biskopar, präster och diakoner
och hela det folk som du har vunnit åt dig.

Lyssna i nåd till oss, din familj,
som här kommit samman inför dig.
Fader, församla i din barmhärtighet
alla dina skingrade barn på vår jord.

Vi ber även för våra avlidna bröder och systrar
och för alla som lämnat denna värld
och funnit nåd inför dig.

Tag emot dem i ditt rike,
där vi hoppas att tillsammans
för evigt få glädjas åt din härlighet,
genom Kristus, vår Herre,
ty i honom skänker du oss alla goda gåvor.

Genom honom och med honom och i honom
tillkommer dig, Gud Fader allsmäktig,
i den helige Andes enhet,
all ära och härlighet,
från evighet till evighet.

F. Amen.

Härefter följer Herrens bön s. xxx.

FJÄRDE EUKARISTISKA BÖNEN

P. Herren vare med er.

F. Och med din ande.

P. Upplyft era hjärtan.

F. Vi har upplyft dem till Herren.

P. Låt oss tacka och lova Herren, vår Gud.

℣. Det är tillbörligt och rätt.

P. Ja, det är tillbörligt att tacka dig, helige Fader,
det är sannerligen rätt att förhärliga dig,
ty du allena är den sanne och levande Guden.
Du är före all tid och förblir i evighet,
och du bor i ett ljus som ingen kan nalkas.
Du allena är god och livets källa,
du som skapat himmel och jord
för att mätta allt levande med nåd
och glädja de många med ditt ljus.
Därför står otaliga skaror av änglar inför din tron
och tjänar dig dag och natt;
de skådar ditt ansiktes härlighet
och upphör aldrig att förhärliga dig.
Tillsammans med dem lovar även vi ditt namn
och genom oss hela skapelsen under himmelen,
då vi sjunger i jubel:

A. Helig, helig, helig är Herren Gud Sebaot.

Himlarna och jorden är fulla av din härlighet.

Hosianna i höjden.

Välsignad vare han som kommer i Herrens namn.

Hosianna i höjden.

P. Vi prisar och tackar dig, helige Fader,
ty du är stor,
och alla dina verk har du gjort i vishet och kärlek.
Du skapade människan till din avbild
och lämnade världen i hennes vård,
för att hon skulle råda över dina händers verk
och tjäna endast dig, sin skapare.
I sin olydnad svek hon din vänskap
och hemföll åt döden,
men du lämnade henne inte i dödens våld.
I din barmhärtighet
kom du alla människor till hjälp,
för att de skulle söka och finna dig.
Åter och åter har du erbjudit människan ditt förbund
och genom profeterna
lärt henne att hoppas på frälsningen.
Och så älskade du världen, helige Fader,
att du, när tiden var inne,
sände din ende Son för att rädda oss.
Han antog kött genom den helige Ande
och föddes av jungfrun Maria
för att leva under människans villkor,
lik oss i allt utom i synd.
Han förkunnade frälsning för de fattiga,
frihet för de fångna
och glädje för de bedrövade.
För att fullgöra dina rådslut
utgav han sig själv i döden,
och när han uppstod från de döda
gjorde han dödens makt om intet och förnyade livet.
Och för att vi inte mer skulle leva för oss själva
utan för honom som dog och uppstod för oss,
sände han från dig, Fader, den helige Ande
som en första gåva åt de troende
att fullborda hans verk i världen
och fullkomna all helgelse.

Därför ber vi dig, Herre,
att din helige Ande också helgar dessa gåvor
och gör dem till vår Herres Jesu Kristi
kropp ✠ och blod,
så att vi kan fira detta mysterium
som han själv har givit oss
som ett tecken på sitt eviga förbund.

När stunden var kommen för honom
att förhärligas av dig, helige Fader,
gav han de sina, som han hade älskat här i världen,
ett yttersta bevis på sin kärlek.

Medan de höll måltid
tog han brödet, välsignade och bröt det,
gav åt sina lärjungar och sade:

tag och ät härav alla.
Detta är min kropp,
som blir utgiven för er.

Likasa tog han kalken med vinrankans frukt,
tackade dig, gav åt sina lärjungar och sade:

tag och drick härav alla.
Detta är mitt blods kalk,
det nya och eviga förbundets blod,
som blir utgjutet för er
och för de många
till syndernas förlåtelse.
Gör detta till min åminnelse.

Trons mysterium.

F. Din död förkunnar vi, Herre,

och din uppståndelse bekänner vi,
till dess du återkommer i härlighet.

Mystérium fidei.

Mortem tuam annuntiámus, Dómine,
et tuam resurrectionem confitémur,
donec vénias.

eller:

Så ofta vi äter detta bröd
och dricker av kalken,
förkunnar vi Herrens död
till dess han kommer.

eller:

Fräls oss, Herre, världens Frälsare.
Genom din död och din uppståndelse
har du förlossat oss.

P. Herre, då vi nu firar åminnelsen av vår återlösning
kommer vi ihåg Kristi död
och hans nedstigande till dödsriket
och bekänner hans uppståndelse och himmelfärd,
och medan vi väntar på hans återkomst i härlighet
frambär vi till dig hans kropp och blod
som ett offer, dig till behag och världen till frälsning.

Herre, se i nåd till den offergåva
som du själv har berett åt din kyrka.

Låt i din godhet

alla som får del av detta bröd och denna kalk
genom den helige Ande förenas till en enda kropp
och så bli en levande offergåva i Kristus
till din härlighets lov och pris.

Kom ihåg, Herre,

alla för vilka vi frambär detta offer till dig:

din tjänare, påven N.,

vår biskop N. och alla kyrkans biskopar,

alla präster och diakoner,

oss som är samlade här,

vår församling och hela ditt folk,

ja, alla som söker dig med uppriktigt hjärta.

Kom även ihåg

dem som gått hädan i Kristi frid

och alla avlidna, vilkas tro du ensam känner.

Fader, låt oss alla i din godhet

vinna himmelens arvedel

tillsammans med den saliga Jungfrun,

Guds moder Maria,

med alla apostlar och helgon i ditt rike,

där vi med hela skapelsen, befriad från synd och död,

skall förhårliga dig genom Kristus, vår Herre,

genom vilken du skänker världen alla goda gåvor.

Genom honom och med honom och i honom

tillkommer dig, Gud Fader allsmäktig,

i den helige Andes enhet,

all ära och härlighet

från evighet till evighet.

F. Amen.

□ Herrens bön

P. På Herrens bud och vägleda av hans ord
vågar vi säga:

eller:

Låt oss nu alla bedja så

som vår Herre Jesus Kristus själv har lärt oss:

A. Vår fader, du som är i himlen.

Låt ditt namn bli helgat.

Låt ditt rike komma.

Låt din vilja ske, på jorden så som i himlen.

Ge oss i dag det bröd vi behöver.

Och förlåt oss våra skulder,

liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss.

Och utsätt oss inte för prövning,

utan rädda oss från det onda.

P. Ja, fräls oss, Herre, från allt ont,

och ge oss fred i våra dagar.

Bistå oss i din godhet,

bevara oss från synd,

och gör oss trygga i all oro,

medan vi lever i hoppet om saligheten

och väntar på vår Frälsares Jesu Kristi återkomst.

F. Ditt är riket. Din är makten och äran i evighet. Amen.

Pater noster, qui es in cælis.

Sanctificétur nomen tuum;

advéniat regnum tuum;

fiat volúntas tua, sicut in cælo, et in terra.

Panem nostrum cotidiánum da nobis hódie;

et dimitte nobis débíta nostra,

sicut et nos dimittimus debitóribus nostris;

et ne nos indúcas in tentatiónem;

sed libera nos a malo.

(...)

Quia tuum est regnum, et potéstas,

et glória in sæcula.

□ Fridsbön och fridshälsning

P. Herre Jesus Kristus,

du som sade till dina apostlar:

Frid lämnar jag efter mig åt er,

min frid ger jag er,

vi ber dig:

Se inte till våra synder utan till din kyrkas tro,

och ge henne frid och enhet efter din vilja.

Du som lever och råder från evighet till evighet.

F. Amen.

P. Herrens frid vare alltid med er.

F. Och med din ande.

Pax Dómini sit semper vobíscum.

Et cum spírítu tuo.

P./D. Låt oss ge varandra fridshälsningen.

Offérte vobis pacem.

De närvarande ger varandra fridshälsningen. Prästen ger den åt diakonen eller ministranterna.

□ Brödsbrytelse

Prästen bryter hostian över patenen. Han lägger en liten del av hostian i kalken och säger tyst: »Må vår Herres Jesu Kristi kropp och blod, förenade i denna kalk, bevara oss till det eviga livet.« Under tiden sjunges eller säges:

L. Guds lamm, som borttager världens synder,

F. förbarma dig över oss.

L. Guds lamm, som borttager världens synder,

F. förbarma dig över oss.

L. Guds lamm, som borttager världens synder,

F. giv oss din frid.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: dona nobis pacem.

Invokationerna kan upprepas så länge brödsbrytelsen varar. Dock

sjunges eller säges *Giv oss din frid* endast efter sista invokationen.

Kommunionen

Med sammanförda händer ber prästen tyst: »Herre Jesus Kristus, du den levande Gudens Son, enligt Faderns vilja och i Andens kraft har du genom din död givit världen liv. Fräls mig genom din kropp och ditt blod från synd och allt ont. Låt mig troget hålla dina bud och aldrig någonsin skiljas från dig.«

Prästen gör en knäböjning, tar hostian, lyfter den något över patenen och säger högt, vänd mot församlingen:

P. Se Guds lamm, som borttager världens synder.

Saliga de som blivit kallade till Lammets måltid.

F. Herre, jag är icke värdig att du går in under mitt tak,
men säg blott ett ord, så blir jag helad.

Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.

Beāti qui ad cenam Agni vocāti sunt.

Dómine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum,
sed tantum dic verbo, et sanābitur ánima mea.

Prästen tar patenen eller pyxis, går fram till dem som skall motta kommunionen, visar hostian för var och en och säger:

P./D. Kristi kropp.

Sv. Amen.

P./D. Kristi blod.

Sv. Amen.

Under kommunionen kan kommunionpsalm eller annan sång förekomma. Efter kommunionen följer en stunds tystnad för enskild bön. När prästen eller diakonen rengör patenen och kalken ber han tyst: Herre, låt oss bevara dina gåvor i rena hjärtan, så att de blir oss till läkedom för det eviga livet.

□ Bön efter kommunionen

P. Låt oss bedja.

Dagens bön efter kommunionen.

F. Amen.

AVSLUTNING

Kungörelser

Före välsignelsen kan eventuella meddelanden lämnas.

□ Välsignelse

P. Herren vare med er.

F. Och med din ande.

P. Välsigne er Gud allsmäktig,
Fadern och Sonen ✠ och den helige Ande.

F. Amen.

Dóminus vobíscum.

Et cum spíritu tuo.

Benedícat vos omnípotens Deus,

Pater, et Fílius, ✠ et Spíritus Sanctus.

Amen.

Om en biskop firat mässan, säger eller sjunger han:

B. Välsignat vare Herrens namn.

F. Från nu och till evig tid.

B. Vår hjälp är i Herrens namn.

F. Hans som har skapat himmel och jord.

B. Välsigne er Gud allsmäktig,
✠ Fadern ✠ och Sonen ✠ och den helige Ande.

F. Amen.

Sit nomen Dómini benedíctum

Ex hoc nunc et usque in sæculum.

Adiutórium nostrum in nómine Dómini.

Qui fecit cælum et terram.

Benedícat vos omnípotens Deus,

✠ Pater, et ✠ Fílius, ✠ et Spíritus Sanctus.

Amen.

På vissa högtidsdagar och vid särskilda tillfällen kan man ge välsignelsen en högtidligare form.

□ Utsändning

P./D. Gå i Herrens frid.

F. Gud, vi tackar dig.

Ite, missa est.

Deo grátias.

DOPETS SAKRAMENT

Ordet »dop« är besläktat med »doppa«. Att stiga ned i dopgraven eller sänkas ned i dopfunten uttrycker att vi blir begravda och uppväckta tillsammans med Kristus (jfr Kol 2:12). Dopet är den nya födelsen (jfr Joh 3:5) genom vilken vi upptas i kyrkans gemenskap för att där växa och mogna som lemmar av Kristi kropp. Dopets bad innebär också reningen från all synd.

Dopet bör helst förrättas på en söndag, den dag då kyrkan firar åminnelsen av Herrens uppståndelse. Denna ceremoni bör också vara ett gemensamt firande där hela församlingen skall kunna delta, åtminstone de anhöriga och vänner till barnets föräldrar, som har en aktiv roll i ceremonin. Fadern och modern skall tillsammans med faddrarna bära fram barnet till kyrkan för dopet.

[490]

VÄLKOMSTHÄLSNING

Celebranten möter barnet och de anhöriga vid kyrkporten och hälsar alla välkomna. Han frågar föräldrarna:

C. Vilket namn har ni gett ert barn?

Fr. N.

C. Vad önskar ni av Guds kyrka för N.?

Fr. Dopet.

C. Är ni medvetna om att detta förpliktar er att fostra barnet i den kristna tron, så att det håller Guds bud och älskar Herren och sin nästa så som Kristus har lärt oss?

Fr. Ja.

Celebranten riktar dessa eller liknande ord till faddrarna:

C. Är ni beredda att hjälpa N:s föräldrar i denna uppgift?

Fd. Ja.

Celebranten vänder sig mot barnet och säger:

C. N., med stor glädje tar vi emot dig i den kristna gemenskapen. I kyrkans namn tecknar jag dig med korsets tecken, som är Kristi, vår Frälsares, tecken. Efter mig skall dina föräldrar (och dina faddrar) teckna dig med detta korsets tecken.

Celebranten gör korstecknet på barnets panna, utan att säga något. Därefter uppmanar han föräldrarna och faddrarna — om så är lämpligt — att göra detsamma.

ORDETS LITURGI

Celebranten och alla de närvarande går till den plats där Ordets liturgi firas. Detta kan ske i form av en procession under vilken man sjunger en psalm eller annan lämplig sång. Vid ambonen läses en eller två bibeltexter med anknytning till dopet. Den andra läsningen kan följas av en kort predikan och eventuellt psalmsång.

Förböner

C. Kära vänner, låt oss be för N., som får ta emot dopets nåd.

Låt oss också be för hans (hennes) föräldrar, för faddrarna, för alla kristna och för alla våra medmänniskor.

- L. Herre Jesus Kristus, du har uppstått för att ge oss det nya livet. Låt N. födas på nytt i dopets sakrament och inlemmas i din kyrka. Vi ber dig:
- A. Herre, hör vår bön.
- L. Gör N. genom dopet och konfirmationen till en trogen lärjunge och till ett vittne om ditt budskap. Vi ber dig:
- A. Herre, hör vår bön.
- L. Låt honom (henne) genom ett heligt liv en gång nå fram till himlens glädje. Vi ber dig:
- A. Herre, hör vår bön.
- L. Låt hans (hennes) föräldrar och faddrar vara levande föredömen i tron. Vi ber dig:
- A. Herre, hör vår bön.
- L. Håll din skyddande hand över denna familj och bevara den i din kärlek. Vi ber dig:
- A. Herre, hör vår bön.
- L. Låt alla människor finna dig, och förnya i oss alla dag för dag den nåd vi fått i dopet. Vi ber dig:
- A. Herre, hör vår bön.

Man kan också formulera andra förböner.

Helgonlitania

Celebranten uppmanar sedan de närvarande att be om helgonens förbön. Genom doopet blir barnet medlem av »de heligas samfund«, den stora kristna familjen genom alla tider.

- C. Heliga Maria, Guds moder,
A. Bed för oss.
- C. Helige Johannes döparen,
A. Bed för oss.
- C. Heliga Petrus och Paulus.
A. Bed för oss.
- C. Helige Ansgar,
A. Bed för oss.
- C. Heliga Birgitta,
A. Bed för oss.
- C. Helige Erik,
A. Bed för oss.

Även andra helgon, främst helgon vars namn barnet bär men även församlingens och ortens skyddshelgon, kan åkallas. Litanian avslutas så:

- C. Alla Guds helgon.
A. Bed för oss.

Bön om befrielse från den Ondes makt

- C. Allsmäktige Gud, du som sände din Son till världen för att ta ifrån den Onde hans makt över oss, befria oss ur mörkret och föra oss in i ljusets rike, vi ber dig: befria N. från ursyndens följder, gör honom (henne) till ett tempel där din härlighet bor, och låt din Ande ta sin boning i honom (henne). Genom Jesus Kristus, vår Herre.
- A. Amen.
- C. Må Kristus, vår Frälsare, styrka dig med sin kraft, han som lever och råder i evighet.
- A. Amen.

Celebranten lägger sedan sin hand på barnets huvud, utan att säga något.

DOPAKTEN

Alla beger sig till dopkapellet, eller till koret om dop någon gång förrättas där.

- C. Låt oss be att Herren Gud allsmäktig låter detta barn födas på nytt genom vatten och helig Ande.

Välsignelse av dopvattnet

Utanför påsktiden välsignas dopvattnet med nedanstående bön.

- C. Välsignad är du, Gud, evige Fader, som har skapat vattnet för att det skall rena oss och ge oss liv.
- A. Välsignad är Gud.
- C. Välsignad är du, Guds Son, Jesus Kristus. Ur din sida flöt blod och vatten fram, för att kyrkan skulle födas genom din död och uppståndelse.
- A. Välsignad är Gud.
- C. Välsignad är du, Guds helige Ande, som smorde Kristus vid hans dop i Jordan, för att vi skulle födas i vatten och helig Ande.
- A. Välsignad är Gud.
- C. Herre, var oss nära och helga detta vatten, som du har skapat. Låt N. i dopet renas från synden och bli en ny skapelse.
- A. Herre, hör vår bön.
- C. Helga detta vatten, som du har skapat, och låt N., som döps till Kristi död och uppståndelse, formas till likhet med honom.
- A. Herre, hör vår bön.

Celebranten vidrör vattnet med sin högra hand och fortsätter:

- C. Helga detta vatten, som du har skapat, och låt N. födas på nytt i helig Ande och räknas till ditt egendomsfolk. Din är äran, genom Jesus Kristus, nu och i evighet.
- A. Amen.

Om dopvattnet redan tidigare är välsignat, utelämnas »Herre, var oss nära ...« och celebranten säger i stället:

- C. Herre, vår Gud, låt N., som du har kallat till dopet, födas på nytt genom detta heliga vatten, leva i trons gemenskap med din kyrka och få det eviga livet. Genom Jesus Kristus, vår Herre.
- A. Amen.

Avsägelse och trosbekännelse

Celebranten vänder sig till föräldrarna och faddrarna och säger:

- C. Kära föräldrar och faddrar. I dopets sakrament kommer detta barn att av Guds kärlek ta emot det nya livet genom vatten och helig Ande. Fostra honom (henne) i den kristna tron så att det gudomliga livet i honom (henne) bevaras från syndens smitta och växer till dag för dag. Om ni alltså vägleds av er egen tro och besinnar ert eget dop, och om ni är beredda att åta er denna uppgift, så uppmanar jag er att ta avstånd från synden och bekänna er tro på Jesus Kristus, den tro som är kyrkans tro och i vilken detta barn skall döpas.

Han frågar dem:

- C. Tar ni avstånd från synden för att leva i Guds barns frihet?
Ff. Ja.
- C. Tar ni avstånd från det ondas lockelse, så att synden inte kan behärska er?
Ff. Ja.
- C. Tar ni avstånd från djävulen, som är syndens upphovsman och furste?
Ff. Ja.
- C. Tror ni på Gud Fader allsmäktig, himmelens och jordens skapare?
Ff. Ja.
- C. Tror ni på Jesus Kristus, hans enfödde Son, vår Herre, som föddes av jungfrun Maria, led, dog och blev begravnen, som uppstod från de döda och nu sitter på Faderns högra sida?
Ff. Ja.

C. Tror ni på den helige Ande, den heliga katolska kyrkan, de heligas samfund, syndernas förlåtelse, köttets uppståndelse och ett evigt liv?

Ff. Ja.

C. Detta är vår tro, detta är kyrkans tro, som vi med glädje bekänner i Kristus Jesus, vår Herre.

A. Amen.

Dopet

C. Vill ni alltså att N. blir döpt i kyrkans tro, i den tro som vi alla nyss tillsammans bekänt?

Ff. Ja.

Celebranten döper barnet med orden:

C. N., jag döper dig
i Faderns
och Sonens
och den helige Andes namn.

Smörjelse med krisma

C. Gud allsmäktig, vår Herres Jesu Kristi Fader, som har befriat dig från syndens välde och låtit dig födas på nytt av vatten och helig Ande, han smörjer dig med frälsningens krisma, så att du hör till hans folk och evigt förblir en lem i Kristus, han som är präst, profet och konung.

A. Amen.

Celebranten smörjer barnets hjässa med krisma, utan att säga något.

Den vita klädnaden

C. N. du har blivit en ny skapelse och iklätt dig Kristus. Denna vita klädnad är ett tecken på din värdighet som Guds barn. Må de som står dig nära hjälpa dig i ord och i handling, så att du kan bevara denna klädnad vit och en gång få det eviga livet.

A. Amen.

Man iklär barnet dess vita klädnad.

Dopljuset

Celebranten tar påskljuset och säger:

C. Ta emot Kristi ljus.

En av de närvarande (t ex fadern eller faddern) tänder barnets ljus på påskljuset.

C. Vi ber att N. skall leva som ett ljusets barn och förbli fast i tron, så att han (hon), när Herren kommer, kan gå honom till mötes med alla helgon i himmelriket.

Effata

Celebranten vidrör barnets öron och mun och säger:

C. Effata! Öppna dig! Herren Jesus Kristus lät de döva höra och de stumma tala. Må han låta dig höra hans ord och med din mun bekänna tron, Gud Fadern till pris och ära.

A. Amen.

AVSLUTNING

Herrens bön

C. Kära vänner! N. har genom dopet blivit född på nytt. Han (hon) kallas nu — och är verkligen — Guds barn. När han (hon) kommer till Herrens altare, tar han (hon) del i hans offermåltid, genom konfirmationens sakrament får han (hon) ta emot den helige Andes fullhet, och i hans kyrka får han

(hon) kalla Gud sin Fader. Också vi har tagit emot barnaskapets Ande. Låt oss därför tillsammans bedja så som Herren själv har lärt oss:

A. Vår Fader ...

Välsignelsen

Celebranten välsignar modern, fadern och alla närvarande.

C. Genom sin Son, född av jungfrun Maria, ger Herren alla mödrar glädje och låter hoppet om evigt liv lysa över deras barn. Må Gud välsigna dig, som nu får tacka Gud för ditt barn, så att du tillsammans med honom (henne) alltid prisar och lovar Gud, i Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

C. Gud, vår Fader, skänker både jordiskt och himmelskt liv. Må han välsigna dig och ge dig förmåga att tillsammans med din hustru i ord och föredöme bära det första vittnesbördet om vår tro, i Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

C. Herren vår Gud, har låtit oss födas på nytt till evigt liv. Må han välsigna er alla, så att ni alltid och överallt är levande lemmar i hans kyrka. Må han ge oss alla sin frid i Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

C. Välsigne er Gud allsmäktig,
Fadern ✠ och Sonen
och den helige Ande.

A. Amen.

Efter välsignelsen kan man sjunga en psalm som ger uttryck för påskglädje och tacksamhet, eller Marias lovsång (Magnificat). Föräldrarna kan, om de så vill, bära barnet till jungfru Marias bild och be »Var hälsad, Maria« eller en tyst bön om hennes beskydd.

Nöddop

Dopet förrättas normalt i kyrkan av en präst eller diakon. I nödfall kan vem som helst ge barnet nöddopet. Man öser då vatten tre gånger över barnets huvud med orden: Jag döper dig i Faderns och Sonens och den helige Andes namn. Om barnet tillfrisknar skall dopceremonierna senare kompletteras i kyrkan.

KONFIRMATIONENS (BEKRÄFTELSENS) SAKRAMENT

»Hjälparen, den heliga Anden som Fadern skall sända i mitt namn, han skall lära er allt och påminna er om allt som jag har sagt er« (Joh 14:26). »Hos var och en framträder Anden så att den blir till nytta« (1 Kor 12:7).

I konfirmationens sakrament uppfyller Jesus sitt löfte och ger oss Andens gåvor, så att vi som fullvuxna medlemmar kan vara till nytta för kyrkans gemenskap. Det som givits i dopet och påbörjats i vårt kristna liv blir nu bekräftat (konfirmation betyder bekräftelse).

I Apostlagärningarna (8:4–17) berättas om hur en diakon, Filippus, predikade och döpte i Samarien. Därefter kom apostlarna Petrus och Johannes dit, bad för de nydöpta och lade händerna på dem, och de fick den helige Ande. Så sker också nu: det är vanligtvis biskopen som meddelar konfirmationen.

Förberedelse för konfirmationen, xxx–xxx.

[491]

Doplöftena förnyas

Om konfirmationen meddelas under mässan, sätter sig biskopen i koret när evangeliet lästs, och konfirmanderna förnyar inför honom sina doplöften.

B. Tar ni avstånd från synden för att leva i Guds barns frihet?

- K. Ja.
 B. Tar ni avstånd från det ondas lockelse, så att synden inte kan behärska er?
 K. Ja.
 B. Tar ni avstånd från djävulen, som är syndens upphovsman och furste?
 K. Ja.
 B. Tror ni på Gud Fader allsmäktig, himmelens och jordens skapare?
 K. Ja.
 B. Tror ni på Jesus Kristus, hans enfödde Son, vår Herre, som föddes av jungfrun Maria, led, dog och blev begravnen, som uppstod från de döda och nu sitter på Faderns högra sida?
 K. Ja.
 B. Tror ni på den helige Ande, Herren och livgivaren, som i dag genom konfirmationens sakrament på ett särskilt sätt blir given åt er såsom åt apostlarna på Pingstdagen?
 K. Ja.
 B. Tror ni på den heliga katolska kyrkan, de heligas samfund, syndernas förlåtelse, köttets uppståndelse och ett evigt liv?
 K. Ja.
 B. Detta är vår tro, detta är kyrkans tro, som vi med glädje bekänner i Kristus Jesus, vår Herre.
 A. Amen.

Handpåläggningen

Biskopen inbjuder till en stunds bön i tystnad. Därefter lägger han och de assisterande prästerna händerna på konfirmandernas huvuden.

- B. Allsmäktige Gud, vår Herres Jesu Kristi Fader, genom vatten och helig Ande har du pånyttfött dessa dina tjänare och gjort dem fria från synden. Sänd till dem din helige Ande, tröstaren och försvararen; giv dem vishetens och förståndets Ande, rådets och styrkans Ande, kunskapens och gudsfruktans Ande och uppfyll dem med din fruktans Ande, genom Jesus Kristus, vår Herre.
 A. Amen.

Krismasmörjelsen

Faddern lägger sin högra hand på konfirmandens axel och nämner konfirmandens namn. Biskopen gör med krisma (en blandning av olja och balsam) korstecknet på konfirmandens panna och säger:

- B. N., tag emot inseglet på den helige ande som blir given åt dig.
 K. Amen.
 B. Frid vare med dig.
 K. Och med din ande.

Förbön

I form av en litanian ber man för de nykonfirmerade och för hela kyrkan.

- A. Herre, hör vår bön.

Biskopen avslutar litanian:

- B. Gud, du har givit den helige Ande åt dina apostlar för att de och deras efterträdare skulle förmedla hans gåvor till alla som tror. Hör i din nåd våra böner och utbred ditt evangelium även idag, så som du lät det förkunnas när kyrkan ännu var ung. Genom Jesus Kristus, vår Herre.
 A. Amen.

Efter denna bön fortsätter mässan med offertoriet.

Välsignelsen

Mässan avslutas med en trefaldig välsignelse:

- B. Må Gud den allsmäktige Fadern, som fött er på nytt genom vatten och helig Ande, och gjort er till hans älskade barn bevara er med en faders kärlek.
 A. Amen.
 B. Må hans ende Son, som lovat att sanningens Ande skall förbli i hans kyrka stärka er i bekännelsen av den sanna tron.
 A. Amen.
 B. Må den helige Ande, som tände kärlekens eld i lärjungarnas hjärtan, samla er till ett och leda er ända fram till glädjen i Guds rike.
 A. Amen.
 B. Välsigne er Gud allsmäktig, Fadern ✠ och Sonen ✠ och den ✠ helige Ande.
 A. Amen.
 B. Bekräfta, o Gud, vad du verkat i oss, och bevara den helige Andes gåvor i dina troendes hjärtan. Låt oss icke blygas att inför världen bekänna Kristus, den korsfäste och uppståndne, och i kärlek och trohet fullgöra hans bud. Genom samme Jesus Kristus, vår Herre.

Förnyelse av konfirmationens nåd, xxx.

UPPTAGNINGEN I KYRKAN

Den katolska kyrkan betraktar alla giltigt döpta såsom i princip redan tillhörande den katolska gemenskapen, som är en och inte delad och utrustad med alla de gåvor som Kristus ville ge sin kyrka. När en människa önskar att bli upptagen som fullvärdig medlem av den katolska kyrkans synliga gemenskap skall man först sörja för att hon får undervisning i kyrkans tro, med dess glädje och dess krav, samt andlig vägledning. Lämpligen kan en eller flera församlingsmedlemmar utses till faddrar med uppgiften att hjälpa den blivande katoliken att finna sig tillrätta i kyrkans liv och församlingens gemenskap.

Vuxna personer som är odöpta men som önskar motta dopet räknas som »katekumener« (personer som mottar undervisning) och blir stegvis förda in i kyrkan.

Den som tillhört ett annat kristet samfund och önskar att bli katolik upptas i kyrkans gemenskap genom en enkel ceremoni, helst inom ramen för mässan och med kommunionen som höjdpunkt. Lämpligen kan mässan firas i kretsen av några vänner och närstående. Prästen och den som skall upptas väljer tillsammans den lämpligaste formen. Om upptagningen sker utanför mässan utformas den som en Ordets liturgi. Den som upptagits bör därefter så snart som möjligt gå till kommunionen.

När dagen för upptagningen är bestämd kan den som skall upptas gå till bikt och avlösning. Han eller hon bör då för biktfadern (som inte behöver vara samma präst som den som förrättar upptagningen) nämna att bikten sker inför en förestående upptagning.

[492]

Upptagningen

Efter evangeliet säger prästen några ord, varvid han nämner dopets nåd som grunden för kyrkogemenskapen. Därefter riktar han följande (eller liknande) ord till den som skall upptas:

- P. N., efter moget övervägande och bön till den helige Ande begär du, av fri vilja, att få bli upptagen i den katolska kyrkans fulla gemenskap. Träd nu fram med din fadder (dina faddrar) och bekänn den katolska tron. I denna tro skall du (i dag för första gången) med oss få del i vår Herres Jesu Kristi eukaristiska måltid, som är tecknet på kyrkans enhet.

Den blivande katoliken läser tillsammans med de närvarande den nicenska trosbekännelsen och säger därefter ensam:

Kt. Allt, som den heliga katolska kyrkan tror, lär och förkunnar vara uppenbarat av Gud, det tror och bekänner jag.

P. Amen. Herren har i sin barmhärtighet fört dig till den katolska kyrkan. Han tar emot dig, för att du i den helige Ande skall ha fullkomlig gemenskap med oss i den tro som du nu har bekänt inför hans familj.

Därefter meddelar prästen konfirmationens sakrament, såvida man inte kommit överens om att vänta med detta till ett senare tillfälle.

I Kyrkans allmänna förbön ber man för den nya församlingsmedlemmen, som eventuellt även formulerar egna förböner. Följande är ett förslag till sådan bön:

L. För vår broder (syster) N., som har upptagits i den katolska kyrkans gemenskap: att han (hon) med den helige Andes hjälp förblir sin kallelse trogen, ber vi dig, o Herre.

A. Herre, hör vår bön.

L. För vår församling: att den i ord och handling vittnar om Kristus, som utgav sig för oss, ber vi dig, o Herre.

A. Herre, hör vår bön.

L. För alla som tror på Kristus: att deras tro blir stärkt och fördjupad, och att vår enhet blir mer och mer synlig för världen, ber vi dig, o Herre.

A. Herre, hör vår bön.

L. För den kyrka (det samfund) där N. tog emot dopet: att Kristus där blir ständigt mera känd och förkunnad, ber vi dig, o Herre.

A. Herre, hör vår bön.

L. För alla som längtar efter tron och ett andligt hem: att Gud i sin nåd för dem fram till sanningens fullhet i Kristus, ber vi dig, o Herre.

A. Herre, hör vår bön.

L. För alla människor på vår jord: att Gud skänker världen fred och rättvisa, ber vi dig, o Herre.

A. Herre, hör vår bön.

L. För oss som är samlade här: att vi intill slutet håller fast vid den tro som vi fått som en gåva av Gud, utan egen förtjänst, ber vi dig, o Herre.

A. Herre, hör vår bön.

P. Allsmäktige, evige Gud, tag emot vår bön och låt oss alltid tjäna dig i tacksamhet och med villigt hjärta. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

Prästen och de närvarande ger nu den nyblivne katoliken fridshälsningen. Om upptagningen äger rum utanför mässans ram ber man så Herrens bön.

FÖRSONINGENS (BOTENS) SAKRAMENT

[493]

På kvällen samma dag, den första i veckan, satt lärjungarna bakom reglade dörrar av rädsla för judarna. Då kom Jesus och stod mitt ibland dem och sade till dem: »Frid åt er alla.« Sedan visade han dem sina händer och sin sida. Lärjungarna blev glada när de såg Herren. Jesus sade till dem igen: »Frid åt er alla. Som Fadern har sänt mig sänder jag er.« Sedan andades han på dem och sade: »Ta emot helig Ande. Om ni förlåter någon hans synder, så är de förlåtna, och om ni binder någon i hans synder, så är han bunden.« Joh 20:19-23

Dagligen blir vi påminda, genom tidningar, radio och TV, om all den

ondska och orättfärdighet som finns i världen. Ingen är utan skuld. Men det onda har inte sista ordet. Jesus Kristus, Guds Lamm, tar bort världens synd genom sitt offer för oss (jfr Joh 1:29).

Att bikta och att göra bot, det är att ta emot Guds förlåtelse och kraft, det är att låta Kristi seger ta konkret form i mitt eget liv — den del av världen som just jag har ansvar för. I lojalitet med församlingen, min omgivning, mina medmänniskor, tar jag på mig mitt ansvar och nämner min egen skuld vid namn, samtidigt som jag bekänner min vilja till omvändelse, till ett bättre liv, i Jesu Kristi kraft, med honom.

Att bikta regelbundet är att ständigt på nytt och mer medvetet gå in i gemenskapen med Gud och människorna. Ty ingen av oss lever bara för sig själv. Men synden är att välja bara sig själv. Synd är frivillig handling. Vi är fria att välja vår egen tillfredsställelse och att blunda för andras behov och vår egen djupaste kallelse till fullkomlighet. Bot är att kämpa mot denna svaghet, med Kristi kors som vapen.

Också bikten är en frivillig handling. Att bikta kan tyckas vara något förödmjukande, men i själva verket är bikten ett uttryck för vår mänskliga värdighet. För när vi biktat tar vi ansvar för våra misstag och får upprättelse. När vi får formulera både vår synd och vårt avståndstagande från synden och vår vilja att hålla fast vid Herren, då mognar vi som människor och som kristna.

Därför tar vi ofta och gärna emot denna Herrens stora påskgåva till oss, förlåtelsens gåva till ny kraft i kampen mot det onda i den värld som var och en av oss är en del av.

Guds bud

När vi speglar oss i Guds bud kan det i förstone förefalla som om vi var tämligen felfria. Vi tillber inga avgudar, stjäla inte, mörda inte, vittnar inte falskt ...

Men i ljuset av lagens sammanfattning *Du skall älska Herren, din Gud, av hela ditt hjärta och med hela din själ och med hela din kraft och med hela ditt förstånd, och din nästa som dig själv* ser det annorlunda ut. Jag har inte tillbett avgudar, men jag har gjort allt annat än Gud till huvudsaken i mitt liv. Jag har inte stulit, men jag har behållit mycket för mig själv, medan andra har fått svälta. Jag har inte mördat, men jag har dag ut och dag in sårat andra, talat illa om dem och ljutit för dem. Jag har inte vittnat falskt, men jag har heller inte givit uppmuntran så som jag själv behöver få uppmuntran, jag har inte ens ansträngt mig för att visa förståelse ...

I många fall blir det vi *inte* gör till större skada än ett häftigt ord som man genast ångrar eller ett vredesutbrott som snart är över.

Bergspredikan

Jesu bergspredikan (Matteus, kapitel 5-7) talar om hur en Kristi lärjunge bör vara. Det är inte en biktsspegel och inte en serie förhållningsorder, utan en ny väg. Jesus vill lära oss att tänka på ett nytt sätt, i en annan riktning än »världens barn«.

»Ni hart hört att det blev sagt ... Men jag säger er.« På modern svenska kan det sägas så: om du vill vara min lärjunge så är det inte nog med att du försöker vara en vanlig hygglig och laglydig människa. Kärleken ställer större krav.

Bikten vill fostra oss till att bli Jesu sanna lärjungar, att inte kapitulera för vår egen ofullkomlighet utan att sträva efter att älska varandra så som han har älskat oss, utan förbehåll.

Verklig synd

Bristen på mod är en vanlig synd som man ogärna inser och erkänner. Någon blir angripen, med knyttnävar eller med skvaller, någon blir antastad inför våra ögon och öron — och vi ingriper inte. Eller: vi sjunger ut mot någon som vi redan har övertaget över men tiger när det gäller någon som sitter ett pinnhål högre.

Det finns andra exempel på »hemliga brister« (jfr Ps 19:13). Vem märker själv hur ofta han felar?« — Bed Gud om hjälp att bli medvetnare och ärligare. Du kan också be din biktspädd om hjälp att se klarare.

Det är lätt att fuska bort bikten med strunt och ofullständigheter. »Jag har försummat söndagsmässan.« Varför? Om jag var förhindrad, då är det ju ingenting att bika. Men om skälet var andlig lättja och likgiltighet, då är det fara å färde. Om jag föll för frestelsen att tjäna min bekvämlighet i stället för att tjäna Herren — då skall jag bika det!

Skilj på dåligt samvete och verklig skuld. (Om du inte kan se skillnaden, så fråga din biktspädd.) Kanske du känner obehag för att du har gjort bort dig. Det räcker kanske som bot. Det är viktigare att bika ett fullt trick som ingen har märkt eller ett ont uppsåt som misslyckats.

Belasta dig inte med dåligt samvete. Du har kanske varit i en valsituation där du varit tvungen att välja mellan två onda ting. Om du

har gjort så gott du kunnat, så behöver du inte grubbla mer över den saken. Det verkar bara förlamande. Den rätta ångern däremot är renande och leder ut ur förlamningen, till upprättelse och nytt mod.

Tänk också på det goda som du har fått göra, och tacka Gud som verkar i oss både vilja och gärning (jfr Fil 2:13)! Om du av egen skuld har gjort mindre än du kunde och borde, bikta då det. Och kom ihåg att ingen är urskuldad bara därför att en annan har burit sig illa åt. I bikten handlar det om dina fel, inte om andras.

Tänk igenom dina relationer, men stanna inte vid ytligheter. Gå djupare, rannsaka dina avsikter, oviljan som du inte vill se i ögonen.

Guds ord

»Ditt ord är en lykta för min fot, ett ljus på min stig« (Ps 119:105). Tag vara på den dagliga bibelläsningen, öppna ditt hjärta för vad Gud vill säga just dig. I Skriften finner du hjälp att se den fullkomlighet som Herren kallar dig till. Bed den helige Ande om större insikt och om ett villigt hjärta.

Bland de ord som du ofta bör ha i åtanke i detta sammanhang är de där Jesus förklarar vad vi skall bli dömda på, nämligen vårt förhållande till dem som behöver oss (jfr Matt 25:31–46). Se Barmhärtighetens verk, xxx.

Biktens frukt

Bikten — botens sakrament — botar oss från vår synd, men är också en botövning. Att biktas är obehagligt. Men att bli förlåten, avlöst, avbördad — det är glädje.

Låt dig inte tyngas av insikten om din otillräcklighet. Otillräcklighet är inte synd utan snarare tecken på dina möjligheter, en öppenhet för Guds nåd som förmår allt. Herren kallar dig till fullkomlighet, det är därför du känner dig så ofärdig. Men ingen blir färdig på en dag.

Jesus är vårt liv (jfr Joh 14:6). Liv innebär växt. Vår kallelse är att inte nöja oss med att vara som vi är utan att bli fullvuxna och nå en mognad som svarar mot Kristi fullhet (jfr Ef 4:13). Att inte vilja växa är synd. Att anse sig färdig och mena att man blivit så bra man kan bli, det är att säga nej till Guds nåd, till det gudomliga livets krafter. Genom bikten får du inte bara förlåtelse utan också mer kraft till ett heligt liv.

Befrielse och frid

Världens människor känner samhällets tryck och krav, tvånget att hålla masken och visa sig perfekt. En kristen människa är fri från den pressen. Varje mässa börjar med syndabekännelsen, för i den kristna församlingen får vi tillstå våra brister. Där behöver vi inte förstå oss, där får vi vara ärliga inför oss själva och varandra.

Andra må tycka att vi får förlåtelse väl lättvindigt. Än sen! Gud vill att vi skall leva som befriade människor. Den som är nedtyngd förmår inte sprida hopp och glädje. Därför blir en god bikt till nytta inte bara för dig själv utan också för din omgivning. »Guds frid, som är bättre än allt vårt förstånd, skall ge era hjärtan och era tankar trygghet i Kristus Jesus» (Fil 4:7).

Fråga dig alltså bland annat följande:

- På vilka punkter har jag överträtt Guds bud, om jag tänker över dem i Bergspredikans anda?
- Vilka är mina »hemliga brister« som jag knappast vågar erkänna ens för mig själv?
- Vilka är mina verkliga fel och försummelser i förhållande till andra (familj, släkt, vänner, arbetskamrater, samhället ...)
- Har jag undanhållit de svagaste min hjälp, dem som Kristus särskilt identifierar sig med?
- Gud kallar mig att sträva efter fullkomlighet. På vilka punkter har jag vägrat att ta itu med mig själv?
- Vilka uttryck har min egoism och bekvämlighet tagit sig? Min feghet?
- Jesus är mitt föredöme, han är vägen, sanningen och livet. Hur har jag försökt rätta mitt liv efter hans? Vad har jag gjort för att fördjupa mitt förhållande till honom? Vad har jag försummat?

Med Guds hjälp kommer du med tiden att lära dig ställa dina egna frågor, allteftersom du lär känna dina svagheter och Herrens kallelse.

Herrens bud

Jag är Herren, din Gud:

- I. Du skall inte ha andra gudar vid sidan av mig.

- II. Du skall inte missbruka Herrens, din Guds, namn

- III. Tänk på att hålla sabbatsdagen helig.

- IV. Visa aktning för din far och din mor.

- V. Du skall inte dräpa.

- VI. Du skall inte begå äktenskapsbrott.

- VII. Du skall inte stjäla.

- VIII. Du skall inte vittna falskt mot din nästa.

- IX. Du skall inte ha begär till din nästas hustru.

- X. Du skall inte ha begär till din nästas hus eller något annat som tillhör din nästa.

Jfr 2 Mos 20:3–17

Förbered dig på bikten med samvetsrannsakan och bön (xxx–xxx). Efter bikten: tacka Gud för hans nåd och be om kraft.

[494]

Samvetsrannsakan

Varje människa syndar dagligen och på många sätt. Gud begär inte av oss att vi skall vara felfria, men väl att vi skall sträva efter fullkomlighet. Det vill säga: att vi skall vända oss mer och mer från det onda och mer och mer till det goda.

Fråga dig därför vad som är emot Guds vilja, men framför allt: sträva efter att vara en Kristi efterföljare, en sann lärjunge till Människosonen, vår förebild i allt. Då skall hans Ande undervisa dig om vad som är rätt och orätt.

»Älska varandra så som Jag har älskat er«

Tänk på dem som du umgås med: familj, vänner, kolleger ... Fråga dig:

- Har jag gjort dem illa, med eller utan deras vetskap?
- Har jag av feghet eller lättja underlåtit att visa dem omsorg?
- Har jag önskat ont över någon?
- Har jag låtit egna intressen gå före andras väl?
- Har jag låtit någon bli lidande på min själviskhet, mina krav?
- Gör jag livet lättare eller tyngre för min omgivning?
- Har jag varit hänsynslös, i affärer, i det sexuella, i andra sammanhang?

»Ni kan inte tjäna både Gud och Mammon«

Det finns ett samband mellan världens nöd och ditt begär efter onödiga saker, din oärlighet och din egoism. Det är omöjligt att leva ett kristet liv utan försakelse.

Fråga dig:

- Har lusten att äga saker varit viktigare för mig än mina relationer till människor?
- Är pengar och status viktigare för mig än andras behov, än min egen själ?

»Älska era ovänner — Saliga de som håller fred«

Vi sätts ibland på svåra prov för att kunna växa och mogna som människor.

Fråga dig:

- Har jag varit en Jesu lärjunge eller har jag valt den bekvämare lösningen?
- Har jag ställt högre krav på andra än på mig själv?
- Har jag ältat oförrätter, verkliga eller inbillade?
- Har jag förlåtit?
- Har jag bett om förlåtelse?

»Var fullkomliga«

Gud har skapat oss med kropp och själ och givit oss ansvar för vår och andras hälsa och välbefinnande.

Fråga dig:

- Har jag vanvårdat eller skadat mig själv eller andra till kropp eller själ?
- På vilka punkter har jag undvikit att ta itu med mig själv?
- Har jag gjort mig beroende av tobak, droger, alkohol?
- Är jag oärlig, tjatig, grälsjuk, stingslig, ovillig?
- Har jag givit mig hän åt orena tankar och handlingar?

- Har jag glömt att min kropp är den helige Andes tempel?
- Har bönen och det andliga livet fått tillräcklig plats i mitt liv?

»Döm inte så skall ni inte bli dömda«

Fråga dig:

- Har jag tyckt mig vara bättre än andra?
- Har jag försökt förstå och urskulda i möjligaste mån?
- Har jag i onödan talat illa om andra?
- Har jag låtit bli att ta andra i försvar så som jag själv skulle vilja bli försvarad?
- Har jag tryckt ner någon i stället för att uppmuntra?
- Har jag dömt människor efter deras yttre?

»Älska Herren din Gud«

Fråga dig:

- Vad har jag gjort eller försummat för att stärka och växa i min tro?
- Håller min insikt i tron jämna steg med min allmänbildning?
- Vad gör jag för att visa min kärlek till Gud?
- Har jag hängett mig åt modlöshet i stället för att be och hoppas på Gud?
- Har jag låtit mig nedslås av egen svaghet, andras fel eller kyrkans brister i stället för att lita på Guds kraft?
- Har jag försummat min församling?
- Har jag glömt att söndagen är Herrens dag?
- Tackar jag Gud i alla livets skiften, ger jag Gud äran?

»Älska din nästa som dig själv«

Meditera över dessa Skriftens ord:

Kärleken är tålmodig och god. Kärleken är inte stridslysten, inte skrytsam och inte uppblåst. Den är inte utmanande, inte självisk, den bruser inte upp, den vill ingen något ont. Den finner inte glädje i orätten, men gläds med sanningen. Allt bär den, allt tror den, allt hoppas den, allt uthärdar den.

1 Kor 13:4–7

»Ni är jordens salt«

Att protestera mot orättvisor, att stödja alla goda krafter i samhället att lojalt sköta sitt arbete och sina medborgerliga plikter hör med till ett kristet liv. Också de internationella frågorna angår oss, som bekänner att alla är bröder och systrar och att Gud är allas Fader. »Inte alla som säger; 'Herre, Herre' till mig skall komma in i himmelriket, utan bara de som gör min himmelske Faders vilja« (Matt 7:21).

Fråga dig:

- Har min tro visat sig i vardagen, ute i samhällslivet?
- Har den begränsat sig till ord utan handling?
- Har jag bidragit till splittring i stället för att försöka ena?
- Har jag slagit mig till ro med de klyftor som finns mellan mig och andra?
- Vad har jag egentligen gjort för att utbreda Kristi rike, som är sanningens och fridens, rättvisans och kärlekens rike?
- Har jag varit en god representant i min miljö för kyrkan och kristendomen?
- Har jag anpassat mig till denna världen i stället för att visa på en alternativ livsstil?

[495]

I

Allmän självvrannsakan före bikten:

Jesus säger:

Ni är jordens salt.

Men om saltet mister sin kraft,
hur skall man få det salt igen?

Ni är världens ljus.

En stad uppe på ett berg kan inte döljas.

På samma sätt skall ert ljus skall lysa för människorna,
så att de ser era goda gärningar
och prisar er fader i himlen.

Matt 5:13, 14, 16

Var oförvitliga och rena,
Guds fläckfria barn
mitt i ett ont och fördärvat släkte,
där ni lyser som stjärnor på himlen
när ni håller er till livets ord.

Jfr Fil 2:15–16

Guds ord är levande och verksamt.
Det är skarpare än något tveeggat svärd
och tränger så djupt
att det skiljer själ och ande,
led och märg
och blottlägger hjärtats uppsåt och tankar.
Ingenting kan döljas för honom,
och allt skapat ligger naket och blottat för hans öga.
Och inför honom är det vi skall avlägga räkenskap.

Heb 4:12–13

Vad köttet ger är lätt att se:
otukt, orenhet, liderlighet,
avguderi, trolldom, fiendskap,
strider, ofördragsamhet, vrede,
intriger, splittringar, kätterier,
maktkamp, dryckenskap, utsävningar
och annat av samma slag.
De som gör sig skyldiga till sådant
skall inte få del i Guds rike.
Men andens frukter är:
kärlek, glädje, frid,
tålmod, vänlighet, godhet,
trofasthet, ödmjukhet och självbehärskning.
Mot sådant vänder sig inte lagen.
De som tillhör Kristus Jesus
har korsfäst sitt kött med alla dess lidelser och begär.

Jfr Gal 5:19–24

Kärleken är tålmodig och god.
Kärleken är inte stridslysten, inte skrytsam och inte uppblåst.
Den är inte utmanande, inte självisk
den bruser inte upp, den vill ingen något ont.
Den finner inte glädje i orätten,
men gläds med sanningen.
Allt bär den, allt tror den,
allt hoppas den, allt uthärdar den.

1 Kor 13:4–8

Jesus sade:
Det är inte de friska som behöver läkare,
utan de sjuka.
Gå och lär er vad som menas med orden:
Barmhärtighet vill jag se och inte offer.
Ty jag har inte kommit för att kalla rättfärdiga,
utan syndare.

Matt 9:12–13

Omvänd dig och tro på evangeliet!

Jfr Mark 1:15

Alla har syndat och gått miste om härligheten från Gud.
och utan att ha förtjänat det blir de rättfärdiga
av hans nåd,
eftersom har har friköpt dem genom Jesus Kristus.

Rom 3:23–24

Om vi säger att vi är utan synd,
bedrar vi oss själva,
och sanningen är inte i oss.
Om vi bekänner våra synder
är Gud trofast och rättfärdig
så att han förlåter oss synderna
och renar oss från all orättfärdighet.
Om vårt hjärta dömer oss
är Gud större än vårt hjärta och förstår allt.

1 Joh 1:8–9; jfr 3:19–20

- Hur nalkas jag försoningens sakrament?
- Inser jag att Gud har ett anspråk på mig, att han har rätt att säga till mig: »Du skall«? Eller söker jag bara att bli förstådd?
- Vägrar jag att växa?
- Bidrar jag med mitt sätt att tänka och leva till att sudda ut gränserna mellan rätt och fel, sanning och lögn, i samhället och kyrkan, genom att alltid psykologisera bort ansvaret och därmed omyndigförklara människan?
- Bidrar jag till attityden att ingenting egentligen spelar så stor roll?
- Tänker jag på mitt ansvar inför evigheten?
- Går jag till bikt av uppriktig längtan efter andlig rening, omvändelse och förnyelse av mitt liv, så att jag kommer närmare Gud? Eller betraktar jag bikten snarast som en börda, plikt eller formalitet som måste uppfyllas (kanske så sällan som möjligt)?
- Vill jag kanske bara ha Guds godkännande av min medelmåttighet?
- Har jag i min förra bikt glömt bort allvarliga synder eller tigit om dem?
- Har jag fullgjort den föreskrivna boten?
- Har jag gottgjort den skada jag eventuellt har vållat (återställt det stulna, försökt gottgöra förtal, etc)?
- Har jag gjort allvar av föresatsen att inte mera synda?

II

Herren säger:

Du skall älska Herren, din Gud,
av hela ditt hjärta,
av hela din själ,
av hela ditt förstånd
och av hela din kraft.

Mark 12:30

- Kan man verkligen säga att jag älskar och fruktar Gud över allt annat, i avsikt och handling, så att mitt personliga program är att leva efter hans bud?
- Älskar jag honom som min himmelske Fader?
- Är det honom jag söker i allt jag gör? Eller är jag mest upptagen eller intresserad av mina egna bekymmer?
- Tar jag min tillflykt till honom i svårigheter, tvivel och modlöshet? Eller trivs jag med min självömkän?
- Tackar jag för vad jag är och vad jag fått?
- Betraktar jag livet som en gåva och en nåd som skall tas emot med öppna armar, eller snarare som ett bankkonto på vilket jag gör mina insättningar och har rättighet att få ut så mycket ränta som möjligt i form av hälsa, tillfredsställelse, njutning, pengar, status, inflytande?
- Vill jag krampaktigt kontrollera och planera allt (till och med livets början och slut), eller är jag öppen för överraskningar, oväntade glädjeämnen eller utmaningar, som försynen håller i beredskap?
- Ser jag detta livet som ett förstadium till det eviga livet? Och prövningarna som ett led i min fostran, min »utbildning till människa«?
- Hur stark är min tro på Gud, han som talar till oss genom Jesus Kristus?
- Har jag hållit fast vid kyrkans lära utan att vackla?
- Har jag alls ägnat tid åt att fördjupa min tro genom att lyssna till och läsa Guds ord?
- Har jag försökt att hålla mina kunskaper om den katolska tron på samma nivå som min allmänbildning?
- Har jag inför andra bekänt min tro på Gud och kyrkan, eller skäms jag snarare för den?
- Är min tro bara en privatsak, som jag vill låtsas om så litet som möjligt?
- Har jag bätt varje morgon och varje kväll?
- Försummar jag förbönen?
- Lyfter jag mitt hjärta upp till Gud i ordlös bön någon gång under dagens lopp?
- Är min bön ett uppriktigt samtal med Gud eller mest en mekanisk handling?
- Frambär jag mitt arbete, min glädje och mina bekymmer som en offergåva åt Herren?
- Tar jag min tillflykt till honom i frestelsen?
- Missstror jag hans förmåga och vilja att bära och hjälpa mig?
- Har jag vördnad och respekt för Guds namn, eller missbrukar och

vanhelgar jag det?

- Firar jag söndagen som Herrens dag?
- Deltar jag aktivt, med vördnad och med uppmärksamhet, varje söndag och påbjuden festdag i kyrkans liturgiska bön, framför allt i mässan?
- Har jag kanske egentligen andra gudar åt vilka jag ägnar mina bästa krafter, dvs. saker som lockar mig och som jag litar på mera än Gud, till exempel pengar, horoskop, spiritism, eller andra vidskepelser?

III

Herren säger:

Mitt bud är detta:

att ni skall älska varandra,
så som jag har älskat er.

Joh 15:12

- Vad skulle en utomstående iakttagare säga om min behandling av andra?
- Älskar jag verkligen min nästa, eller använder jag mina bröder och systrar som medel för mina egna syften?
- Har jag vållat anstöt hos någon med vad jag sagt eller gjort?
- Betraktar jag mig som domare av andra, som skall betygsättas av mig (Väl godkänd, Godkänd, Underkänd)?
- Har jag visat tålmod, vänlighet, ömhet och verklig kärlek inom min familj?
- Har jag berett de andra glädje? Har jag tänkt på deras bästa?
- Har jag — som barn — lytt mina föräldrar, hedrat dem, och hjälpt dem i deras andliga och materiella behov?
- Försummar jag mina gamla och ensamma föräldrar?
- Har jag — som förälder — tänkt på mina barns kristna uppföstran?
- Förstår jag att mitt eget exempel är det effektivaste medlet att uppmuntra barnen till (eller avskräcka dem från) ett liv som levande kristen?
- Har jag hånat eller slagit mina barn?
- Har jag fått dem att tappa modet och självförtroendet?
- Har jag missbrukat min föräldraauktoritet på annat sätt?
- Låter jag mitt barn känna att det står i vägen för mitt självförverkligande?
- Betraktar jag mitt yrke och min fritid som viktigare än min uppgift som förälder?
- Har jag varit absolut trogen i mitt äktenskap, i tanke och handling?
- Betraktar jag mitt och andras äktenskap som något Gud har sammanfogat, som en del av hans plan med skapelsen? Eller ser jag det bara som ett praktiskt arrangemang tillsvidare mellan två personer som passar varandra?
- Har jag uppfyllt mitt äktenskapslofte att älska och ära min make eller maka i lust och nöd, alltså också i äktenskapets svåra stunder?
- Älskar jag min make (maka) för var han (hon) är eller för vad jag vill jag kan få ut av honom (henne)?
- Utnyttjar jag min make (maka) som medel för mina syften eller mina psykiska och fysiska behov?
- Låter jag det sexuella samlivet uttrycka självutgivande, ömhet, osjälviskhet och omtanke?
- Fantiserar jag om en frihet till lågpris: utan bindningar, beroende och personligt ansvar?
- Betraktar jag de barn Gud kan vilja ge oss som ett hinder, ett streck i räkningen, eller som den värdefullaste gåva som finns, värd stora uppoffringar om nödvändigt?
- Har jag skänkt något till de nödlidande, eller tänker jag bara på egna behov?
- Bidrar jag genom mina attityder till ett klimat av vänlighet och omsorg om invandrare, handikappade, gamla, avvikande, människor av andra raser, andra åsikter och annan tro än jag själv?
- Har jag respekterat varje människas värdighet som Guds okränkbara avbild (även de obegåvade, besvärliga och asociala, alkoholister och narkomaner, de förståndshandikappade, de improduktiva, de ofödda, de obotligt sjuka)?
- Förverkligar jag kallelsen jag fick genom konfirmationen, att vittna om Kristus, att »sprida en doft av Kristus« i världen?
- Bidrar jag efter bästa förmåga till att Kristus blir känd bland nya

- människor?
- Är jag en tillgång eller en belastning för kyrkans goda namn?
- Bidrar jag till kyrkans behov, ekonomiskt, med min tid, mina idéer och talanger?
- Ber jag för kyrkan, för min församling, för dem som deltar i samma gudstjänst?
- Ber jag för de kristnas enhet, för missionen, för freden och rättvisan världen över?
- Ber jag för kyrkans tjänare? Eller nöjer jag mig med att kritisera dem (som kanske är förhindrade att försvara sig på grund av sin tystnadsplikt)?
- Vill jag bidra till att skapa ett samhälle som är bättre för nästa generation?
- För minoriteter, flyktingar och förföljda? Eller bryr jag mig bara om min egen lilla värld?
- Kan jag ärligt säga att mitt sätt att leva har varit ett bidrag till rättvisan, ärligheten, den goda andan och harmonin i vår värld?
- Är jag medveten om att världen, jorden och miljön är Guds skapelse, som jag har ansvar för? Smutsar jag ner i naturen?
- Är jag trogen i det lilla, i arbetet, gentemot mina uppdragsgivare, som medborgare?
- Är jag absolut ärlig i ekonomiska ting?
- Betraktar jag mitt arbete som ett sätt att tjäna andra människor, att delta i ett meningsfullt sammanhang, att tillsammans bidra till Guds rikes byggnad? Eller bara som ett nödvändigt ont, en språngbräda att göra karriär, bli känd och viktig, få högre inkomst?
- Har jag tänkt på att jag medarbetar i skapelsen, som Guds verktyg?
- Är jag hederlig i arbetet?
- Gör jag det jag har betalt för?
- Ger jag rimlig ersättning för andras arbete?
- Utför jag alltid det jag lovat?
- Vill jag göra arbetet så omsorgsfullt och kvalificerat som möjligt, med berättigad yrkesstolthet? Eller fuskar jag?
- Visar jag respekt för samhällets tjänare när de gör sin plikt — de ansvariga, politikerna, myndigheterna, poliser, ordnings- och parkeringvakter?
- Ber jag för vårt lands ledning, statschefen, statsministern, regeringen, riksdagsledamöterna, lokalpolitikerna i deras ofta otacksamma uppgift? Eller betraktar jag dem som lovligt byte för mitt förakt, som om jag själv stod utanför eller ovanför samhällsgemenskapen?
- Är jag villig att själv ta ansvar för politiken och för ett bättre samhälle?
- Betraktar jag politiken som en tjänst åt andra eller bara som en möjlighet till karriär, makt och inflytande över andra?
- Accepterar jag korruption och politikerförakt som något naturligt och ofrånkomligt?
- Om jag själv har ansvar eller utövar makt: gör jag det då som en tjänst eller som ett sätt att manipulera andra?
- Missbrukar jag makten?
- Gör den mig blind för de enkla människorna och deras behov?
- Håller jag mig alltid till sanningen?
- Håller jag mina löften?
- Har jag skadat någon med lögnar, förtal, hånfulla ord, förhastade omdömen?
- Har jag avslöjat förtroenden?
- Har jag skrivit falska intyg?
- Finner jag nöje i att berätta om andras olyckor eller svagheter?
- Tänker jag på att jag skall avlägga räkenskap för »varje onyttigt ord« (Matt 12:36)?
- Hur mycket mer då inte tomt prat och elakheter?
- Tänker jag på att det jag säger skall bygga upp och inte riva ner?
- Hur umgås jag med massmedierna?
- Har jag skadat någon, medvetet eller genom slarv?
- Utsatt någon för livsfara, i trafiken, i yrkesutövningen, i upprörda situationer?
- Har jag kört bil berusad?
- Har jag skadat någons rykte och goda namn?
- Har jag rätt någon till abort eller själv gjort eller medverkat vid abort?
- Visar jag hat mot någon?

- Har jag allvarligt funderat på självmord eller försökt ta livet av mig?
- Gör jag allt i min makt för att komma över ovänskap, gräl, häftighet, vrede, småsinthet, dåligt humör?
- Tycker jag om att plåga andra, i handlingar eller med små pikar?
- Har jag någonsin medvetet försummat att vittna till någons förmån?
- Har jag av feighet låtit bli att försvara andra för angrepp till kropp eller själ?
- Har jag plågat djur?
- Har jag skadat andras egendom, stulit, snattat i affärer eller lagt beslag på saker som andra förlorat?
- Har jag samvetsgrant återställt det jag lånat?
- När jag själv utsätts för orättvisa, är jag då öppen för fred och försoning för Kristi skull?
- Har jag strävat efter att förlåta, eller hyser jag fortfarande agg och hämndbegär?
- Är jag inkräkt i mig själv och mina egna olyckor?

IV

Herren säger:
Den som har mina bud och håller dem,
han är den som älskar mig

- Vad vill jag egentligen med mitt liv?
- Ser jag människan främst som Guds avbild och partner, eller mest som en maskin med biologiska och psykologiska behov som skall tillfredsställas?
- Strävar jag efter fördjupning eller nöjer jag mig med ytlighet och medelmåttighet?
- Vill jag komma vidare, genom ett personligt böneliv, meditation, andlig läsning, mottagandet av kyrkans sakrament och frivillig självdisciplin?

- Förstår jag att bara den som lärt sig säga »nej« kan mena något med sitt »ja«?
- Är jag fast besluten att lägga band på mina personliga svagheter, mina hemliga brister och onda böjelser, som avund, kärlekslöshet mot de närmaste, måttlöshet i alkohol eller tobak, droger, ett egoistiskt sexliv?
- Anser jag mig bättre än andra och betraktar dem med överlägsenhet?
- Är jag mycket känslig när jag blir illa behandlad men utan inlevelse i andras svårigheter?
- Vill jag dominera över andra, öppet eller med förfinade metoder?

- Hur använder jag min tid, mina krafter, mina talanger?
- Använder jag dessa gåvor till Guds ära och goda gärningar?
- Är jag arbetsnarkoman, på bekostnad av mina krafter och mitt familjeliv?
- Är jag lat eller slösar bort tiden?
- Är jag närvarande i nuet, eller drömmer jag mest om det förflutna eller framtiden och uppskjuter att ta ansvar för nuet?

- Accepterar jag med tålamod och hopp livets ofrånkomliga sorger och motgångar?
- Ser jag motgångarna som en utmaning, ett Guds försök att säga mig något, eller betraktar jag mig bara som offer för orättvisa omständigheter?
- Bereder jag mig på min död, som om den kunde inträffa i dag?
- Tänker jag på min död som en övergång till det eviga livet tillsammans med Kristus?

- Hur har jag efterlevt kyrkans bud om fasta och abstinens under fastetiden?
- Bryr jag mig om budet om återhållsamhet med mat och njutningar på fredagarna?
- Har jag hållit fastan och abstinensen på Askonsdag och Långfredag?

- Betraktar jag kroppen – min egen och andras – med den vördnad som tillkommer den helige Andes tempel?
- Tänker jag på att kroppen är kallad till uppståndelsen, ett tecken på Guds absolut trogna kärlek, platsen där jag möter Gud, världen och de andra, det viktigaste uttrycket för vad jag är och vill? Eller ser jag den bara som objekt för min planering, som medel för tillfredsställelse och välbefinnande?
- Bejakar jag Jesu ord att sexuallivets plats är äktenskapet? Att det är en del av ett sakrament? Eller har jag banaliserat det, växlat ner det i småmynt?
- Bevakar jag mina blickar?
- Finner jag nöje i tvetydigt tal och uppträdande, att flörta, utmana, testa min attraktivitet?
- Respekterar jag andras kroppsliga integritet?
- Är jag på jakt efter tillfälliga förbindelser?
- Har jag gett vika för mina onda böjelser?
- Har jag ägnat mig åt pornografi och annat som strider mot kroppens helighet och min mänskliga värdighet?
- Har jag genom eget exempel fått andra att synda?
- Bidrar jag till ett klimat av renhet och inre frid?

- Mår jag illa därför att jag egentligen lever mot mitt samvete, av slöhet, feghet eller hyckleri?
- Har jag alltid strävat att handla rätt, i den frihet till vilken Kristus har befriat mig, eller föredrar jag att resignera inför mina svagheter?

[496]

Bön före bikten

Herre, kom ihåg din barmhärtighet,
den godhet du alltid har visat.
Glöm min ungdoms synder, allt jag brutit,
tänk på mig i din trofasthet,
Herre, du som är god.

Ps 25:6–7

Gör mig fri från all min skuld
och rena mig från min synd.
Jag vet vad jag har brutit,
min synd står alltid inför mig.
Skapa i mig, Gud, ett rent hjärta,
ge mig ett nytt och stadigt sinne.

Ps 51:4–5, 12

Fader, jag har syndat inför dig,
jag är inte mer värd att kallas ditt barn.
Gud, var nådig mot mig syndare.

Luk 15:18; 18:13

Gud, barmhärtighetens Fader,
jag säger som den förlorade sonen:
»Jag har syndat mot himlen och mot dig,
jag är inte längre värd att kallas ditt barn.«
Kristus Jesus, världens Frälsare,
jag säger som rövaren, för vilken du öppnade paradiset port:
»Kom ihåg mig, Herre, när du kommer med ditt rike.«
Helige Ande, kärlekens källa,
jag åkallar dig med hopp och tro:
»Rena mig, låt mig leva som ett ljusets barn.«

Herre Jesus,
du ville kallas syndarnas vän.
Befria mig genom din döds och din uppståndelses hemlighet
från alla mina synder.
Befria mig från det förflutna som tynger mig.
Låt din frid bo i mitt hjärta,
så att jag blir fri att bära frukt
i kärlek, i rättfärdighet, i sanning.

Herre Jesus, Guds Son,
förbarma dig över mig syndare.

ORDNING FÖR ENSKILD BIKT

[497]

Man kan bikta i en biktstol, i ett samtalsrum eller på annan plats, knäböjande eller sittande. Kom ihåg att botens sakrament är ett möte och ett samtal med Jesus Kristus. Prästen är Kristi representant, som handlar på hans uppdrag. Prästen representerar också kyrkan, dina medkristna, eftersom bikten är uttryck för att du vill leva i försoning och solidaritet med de andra döpta.

Inledningen

Prästen tar emot biktbarnt med en hälsning. De gör tillsammans korstecknet och säger:

A. I Faderns och Sonens ✠ och den helige Andes namn. Amen.
P. Gud har givit oss sitt ljus. Må du inse och bekänna din synd
och så erfara hans barmhärtighet.

Bk. Amen.

Bk. Jag bekänner inför Gud allsmäktig och dig, fader, att jag
har syndat mycket i tankar, ord, gärningar och

underlåtelse.

Den biktande bekänner sina synder genom att nämna åtminstone de allvarligaste och vanligaste av sina fel.

Bikten avslutas med orden:

Bk. Detta är min skuld, min stora skuld. Jag ber om bot och avlösning.

Den biktande kan inleda och avsluta sin bikt med egna ord. Bekännelsen skall vara personlig, enkel och rakt på sak, inte mångordig, såvida den biktande inte behöver förklara sin situation närmare. Om den biktande har svårt att finna ord, kan prästen hjälpende frågor. Prästen ger också råd och uppmuntran samt föreslår en bot (en bön eller en konkret handling), som den biktande accepterar som ett uttryck för sin vilja till götgörelse och bättring.

Därefter kan den biktande säga följande, eller liknande, bön som uttryck för sin ånger:

Bk. Herre, Gör mig fri från all min skuld
och rena mig från min synd.
Skapa i mig, Gud, ett rent hjärta
och ge mig ett nytt och stadigt sinne.

Avlösningen

P. Gud, barmhärtighetens Fader, har genom sin Sons död och uppståndelse försonat världen med sig själv och utgjutit den helige Ande till syndernas förlåtelse. Han giv dig genom sin kyrkas förmedling förlåtelse och frid. Och jag löser dig från dina synder i Faderns och Sonens och den helige Andes namn.

Bk. Amen.

Avslutningen

P. Tacka Herren, ty han är god.

Bk. Evigt varar hans nåd.

P. Vår Herres Jesu Kristi lidande, jungfru Marias och alla helgons förböner, allt gott du har gjort och allt ont du har lidit bliv dig till läkedom för synden, tillväxt i nåden och det eviga livets lön. Amen.

Herren har förlåtit dig. Gå i frid.

Bk. Gud, jag tackar dig.

Alternativ

Om man så önskar kan bikten inledas med en text ur den heliga Skrift. Den biktande kan också välja någon av följande ångerböner:

Herre, kom ihåg din barmhärtighet,
den godhet du alltid har visat.
Glöm min ungdoms synder, allt jag brutit,
tänk på mig i din trofasthet,
Herre, du som är god.

Fader, jag har syndat inför dig.
Jag är inte längre värd att kallas ditt barn.
Var mig syndare nådig.

Förbarma dig, Gud, i din nåd.
Vänd bort din blick från mina synder,
stryk ut all min skuld.
Skapa i mig, Gud, ett rent hjärta,
ge mig ett nytt och stadigt sinne.

Herre Jesus Kristus,
du öppnade de blindas ögon,
du botade de sjuka och förlät synderskan,
du upprättade Petrus som förnekade dig
och stärkte honom i hans kärlek.

Tag emot även min bön,
förlåt mig alla mina synder,
förnya din kärlek i mig
och hela allt som brustit mellan mig och mina medmänniskor
så att jag kan förkunna din frälsning.
Herre Jesus Kristus, du som var syndarnas vän,
gör mig fri från mina synder
genom din döds och din uppståndelses mysterium.
Låt din frid växa i mig
så att jag bär frukt i kärlek, sanning och rättvisa.

Min Gud, jag ångrar av hela mitt hjärta
allt ont som jag gjort och allt gott som jag underlåtit.
Genom min synd har jag förolämpat dig
som mer än allt annat älskar allt som är gott och rätt.
Jag föresätter mig fullt och fast
att med hjälp av din nåd göra bot,
att inte längre synda och att fly alla tillfällen till synd.
Fader, se till allt vad vår Frälsare Jesus Kristus
har vunnit för oss och förbarma dig över mig. Amen.

BOTANDAKT

[498]

Vid särskilda tillfällen, i synnerhet i Advent och Fastetiden, kan församlingen hålla en botandakt med gemensam förberedelse, inledning och avslutning.

Andakten inleds lämpligen med någon form av ordgudstjänst liknande mässans. Evangeliet kan följas av en kort predikan. Därefter gör man samvetsrannsakan, som prästen kan leda genom att ange några punkter för eftertanke. Efter varje sådan punkt följer en stunds tystnad. Därefter faller man på knä och ber syndabekännelsen.

P. Låt oss bekänna våra synder och be om förlåtelse för oss själva och varandra: jag bekänner ... [som i mässan].

P. Herren, vår Gud, är nådig och god. Han förlåter dem som bekänner sin synd. Han löser den skyldige från hans bojar och den sjuke ger han läkedom. Låt oss därför bönfälla förlåtelsens Herre:

Att han måtte sända oss sin nåd till sann ånger och bot.

A. Herre, hör vår bön.

P. Att han måtte förlåta oss, sina tjänare, och lösa oss från all synd och skuld.

A. Herre, hör vår bön.

P. Att han ville återföra alla som genom synden har skilt sig från kyrkan.

A. Herre, hör vår bön.

P. Att han ville rena alla som genom synden har fläckt sitt dop.

A. Herre, hör vår bön.

P. Att han på nytt ville föra oss alla fram till sitt altare och omskapa oss i hoppet om den eviga härligheten.

A. Herre, hör vår bön.

P. Att han ville ge oss en uppriktig vörndnad för sakramenten och aldrig låta oss skiljas från honom, var Herre.

A. Herre, hör vår bön.

P. Att han ville förnya oss i sin kärlek, så att vi kan vittna om den inför världen.

A. Herre, hör vår bön.

P. Att vi alla troget måtte följa hans bud och alltid bevara hans liv.

A. Herre, hör vår bön.

P. Låt oss nu alla be till Gud vår Fader med de ord som Kristus lärt oss, att han förlåter oss vår skuld och frälser oss från

ondo.

A. Vår Fader ...

P. Gud, du kommer oss till mötes så som var och en av oss behöver. Låt din frälsnings kraft motverka vår svaghet, så att vi med glädje kan prisa ditt namn.

Eller en annan, liknande bön.

Därefter biktar var och en enskilt, men utan den vanliga inledningen och avslutningen. Som bot kan församlingen gemensamt läsa en botpsalm. Som tacksägelse sjunger eller ber man gemensamt en lovsång. Prästen sammanfattar allas tacksägelse:

P. Allsmäktige, barmhärtige Gud,
underbart har du skapat människan
och ännu underbarare har du återskapat henne.
Du lämnar inte syndaren åt hans öde
utan omger honom med en faders kärlek.
Därför sände du också din Son i världen
för att han genom att lida och dö
skulle göra synd och död om intet
och för att han genom sin uppståndelse
på nytt skulle ge oss liv och glädje.
Den helige Ande har du utgjutit i våra hjärtan
för att vi skulle vara dina barn och arvingar.
Genom alla frälsningens sakrament
förnyar du oss ständigt
så att vi kan leva fria från syndens börda
och för var dag bli mer lika din älskade Son.
Vi tackar dig för din förunderliga godhet.
Med hela din kyrka prisar vi dig
och förkunnar din härlighet i liv och gärning
genom Kristus, i den helige Ande, nu och alltid.

A. Amen.

Välsignelsen

P. Må Herren styra era hjärtan i Guds kärlek och Kristi tålmod.

A. Amen.

P. Må ni vandra i nytt liv och i allt vara Gud till behag.

A. Amen.

P. Må Gud allsmäktig välsigna er, Fadern ✠ och Sonen och den helige Ande.

A. Amen.

P. Herren har förlåtit er. Gå i frid.

A. Gud, vi tackar dig.

BOTANDAKT MED BARN

Som förberedelse till barnens första bikt, eller vid andra lämpliga tillfällen, kan man tillsammans med barnen gestalta en botandakt. Man kan då använda följande bön om förlåtelse:

Om vi har varit snåla med oss själva, ber vi om förlåtelse.

Om vi har använt vår tid, våra pengar, våra saker, oss själva på fel sätt, ber vi om förlåtelse.

Om vi har använt andras tid, andras pengar, andras saker, andra människor på fel sätt, ber vi om förlåtelse.

Om vi har varit retsamma, hårda eller elaka mot någon annan, ber vi om förlåtelse.

Om vi har gjort en annan ensam, ledsen eller arg i onödan, ber vi om förlåtelse.

Om vi har svikit någon, svikit ett förtroende, talat illa om andra, ber vi om förlåtelse.

Om vi har anat Guds vilja med oss — genom ord som vi har hört, tecken som vi har sett, människor som vi har fått möta — men inte velat se och inte velat höra, utan gått förbi, ber vi om

förlåtelse.

AVLATEN

[499]

Vi vet alla av erfarenhet att man inte kan återställa ett brutet förtroende bara genom att säga »förlåt«. Visserligen blir man kanske förlåten, men den kärlekslösa handlingens konsekvenser kvarstår. Förhållandet är stort. På samma sätt är det i det andliga livet: om vi uppriktigt ångrar det onda vi gjort kan vi vara säkra på att bli förlama av Gud, som skänker sin barmhärthighet utan att mäta och väga, men våra felsteg medför alltid konsekvenser för oss själva och den familj vi tillhör, det vill säga kyrkan.

Avlat är inte detsamma som syndernas förlåtelse. Avlaten innebär att vår andliga familj, kyrkan, under hänvisning till Kristus och helgonen träder i vårt ställe och tar på sig de konsekvenser som våra förlåtna felsteg för med sig. Kristus och våra medmänniskor bär oss. Denna familjegemenskap fungerar visserligen oupphörligt och omätbart hela tiden som vi inte medvetet brutit med vår andliga familj. Men vi människor är så funtade att vi behöver något konkret att ta fasta på för att riktigt fatta den andliga verkligheten. Därför rekommenderar kyrkan att vi gör vissa påtagliga saker för att visa vår uppriktiga vilja att ta ansvar för våra handlingar. Kyrkan försäkrar då att vi — i förhållande till vår uppriktighet — befrias från följderna av de synder som redan blivit förlåtna.

Avlaten — ofta missförstådd och missbrukad — är inte något surrogat för hjärtats omvändelse utan en konkret påminnelse om att vi som kristna lever i de heligas gemenskap och inte ensamma inför Gud. Denna gemenskap omfattar också de avlidna. »Lider en kroppsdel, så lider också alla andra. Blir en del hedrad, så gläder sig också alla de andra. Ni utgör Kristi kropp och är var för sig delar av den.« (1 Kor 12:26–27).

Avlat får den som i sitt dagliga arbete eller i livets vedermödor ödmjukt lyfter sin själ till Gud med en kort muntlig eller ordlös bön.

Be ständigt och tacka hela tiden Gud.

1 Thess 5:17–18

Avlat får den som, inspirerad av sin kristna tro, ger något av sig själv, sitt arbete, sin tid eller sina tillgångar för att hjälpa medmänniskor i nöd.

Se Barmhärthighetsverken, xxx.

Avlat får den som i botens anda frivilligt avstår från något som för honom är tillåtet och angenämt.

Må vår frivilliga fasta mätta de ofrivilligt hungrande (Leo den Store).
Enchiridion indulgentiarum 1968

ÄKTENSKAPET

Gud är inte ensam, han är tre-enig, det vill säga, han lever i tre Personer i en relation av givande, mottagande och åter-givande, av ömsesidig gäva och ömsesidig kärlek. Och människan är skapad till Guds avbild. Hon är inte skapad till ensamhet utan till kärlek. Människan är skapad till man och kvinna (jfr 1 Mos 1:27), och den kroppsliga kärleken mellan man och kvinna blir sant mänsklig först om den infogas i ett sammanhang där man och kvinna har skänkt sig själva till varandra som en gäva utan förbehåll. En gäva kan man aldrig ta tillbaka. Kristus har upphöjt denna mannens och kvinnans ömsesidiga och förbehållslösa gäva till ett sakrament. Det kristna äktenskapet är en avbild av Guds oupplösliga förening med människan i och genom Kristi totala gäva av sig själv (jfr Ef 5:32).

VIGSEL UTAN MÄSSA

[500]

Celebranten inväntar brudparet vid altaret, eller möter brud och brudgum vid kyrkporten och hälsar dem välkomna. Han förklarar att kyrkan deltar i deras glädje. Om celebranten möter brudparet vid kyrkporten, formar sig intåget som en procession med ministranterna i

spetsen. Därefter följer celebranten och sist brudparet och dess uppvaktning. Under tiden sjunges någon lämplig sång.

Hälsningsord

C. I Faderns ✠ och Sonens
och den helige Andes namn.

A. Amen

C. Vår Herres Jesu Kristi nåd,
Guds kärlek
och den helige Andes gemenskap
vare med er alla.

A. Och med din ande.

Celebranten inleder gudstjänsten, sedan läser han följande bön.

C. Låt oss bedja.

Gud, vår Skapare,
du har helgat förbundet mellan man och kvinna
till ett sakrament,
en avbild av Kristi förening med kyrkan.
Ge din nåd till dessa dina tjänare (N. och N.),
så att de kan uppfylla det löfte
som de nu avlägger i tro.
Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre och Gud,
som med dig, Fader, och den helige Ande
lever och råder från evighet till evighet.

A. Amen.

ORDETS LITURGI

Ordets liturgi firas på sedvanligt sätt. Man läser två eller tre läsningar. Efter evangeliet håller celebranten en kort predikan, som utifrån den heliga Skrift belyser det kristna äktenskapets mysterium, den äktenskapliga kärlekens värdighet, sakramentets nåd och makarnas uppgift.

ÄKTENSKAPSLÖFTET

C. Kära N. och N.

Ni har kommit hit för att av Herren
få er kärlek bekräftad inför mig
som kyrkans tjänare
och inför denna församling.
I rikt mått välsignar Kristus er kärlek.
Ni har en gång blivit helgade i dopet;
i äktenskapets sakrament
vill han nu berika och stärka er till
att i ständig trohet
ta på er äktenskapets ömsesidiga ansvar.
Därför frågar jag er nu inför denna församling:

Har ni kommit hit utan tvång,
av fri vilja och med uppriktigt hjärta
för att ingå ert äktenskap?

Bp. Ja.

C. Är ni beredda att under hela ert liv
leva tillsammans som äkta makar
i ömsesidig kärlek och respekt?

Bp. Ja.

Följande fråga kan utelämnas, om omständigheterna så kräver, tex om de som ingår äktenskapet är äldre.

C. Är ni beredda att i kärlek
ta emot de barn som Gud låter er få
och att fostra dem enligt Kristi och hans kyrkas bud?

Bp. Ja.

Brudlöftena

C. Då ni alltså vill ingå äktenskapets heliga förbund
uppmanar jag er att fatta varandras händer

och så inför Gud och denna församling
ge uttryck åt ert samtycke.

Bg. Jag, N.N., tar dig, N.N., till min äkta hustru
och lovar att vara dig trogen
i medgång och motgång,
i sjukdom och hälsa
och att älska och ära dig i alla våra livsdagar.

Bd. Jag, N.N., tar dig, N.N., till min äkta man
och lovar att vara dig trogen
i medgång och motgång,
i sjukdom och hälsa
och att älska och ära dig i alla våra livsdagar.

C. Må Gud i sin godhet
bekräfta och välsigna det samtycke
som ni inför denna församling
klart och öppet har uttalat.
Vad Gud har förenat får människan icke åtskilja.
Amen.

Ringarna växlas

C. Herre, välsigna ✠ och helga dina tjänare
i kärleken till varandra.
Låt dem i dessa ringar
se ett tecken på den trohet
och en påminnelse om den kärlek
som de har lovat varandra.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.
A. Amen.

Brudgummen ger bruden ringen och säger:

Bg. N., ta emot denna ring
och bär den som ett tecken
på min kärlek och trohet.
I Faderns och Sonens
och den helige Andes namn.

Bruden ger brudgummen ringen och säger:

Bd. N., ta emot denna ring
och bär den som ett tecken
på min kärlek och trohet.
I Faderns och Sonens
och den helige Andes namn.

Förbön

Därefter ber man kyrkans allmänna förbön. Den skall formuleras på sådant sätt att den passar den givna situationen. Nedanstående är endast avsett som exempel. De olika bönepunkterna bör läsas av en av de anhöriga eller någon annan närvarande (här kallad »lektor«).

C. Kära församling.
Dessa båda makar N. och N. har här
inför Herrens altare ingått sitt äktenskap.
Låt oss be att Gud, vår Fader,
som har fört dem samman,
också fullkomnar deras förening.

L. Herre, du har skapat N. och N. till din avbild.
Hjälp dem att som äkta makar
bli ett tecken på din kärleks gemenskap.
A. Herre, hör vår bön.

L. Herre, du har utgivit din Son för N. och N.
Lär dem att med honom
alltid leva i kärlek till varandra.
A. Herre, hör vår bön.

L. Herre, du sänder din helige Ande att fullborda allt.
Låt deras liv tillsammans

- bli dem en väg till fullkomlighet.
- A. Herre, hör vår bön.
- L. Herre, du är vår glädje och tröst.
Lär dem att glädja och trösta sina barn och vänner.
- A. Herre, hör vår bön.
- L. Herre, du verkar alltjämt
och kallar oss att vara dina medarbetare.
Hjälp dem att fostra sina barn
till gemenskapen i ditt folk.
- A. Herre, hör vår bön.
- L. Herre, du är nära alla dem som söker dig.
Ge dem nåd och styrka i livets prövningar.
- A. Herre, hör vår bön.
- C. Fader i himlen.
Din Son lärde oss att bedja, att söka
och att bulta på för att bli bönhörda.
Det gör vi i Jesu namn,
och vi litar på att du ser på oss med kärlek.
Därför tackar och prisar vi dig
genom Jesus Kristus vår Herre.
- A. Amen.

Välsignelse av brudparet

Efter kyrkans allmänna förbön läser celebranten vänd mot brudparet följande välsignelse.

- C. Kära vänner,
låt oss anbefalla dessa båda åt Gud,
dessa som nu har förenats i Kristus
i ett äkta förbund.
Låt oss be att Herren välsignar dem
med sin rika nåd och låter dem leva
i trogen kärlek till varandra
(*stärkta av Kristi kropp och blod*).

Alla ber en kort stund under tystnad.

- C. Gud, i din allsmåktiga kraft
har du skapat allt ur intet.
När du hade givit universum dess ordning
skapade du människan till din avbild,
till man och kvinna skapade du dem.
De skulle stödja och hjälpa varandra,
de skulle inte längre vara två utan ett.
Vad du så hade förenat,
det skulle aldrig skiljas åt.
- Vänd nu din blick till din tjänarinna N.,
som ber om din välsignelse
i dag när hon förenas med N.
Skydda henne,
ge henne kärlekens och fridens gåvor,
och låt henne efterlikna de heliga kvinnor
som prisas lyckliga i den heliga Skrift.
Må hennes mans hjärta förlita sig på henne,
må han i henne se en jämlike
och medarvinge till nådens liv,
må han älska och hedra henne
med samma kärlek
som Kristus har älskat kyrkan med.
Vi ber dig, Herre,
för båda dessa dina tjänare,
att de förblir förenade
med trons och dina budords band
i obrottslig trohet mot varandra.
Må de behaga dig med sina liv,
må de stärkas av Kristi evangelium
och bli hans vittnen inför alla.

(*Må de bli goda föredömen för sina barn
och båda få se sina barnbarn.*)
Må de leva ett långt och lyckligt liv tillsammans
och till sist nå fram till saligheten
i ditt himmelska rike.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

AVSLUTNING

Alla ber gemensamt Herrens bön.

- C. Låt oss nu bedja så,
som vår Herre Jesus Kristus själv har lärt oss.
- A. Vår Fader ...

Slutvälsignelsen

- C. Må Gud, den evige Fadern,
bevara er i kärlek till varandra,
så att Kristi frid bor hos er och alltid fyller ert hem.
- A. Amen.
- C. Må ni bli välsignade med barn,
må ni finna tröst hos era vänner,
må ni leva i fred med alla.
- A. Amen.
- C. Må ni bli vittnen om Guds kärlek inför världen,
och må olyckliga och ensamma finna
att ert hem står öppet för dem,
så att de en gång med glädje
tar emot er i evighetens hyddor.
- A. Amen.
- C. Gud allsmåktig välsigne er alla,
Fadern och Sonen ✠ och den helige Ande.
- A. Amen.
- C. Gå i Herrens frid.
- A. Gud, vi tackar dig.

VIGSEL MED MÄSSA

En vigsel med mässa sker efter samma ordning som ovan.

Bön över offergåvorna

- P. Herre, mottag våra gåvor och böner
för detta heliga äkta förbund,
och led deras (N:s och N:s) öden,
du som själv har fört dem samman.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.
- A. Amen.

Prefationen

- P. Ja, sannerligen är det tillbörligt och rätt
att vi framför lovets offer och förkunnar din ära,
allsmåktige, evige Gud,
barmhärtige himmelske Fader.
- Du har instiftat äktenskapets förbund
och helgat dess oupplösliga band,
för att nya människor skall födas och bli dina barn
som en frukt av trogen och obrottslig kärlek.
Ty i din försyn, o Gud,
låter du ofattbara under ske:
du låter människor födas till att förvalta jorden,
och du låter dem födas på nytt i din kyrka
genom Jesus Kristus, vår Herre.
- Genom honom sjunger vi din ära
med änglarna och alla dina heliga:

A. Helig, helig, helig ...

Efter Herrens bön

C. Kära vänner,
låt oss anbefalla dessa båda åt Gud,
dessa som nu har förenats i Kristus
i ett äkta förbund.
Låt oss be att Herren välsignar dem
med sin rika nåd och låter dem leva
i trogen kärlek till varandra
(*stärkta av Kristi kropp och blod*).

Efter en stunds tyst bön fortsätter prästen:

C. Gud, du har upphöjt detta heliga förbund
mellan man och kvinna till ett sakrament,
en avbild av Kristi förening med kyrkan.

Vänd nu din blick till din tjänarinna N.,
som ber om din välsignelse
i dag när hon förenas med N.
Skydda henne,
ge henne kärlekens och fridens gåvor,
och låt henne efterlikna de heliga kvinnor
som prisas lyckliga i den heliga Skrift.
Må hennes mans hjärta förlita sig på henne,
må han i henne se en jämlike
och medarvinge till nådens liv,
må han älska och hedra henne
med samma kärlek
som Kristus har älskat kyrkan med.
Vi ber dig, Herre,
för båda dessa dina tjänare,
att de förblir förenade
med trons och dina budords band
i obrottslig trohet mot varandra.
Må de behaga dig med sina liv,
må de stärkas av Kristi evangelium
och bli hans vittnen inför alla.
(*Må de bli goda föredömen för sina barn
och båda få se sina barnbarn.*)
Må de leva ett långt och lyckligt liv tillsammans
och till sist nå fram till saligheten
i ditt himmelska rike.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

Bön efter kommunionen

P. Herre, välsigna med kraften i Kristi offer
det äktenskap som nu har ingåtts i enlighet med din vilja.
Låt N. och N., som nu har blivit förenade
i ett heligt, äkta förbund
(och som har ätit av ett och samma bröd
och druckit av en och samma kalk),
bli ett hjärta och en själ i kärleken.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

Välsignelsen

Se Vigsel utan mässa.

VIGNING TILL DIAKON, PRÄST OCH BISKOP

[501]

Genom vigningens sakrament (*sacramentum ordinis*) får kyrkan sin yttre struktur, sin synliga gemenskap och sin enhet tiderna igenom. Så blir hon förmedlare av arvet från apostlarna.

Diakonen vigs till ämbetet att biträda biskopen och kyrkoherden i vissa uppgifter (predikan, undervisning, dop, kommuniionsutdelning, vigsel, begravning, sakramentalier, karitativ verksamhet). Diakonatet är en permanent uppgift (»ständiga diakoner«, vanligtvis gifta män) eller en tillfällig, som den blivande prästen innehar en tid före sin prästvigning.

Prästen vigs till ämbetet att biträda biskopen i uppgiften att leda en församling, att förkunna evangeliet och förvalta sakramenten.

Biskopen vigs till det apostoliska ämbetet i dess fullhet, att vara kyrkans herde, lärare och präst. Rätt förvaltar han sitt uppdrag endast i gemenskap med de andra biskoparna (biskopskollegiet) under ledning av biskopen av Rom, påven, aposteln Petrus efterträdare. Så blir kyrkans enhet i tid och rum fullt synlig.

Vid ämbetsvigningen lägger biskopen under tystnad sina händer på kandidatens huvud. Handpåläggningen följs av vigningsbönen, vars centrala innehåll är följande:

Vid diakonvigning

Herre, sänd över dem din helige Ande, så att de, styrkta av din sjufaldiga nådegåva, troget kan fullgöra din tjänst.

Vid prästvigning

Allsmäktige Fader, giv dessa dina tjänare prästämbetets värdighet och förnya i deras hjärtan helighetens Ande. Må de av dig, Herre, ta emot sitt uppdrag och genom ett föredömligt leverne verka för det kristna livets förnyelse.

Vid biskopsvigning

Utgjut över denne din utvalde ledarskapets Ande, den kraft som du gav åt din älskade Son Jesus Kristus och som han gav åt de heliga apostlarna för att de på varje ort skulle grunda din kyrka, din helighets tempel, till ditt namns evärdliga lov och ära.

Före själva vigningen sjunger församlingen allhelgonalitanian (jfr xxx) medan kandidaterna ligger utsträckta på golvet som tecken på att de ger sitt liv till Gud för att göra tjänst i hans kyrka. I ämbetsvigningen ingår också många andra moment inom ramen för en högtidlig mässa.

DE SJUKAS SMÖRJELSE

[502]

»Är någon av er sjuk, skall han kalla till sig de äldste i församlingen, och de skall smörja honom med olja i Herrens namn och be böner över honom. Deras bön i tro skall rädda den sjuke, och Herren skall göra honom frisk. Och har han syndat, skall han få förlåtelse. »

Jak 5:14–15

Kyrkan erbjuder smörjelsens sakrament åt alla svårt sjuka för att de, om så är Guds vilja, skall få hälsan igen och för att de skall få syndernas förlåtelse samt lindring och styrka i sitt lidande. Den som är allvarligt sjuk behöver Guds nåd för att stå emot modlöshet och frestelser och för att bevara själens styrka och förtröstan på Gud.

Man ger de sjukas smörjelse också till en medvetlös om man kan förmoda att han eller hon gärna skulle ta emot den. I detta fall används en kortare form. Sakramentet kan meddelas på nytt om den sjuke tillfrisknar men senare insjuknar på nytt, eller om samma sjukdom leder till en kris. Det kan även ges till den vars krafter avtagit på grund av allmän ålderdomssvaghet, även om vederbörande inte kan anses allvarligt sjuk. Det kan ges till barn som är gamla nog att förstå att sakramentet är avsett att ge dem mod och hjälp i sjukdomen.

P. Frid vare över detta hus och alla som bor här.

Han stänker vigvatten och säger:

P. Må detta vatten påminna dig och oss om vårt dop till frälsning i Kristi död och uppståndelse.

P. Kära vänner, vi läser i evangeliet om de sjuka som kom till

Herren Jesus Kristus och bad att han skulle bota dem. Han, som har lidit så mycket för oss, är nu här mitt ibland oss, som har samlats i hans namn. Genom aposteln Jakob lär han oss: Är någon av er sjuk? Då skall han kalla till sig församlingens präster, och de skall bedja över honom och smörja honom med olja i Herrens namn. Bönen, som de ber i tro, skall rädda den sjuke, Herren skall resa upp honom från sjukbädden, och om han har begått synder skall han få förlåtelse för dem.

Låt oss därför anbefalla vår sjuka broder (syster) åt Kristi nåd och kraft så att han (hon) kan finna lindring och vinna hälsa till kropp och själ.

Om den sjuke inte biktat sig, säger prästen:

P. Låt oss besinna oss och bekänna våra synder, så att vi blir väl beredda att fira denna heliga handling.

A. Jag bekänner ... [som i mässan].

P. Gud allsmäktig förlåt oss våra synder
i sin stora barmhärtighet
och före oss till det eviga livet.

A. Amen.

Någon av de närvarande eller prästen själv läser något lämpligt stycke ur den heliga Skrift, till exempel:

När Jesus gick in i Kafarnaum kom en officer fram till honom och bad om hjälp: »Herre, min tjänare ligger förlamad där hemma och har svåra plågor.« Jesus sade: »Skall då jag komma och bota honom?« Officeren svarade: »Herre, jag är inte värd att du går in under mitt tak. Men säg bara ett ord, så blir pojken frisk. Jag är själv en som står under befäl, och jag har soldater under mig, och säger jag till den ene: Gå, så går han, och till den andre: Kom, så kommer han, och säger jag till min tjänare: Gör det här, så gör han det.« Jesus blev förvånad och sade till dem som följde honom: »Sannerligen, inte hos någon i Israel har jag funnit en så stark tro. Och till officeren sade Jesus: »Gå. Du trodde och det skall ske.« Och i det ögonblicket blev pojken frisk.

Matt 8:5–10, 13

Efter bibelläsningen följer en förbön. Den kan formuleras på följande sätt:

P. Låt oss i tro och ödmjukhet be till Herren för vår broder (syster) N. — Herre, kom i din godhet honom (henne) och alla andra sjuka till hjälp.

A. Herre, hör vår bön.

P. Hjälp även alla dem som vårdar de sjuka.

A. Herre, hör vår bön.

P. Skänk lindring åt vår broder (syster) och befria honom (henne) från allt ont.

A. Herre, hör vår bön.

P. Styrk honom (henne) med den heliga smörjelsen, och gör honom (henne) fri från all synd och frestelse.

A. Herre, hör vår bön.

P. Ge liv, hälsa och frälsning åt honom (henne) som vi nu lägger händerna på i ditt namn.

Prästen lägger händerna på den sjukes huvud.

Om oljan skall välsignas läser prästen följande bön:

P. Gud, du är all trösts Fader,
och genom din Son
vill du bota alla människors sjukdomar.
Hör den bön, som vi ber i tro,
och sänd din helige Ande, han som tröstar och hjälper,
över denna rikt mättade olja,
som du till vår kroppes vederkvickelse

har frambragt av olivträdets frukt.

Välsigna ✠ var och en som blir smord med denna olja.

Skydda honom och henne så till kropp,
själ och bota all sjukdom, all smärta och svaghet.

Herre, må du välsigna din heliga olja åt oss
i vår Herres, Jesu Kristi, namn.

Han som med dig lever och råder i all evighet.

A. Amen.

Om oljan redan är välsignad ber prästen följande tacksägelse:

P. Välsignad är du, Gud Fader allsmäktig, som har sänt din Son
i världen för oss och för vår frälsning.

A. Välsignad är Gud.

P. Välsignad är du, Gud evige Son, som har stigit ned och blivit
en av oss för att bota våra sjukdomar.

A. Välsignad är Gud.

P. Välsignad är du, Gud helige Ande och tröstare, som stärker
oss i vår kroppsliga svaghet med din beständiga kraft.

A. Välsignad är Gud.

P. Herre, ge din tjänare (tjänarinna), som i tro skall bli smord
med denna heliga olja, styrka att bära alla sina plågor, och
trösta honom (henne) i hans (hennes) svaghet.

A. Amen.

Prästen smörjer den sjukes panna och händer och säger:

P. Må Herren genom denna heliga smörjelse och sin stora
godhet och barmhärtighet komma dig till hjälp med den
helige Andes nåd.

S. Amen.

P. Så att du befrias från all synd och frälst får stå upp igen.

S. Amen.

Prästen ber så för den sjuke med en sammanfattande bön.

P. Herre Jesus Kristus,
du har blivit människa som vi
för att frälsa oss och bota våra sjuka.
Se i nåd till din tjänare (tjänarinna)
som hoppas på hälsa till kropp och själ.
I ditt namn har vi smort honom (henne)
med den heliga oljan,
för att du skall styrka och trösta honom (henne)
och så låta honom (henne) återfå sina krafter
och övervinna sin sjukdom.
Du, som har inbjudit honom (henne)
att dela ditt lidande,
ge honom (henne) även hoppet om
att hans (hennes) sjukdom och smärta bär frukt.
Du som lever och råder i evighet.

A. Amen.

Alla närvarande ber därefter tillsammans Herrens bön. Därefter ges eventuellt kommunionen åt den sjuke. Till slut utdelar prästen följande (eller liknande) välsignelse:

P. Må Gud Fadern välsigna dig.

A. Amen.

P. Må Gud Sonen bota dig.

A. Amen.

P. Må Gud den helige Ande upplysa dig.

A. Amen.

P. Må han bevara din kropp och frälsa din själ.

A. Amen.

P. Må han bo i ditt hjärta och föra dig till det eviga livet.

A. Amen.

P. Och må Gud allsmäktig, Fadern ✠ och Sonen och den helige

Ande välsigna er alla.
A. Amen.

De sjukas smörjelse kan också meddelas inom ramen för en mässa i sjukrummet eller i kyrkan. I det senare fallet kan smörjelsen ges till flera sjuka och gamla samtidigt.

DEN SISTA VÄGKOSTEN (VIATICUM)

[503]

Kyrkan bistår den döende med den heliga kommunionen som en vägkost (viaticum) på den allra sista delen av jordevandringen.

P. Frid vare över detta hus och alla som bor häri.

Han kan bestänka den sjuke med vigvatten. Därefter säger han:

Kära vänner, innan Herren Jesus Kristus lämnade denna värld för att gå till Fadern, gav han oss sin kropps och sitt blods sakrament för att stärka oss i den stund då vi själva skall lämna denna värld för att gå till honom. Och därmed gav han oss samtidigt en underpant på vår egen uppståndelse. Låt oss, förenade i Kristi kärlek, be för vår broder (syster) N.

Här kan den sjuke bikta sig (åtminstone i allmänna ordalag), varvid övriga närvarande lämnar rummet. I annat fall säger prästen:

Låt oss besinna oss och bekänna våra synder, så att vi blir väl beredda att fira denna heliga handling.

A. Jag bekänner ... [som i mässan].

P. Gud allsmäktig förlåt oss våra synder
i sin stora barmhärtighet
och före oss till det eviga livet.

A. Amen.

P. Genom de heliga frälsningsmysterierna må Gud allsmäktig
efterskänka dig alla straff i detta och det kommande livet.
Må han öppna paradiset för dig och föra dig in i den
eviga glädjen.

Någon av de närvarande kan läsa en kort bibeltext, till exempel:

Vid den tiden sade Jesus: »Den som äter mitt kött och dricker mitt blod har evigt liv, och jag skall låta honom uppstå på den sista dagen. Ty mitt kött är verklig föda, och mitt blod är verklig dryck. Den som äter mitt kött och dricker mitt blod förblir i mig och jag i honom. Liksom den levande Fadern har sänt mig och jag lever genom Fadern, skall också den som äter mig leva genom mig. Detta är brödet som har kommit ner från himlen, ett annat bröd än det som fäderna åt. De dog, men den som äter detta bröd skall leva i evighet.«

Joh 6:54–58

Den sjuke bekänner därefter sin tro:

P. Tror du på Gud Fader allsmäktig, himmelens och jordens
skapare?

S. Ja.

P. Tror du på Jesus Kristus, hans ende Son, vår Herre, som blev
född av jungfrun Maria, pinades, dog och blev begravnen,
som uppstod från de döda och sitter på Faderns högra sida?

S. Ja.

P. Tror du på den helige Ande, den heliga katolska kyrkan, de
heligas samfund, syndernas förlåtelse, köttets uppståndelse
och ett evigt liv?

S. Ja.

Nu följer eventuellt en förbön, som kan formuleras på följande sätt:

P. Herre, du har givit oss ett yttersta bevis
på din kärlek till oss
och överlämnat dig själv åt döden
för att ge oss livet:
till dig ber vi för vår broder (syster) N.

A. Herre, hör vår bön.

P. Herre, du har sagt: den som äter mitt kött
och dricker mitt blod, han har evigt liv:
till dig ber vi för vår broder (syster) N.

A. Herre, hör vår bön.

P. Herre, du har inbjudit oss till det gästabud,
där varken sorg eller klagan eller smärta
mer skall finnas
och där vi inte mer skall vara skilda
från dig eller varandra:
till dig ber vi för vår broder (syster) N.

A. Herre, hör vår bön.

Alla ber tillsammans Herrens bön. Därefter lyfter prästen hostian och säger:

P. Se Guds Lamm, som borttager världens synder. Saliga de
som blivit kallade till Lammets måltid.

A. Herre, jag är icke värdig att du går in under mitt tak. Men säg
blott ett ord, så blir jag helad.

Prästen ger sakramentet åt den sjuke med orden:

P. Kristi kropp.

S. Amen.

P. Kristi blod.

S. Amen.

P. Kristi kropp och blod bevare dig till det eviga livet.

S. Amen.

P. Låt oss bedja. Gud, din Son är för oss vägen, sanningen och
livet. Se i din godhet till din tjänare (tjänarinna) N., som
sätter sitt hopp till dina löften, och här har blivit stärkt med
din Sons heliga kropp (och blod). Låt honom (henne) nu i frid
få gå hem till ditt eviga rike. Genom samme Kristus, vår
Herre.

A. Amen.

P. Välsigne er Gud allsmäktig, Fadern ✠ och Sonen och den
helige Ande.

A. Amen.

Jfr även xxx.

BÖNER VID EN DÖDSBÄDD

[504]

Långsamt och med korta uppehåll läser man några av följande ord för
den döende:

Vem kan skilja oss från Kristi kärlek?

Om vi lever, lever vi för Herren, och om vi dör, dör vi för
Herren.

Vare sig vi lever eller dör, tillhör vi Herren. Vi har en evig
boning i himlen.

Vi skall få vara hos Herren för alltid.

Vi har gått över från döden till livet, ty vi älskar varandra.

Herren är mitt ljus och min frälsning.

Min själ törstar efter Gud, efter den levande Guden.

Vi skall få se Gud sådan han är.

Till dig, o Herre, upplyfter jag min själ.

Jag skall få se Herrens goda i de levandes land.

Om jag än vandrar i dödsskuggans dal, fruktar jag intet ont, ty du är med mig.

Kom, ni som har fått min Faders välsignelse, och överta det rike som har väntat er sedan världens skapelse.

Jag säger dig: I dag skall du vara med mig i paradiset.

I min Faders hus finns många boningar, säger Herren.

Jesus säger: Fader, jag vill att där jag är, skall också de som du har gett mig vara tillsammans med mig, så att de får se min härlighet.

Jesus säger: Jag går bort och bereder plats för er, för att också ni skall vara där jag är.

Jesus säger: Alla som ser på Sonen och tror på honom skall ha evigt liv.

Och jag skall låta dem uppstå på den yttersta dagen.

I dina händer, Herre Gud, befaller jag min ande.

Herre Jesus, tag emot min ande.

Heliga Maria, bed för mig.

Andra böner: psaltarsalmerna 22 (xxx), 23 (xxx), 24 (xxx), 91 (xxx), 121 (xx); söndagens completorium (xxx-xxx).

Då döden är helt nära

[505]

Du kristna själ, bryt upp från denna värld
i Guds, den allsmåktige Faderns namn, ty han har skapat dig,
i Jesu Kristi, Guds Söns namn,
ty han har lidit och dött för dig,
i den helige Andes namn, ty han är utgjuten i dig.
Må du idag finna fridens ort
och din boning hos Gud i det heliga Sion
tillsammans med Guds moder, jungfrun Maria,
den helige Josef och alla Guds änglar och helgon.

Dig, vår broder (syster) N., anbefaller vi åt Gud allsmåktig,
och åt honom, din Skapare, överlämnar vi dig,
för att du må återvända till honom
som har danat dig av jordens stoft och blåst in livets ande i dig.
Må Maria, den saliga jungfrun, änglarna och alla helgon
komma dig till mötes när du nu far hädan från detta liv.
Må Kristus göra dig fri, han som blev korsfäst för dig.
Må Kristus, den levande Gudens Son,
föra dig in i sitt paradis
och som den sanne Herden uppta dig i sin hjord.
Må Kristus göra dig fri från alla dina synder
och ge dig en plats bland sina utvalda.
Må du få se din Frälsare ansikte mot ansikte
och skåda Gud i all evighet. Amen

℣. Herre, tag emot din tjänare (tjänarinna) i ditt rike, där du ger
honom (henne) den frälsning som han (hon) hoppas på av
din barmhärtighet.

℟. Amen

℣. Herre, befria din tjänare (tjänarinna) från all hans (hennes)
bedrövelse.

℟. Amen.

℣. Herre, befria din tjänare (tjänarinna) genom Jesus Kristus,
vår Frälsare, som för oss gick igenom den bittra döden och
gav oss det eviga livet.

℟. Amen.

Salve Regina, xxx.

När döden har inträtt

481

O Guds helgon, kom honom (henne) till hjälp,
ni Herrens änglar, skynda honom (henne) till mötes:
tag emot hans (hennes) själ och bär honom (henne) fram
inför den Högstes ansikte.

Må Kristus ta emot dig, han som kallat dig,
och må änglarna föra dig till Abrahams sköte:
tag emot hans (hennes) själ och bär honom (henne) fram
inför den Högstes ansikte.

Giv honom (henne), o Herre, den eviga vilan,
och låt det eviga ljuset lysa för honom (henne).
Tag emot hans (hennes) själ och bär honom (henne) fram
inför den Högstes ansikte.

℣. Låt oss bedja. Gud, alla troendes Skapare och Återlösare, åt
dig anbefaller vi vår avlidne broder (avlidna syster) N. I
världens ögon är han (hon) död. Låt honom (henne) leva med
dig. Utplåna i din barmhärtighet det han (hon) av mänsklig
svaghet har felat och ge honom (henne) en plats i helgonens
himmelska gemenskap. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

℟. Amen.

JORDFÄSTNING

[506]

Vid jordfästningen överlämnar kyrkan den avlidne i Skaparens händer
och ber att Jesu död och uppståndelse skall fullbordas i den människa
som Gud har skapat till sin avbild och bestämt till evigt liv. Gudstjänsten
är en förbön för den döde och en påminnelse för de levande om vår
kristna förvisning att döden redan är besegrad. »För dem som tror på
dig blir livet inte utsläckt, blott förvandlat: när denna vår jordiska
boning bryts ned, är en evig boning beredd åt oss i himmelen« (ur
prefation I för avlidna).

Formerna för jordfästningen varierar efter omständigheterna.
Jordfästningen inleds i kyrkan eller gravkapellet med en själamässa eller
en ordets gudstjänst. Denna avslutas med avskedstagandet.

Avskedstagandet

Celebranten hedrar den dödes stoft, som varit ett tempel åt den helige
Ande (jfr 1 Kor 3:16), med vigvatten och rökelse. Under tiden kan man
sjunga följande sång (eller annan lämplig psalm):

O Guds helgon, kom honom (henne) till hjälp,
ni Herrens änglar, skynda honom (henne) till mötes:
tag emot hans (hennes) själ och bär honom (henne) fram
inför den Högstes ansikte.

Må Kristus ta emot dig, han som kallat dig,
och må änglarna föra dig till Abrahams sköte:
tag emot hans (hennes) själ och bär honom (henne) fram
inför den Högstes ansikte.

Giv honom (henne), o Herre, den eviga vilan,
och låt det eviga ljuset lysa för honom (henne).
Tag emot hans (hennes) själ och bär honom (henne) fram
inför den Högstes ansikte.

Därefter säger celebranten:

℣. Fader, vi överlämnar vår broder (syster, vän) N. i dina
händer. Du har lovat att alla som avsomnar i Kristus skall
uppstå med honom på den yttersta dagen. [Vi tackar dig för
allt du har gjort för N. i detta livet, för alla bevis på din

godhet och tecken på de heligas gemenskap i Kristus.] Barmhärtige Gud, hör vår bön för honom (henne) och öppna för honom (henne) porten till ditt paradys. Hjälp oss som ännu lever kvar på jorden att trösta varandra med trons ord och löften [till dess att vi alla förenas i Kristus och så tillsammans med vår broder (syster, vän) för evigt får leva hos dig]. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

R. Amen.

När kistan bärs ut kan man sjunga följande sång (eller annan lämplig psalm):

In i Guds paradys må änglarna föra dig,
må martyrerna mottaga dig när du kommer
och ledsaga dig in i den heliga staden Jerusalem.

Vid graven

℣. Gud, du har lagt jordens grund, du har format himlarna och givit stjärnorna deras bestämda plats; du har i dopets bad förnyat människan, som hölls fången i dödens snara. Du har låtit Jesus Kristus, vår Herre, krossa dödsrikets bojor, och du har för att frälsa de troende låtit honom uppstå och bjudit honom att uppväcka de kristtrogna, hans lemmar, från döden. Välsigna ✠ denna grav, o Herre, och låt din tjänare (tjänarinna) vila här i frid och vid den yttersta domen nå fram till den sanna uppståndelsen, det eviga livet med de saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

R. Amen.

Här kan man en sista gång hedra stoftet med vigvatten och rökelse.

Nedsänkningen

Gud har kallat vår broder (syster) N. till sig från detta livet.

Vi överlämnar nu hans (hennes) kropp till gravens vila.

Men Kristus har uppstått

som den förstfödde från de döda:

Han skall förvandla vår förgängliga kropp

och göra den lik hans förklarade kropp.

Därför återlämnar vi vår broder (syster)

till Gud och ber att han

må upptaga honom (henne) i sin frid.

Under följande ord lägger prästen tre skovlar mull på kistan:

Av jord är du kommen.

Jord skall du åter bli.

Herren Jesus Kristus skall uppväcka dig på den yttersta dagen.

Slutligen kan man be några av följande förböner:

℣. Helige Fader, du har i dopet begravt oss med Kristus och uppväckt oss tillsammans med honom: låt oss leva i det nya livet, så att varken liv eller död skiljer oss från honom.

R. Herre, hör vår bön.

℣. Gode Fader, du ger oss det levande brödet som kommit ner från himlen: ge oss ditt eviga liv och uppståndelsen på den yttersta dagen.

R. Herre, hör vår bön.

℣. Herre, du lät en ängel bringa tröst åt din Son i Getsemane: låt oss när vår sista timme nalkas känna det ljuva hoppet om härligheten.

R. Herre, hör vår bön.

℣. Du gjorde Kristus till Herre över levande och döda: Uppväck de döda och låt dem leva med honom i evig härlighet.

R. Herre, hör vår bön.

Därefter ber alla tillsammans Herrens bön. Prästen kan också be följande

bön:

℣. Gud, allsmäktige Fader, du har i dopet och konfirmationen präglat oss med korsets tecken och gett oss del i Kristi uppståndelses hemlighet. Ge din tjänare (tjänarinna) N. odödlighetens gåva, och upptag honom (henne) i de utvaldas församling i himlen. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Gud, som med dig, Fader, och den helige Ande lever och råder från evighet till evighet.

R. Amen.

Akten avslutas med följande avskedsönskan:

℣. Herre, ge honom (henne) den eviga vilan.

R. Och låt det eviga ljuset lysa för honom (henne).

VÄLSIGNESEHANDLINGAR

Följande välsignelseformulär kan och skall anpassas till de konkreta omständigheterna.

[507]

Välsignelse av det nya hemmet

C. I Faderns och Sonens och den helige Andes namn.

A. Amen.

C. Frid vare med detta hus och alla som bor däri.

Mina vänner, låt oss vända oss i bön till Kristus, som ville födas av jungfrun Maria och bo ibland oss. Vi ber att han ville gå in under detta tak och välsigna detta hem med sin närvaro. Må han alltid finnas mitt ibland er, göra er kärlek stark, ta del av er glädje, lindra er sorg. Låt er ledas av hans bud och förebild, så att detta hem blir en plats där kärleken bor och där människor kan märka en doft av Kristus.

Celebranten eller en familjemedlem läser ett stycke ur den heliga Skrift, exempelvis:

Medan Jesus och hans lärjungar var på väg gick de in i en by, och en kvinna som hette Marta bjöd Jesus hem till sig. Hon hade en syster vid namn Maria, som satte sig vid Herrens fötter och lyssnade till hans ord. Men Marta tänkte på allt hon hade att ordna med. Hon kom och ställde sig framför Jesus och sade: »Herre, bryr du dig inte om att min syster låter mig ensam ordna med allt? Säg åt henne att hjälpa till.« Herren svarade henne: »Marta, Marta, du gör dig bekymmer och oroar dig för så mycket, fast bara en sak behövs. Maria har valt det som är bäst och det skall inte tas ifrån henne.«

Luk 10:38–42

Andra förslag: 1 Mos 18:1–10; Mark 1:29–30; Luk 19:1–9; Luk 24:28–32. Responsoriepsalm ad libitum: Ps 112 (*Salig är den som fruktar Herren*); Ps 127 (*Herren skall bygga ett hus åt oss*); Ps 128 (*Så blir den välsignad, som fruktar Herren*).

Förböner

C. Vi vänder oss nu till Kristus, himmelens och jordens Herre, som blev människa som vi och ville bo ibland oss. Låt oss säga:

A. Stanna hos oss, Herre.

C. Herre Jesus Kristus, du som helgade Marias och Josefs liv tillsammans — kom till detta hus och stanna där, så att man känner att du är dess främste gäst.

A. Stanna hos oss, Herre.

C. Du som är hörnstenen i Guds heliga tempel bygge — låt oss bli levande stenar i Anden, så att Gud kan bo i oss.

A. Stanna hos oss, Herre.

- C. Du som lär oss att bygga vårt hus på den fasta klippan – låt denna familj bygga sitt liv på ditt ord, bevaras från splittring och villigt tjäna dig.
- A. Stanna hos oss, Herre.
- C. Du som saknade eget hem och gärna tog in hos dina vänner – låt detta hem stå öppet för dem som behöver hjälp, tröst och vänskap.
- A. Stanna hos oss, Herre.
- C. Låt oss nu, som Guds familj, be den bön som vår Herre Jesus Kristus själv har lärt oss:
- A. Vår Fader ...

Celebranten fortsätter med upplyfta händer:

- C. Herre Jesus Kristus, var oss nära
då vi inviger detta nya hem
och utgjut över det ✠ din rika välsignelse.
Låt dem som bor här ha sin tillflykt i dig,
följas av dig när de går ut till sitt arbete
och finna dig här när de kommer åter,
till dess att de når fram till den boning
du berett åt dem i Faderns hus.
Du som lever och råder i evighet.
- A. Amen.

Välsignelsen

- C. Detta vatten skall påminna oss om vårt dop till Kristus, han som med sin död och uppståndelse har skänkt oss evig glädje.

Celebranten stänker vigvatten i de olika rummen. Sedan säger han:

- C. Må Kristi frid råda i era hjärtan,
må Kristi ord ta sin boning ibland er,
och må allt ni gör, i ord och gärningar, ske i Kristi namn.
I Faderns och Sonens ✠ och den helige Andes namn.
- A. Amen.

[508]

Årlig välsignelse av hemmet vid jul eller påsk

- C. Frid över detta hus och alla som bor däri.

Kristus föddes som människa bland människor, för att vara Gud mitt ibland oss. Idag vill han besöka ert hem genom mig, sin tjänare, som kommer med frid och glädje genom Guds ord och kyrkans bön. Ta emot honom och bered era hjärtan att lyssna till vad han säger, så att han blir den viktigaste personen i ert liv.

Därefter läser man ett stycke ur Bibeln, t ex Matt 7:24-28, Ef 4:1-7, Kol 3:12-25, Apg 2:44-47, Luk 19:1-10 eller Joh 1:35-39. Man kan hålla en kort homilia över läsningen och om välsignelsens innebörd.

Förböner och välsignelse

A. Under jultiden

- C. Jesus föddes in i en mänsklig familj och välsignade så vårt liv tillsammans. Vi ber honom att välsigna denna familj, stärka den i tron, kärleken och enheten och skänka den frid och välgång. Låt oss bedja:
- A. Stanna hos oss, Herre.
- C. Herre, när du föddes i Betlehem av Maria under Josefs beskydd visade du hur högt du värderar den mänskliga familjen. Ge oss trohet mot varandra och respekt för andras trohet.
- A. Stanna hos oss, Herre.

- C. Du blev enligt Faderns vilja medlem i den mänskliga familjen. Lär oss vad som är Guds vilja och gör oss villiga att utföra den, dag efter dag.
- A. Stanna hos oss, Herre.
- C. Du har genom dopet införlivat oss i kyrkan, din familj. Gör oss till levande lemmar i henne.
- A. Stanna hos oss, Herre.
- C. Du ville att kyrkan från början skulle samlas i bön med Maria, din mor. Låt denna familj genom bönen och sakramenten stärkas i tron, kärleken och enheten.
- A. Stanna hos oss, Herre.
- C. Du växte upp i Nasaret, för att en dag träda fram som världens Frälsare. Låt barnen växa till i styrka och visdom och bli till glädje i familj, kyrka och samhälle.
- A. Stanna hos oss, Herre.
- C. Den heliga familjen i Nasaret levde av sitt arbete. Låt också denna familj genom sitt arbete leva ett liv i trygghet och värdighet.
- A. Stanna hos oss, Herre.
- C. (Vi tänker nu på våra vänner, släktingar, våra anhöriga som inte är här och våra avlidna ...)

A. Vår Fader ...

- C. Gud vår Fader, när din Son föddes i Betlehem visade du oss vad en familj är. Välsigna ✠ nu denna familj, deras liv tillsammans, deras hem och egendom. Låt dem troget hålla dina bud och bli rika på goda gärningar. Stärk dem i tron, låt dem mogna i kärleken och komma dig och varandra närmare dag för dag, till dess de en gång samlas i sitt hem i himlen, genom Jesus Kristus vår Herre.
- A. Amen.

Man stänker vigvatten i de olika rummen.

B. Under påsktiden

- C. I denna påskens glädjetid tänker vi på hur Kristus, uppstånden från de döda, blev källan och grunden till vår gemenskap. Drivna av den helige Ande ropar vi till honom:
- A. Stanna hos oss, Herre.
- C. Herre Jesus Kristus, efter din uppståndelse från de döda visade du dig för dina lärjungar och gav dem din frid. Låt denna familj känna din närvaro och leva tillsammans i din frid och glädje
- A. Stanna hos oss, Herre.
- C. Du nådde uppståndelsens härlighet genom lidande och kors. Lär alla i denna familj att stödja och uppmuntra varandra i livets svårigheter.
- A. Stanna hos oss, Herre.
- C. Du åt och drack med dina lärjungar efter uppståndelsen och visade dig för dem genom att bryta brödet. Låt denna familj genom den heliga massan bli stärkt i sin tro och värmd i sin kärlek.
- A. Stanna hos oss, Herre.
- C. När dina lärjungar var samlade på pingstdagen fyllde du huset där de satt med din helige Ande. Sänd samme Ande över denna din familj, så att de fylls av mod och kraft och blir dina vittnen för sin omgivning.
- A. Stanna hos oss, Herre.
- C. (Vi tänker nu på våra vänner, släktingar, våra anhöriga som inte är här och våra avlidna ...)
- A. Vår Fader ...

C. Välsignad är du Herre, våra fäders Gud, du som i det gamla förbundet lät bestryka husens dörrposter med påskalammetts blod till skydd mot ondskans makt och som i tidens fullbordan gav oss din egen Son som det sanna Påskalammet, som tar bort all världens synd. Skydda detta hem, kom själv och bo i det, fyll det med din nåd och utgjut här din välsignelse ✠ i rikaste mått. Låt din Ande bo i hjärtat på gamla och unga, så att de fylls med uppståndelsens glädje och kärlek till varandra. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

Man stänker vigvatten i de olika rummen.

[509]

Välsignelse av en blivande mor

P. Vår hjälp är i Herrens namn.

A. Hans som har skapat himmel och jord.

P. Låt oss bedja: Eviga Ord, du har blivit människa och du har fötts av en kvinna till denna jord. Maria fick motta dig som den första, hon bar dig i nio månader under sitt hjärta och gav dig sin kärlek och vård när du var ett hjälplöst barn. Vi tackar dig för att du valde att komma till oss på denna väg. Se nu till din tjänarinna N, som önskar att få din välsignelse för sig och för sitt barn. Fyll henne med vördnad för det under som nu håller på att ske i henne. Ge henne kraft att bära moderskapets besvär. Bevara henne från allt som kan skada henne eller hennes barn. Håll din skyddande hand över dem båda, du som med Fadern och den helige Ande lever och råder, från evighet till evighet.

A. Amen.

P. Fadern i himlen, som vakar över oss, Herren Jesus Kristus, som blivit vår broder, och den helige Ande, som blivit utgjuten i våra hjärtan, välsigne ✠ och bevara dig och ditt barn för allt ont och före er båda till det eviga livet. Och må vår Herres moder Maria med sin förbön vara dig nära under din väntans tid och ge dig en lycklig nedkomst.

Och Gud allsmäktig och treenig, Fader ✠ Son och helig Ande, låte sin välsignelse stiga ned över er alla och alltid vila över er.

A. Amen.

Barnvälsignelse

[510]

1. Välsignelse av ett nyfött barn (före dopet)

C. Vår hjälp är i Herrens namn.

A. Hans som har skapat himmel och jord.

C. Herren säger:

Den som tar emot ett sådant barn i mitt namn,
han tar emot mig.

Låt oss bedja:

Gud, allsmäktige Fader,
all välsignelses källa
och den som bevarar barnen,
vänd din blick till detta barn
och välsigna ✠ det i väntan på
att det skall återfödas

av vatten och helig Ande,
bli en levande lem i din kyrka och ditt rike
och tillsammans med oss kan lovprisa dig
i din församling.

Genom Jesus Kristus, vår Herre.

eller:

C. Herren Jesus, som älskade barnen,
han må välsigna ✠ dig, N.,
och bevara dig i sin kärlek.

A. Amen.

Över föräldrarna:

C. Gud, som genom Jungfrun Marias nedkomst
skänkte världen den stora glädjen,
må fylla ert hjärta med helig glädje
och bevara er och ert barn för evigt.

I Faderns och Sonens ✠ och den helige
Andes namn.

A. Amen.

[511]

2. Välsignelse av mindre barn

C. Vår hjälp är i Herrens namn.

A. Hans som har skapat himmel och jord.

C. Låt oss bedja. Herre Jesus Kristus, när man bar fram barn till
dig lade du händerna på dem och bad för dem.

Celebranten lägger handen på barnens huvuden. Han fortsätter:

C. Du sade: Hindra inte barnen från att komma hit till mig!
Guds rike tillhör sådana som de, och deras änglar i himlen
ser alltid min Faders ansikte. Låt nu din rika välsignelse
komma över dem så att de växer till i ålder och visdom, den
sanna visdom som är du själv. Låt dem alltid leva i din
närhet, älska Gud och människor med din kärlek, se världen
med dina ögon och för sina närmaste bli ett tecken på din
närvaro. Gör oss vuxna värdiga denna väldiga gåva och detta
stora ansvar: att leda nya människor till mognad för det
jordiska samhället och det himmelska riket. Låt oss
tillsammans få möta dig i vår himmelske Faders hus, du
världens Frälsare.

Gud allsmäktig, Fadern ✠ och Sonen och den helige Ande,
beskydde er alla för allt ont och före er genom denna världen
till det eviga livet.

A. Amen.

[512]

3. Välsignelse av större barn

C. Vår hjälp är i Herrens namn.

A. Hans som har skapat himmel och jord.

C. Låt oss bedja. Allsmäktige Gud, välsigna ✠ dessa barn. De
lever i en värld full av faror och frestelser. Låt inget i världen
ta deras glädje ifrån dem. Låt inget locka dem bort från dig.
Låt inget ont hända dem. Låt dem möta vuxna människor
som är verkliga föredömen för dem, och skydda oss alla, så
att vi bevarar dopets vita klädnad ren och obefläckad till
himplens glädje. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

Och Gud allsmäktig, Fadern ✠ och Sonen och den helige
Ande, beskydde er alla för allt ont och före er genom denna
världen till det eviga livet.

A. Amen.

[513]

4. Välsignelse av ett sjukt barn

C. Vår hjälp är i Herrens namn.

A. Hans som har skapat himmel och jord.

C. O Gud, från dig får barndomen sin glädje och ungdomen sin kraft: räck ut din mäktiga hand över detta barn (över N.), som redan i unga år får erfara människolivets hårda villkor: gör honom (henne) frisk och stark, låt honom (henne) fylla sina dagars mått med din kraft och alltid troget och helhjärtat tjäna dig. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

C. Barmhärtighetens Fader och all trösts Gud, du sörjer med allehanda goda gåvor för din skapelse och du helar kropp och själ: res upp detta barn från sjukbädden och överlämna det åt dess föräldrar. Låt det växa till i ålder och visdom inför dig och människor, tjäna dig i alla sina livsdagar i helighet och rättfärdighet och tacka dig för din barmhärtighet. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

Celebranten lägger händerna på det sjuka barnet och säger:

C. Så säger Herren: »De skall lägga sina händer på sjuka och göra dem friska.« Genom de heliga apostlarna Petrus och Paulus och alla helgons förtjänster må Jesus, Marias son och världens Frälsare och Herre, vara dig mild och nådig och resa dig upp.

A. Amen.

C. Och Gud allsmäktig, Fader, ✠ Son och helig Ande, låt sin välsignelse stiga ned över er alla och alltid vila över er.

A. Amen.

eller:

C. Låt oss bedja. För läkaren (N.) och alla som vårdar detta barn: styr deras händer, ge dem ditt ljus.

A. Herre, hör vår bön.

C. För föräldrar, släktingar och vänner: låt detta barn känna deras omtanke och förbön.

A. Herre, hör vår bön.

C. För alla sjuka barn: låt dem få känna din kärlek.

A. Herre, hör vår bön.

C. Låt oss be till vår himmelske Fader så som Jesus själv har lärt oss.

A. Vår Fader ...

Celebranten lägger händerna på det sjuka barnet och säger:

C. Gud skall vara dig nådig och hjälpa dig. Gud skall ge dig kraft och lindring (när det gör ont). Gud skall aldrig lämna dig ensam. Må han välsigna dig: Fadern ✠ och Sonen och den helige Ande.

A. Amen.

[514]

Välsignelse vid förlovning

C. Vår hjälp är i Herrens namn.

A. Hans som har skapat himmel och jord.

C. I ödmjukhet och tacksamhet
ber vi om Guds välsignelse över N. och N.
Vi ber att Gud skall välsigna dem
under denna tid av förberedelse inför äktenskapet,
att de växer i ömsesidig respekt
och i kärlek till varandra,
så och att de, i förtröstan och bön,
kan förbereda sig för sin bröllopsdag.

Man läser ett stycke ur den heliga Skrift, exempelvis:

Jesus sade till sina lärjungar: »Liksom Fadern har älskat mig, så har jag älskat er. Bli kvar i min kärlek. Om ni håller mina bud,

blir ni kvar i min kärlek, så som jag har hållit min faders bud och är kvar i hans kärlek. Detta har jag sagt er för att min glädje skall vara i er och er glädje bli fullkomlig. Mitt bud är detta: att ni skall älska varandra så som jag har älskat er.«

Joh 15:9-12

Förböner

C. Så älskade Gud världen att han har gjort oss till sina barn i Kristus.

Han vill att vi skall vittna om hans kärlek inför hela världen.

Låt oss i ödmjukhet be till honom:

Gud vår Fader, din vilja är den
att världen skall känna igen dina barn
genom den kärlek vi har till varandra.

A. Hjälp oss att bli kvar i din kärlek, Herre.

C. Genom att älska varandra finner vi livets mening.

A. Hjälp oss att bli kvar i din kärlek, Herre.

C. Genom kärleken mellan man och kvinna
visar du oss den sanna kärleken,
den kärlek som aldrig tar slut.

A. Hjälp oss att bli kvar i din kärlek, Herre.

Välsignelse av ringarna

C. Fader, du har kallat N. och N.

att vara levande tecken på din kärlek.

Vi ber dig, ✠ välsigna dessa ringar (denna ring)
symbolen för deras kärlek till varandra.

Hjälp dem under denna tid av förlovning
att växa i ömsesidig kärlek och respekt
så att de, dag för dag, blir alltmer lika din Son,
han som är kärleken själv,
Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

Välsignelsen

C. Herre, vår Gud, kärlekens upphov och mål,
i din försyn har du fört samman N. och N.

Vi ber dig:

räck ut din hand

och ✠ välsigna dem med din rika nåd,
styrk dem under denna tid av förlovning
och berika den kärlek de har till varandra.
Genom Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

C. Må kärlekens och fridens Gud

bli kvar i er,

vägleda er

och bekräfta era hjärtan i hans kärlek
nu och i all evighet.

A. Amen.

[515]

Blasiusvälsignelsen

Utdelas i samband med mässan efter evangeliet (predikan) eller efter slutbönen den 1 februari.

Celebranten välsignar två ljus med följande ord:

C. Vår hjälp är i Herrens namn.

A. Hans som har skapat himmel och jord.

C. Låt oss bedja.

Vi prisar dig, Fader, Herre över vårt liv,
och vi ber dig: välsigna ✠ dessa ljus

och ge åt alla som samlats
på den helige Blasius minnesdag,
hjälp och skydd till kropp och själ.
Skydda dem för sjukdom och olycka
och led dem genom
detta livets faror hem till dina boningar.
Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre.

Alla: Amen.

Man stänker vigvatten på ljusen. Därefter tänder celebranten ljusen och håller dem i form av ett Andreaskors (X) framför halsen på den som mottar välsignelsen. Han säger:

C. På förbön av den helige Blasius,
biskop och martyr,
beskydde dig Herren Gud
från halssjukdom och alla annat ont,
i Faderns, och Sonens ✠ och den helige Andes namn.

A. Amen.

Mässan avslutas på vanligt sätt.

Välsignelse av föremål

»Allt som Gud har skapat är gott och ingenting behöver vrakas, om det tas emot med tacksägelse; det helgas genom Guds ord och genom bön.«

1 Tim 4:4-5

[516]

Välsignelse av Kristusbild

Celebranten håller en kort inledning som förberedelse till välsignelsen. Han kan göra det med dessa eller liknande ord:

C. Kära vänner, vi har en sann orsak till glädje
när vi nu skall välsigna
Gud i anledning av denna nya bild
av vår Herre Jesus Kristus.
Denna heliga bild påminner främst om
att Kristus är den osynlige Gudens
synliga avbild:
Guds evige Son steg ned i Jungfruns sköte,
och han är tecknet på och sakramentet för Gud Fader.
Han sade: »Den som ser mig, ser Fadern.«
När vi vördar denna bild lyfter vi blicken mot Kristus,
han som lever och råder med Fadern
och den helige Ande i evighet.

Därefter läses ett stycke ur den heliga Skrift (Kol 1:12-20; Joh 14:1, 11).

Välsignelsebönen

Celebranten ber välsignelsebönen med lyfta händer:

C. Gode Fader, vi välsignar dig,
du människosläktets vän,
som sänt ditt Ord till världen för att bli människa
genom den rena Jungfrun.
Han är vår Frälsare, vår förstfödde broder,
lik oss i allt utom i synd.
I Kristus har du gett oss
den främsta förebilden i helighet:
Kyrkan vördar honom
som det oskyddade barnet i krubban
och den allsmåttige Guden.
När hon betraktar hans ansikte,
ser hon en bild av din godhet,
och när hon lyssnar till livets ord ur hans mun,
fylls hon av din vishet.
När hon utforskar djupet av kärlek i hans hjärta,

tänds hon av din Andes eld,
den eld han har tänt för att allt på jorden skall förnyas.
När hon ser honom i purpurns kungliga färg,
tillber hon det blod som tvår henne vit.
När hon jublar över hans uppståndelse,
tar hon redan nu del av Brudgummens härlighet.
Vi ber dig därför, Herre,
att de troende som vördar denna bild
blir fyllda av samma Ande som fanns i Kristus Jesus.
Vi måste ännu bära bilden av den jordiska människan:
må vi en gång också förvandlas
till en bild av den himmelska.
Fader, må din Son bli vägen som leder oss till dig,
sanningen som upplyser våra hjärtan,
livet och brödet på vår vandring.
Må han bli ljuset som skingrar mörkret på vår väg,
klippan där vi får vila oss efter mödorna,
och porten in till det himmelska Jerusalem.
Du som lever och råder i evighet.

Alla: Amen.

Efter välsignelsebönen lägger celebranten rökelse i rökelsekaret och incenserar bilden. Under tiden sjunger man en antifon eller psalm om det Kristusmysterium som avbildas genom bilden.

Celebranten välsignar folket med upplyfta händer:

C. Guds frid, som övergår allt vad vi kan tänka,
bevare era hjärtan och tankar
i kunskapen om och kärleken till Gud
och hans Son, vår Herre Jesus Kristus.

A. Amen.

C. Välsigne er Gud allsmåttig,
Fadern och Sonen ✠ och den helige Ande.

A. Amen.

Man avslutar lämpligen med en psalm.

[517]

Välsignelse av Mariabild

Celebranten och de närvarande gör korstecknet, medan celebranten säger:

C. I Faderns och Sonens ✠ och den helige Andes namn.

A. Amen.

C. Vår Herre Jesus Kristus
föddes av den saliga Jungrun Maria.
Må hans nåd, och Guds kärlek,
och den helige Andes gemenskap
vara med er alla.

A. Och med din ande.

Därefter håller celebranten en kort inledning som förberedelse till välsignelsen; han kan göra det med dessa eller liknande ord:

C. Vi skall välsigna en bild av den saliga jungfrun Maria
(som kallas).
Den visar vilka band som finns mellan
Guds Moder och Kristus och hans kyrka.
Den heliga Maria är moder till Kristus,
som är den synliga avbilden
av den osynlige Guden,
och hon är själv en bild, urbild,
och förebild för Kyrkan.
Bild, ty hon är allt det
som kyrkan önskar att själv få bli.
Urbild, ty hon är vägen och förebilden
för den fullkomliga föreningen med Kristus.

*Förebild, ty hon visar kyrkan vägen
för dess verk i världen.*

Därefter läses ett stycke ur den heliga Skrift (Luk 1:42–50; Upp 11:19a; 12:1–6a, 10b; Luk 1:26–38).

Välsignelsebönen

Därefter ber celebranten välsignelsebönen med lyfta händer:

C. Vi lovprisar dig, du ofattbare Gud,
som redan före världens skapelse
bestämde att Kristus skulle vara
världsalltets upphov och mål.
I din kärleks plan förenade du
den saliga Jungfru Maria med honom
som hans moder och förtrogna,
som en bild och ett föredöme för kyrkan,
som allas vår moder och förebedjerska.
Hon är den nya kvinnan,
som helade den skada
som Eva hade vållat.
Hon är dottern Sion,
som förenade sina böner
med patriarkernas längtan
och tog emot honom
som det gamla Israel hade väntat på.
Hon är den fattiga och ringa tjänarinnan
ur vilken rättfärdighetens Sol gick fram,
din Son, vår Herre Jesus Kristus.
Helige Fader, vi ber dig ödmjukt
att de troende, som skall be
inför denna bild av Guds Moder,
blir stärkta av hennes beskydd
och i sitt hjärta fäster den bild
som deras ögon skådar.
Låt dem bli starka i tron
och fasta i hoppet,
låt deras kärlek växa
och deras ödmjukhet bli äkta.
Ge dem uthållighet i motgången
och värdighet om de måste lida nöd,
gör dem till verktyg
för freden och rättvisan,
till dess att de har fullbordat vägen
genom denna värld
i kärlek till dig och sin nästa
och når den eviga staden,
där den saliga Jungfru Maria
ber för oss som Moder
och härskar som drottning
på din Sons högra sida,
han som lever och råder i evighet.

A. Amen.

Celebranten bestänker bilden med vigvatten och incenserar den.

Välsignelse

C. Må Gud, som genom Jungfru Marias Son
vill återlösa alla människor,
göra er rika på sin himmelska välsignelse.

A. Amen.

C. Må ni alltid och överallt
känna er inneslutna i hennes förbön,
som fick föda livets upphov,
Jesus Kristus.

A. Amen.

C. Och må ni,

som nu vördar hennes minne,
bli stärkta av Andens glädje
och löftet om himmelsk lön.

A. Amen.

C. Och välsigne er Gud allsmäktig,
Fadern och Sonen ✠ och den helige Ande.

A. Amen.

[518]

Välsignelse av helgonbild

Celebranten och de närvarande gör korstecknet, medan celebranten säger:

C. I Faderns och Sonens ✠ och den helige Andes namn.

A. Amen.

C. Herren Jesus Kristus är sina heligas krona.
Må hans nåd, Guds kärlek
och den helige Andes gemenskap
vara med er.

A. Och med din ande.

Celebranten håller en kort inledning som förberedelse till välsignelsen;
han kan göra det med dessa eller liknande ord:

C. Vi skall välsigna Gud genom att välsigna denna bild
av den helige (den heliga) N.
Genom att framställa helgonen inför våra blickar
vill Modern Kyrkan
att vi betraktar de heliga som troget har följt Kristus,
så att vi söker den himmelska staden
och lär oss på vilken väg vi säkrast kan nå den.
De heliga är Jesu Kristi vänner och medarvingar;
de är också våra bröder och systrar och välgörare,
som älskar oss, är oss nära, ivrigt ber för oss
och på underbart sätt har gemenskap med oss.

Därefter läses ett stycke ur den heliga Skrift (Matt 5:1–12a; Ef 3:14–19; 1
Pet 4:7b–11; 1 Joh 5:1–5).

Välsignelsebönen

Celebranten ber välsignelsebönen med upplyfta händer:

C. Låt oss bedja.
Vi upphöjer dig, Herre,
ty du är den ende Helige i alla dina heliga.
Du sände din Son, vår Herre Jesus Kristus till världen
som upphov och fullkomnare av all helgelse.
Han sände den helige Ande, Tröstaren,
över den unga kyrkan:
Anden är rösten som lär oss helighetens hemlighet,
vindfläkten som viskar starkt och ljuvligt,
elden som bränner de troendes hjärtan med kärleken,
det gudomliga utsädet, som ger frukt av alla slag.
Vi prisar dig därför idag, Herre,
för att du gav din Andes gåvor
åt den helige (den heliga) N.
Till hans (hennes) ära har vi framställt denna bild.
Vi ber att vi själva får nåden
att följa Herren Jesus i spåren
genom att se den helige (den heliga) N.
som vårt föredöme,
så att vi växer till full mognad i Kristus,
förkunnar evangeliet i ord och gärningar,
bär Herrens kors utan att tveka,
ger vår tid och våra krafter i din och vår nästas tjänst,
lever trogna vår kallelse i det jordiska samhället

och fyller det med Kristi Ande,
med blicken lyft mot de himmelska boningarna,
där du, Fader, och din Son skall ta emot oss.
Du som lever och råder från evighet till evighet.

A. Amen.

Celebranten bestänker bilden med vigvatten och incenserar den.

C. Prisa Herren, alla ni hans heliga,
ni som fruktar Herren,
både höga och låga,
ty Herren vår Gud, Allhärskaren,
är nu konung.
Låt oss glädjas och fröjda oss,
låt oss ge honom äran.

Välsignelsen

Välsignelsen läses med upplyfta händer:

C. Må Gud, som är de heligas ära och glädje,
välsigna er med evig välsignelse,
när ni nu firar den helige (den heliga) N:s minne.

A. Amen.

C. Må ni på alla helgons förbön
gå fria från allt ont i denna tid,
hämta lärdom ur deras liv,
och bli ivriga att tjäna Gud och nästan.

A. Amen.

C. Och må ni sedan med dem alla
gå in i den himmelska staden,
där kyrkan, vår moder,
får se sina barn förenas med änglarna.

A. Amen.

C. Och välsigne er Gud allsmäktig,
Fadern och Sonen ✠ och den helige Ande.

A. Amen.

[519]

Välsignelse av kors

Celebranten håller en kort inledning som förberedelse till välsignelsen.
Kan kan göra det med dessa eller liknande ord:

C. Vår Herre Jesus Kristus
har velat korsfästas och dö för vår skull.
Hans nåd vare med er alla.

A. Och med din ande.

C. När vi nu högtidligt skall välsigna detta nya kors,
låt oss då i tro tänka på Guds eviga plan,
som gjorde Korsets mysterium
till barmhärtighetens sakrament.
När vi ser det heliga Korset,
låt oss tänka på
hur kärlekens mysterium fullbordades på Korset,
när Kristus hängde där av kärlek till Kyrkan, sin Brud.
När vi hälsar det heliga Korset,
låt oss då tänka på Kristus,
som församlat Guds folk till ett från alla jordens hörn,
när han genom sitt blod
försonade allt i himmel och på jord.
När vi vördar det heliga Korset,
låt oss tänka på
hur vi kan vara Kristi sanna lärjungar,
som varje dag tar vårt kors på oss och följer i hans spår.
Låt oss så delta i denna gudstjänst,
så att vi bättre förstår Korsets hemlighet

och får erfara dess kraft i våra liv.
Låt oss bedja.

Man iakttar en stunds tystnad. Han försätter:

Helige Fader, välsignad vare du
som i din överflödande kärlek
förvandlat förbannelsens och dödens tecken
till ett läkemedel som bringar räddning och liv.
Ty när stunden hade kommit för din Son,
vår Herre Jesus Kristus,
vår Överstepräst, Mästare och Konung,
att frambära sig själv som det sanna påskalammet,
lät han sig av fri vilja fästas vid ett kors
och förvandlade det så till livets träd,
till ett offeraltare och till Guds härlighets tron.
När han hade upphöjts från jorden,
segrade han över fienden från urtiden,
och när han hade klätt sig i sin blodröda klädnad
drog han alla människor till sig med kärlekens band.
På Korset sträckte han ut sina händer
och frambar sitt liv som ett offer till Fadern.
Så föddes sakramenten med liv och kraft,
och när han dog på Korset
visade han sanningen i sina ord
att vetekornet måste dö om det skall bära frukt.
Därför ber vi dig, Herre,
att vi, dina trogna som vördar detta tecken,
genom Korset får motta frälsningens frukt i rikaste mått,
den som Kristus genom sitt lidande har förvärvat åt oss.
Må vi spika fast våra synder
och onda böjelser vid Korset,
må vi genom Korset övervinna vårt högmod
och få kraft i vårt klenmod.
Må vi i lidanden och svårigheter finna tröst i Korset,
må vi fly till Korset i farans stund
och stärkta av dess kraft
utan skada till kropp och själ
nå fram till dina himmelska boningar,
där du, Fader, med Sonen och Anden
lever och råder från evighet till evighet.

A. Amen.

Korset incenseras, och man sjunger en lämplig psalm.

[520]

Välsignelse av rosenkransar

Herrens ängel ... (Angelus, xxx).

Herre Jesus Kristus, i rosenkransens hemligheter betraktar vi ditt människoblivande, ditt lidande och ditt förhärlikande. Låt oss därigenom växa i tro, hopp och kärlek och så alltmer likna din heliga Moder. Låt alla för vilka vi ber rosenkransen finna frälsning och frid i tid och evighet.

Till den saliga, alltid rena Gudsmodern Marias ära och till åminnelse av Kristi livs, lidandes och förhärlikandes hemligheter välsignas ✠ och helgas denna rosenkrans i Faderns och Sonens och den helige Andes namn.

Man kan använda vigvatten.

Välsignelse av andaktsljus

[521]

- C. Jesus säger: jag är världens ljus. Den som följer mig skall inte vandra i mörkret utan ha livets ljus.

Låt oss bedja. Herre Jesus Kristus, du sanna ljus som lyser för varje människa i denna värld: välsigna ✠ detta (dessa) ljus. Liksom de(t) skall förjaga mörkret och upplysa natten, så låt den helige Andes ljus och eld lysa och värma i våra hjärtan, så att vi finner vägen genom denna världens mörker och faror hem till ditt oförgångliga ljus, där du med Fadern och samme helige Ande lever och råder från evighet till evighet.

A. Amen.

eller:

- C. Låt oss bedja. Herre Jesus Kristus, den levande Gudens Son, välsigna ✠ dessa ljus i kraft av ditt offer på korset. Liksom ljuset där segrade över mörkret för evig tid, så må dessa ljus, varhelst de tänds och ställs, förjaga mörkrets furste och all hans makt, så att han inte längre vågar oroa och hota dina tjänare, du allsmäktige Gud, som lever och råder från evighet till evighet.

A. Amen.

Man kan använda vigvatten.

Välsignelse av bil eller båt

[522]

När man samlats kan man sjunga en lämplig psalm. Alla gör korstecknet medan celebranten säger:

- C. I Faderns och Sonens och den helige Andes namn.

A. Amen.

- C. Herren, han som är vägen, sanningen och livet, vare med er alla.

A. Och med din ande.

- C. Kristus kom till vår värld för att samla alla Guds skingrade barn till ett. Allt som människor gör för att knyta banden till varandra motsvarar alltså Guds plan. De som är skilda åt av berg och hav och stora avstånd förenas av vägar och fortskaffningsmedel. Låt oss därför be till Herren Gud att han välsignar dem som byggt denna (väg, bil, båt, etc.) och att han håller sin mäktiga hand över dem som skall bruka den.

En av de närvarande läser ett stycke ur den heliga Skrift (Joh 14:6-7; Apg 17:22-28; Jes 40:3-5, Apg 8:26-39, Mark 4:35-41, Luk 3:3-6, Joh 1:47-51 eller Joh 14:1-7).

Celebranten kan hålla en mycket kort betraktelse över bibeltexten och innebörden i välsignelsehandlingen. Därefter ber man de lämpligaste av följande intentioner:

- C. Låt oss tillsammans be till vår Herre Jesus Kristus, han som är vägen till vårt hemland:

A. Herre, hör vår bön.

- C. Herre Jesus, du blev människa och umgicks med människors barn — låt oss känna din närvaro så att vi villigt går din kärleks väg och behandlar varandra med din ömhet och barmhärtighet.

A. Herre, hör vår bön.

- C. Herre Jesus, du vandrade runt i städer och byar för att förkunna evangeliet och bota de sjuka — gå också på våra vägar och torg och ge oss din barmhärtighet.

A. Herre, hör vår bön.

- C. Herre Jesus, du som kom till lärjungarna när de var nära att sjunka och räddade dem — räck oss din räddande hand när vi kämpar i denna världens stormar.

A. Herre, hör vår bön.

- C. Herre Jesus, du som slog följe med lärjungarna på vägen till Emmaus — välsigna oss på våra vägar och tänd din eld i våra hjärtan.

A. Herre, hör vår bön.

- C. Herre Jesus, du som gick före oss in i den himmelska härligheten — stärk oss på vår pilgrimsvandring och ge oss sedan ett rum i din Fadern boningar.

A. Herre, hör vår bön.

- C. Herre Jesus, du som på korset anförtrorde dina lärjungar åt din mor Maria — hör hennes bön för oss, så att vår väg blir trygg och vi en gång får se ditt ansikte för evigt.

A. Herre, hör vår bön.

Välsignelse av bil (motorcykel, etc.)

Celebranten lyfter händerna och säger:

- C. Allsmäktige Gud, skapare av himmel och jord, du gav i din mångfaldiga visdom uppdraget åt människan att bruka, vårda och pryda denna värld: låt dem som nu skall använda denna bil (motsv.) färdas i trygghet på alla sina vägar utan fara för sig själva och andra, och så i arbete och fritid alltid känna att Kristus är deras följeslagare, han som lever och råder med dig och den helige Ande från evighet till evighet.

A. Amen.

Välsignelse av fritidsbåt

Celebranten lyfter händerna och säger:

- C. Lyssna, Herre, till våra böner och låt inga vreda vindar eller strömmar bli oss övermäktiga, när vi färdas över djupen. Skydda med din allmäktiga hand denna båt från alla faror och låt dem som skall färdas i den känna skyddet av din närvaro och fria från skada och faror till kropp eller själ trygga nå fram till hamnen. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

Välsignelse av fartyg

Celebranten lyfter händerna och säger:

- C. Gud, du styr din kyrkas skepp tvärs igenom denna världens stormar och strömmar: låt dem som går ombord på detta fartyg finna den rätta kursen och med dig som rorsman överkorsa havsdjupen och utan faror till kropp eller själ utföra sitt uppdrag och en gång nå den säkra hamnen i evigheten. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

Man kan nu bestänka platsen, fordonen (fartygen) och de närvarande med vigvatten och sjunga en lämplig psalm. Man avslutar akten med följande välsignelse:

- C. Må Herren styra våra steg in på fredens väg och låta oss nå det eviga livet.

A. Amen.

- C. Välsigne er Gud Allsmäktig, Fadern, och Sonen ✠ och den helige Ande.

Bilistens bön

[523]

Gud, när jag sitter bakom ratten, ge mig då en stadig hand och ett vaksamt öga, så att ingen skadas för min skull. Du har skapat allt liv, och jag har inte rätt att göra mig till herre över eller skada denna gåva. Beskydda mig, och alla som litar på mig, från olycka. Låt mig aldrig bli så fartblind att jag glömmer det vackra i din värld. Fyll mig med ansvar för mitt arbete, och låt mig skiljas från min uppgift så att jag efter färden genom detta livet når mitt eviga mål, din härlighet i himlen. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Allmän välsignelse av föremål

[524]

C. Låt oss bedja. Gud, ditt ord helgar allt, och ingenting är orent av vad du har skapat. Utgjut din rika välsignelse ✠ över detta (denna, dessa) ..., så att alla som enligt din lag och vilja skall bruka det (den, dem) genom att åkalla ditt namn får frälsning och välfärd till kropp och själ. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

A. Amen.

Man kan använda vigvatten.

[525]

Välsignelse av påskmaten efter påskvakan

Eftermässan på Påsknatten och/eller Påskdagen säger celebranten:

C. Allas ögon är vända mot dig, halleluja.
A. Och du ger dem föda i rätt tid, halleluja.
C. Du öppnar din hand, halleluja.
A. Och stillar allt levandes hunger, halleluja.
C. Vårt påskalamm, Kristus, är slaktat, halleluja.
A. Låt oss därför fira högtid, halleluja.

C. Låt oss bedja.
Herre Jesus, efter din uppståndelse visade du dig för dina lärjungar och åt och drack med dem. Välsigna ✠ bröd, ägg, kött och vin och stanna kvar i vår mitt, när vi nu skall äta och dricka i glädje över att du har besegrat ondska och död. Låt oss växa i vår kärlek till varandra, och håll oss vakna inför din återkomst, när du låter oss äta och dricka vid bordet i ditt rike, där du enligt ditt löfte själv skall betjäna oss, du uppståndne Herre, som lever och råder i all evighet.

A. Amen.

Maten bestänks med påskvattnet.

Om man välsignar påskmaten utan samband med mässan, kan man först läsa Emmausevangeliet (Luk 24:13, 15, 27–32) eller berättelsen om hur Jesus bjuder sina lärjungar att äta (Joh 21:1–4, 9–12).

Välsignelse av påskmaten

Efter mässan på Påsknatten och/eller Påskdagen säger celebranten:

C. Låt oss be om Guds välsignelse över påskmaten:

Herre, vår Gud,
vid ditt altare har vi fått del
av din Sons förhärligade kropp.
Vi ber dig: välsigna ✠ denna mat (och dryck)
som vi nu tillsammans skall äta i våra familjer.
Låt oss i hem och samhälle
förverkliga den glädje och gemenskap
vi här har fått ta emot
och överallt förkunna
vår Herres uppståndelse från de döda.
Han som lever och råder
från evighet till evighet.

A. Amen.

Maten bestänks med påskvattnet.

Välsignelse av påskäggen

C. Herre, välsigna ✠ dessa ägg
som dina tjänare skall äta i tacksamhet
och stor glädje
över vår Herres Jesu Kristi
uppståndelse från de döda,
han som lever och råder
från evighet till evighet.

A. Amen.

Välsignelse av påskbrödet

C. Herre Jesus Kristus, du vårt bröd för det eviga livet, välsigna ✠ detta bröd så som du välsignade de fem bröden i ödemarken, så att alla som äter det får åtnjuta både kroppens och själens hälsa, ty du har vänt åter från dödsriket och lever och råder från evighet till evighet.

A. Amen.

Maten bestänks med påskvattnet.

[526]

Välsignelse av blommor och örter på Marie himmelsfärdsdag

Denna dag kan man ta hälsobringande örter till kyrkan. Guds helande kraft i skapelsen skall stärkas genom kyrkans förbön. Detta helande blev tydligast i Maria. Därför använder liturgin Skriftens utsagor om den gudomliga Visheten på henne. Hon liknas vid rosor, oliver, myrra, rökelse, vin och väldoftande örter (jfr Syrak 24). Med blommorna tar vi in skapelsens skönhet i gudstjänsten.

Välsignelsen kan äga rum i mässan som avslutning på ordets gudstjänst eller i sammanhang med slutvälsignelsen. Äger den rum utanför mässan läser man mässans bibelläsningar eller Matt 6:25–33 samt Marias lovsång.

Celebranten säger:

C. Välsignat vare Herrens namn.

A. Från nu och till evig tid.

C. Låt oss bedja.

Allsmäktige Gud,
din skapelse är övermåttan god och skön,
och den allra skönaste skapade varelsen

är din Sons Moder, jungfrun Maria,
hon som påminner oss
om paradiset oförstörda skönhet.
Idag på hennes högtidsdag ber vi dig
att välsigna dessa örter ✠ och blommor,
som påminner oss om din härlighet
och livets rikedom,
din omsorg om vårt liv
och att du kallat oss till himlens härlighet.
Ge oss hälsa till kropp och själ
på förbön av jungfru Maria.
Låt oss nå fram till den eviga saligheten
i de heligas gemenskap
och där stämma in i skapelsens lovsång,
som prisar och förhärligar dig
genom din Son Jesus Kristus
i evigheters evighet.

A. Amen.

Celebranten stänker vigvatten på örterna. Man kan lägga till en mariabön, t.ex. *Var hälsad, Maria* eller *Angelus*.

[527]

Välsignelse av husdjur

C. I Faderns och Sonens ✠ och den helige Andes namn.

A. Amen.

C. Herren, han som är välsignad i alla sina verk, vare med er alla.

A. Och med din ande.

Inledande ord

C. Gud har utgjutit sin välsignelse över allt levande. Han har skapat människan till sin avbild på jorden, och han har gjort djuren för att de skall uppfylla marken, luften och vattnet. De deltar i människans liv, de hjälper henne (och de tjänar henne till föda). Gud använder också djuren i sin plan att frälsa världssalltet: de räddades i Noas ark undan syndafloden, genom påsklammet påminner han oss om befrielsen ur Egypten, den stora fisken fick rädda Jona, korporna gav mat åt profeten Elia, djuren deltog i nineviternas botgöring, ja, Herren Jesus själv levde bland de vilda djuren i öknen och tog en åsna i sin tjänst, när han red in i Jerusalem. Låt oss därför be om Guds välsignelse (på förbön av den helige N.) över dessa djur. Låt oss lovprisa Skaparen och tacka honom som har satt oss människor att råda över hela hans skapelse, så att vi inser vår värdighet som skapelsens förvaltare och vandrar efter hans lag.

Man läser ett stycke ur den heliga Skrift (1 Mos 2:19-20a; 1 Mos 6:17-23; Jes 11:6-10). Celebranten säger eventuellt några ord, som förklarar bibelläsningen och välsignelsehandlingen i den kristna trons ljus.

Välsignelsebön

C. Gud, allt som du har gjort är gjort i kärlek och vishet:
du skapade människan till din avbild
och låter henne råda över djuren
och den övriga skapelsen:
räck ut din hand från höjden och välsigna ✠ dessa djur,
som du givit oss till hjälp och glädje på vår väg,
och låt oss känna din hjälp i livet här på jorden,
så att vi med desto större iver längtar efter himlen.

Man stänker vigvatten på de närvarande och på djuren.

Avslutning

C. Gud, Fadern, och Sonen ✠ och den helige Ande,
som har skapat djuren till vår hjälp,
beskydde och bevara oss med sin nåd och välsignelse.

A. Amen.

[528]

Välsignelse av gravarna

på Alla själers dag

[eller närmaste söndag]

Andakten på kyrkogården kan utformas som en stationsgudstjänst med kors, ljus och rökelse. Bibelläsningar och böner ur begravningsritualet läses vid några olika gravar (om man inte kan besöka alla). Man tänder gravljus. Slutligen tänder man ett ljus för alla de avlidna på kyrkogården och ber denna bön:

C. Herre, himmelske Fader, välsigna ✠ denna kyrkogård och alla dess gravar. Här har våra anhöriga funnit den sista vilan, men här vilar också många okända och glömda. Upptag dem alla till det eviga livet och bistå oss när vi skall skiljas från detta livet, så att vi i tro och tillit till din kärlek kan överlåta hela vår varelse i dina händer. Låt oss rena från all synd få skåda dig ansikte mot ansikte i evig härlighet. Genom vår Herre Jesus Kristus, han som uppstått från de döda och lever och råder från evighet till evighet.

A. Amen.

Man kan här använda vigvatten och rökelse. Celebranten fortsätter:

C. Och Gud allsmäktig, Fadern ✠ och Sonen och den helige Ande, välsigne oss och bevara oss från allt ont, och före oss genom en god död till det eviga livet.

A. Amen.

GUDSTJÄNST UTAN PRÄST

Ordningen för *Ordets gudstjänst utan präst* används 1. när en grupp troende vill samlas till gemensam bön, 2. vid offentlig gudstjänst i församling eller ordensgemenskap, 3. när det inte är möjligt att hålla massa på sön- eller högtidsdag.

Ordningen för *kommunion utdelning* användes då pastoral skäl talar för att kommunionen utdelas i samband med en Ordets gudstjänst. Kommunionutdelningen kan endast ske genom en person som erhållit biskopens uppdrag.

Den förkortade ordningen för kommunionen kan användas då det inte är möjligt eller ändamålsenligt att hålla en egentlig gudstjänst, t.ex. när endast en eller två skall motta kommunionen. En sådan kommunionutdelning till enskilda bör endast förekomma när vederbörande är förhindrade att kommunicera vid en egentlig gudstjänst. Ordningen för *sjukkommunionen* kan användas när kommunionen skall utdelas till flera personer i samma hus men ej samma rum (sjuka, handikappade, gamla, etc.)

Gudstjänstledare

Föreliggande ordning för kommuniongudstjänster kan brukas såväl av präster och diakoner som av lekmän. Beträffande lekmän gäller i några fall alternativa formuleringar.

Man skiljer mellan »gudstjänstledare« och »kommunionutdelare«. Inte alla har lämpliga förutsättningar för dessa uppdrag. De som utväljs och insätts till sådana tjänster skall förutom att äga nedan nämnda kvalifikationer även åtnjuta gott anseende inom församlingen. Man bör dessutom försäkra sig om att församlingen accepterar och erkänner vederbörandes uppdrag.

För att kunna utdela den heliga kommunionen skall man ha erhållit biskopens uppdrag och insatts i tjänsten genom en särskild gudstjänsthandling.

En *gudstjänstledare* bör vara förtrogen med den heliga Skrift, d.v. s. med de bibliska skrifternas inbördes ordning och innehåll. Han (hon) skall kunna uppträda offentligt och formulera sig i bön. Eftersom vederbörande även har uppdraget att dela ut kommunionen är det en

försättning att han (hon) känner till bestämmelserna för Sakramentets förvarande och utdelning. Det är ledarens uppgift att mana de troende till lovprisning och bön.

En *kommunionutdelare* är en person med permanent uppdrag att bistå prästen vid kommunionutdelningen under mässan när så är påkallat av kommunikanternas stora antal eller prästens hälsotillstånd, eller när kommunionen utdelas under båda gestalterna. Dessutom kan han (hon) utdela kommunionen enligt föreskriven ordning i prästens (diakonens) frånvaro. I enstaka fall kan han (hon) också hjälpa prästen genom att gå med kommunionen till gamla och sjuka. En kommunionutdelare skall ha tillräcklig insikt i kyrkans lära om altarets Sakrament och förståelse för detta sakraments centrala betydelse för hans (hennes) eget och för kyrkans liv. Dessutom skall han (hon) känna till de liturgiska bestämmelserna för förvaring och utdelning av altarets Sakrament och kunna utföra sin tjänst på ett värdigt sätt.

ORDNING FÖR ORDETS GUDSTJÄNST MED ELLER UTAN KOMMUNION

[529]

Vid en Ordets gudstjänst kan man läsa dagens bibelläsningar i mässan eller tematiskt valda stycken ur Skriften. Textläsaren skall före gudstjänsten läsa igenom texterna så att läsningen kan ske tydligt och obehindrat. Det är gudstjänstledarens skyldighet att vara väl förberedd på gudstjänstens ämne och förlopp. Han (hon) är också ansvarig för att andra medhjälpare vet sin funktion. Ledaren skall ha en för den offentliga gudstjänsten passande klädsel, lämpligen alba.

Ledaren skall under gudstjänsten vara så placerad att han (hon) omedelbart uppfattas som den för gudstjänsten ansvarige. Läsning och tal till församlingen skall ske från en plats varifrån den talande tydligt kan uppfattas av hela församlingen. Äger gudstjänsten rum i en kyrka skall altarljusen vara tända. Sker gudstjänsten i annan lokal skall ledaren se till att rummets inredning och utsmyckning främjar de närvarandes aktiva deltagande.

Syftet med *förbönerna* är att församlingen utövar sin kallelse att vara ett prästerligt folk som tjänar Gud. Församlingen har i Jesu namn fri gemenskap med Fadern och kan nedkalla hans välsignelse och beskydd över världen. Man skall be för kyrkan, världen, församlingen och för enskilda. Förbönerna skall normalt vara skrivna i förväg men kan också vara spontana. Man bör göra en kort paus mellan böneämnena så att församlingen hinner göra bönen till sin. Ledaren läser den avslutande bönen.

Kommunionutdelningen skall förberedas på följande sätt: altaret eller bordet skall vara täckt av en vit duk. Två eller flera levande ljus skall vara tända. På altaret, bordet eller kredensbordet skall finnas korporale, purifikatorium, nyckel till tabernaklet och eventuellt en skål med vatten och lavaboduk för handtvagning. Kommunionutdelaren skall ha en för handlingen passande klädsel, lämpligen alba.

Inledningen

Gudstjänsten kan inledas med gemensam psalmsång. Ledaren säger därefter:

Gl. I Faderns ✠ och Sonens och den helige Andes namn.

A. Amen.

Gl. Vår Herres Jesu Kristi nåd, Guds kärlek och den helige Andes gemenskap vare med oss alla.

A. Amen.

Ledaren hälsar de närvarande välkomna och kan med egna ord anknyta till dagens ämne.

Som inledning till botakten kan ledaren läsa:

Välsignad är vår Herre Jesu Kristi Gud och Fader som har skänkt oss all den andliga välsignelse som genom Kristus finns i himlen, liksom han före världens skapelse har utvalt oss i honom till att stå heliga och fläckfria inför sig i kärlek. Han har förutbestämt oss till att få söners rätt genom Jesus Kristus och förenas med honom — det var hans viljas beslut — till pris och ära för den nåd som han har skänkt oss med sin älskade son. I honom och genom hans blod har vi friköpts och fått förlåtelse för

våra överträdelser — så rik är Guds nåd mot oss.

Ef 1:3–7

Ledaren inbjuder till samvetsrannsakan med orden:

Gl. Låt oss besinna oss och bekänna våra synder, så att vi blir väl beredda att fira denna gudstjänst.

Därefter följer en kort stunds tystnad.

A. Jag bekänner inför Gud allsmäktig och er alla att jag har syndat i tankar och ord, gärningar och underlåtelse.
Detta är min skuld, min stora skuld.
Därför ber jag den saliga jungfrun Maria, Guds änglar och helgon och er alla att be för mig till Herren, vår Gud.

Gl. Gud allsmäktig förlåt oss våra synder i sin stora barmhärtighet och före oss till det eviga livet.

A. Amen.

[Man kan också använda någon alternativ syndabekännelse, som i mässan, xxx.]

Gl. Herre, förbarma dig.

A. Herre, förbarma dig.

Gl. Kristus, förbarma dig.

A. Kristus, förbarma dig.

Gl. Herre, förbarma dig.

A. Herre, förbarma dig.

På söndagar (dock ej i Advent och Fastan) samt högtidsdagar läses eller sjunges *Gloria*:

Ära vare Gud i höjden
och frid på jorden åt människor
som har hans välbehag.
Vi lovar dig,
vi välsignar dig,
vi tillber dig,
vi prisar och ärar dig,
vi tackar dig för din stora härlighet.
Herre Gud, himmelske konung,
Gud Fader allsmäktig.
Herre, Guds enfödde Son, Jesus Kristus.
Herre Gud, Guds lamm, Faderns Son.
Du som borttager världens synder,
förbarma dig över oss.
Du som borttager världens synder,
tag emot vår bön.
Du som sitter på Faderns högra sida,
förbarma dig över oss.
Ty du allena är helig,
du allena Herre,
du allena den högste, Jesus Kristus,
med den helige Ande, i Guds Faderns härlighet.
Amen.

Ledaren läser så dagens kollektbön.

Fridshälsningen

När kommunionen inte skall utdelas kan man här utväxla fridshälsningen.

Ordets liturgi

Om gudstjänsten ersätter mässan på en son- eller högtidsdag skall man läsa samma läsningar som i dagens mässa. Eljest är man fri att välja dagens läsningar eller fritt valda stycken ur bibeln. Läsningarna sker som i mässan: en gammaltestamentlig läsning med psalm, en nytestamentlig läsning samt evangeliet. Präst och diakon inleder evangeliet på vanligt

sätt. En lekman börjar: Det heliga evangeliet enligt Matteus (Markus, Lukas, Johannes).

Efter evangeliet kan predikan förekomma, om ledaren har tillstånd att predika. I annat fall mediterar man en stund i tystnad. På söndagar läser man eller sjunger trosbekännelsen (nedanstående eller den apostoliska, n. xxx). Vid orden »Och han har antagit kött ... och blivit människa« (*Et incarnatus est ... et homo factus est*) gör alla en djup bugning.

Jag tror på en enda Gud,
allsmäktig Fader,
skapare av himmel och jord,
av allt vad synligt och osynligt är.
Och på en enda Herre, Jesus Kristus,
Guds enfödde Son, född av Fadern före all tid,
Gud av Gud, ljus av ljus, sann Gud av sann Gud,
född och icke skapad, av samma väsen som Fadern,
på honom genom vilken allting är skapat;
som för oss människor och för vår frälsnings skull
har nedstigit från himmelen.
Och han har antagit kött genom den helige Ande
av jungfrun Maria och blivit människa.
Han har och blivit korsfäst för oss
under Pontius Pilatus,
lidit och blivit begravnen.
På tredje dagen har han uppstått efter skrifterna
och uppstigit till himmelen.
Han sitter på Faderns högra sida
och skall igenkomma i härlighet
för att döma levande och döda,
och på hans rike skall icke vara någon ände.
Och på den helige Ande, Herren och Livgivaren,
som utgår av Fadern och Sonen,
som tillika med Fadern och Sonen
tillbedes och förhållas
och som har talat genom profeterna.
Och på en enda helig, katolsk och apostolisk kyrka.
Jag bekänner ett enda dop till syndernas förlåtelse
och förväntar de dödas uppståndelse
och den kommande världens liv.
Amen.

Kyrkans allmänna förbön

Se xxx

Om Ordets gudstjänst firas utan kommunion avslutas den på följande sätt. Ledaren inbjuder församlingen att be Herrens bön med följande ord:

Gl. På Herrens bud och vägleda av hans ord vågar vi säga:
A. Vår Fader ...

Välsignelsen

Gl. Välsigne och bevara oss Gud allsmäktig,
Fadern ✠ och Sonen och den helige Ande.
A. Amen.
Gl. Låt oss gå i Herrens frid.
A. Gud, vi tackar dig.

Om gudstjänsten leds av en präst eller diakon sker välsignelsen och avslutningen som i mässan. Man kan avsluta gudstjänsten med en psalm.

Kommunionens liturgi

Efter förböner går ledaren till tabernaklet, hämtar ciboriet, ställer det på altaret och gör knäfall. Ledaren inbjuder så församlingen att be Herrens bön med följande ord:

Gl. På Herrens bud och vägleda av hans ord vågar vi säga:
A. Vår Fader ...

Här kan man utväxla fridshälsningen. Ledaren säger då:

Gl. Låt oss ge varandra fridshälsningen.

Församlingen bereder sig under en stunds tystnad på att ta emot Herrens kropp. Ledaren gör knäfall, tar en hostia och visar den för församlingen med orden:

Gl. Se Guds lamm, som borttager världens synder.
Saliga de som blivit kallade till Lammets måltid.

A. Herre, jag är icke värdig att du går in under mitt tak,
men säg blott ett ord, så blir jag helad.

Ledaren ber följande ord tyst som förberedelse till sin egen kommunion:
»Kristi kropp bevara mig till det eviga livet.« Därefter räcker ledaren Kristi kropp till varje kommunikant med orden:

Gl. Kristi kropp.
Sv. Amen.

Efter kommunionen ställer ledaren tillbaka ciboriet i tabernaklet och gör knäfall innan han stänger det. Vid behov tvättar han därefter fingrarna. Man kan iakta en stunds tystnad eller sjunga en psalm. Kommunionens liturgi avslutas med att ledaren ber denna bön:

Gl. Herre Jesus Kristus, vi tackar dig för att du i Altarets Sakrament har lämnat oss en åminnelse av ditt lidande. Lär oss att så värda din kropps och ditt blods mysterium att vi i vårt eget liv får erfara din frälsning. Du som lever och råder från evighet till evighet.
A. Amen.

Välsignelse och avslutning

Gl. Välsigne och bevara oss Gud allsmäktig,
Fadern ✠ och Sonen och den helige Ande.
A. Amen.
Gl. Låt oss gå i Herrens frid.
A. Gud, vi tackar dig.

Om gudstjänsten leds av en präst eller diakon sker välsignelsen och avslutningen som i mässan. Man kan avsluta gudstjänsten med en psalm.

FÖRKORTAD ORDNING FÖR UTDELNING AV KOMMUNIONEN

[530]

Kommunionutdelaren inleder med orden:

Gl. I Faderns ✠ och Sonens och den helige Andes namn.
A. Amen.
Gl. Låt oss besinna oss och bekänna våra synder.

Kort stunds tystnad.

A. Jag bekänner inför Gud allsmäktig och er alla
att jag har syndat i tankar och ord,
gärningar och underlåtelse.
Detta är min skuld, min stora skuld.
Därför ber jag den saliga jungfrun Maria,
Guds änglar och helgon och er alla
att be för mig till Herren, vår Gud.

Gl. Gud allsmäktig förlåt oss våra synder
i sin stora barmhärtighet
och före oss till det eviga livet.
A. Amen.

Läsning ur evangeliet

Kommunionutdelaren läser en av följande texter, som inleds med orden
Jesus säger:

Den som äter mitt kött och dricker mitt blod har evigt liv, och jag skall låta honom uppstå på den sista dagen. Ty mitt kött är

verklig föda, och mitt blod är verklig dryck.

Joh 6:54–55

Den som äter mitt kött och dricker mitt blod har evigt liv, och jag skall låta honom uppstå på den sista dagen. Ty mitt kött är verklig föda, och mitt blod är verklig dryck. Den som äter mitt kött och dricker mitt blod förblir i mig och jag i honom. Liksom den levande Fadern har sänt mig och jag lever genom Fadern, skall också den som äter mig leva genom mig. Detta är brödet som har kommit ner från himlen, ett annat bröd än det som fäderna åt. De dog, men den som äter detta bröd skall leva i evighet.

Joh 6:54–58

Jag är vägen, sanningen och livet. Ingen kommer till Fadern utom genom mig.

Joh 14:6

Om någon älskar mig, bevarar han mitt ord, och min Fader skall älska honom, och vi skall komma till honom och stanna hos honom.

Joh 14:23

Bli kvar i mig, så blir jag kvar i er. Liksom grenen inte kan bära frukt av sig själv, om den inte sitter kvar i vinstocken, kan inte heller ni göra det, om ni inte är kvar i mig. Jag är vinstocken, ni är grenarna.

Joh 15:4–5

Kommunionen

Kommunionutdelaren går till tabernaklet, tar fram ciboriet, stället det på altaret, gör knäfall och säger därefter:

Gl. Låt oss nu be den bön, som vår Herre Jesus Kristus själv har lärt oss:

A. Vår Fader ...

Därefter gör kommunionutdelaren knäfall, tar en hostia, visar den för kommunikanten (kommunikanterna) och säger:

Gl. Se Guds Lamm, som borttager världens synder.
Saliga de som blivit kallade till Lammets måltid.

A. Herre, jag är icke värdig att du går in under mitt tak,
men säg blott ett ord, så blir jag helad.

Kristi kropp räckes till kommunikanten med orden:

Gl. Kristi kropp.
Sv. Amen.

Efter kommunionen ställer kommunionutdelaren tillbaka ciboriet i tabernaklet, gör knäfall och stänger det. Vid behov tvättar han (hon) fingrarna. Man kan iakta en stunds tystnad. Kommunionutdelaren sammanfattar tacksägelsen i bönen:

Gl. Herre Jesus Kristus, vi tackar dig för att du i Altarets Sakrament har lämnat oss en åminnelse av ditt lidande. Låt oss med sådan vörndnad fira din kropps och ditt blods mysterier, att vi ständigt får erfara din återlösnings frukter i vårt liv. Du som med Fadern och den helige Ande lever och råder från evighet till evighet.

A. Amen.

Välsignelse och avslutning

Gl. Välsigne och bevare oss Gud allsmäktig,
Fadern ✠ och Sonen och den helige Ande.

A. Amen.

Gl. Låt oss gå i Herrens frid.

A. Gud, vi tackar dig.

Är kommunionutdelaren präst eller diakon sker välsignelsen och avslutningen som i mässan.

ORDNING FÖR SJUKKOMMUNION OCH VIATICUM

[531]

Kommunionutdelaren hälsar den sjuke och övriga närvarande med orden:

Ku. Frid vare över detta hus och alla som bor häri.

På ett bord, från vilket alla ovidkommande föremål avlägsnats, skall två levande ljus, ett krucifix samt en vit duk placeras. Kommunionutdelaren lägger pyxis med Sakramentet på duken. Därefter inbjuder han till en kort stunds tillbedjan av Sakramentet. Han säger därefter, som inledning till botakten:

Ku. Låt oss besinna oss och bekänna våra synder, så att vi blir väl beredda att fira denna heliga handling.

Kort tystnad.

A. Jag bekänner inför Gud allsmäktig och er alla
att jag har syndat i tankar och ord,
gärningar och underlåtelse.
Detta är min skuld, min stora skuld.
Därför ber jag den saliga jungfrun Maria,
Guds änglar och helgon och er alla
att be för mig till Herren, vår Gud.

Gl. Gud allsmäktig förlåt oss våra synder
i sin stora barmhärtighet
och före oss till det eviga livet.

A. Amen.

[Eller en alternativ syndabekännelse, som i mässan xxx.]

Därefter kan en bibeltext läsas. På sön- och helgdagar anbefalles dagens evangelium, annars någon av följande texter, som inleds med orden *Jesus säger*:

Den som äter mitt kött och dricker mitt blod har evigt liv, och jag skall låta honom uppstå på den sista dagen. Ty mitt kött är verklig föda, och mitt blod är verklig dryck.

Joh 6:54–55

Den som äter mitt kött och dricker mitt blod har evigt liv, och jag skall låta honom uppstå på den sista dagen. Ty mitt kött är verklig föda, och mitt blod är verklig dryck. Den som äter mitt kött och dricker mitt blod förblir i mig och jag i honom. Liksom den levande Fadern har sänt mig och jag lever genom Fadern, skall också den som äter mig leva genom mig. Detta är brödet som har kommit ner från himlen, ett annat bröd än det som fäderna åt. De dog, men den som äter detta bröd skall leva i evighet.

Joh 5:54–58

Jag är vägen, sanningen och livet. Ingen kommer till Fadern utom genom mig.

Joh 14:6

Om någon älskar mig, bevarar han mitt ord, och min Fader skall älska honom, och vi skall komma till honom och stanna hos honom.

Joh 14:23

Bli kvar i mig, så blir jag kvar i er. Liksom grenen inte kan bära frukt av sig själv, om den inte sitter kvar i vinstocken, kan inte heller ni göra det, om ni inte är kvar i mig. Jag är vinstocken, ni är grenarna.

Joh 15:4–5

Om den sjuke är döende kan han eller hon här lämpligen förnya bekännelsen av sin dopfro. Kommunionutdelaren förklarar detta med

några få ord och frågar därefter:

Ku. Tror du på Gud Fader allsmäktig, himmelens och jordens skapare?

S. Ja.

Ku. Tror du på Jesus Kristus, hans ende Son, vår Herre, som föddes av jungfrun Maria, pinades, dog och begravdes, som uppstod från de döda och sitter på Faderns högra sida?

S. Ja.

Ku. Tror du på den helige Ande, den heliga katolska kyrkan, de heligas samfund, syndernas förlåtelse, köttets uppståndelse och ett evigt liv?

S. Ja.

Om den döendes tillstånd så medger ber man följande förböner:

Ku. Herre, du har givit oss ett yttersta bevis
på din kärlek till oss
och överlämnat dig själv åt döden
för att ge oss livet:
till dig ber vi för vår broder (syster) N.

A. Herre, hör vår bön.

Ku. Herre, du har sagt: den som äter mitt kött
och dricker mitt blod, han har evigt liv:
till dig ber vi för vår broder (syster) N.

A. Herre, hör vår bön.

Ku. Herre, du har inbjudit oss till det gästabud,
där varken sorg eller klagan eller smärta
mer skall finnas
och där vi inte mer skall vara skilda
från dig eller varandra:
till dig ber vi för vår broder (syster) N.

A. Herre, hör vår bön.

Om den sjuke inte är döende kan man be några fritt formulerade förböner. Därefter inbjuder kommunionutdelaren de närvarande att be Herrens bön:

Ku. Låt oss nu alla bedja så som vår Herre Jesus Kristus själv
har lärt oss:

A. Vår Fader ...

De närvarande bereder sig under en kort stunds tystnad på att ta emot Herrens kropp. Därefter tar kommunionutdelaren en hostia och visar den för de närvarande med orden:

Ku. Se Guds Lamm, som borttager världens synder.
Saliga de som blivit kallade till Lammets måltid.

A. Herre, jag är icke värdig att du går in under mitt tak,
men säg blott ett ord, så blir jag helad.

Kristi kropp räckes till dem sjuke och de närvarande med orden:

Ku. Kristi kropp.

Sv. Amen.

Efter en stunds tystnad sammanfattar kommunionutdelaren tacksägelsen i följande bön:

Ku. Herre, helige Fader, allsmäktige evige Gud, du har givit
vår broder (syster) N. del av vår Herres Jesu Kristi kropp
(och blod). Vi ber dig att denna heliga måltid må hela och
styrka honom (henne) till kropp och själ. Genom samme
Jesus Kristus, vår Herre. — Amen.

Om kommunionen har utdelats till en döende:

Ku. Gud, din Son är för oss vägen, sanningen och livet. Se i
godhet till din tjänare (tjänarinna) N. som sätter sitt hopp
till dina löften och här har blivit stärkt med din Sons
kropp (och blod). Låt honom (henne) nu i frid få gå hem

till ditt eviga rike. Genom samme Jesus Kristus, vår
Herre.

A. Amen.

Välsignelsen

Ku. Välsigne och bevare oss Gud allsmäktig,
Fadern ✠ och Sonen och den helige Ande.

Om den sjuke är döende:

Ku. Må Herren Jesus Kristus vara med dig och försvara dig.
A. Amen.

Ku. Må han gå före dig och leda dig, må han följa dig efter
och skydda dig.

A. Amen.

Ku. Må han vara dig nära, välsigna och bevara dig.
A. Amen.

Om kommunionutdelaren är diakon följer här mässans slutvälsignelse.